Baudžiamoji byla Nr. 1-50-576/2025
Teisminio proceso Nr. 1-02-2-00192-2023-4
Procesinio sprendimo kategorijos: 1.2.11.2.2.; 1.2.11.4.

VILNIAUS APYGARDOS TEISMAS

N U O S P R E N D I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2025 m. gruodžio 4 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Ievos Gavelytės-Kalytienės, Sonatos Raupėnaitės-Lekarauskienės ir Nidos Vigelienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja),
sekretoriaujant Sandrai Biziulevičienei,
dalyvaujant prokurorui Justui Lauciui,
kaltinamajam Remigijui Žemaitaičiui, jo gynėjai advokatei Egidijai Belevičienei,

viešame teisiamajame posėdyje išnagrinėjo baudžiamąją bylą, kurioje Remigijus Žemaitaitis, asmens kodas [redacted] gim. 1982 m. gegužės 30 d., Lietuvos Respublikos pilietis, aukštojo išsilavinimo, vedęs, Lietuvos Respublikos Seimo narys, gyvenantis Laurų g. 56, Vilnius, deklaruota gyvenamoji vieta S. Šimkaus g. 12-63, Klaipėda, neteistas,

kaltinamas padaręs nusikaltimas veikas, numatytas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – ir BK) 170 straipsnio 2 dalyje, 170^2 straipsnio 1 dalyje.

Teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą,

n u s t a t ė:

I. ĮRODYTOMIS PRIPAŽINTOS NUSIKALSTAMOS VEIKOS APLINKYBĖS

Remigijus Žemaitaitis būdamas valstybės politiku – Lietuvos Respublikos Seimo nariu, 2023 m. gegužės 8 d., 2023 m. gegužės 9 d., 2023 m. birželio 13 d., 2023 m. birželio 14 d. ir 2023 m. birželio 15 d. viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės, o būtent:

Remigijus Žemaitaitis 2023 m. gegužės 8 d., iki 14 val. 10 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“, komentuodamas tą pačią dieną tinklapyje 15min.lt paskelbtą straipsnį „Izraelis nugriovęs palestiniečių mokyklą sulaukė ES priekaištų“, viešai paskelbė savo parašytą tekstą (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta):

„Pasirodo be Putino dar vieni gyvuliai atsirado Pasaulyje - IZRAELIS Vienas su tankais mokyklas griauna, kitas su traktoriais! Tikrai taika Pasaulyje bus! ES teigė esanti pasibaisėjusi

incidentu, kai Izraelio pajėgos auštant atvyko į mokyklą, kurioje, Palestinos savivaldos pareigūno teigimu, mo Reikia tik konstatuoti, kad ši mokykla buvo pastatyta ES finansų dėka. Po tokių įvykių, nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasakymai: Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką... Kas turi dar nutikti, kad Izraelis suprastų, kad tokios provokacijos ir tokie veiksmai tik dar labiau kelia pyktį ir kartu neapykantą žydams ir jų tautai".

Šiame viešai paskelbtame tekste su antisemitine skaičiuote ir teiginiais, propaguojančiais prieš žydų tautybės žmones nukreiptą antisemitizmo normalizavimo idėją, jis – valstybės politikas Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Be to, šiame viešai paskelbtame tekste teiginiais, išreiškiančiais antisemitinę idėją, esą žydai yra atsakingi už Izraelio valstybės politiką ir veiksmus, taip jis – valstybės politikas Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis viešai skatino neapykantą žydams kaip žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės.

Tęsdamas nusikalstamus veiksmus, Remigijus Žemaitaitis, 2023 m. gegužės 8 d., po 14 val. 10 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" viešai paskelbė savo parašytą tekstą (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta):

„Pasirodo mūsų žurnalistui ir vietiniams Lietuvos žydukams, mokyklų griovimas Palestinoje tai dar viena atrakcija?! Panašiu principu Putinas Ukrainoje linksminasi su ten esančiais mokiniais ir jų ateitimi! Tikrai stipru ES INSTITUCIJOS duoda pinigų Palestinoje mokyklos statymui, siekiui ugdyti jaunimą bei prisidėti prie pilietiškos visuomenės, tai mūsų draugovininkai, pradeda aiškinti, kad ta MOKYKLA PER ARTI PASTATYTA BUVO! MOKYKLA PER ARTI PASTATYTA, nes matai Izraelio žydai nusprendė, kad iš jos bus puolamas Izraelis, (domu kai Faina reaguotų, jei į Šilutės r. gimnazijas Putinas bombas paleistų, ir savo 143 mln gyventojams aiškinti, kad PER ARTI BUVO RUSIJOS SIENOS, tai reikėjo ją patraukti? Kas per PASAULIO TVARKOS SUPRATIMO PRINCIPAI Kas per kvailys dar tokius argumentus sugalvoti galėjo? Pasirodo vietiniai draugovininkai tikrai gerai mokosi iš Putino, kuris Ukrainoje ne tik mokyklas, darželius, teatrus, bet ir ligonines sprogdino (a) nes jos PER ARTI RUSIJOS BUVO? Gal kitą kartą Izraelis numes bombą ant Palestiniečių ligoninės su prierašu susprogdinome, nes bijojome, kad jie mus puls. Dabar suprantu, kodėl Izraelio žydelis premjeras per Šabą pas Putką varė 2022.03.05. t.y. 6 dienoms po jo įsiveržimo į Ukrainą P.s. Nors esant Šabui žydas, nes puoduko neplauna, dirbti negali AŠ JUMS NORIU SUTEIKTI ŠANSO MIELI IZRAELIO ŽYDAI ATSIPRAŠYTI PALESTINOS IR ES, UŽ JŪSŲ ŠLYKŠČIUS VEIKSMELIUS SVETIMOJE ŠALYJE Ir pasikartosiu "Po tokių įvykių, nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasakymai: Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką".

Šiame viešai paskelbtame tekste su antisemitine skaičiuote ir teiginiais, propaguojančiais prieš žydų tautybės žmones nukreiptą antisemitizmo normalizavimo idėją, jis – valstybės politikas Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis, viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Be to, šiame viešai paskelbtame tekste teiginiais, išreiškiančiais antisemitinę idėją, esą visa žydų tauta yra atsakinga už Izraelio valstybės politiką ir veiksmus, taip jis – valstybės politikas Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis viešai skatino neapykantą žydams kaip žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės.

Tęsdamas nusikalstamus veiksmus Remigijus Žemaitaitis, 2023 m. gegužės 9 d., apie 13 val. 13 min., Vilniuje, Gedimino pr. 53, Lietuvos Respublikos Seime vykusio plenarinio Seimo posėdžio metu viešai pasakytos kalbos dalyje, kurioje Seimo nariams neigė, jog 2023 m. gegužės 8 d. savo paskyroje socialiniame tinkle *Facebook* viešai paskelbti jo tekstai yra antisemitiniai, žodžiais: „Aš pacitavau „nelieka nuostabos, kodėl po tokių įvykių atsiranda spaudoje pasakymai „imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką", taip vėl viešai paskleidė prieš žydų tautybės asmenis nukreiptą antisemitizmo normalizavimo idėją, normalizavo neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą,

vartojimą ir taip viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės.

Tęsdamas nusikalstamus veiksmus Remigijus Žemaitaitis 2023 m. birželio 13 d., apie 9 val. 6 min., Vilniuje, socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis", komentuodamas žiniasklaidoje aprašytą Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės vizitą Izraelyje, viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta):

„Šlykščiau mūsų Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė ir negalėjo nepasakyti savaitgalį būdama Izraelyje! I. Šimonytė "Premjerė susitiko su Izraelio prezidentu: mūsų istoriniai saitai ir šalių draugystė yra tai, kuo didžiuojamės" Šlykštu yra tai, kad I. Šimonytė tokias kvailystes kalba, kai 1944 m. Birželio 3 dieną Lietuvos ŽYDAI kartu su RUSAIS IŠŽUDĖ PIRČIUPŲ KAIMĄ IR TEN GYVENUSIUS ŽMONES. Kad tai buvo vokiečių kerštas ir žiaurumas, yra teisybė, bet ne visa teisybė. Tai dar kartą parodo, kad mūsų valdžios atstovams visiškai nusispjauti į Lietuvoje 1941-1944 m. Lietuvoje gyvenusių žydų žudymus mūsų LIETUVIŲ. Kaip suprantu mūsų valdžios vertybinė politika žemiau plintuso, jeigu vykstama į Izraelį ir sekamos pasakos apie draugystę, tai kitais metais galės vykti į gegužės 9 dienos minėjimus Rusijoje! KIEK DAR ILGAI MŪSŲ POLITIKAI TOLIAU KLAUPSIS ŽYDAMS, KURIE ŽUDĖ MŪSŲ TAUTIEČIUS, PRISIDĖJO PRIE LIETUVIŲ SEKIMŲ, KANKINIMŲ IR MŪSŲ VALSTYBĖS NAIKINIMO. Buvo HOLOKAUSTAS ŽYDŲ, bet dar DIDESNIS HOLOKAUSTAS LIETUVIŲ BUVO LIETUVOJE! Jei mūsų juokdariai politikai Izraelyje atsiprašinėja žydų, tai kada ŽYDAI ATSIPRAŠYS MŪSŲ? Šiandien pateiksiu dar vieną istoriją, kaip tuo metu Lietuvoje žydai kartu su rusais žudė LIETUVIUS. KANIŪKAI-PIRČIŪPIS 1944 m. birželio 3 d. išplėšė ir padegė Pirčiupiu kaimą, esantį 44 km į pietvakarius nuo Vilniaus, gyventojus sugrūdę į tvartus, sudegino juos gyvus. Žuvo 119 žmonių. Bet viską pradėsiu nuo pradžių, kad vėl kokia komunistuojanti Izraelio ambasadorė ar komistinė tardytoja, nemėgintų aiškinti savo tiesos. Keli tankūs ir pelkėti miškų masyvai, apžergę Lietuvos - Baltarusijos sieną, tęsėsi abiejų valstybių pusėse. Tuose miškuose buvo įsitaisę sovietų partizanai, žydų partizanai, lenkų Armija Krajovva, vėliau sovietų NKVD-NKGB daliniai, galop paprasti} banditų gaujos. Istorikas Rimantas Zizas sudarė lentelę, kurioje nurodo Rūdninkų raudonųjų „lietuvių" partizanų skaičių ir jų tautinę sudėtį. Kaip matyti iš lentelės, nors Rūdninkų girios raudonieji partizanai vadino save „lietuviais" partizanais, lietuvių juose buvo mažai. Didžiumą jų sudarė rusai ir žydai. PRIDEDU PRIE FOTO LENTELĘ SU BŪRIAIS IR SKAIČIAIS. Žydų partizanas Pol Bagriansky pasakoja, kad pamiškėje buvo paguldyti nuogi šešių kaimo moterų ir dviejų vyrų lavonai. Jo būrio partizanai į tuos lavonus šaudė. Kai šovinys pataikydvo lavonui į nervą, visas lavonas sudrebėdavo ir pajudėdavo lyg gyvas. Šioje linksmybėje juokdamiesi dalyvavo visi jo būrio partizanai. Tarp žuvusiųjų — Molienė, kuri, nešina savo pusantrų metų dukrytę, mėgino pabėgti. Abi krito nušautos. Nužudyta visa Pilžių šeima su vaikais. Nužudyta 20 metų amžiaus Ona Varonaitė, Juozas Bobinas, Andrius Bobinas ir kiti — vyrai, moterys, vaikai. Kaniūkų skerdynėse dalyvavo partizanai - banditai iš visų keturių žydų būrių: „Mirtis okupantams", „Mirtis fašizmui", „Keršytojas", „Už pergalę", „Kova", kurie priklausė sovietų bendrai „lietuvių" partizanų komandai. Tačiau būriuose, kur skaičiumi žydai vyravo, pagrindinė kalba — kasdieninė ir oficiali — kariškiems įsakymams ir ryšiams palaikyti liko jidiš. Pagal pačių žydų atsiminimus, jie jautėsi ir kovojo ne kaip sovietai, bet kaip žydai. Antai: „Aš didžiuojuosi, kad turėjau privilegiją kovoti kaip žydė, priklausyti žydų kovojančiam būriui, žydams vadovaujant, kurio ryšiai ir įsakymai visi buvo jidiš kalba". Vita Kempner Kovner (grupės „Keršytojas" partizanė, vėliau išgarsinto žydų partizano Abba Kovner žmona). Norėdami nubausti Kaniūkų gyventojus, 1944 m. sausio 29 d. tarp 150 ir 200 raudonųjų partizanų/banditų, žydų ir rusų, užpuolė ir padegė kaimą. Žmones ir gyvulius išžudė. Žuvo 38 žmonės — sušaudyti, akmenims ir lazdoms užmušti mirtinai, sudeginti gyvi savo trobose, kiti sužeisti arba pabėgo. Tų skerdinių liudininkas Abraham Zelesnikow (žydų partizanas) šitaip pasakoja: „Partizanai apsupo kaimą, buvo padegta, kiekvienas gyvulys ir žmogus išžudyti. Vienas partizanas, mano draugas, paėmė moterį, padėjo jos galvą ant akmens ir su

kitu akmeniu ją nužudė.“ Kaune gimęs žymus Izraelio istorikas Dov Levin, kuris pats priklausė partizanų būriui „Mirtis okupantams“, teigė pas žydus partizanus vyravo atvira neapykanta vietiniams gyventojams ir visiškas nusigręžimas nuo visko, kas buvo susiję su Lietuva. Iš visų raudonųjų partizanų žydai žiauriausiai elgėsi su vietiniais gyventojais ir su paimtais vokiečių kareiviais — ne tik žudė, bet ir kankino. Žydė Shiye Goldberg rašė savo atsiminimuose: “Kai mums pritrūkdavo drabužio ir batų, tai mes sužinodavome, kur ir kada bus vestuvės. Tada mes užpuldavome baliavotojus, įsakydavome ūkininkams gulti ant žemės, atimdavome pačius geriausius kailinius ir aulinius batus ir dingdavome. (...) Kai reikėdavo mėsos, nueidavome pas ūkininką ir pareikalaudavome „Duok mums dvi karves ir du paršus ar pan” Joseph Harmatz, „Už pergalę“ (žydų partizanų būrio narys) SAVO PRISIMINIMUOSE RAŠĖ: “Einant į kaimus maisto „mes ėjome kaip banditai, nes vogdavome iš vietinių kaimiečių jų pragyvenimą, pirma — maišą miltų, paskui — kiaulę, karvę ar arklį (...). Pamažu kaimiečiai pasidarė mūsų priešai. (...) Juk, pagaliau, jų pačių gyvybės išlikimas priklausė nuo jų gyvulių.“ KYLA PAGRISTAS KLAUSIMAS KAS, KADA IR KAIP ŽYDAI ATSIPRAŠYS LIETUVOS UŽ JŲ TAUTIEČIŲ VYKDYTĄ LIETUVIŲ HOLOKAUSTĄ? Panašu, kad šią kadenciją dar sulauksime, kai I. Šimonytė lankysis prie J. Stalino kapo ir lies ašaras, kaip liejo žydas Danielius, pats didžiausias kovotojas su nacionalsocializmu (bet tik nuo 1941 metų birželio 22-osios, o iki tol - geriausias nacionalsocialistų vado Adolfo Hitlerio draugas). Ar toliau mus žemins ir vadins žydšaudžių TAUTA?“.

Taip jis – valstybės politikas Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis, šiame viešai paskelbtame tekste apibendrintai teigdamas, kad žydai kaip tautinė grupė 1941 – 1944 m. vykdė lietuvių holokaustą ir lietuvių žudynes, kad žydai kaip tautinė grupė vaidino reikšmingą vaidmenį sovietų vykdytose represijose prieš lietuvius ir yra atsakingi už sovietų Lietuvoje prieš Lietuvos gyventojus vykdytas represijas, jog 1944 m. sausio 29 d. Kaniūkų kaimo gyventojų žudynes įvykdė žydai, o ne sovietiniai partizanai, jog 1944 m. birželio 3 d. Pirčiupių kaimo gyventojų žudynes įvykdė žydai, o ne naciai, žydus kaip tautinę grupę kaltindamas, kad jie yra atsakingi už tikrą ar tariamą atskiro žydo ar žydų grupės padarytą nusižengimą arba net už ne žydų atliktus veiksmus, viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenis dėl jų žydų tautybės.

Tęsdamas nusikalstamus veiksmus Remigijus Žemaitaitis 2023 m. birželio 14 d., po 8 val. 2 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“, komentuodamas „Delfi“ 2023 m. birželio 14 d., 8 val. 2 min. skelbtą straipsnį „Remigijus Žemaitaitis. Aleksandras Slavinas - „lietuvių antisemitizmo“ režisierius“, viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta):

„Lietuvos žydas Aleksandras Slavinas, kuriam LIETUVIŲ ŽUDYMAI, KANKINIMAI, MOTERŲ PRIEVARTAVIMAI, VAIKŲ ATSKYRIMAI NUO TĖVŲ BUVO TIK MALONI ATRAKCIJA IR DŽIUGINANTI AKIMIRKA! Mes Lietuvių tauta niekada neturi pamiršti žydų ir rusų, kurie labai aktyviai prisidėjo prie mūsų TAUTOS NAIKINIMO! Tik būdami viduje stiprūs sugebėjome atlaikyti 1941 m. birželio 14-osios ir kitus trėmimus. O dabar tų niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonys valdo mus. 1941 m. Birželio 14-oji TURI BŪTI MINIMA KAIP LIETUVIŲ TAUTOS HOLOKAUSTO DIENA“.

Taip jis - valstybės politikas Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis šiame viešai paskelbtame tekste žydus kaip tautinę grupę kaltindamas, kad jie yra atsakingi už tikrą ar tariamą atskiro žydo ar žydų grupės padarytą nusižengimą arba net už ne žydų atliktus veiksmus, propagavo idėją, kad žydų tautinė grupė sovietų okupacijos metu vykdė lietuvių tautos naikinimą, žydų tautinė grupė yra atsakingi už sovietų Lietuvoje vykdytas represijas ir tokiu būdu viešai niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenis dėl jų žydų tautybės.

Tęsdamas nusikalstamus veiksmus Remigijus Žemaitaitis, 2023 m. birželio 14 d., po 12 val. 44 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“, komentuodamas „Delfi“ 2023 m. birželio 14 d., 12 val. 44 min. skelbtą straipsnį „Žemaitaitis toliau

žarstosi antisemitiniais pareiškimais: piktinasi Šimonytės vizitu Izraelyje", viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta):

„Jau greitai rytoj BIRŽELIO 15 dieną !!! PASKELBSIU DALINIUS LIETUVOS ŽYDŲ SĄRAŠUS, KURIE SAVO PARAŠAIS IR DEMONSTRUODAMI LOJALUMĄ RUSAMS 1941 m. birželio 15 dieną TŪKSTANČIUS LIETUVIŲ KROVĖ į VAGONUS. Kurie turėjo būti ištremti į SSRS gilumą TAIP SIŲSDAMI JUOS MYRIOP. Kaip matau iš reakcijų Izraelio žydų ir Lietuvoje esančių KGB/NKVD veikėjų palikuonių, labai jau pergyvena, kad ISTORIJOS FAKTUS TOLIAU KELSIU Į VIEŠUMĄ! Būkime stiprūs ir neleiskime, kad Lietuvoje atsirastų antisemitų! Kaip pastebiu net tarybinių laikų MILICINOS tardytoja IR PROKURORĖ F. Kukliansky sunerimo dėl sąrašų ir platinamos informacijos, čia kaip tie čekučių skandalai, gal lai pirma prisipažįsta ką jos tėvas SSRS laikais veikė ir kokias pareigas ėjo, nes iš dokumentų daug linksmybių šioje šeimoje buvo! To labai NORI IZRAELIO ŽYDAI IR RUSIJOS PASIUNTINEI LIETUVOJE. JŲ VIENAS IR PAGRINDINIS TIKSLAS LIETUVĄ PAVERSTI ANTISEMITAIS!".

Taip jis – valstybės politikas Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis šiame viešai paskelbtame tekste primesdamas žydams kaip tautinei grupei nebūtus dalykus, kurie žydus neigiamai apibūdina visuomenės akyse, sukelia priešiškumą ir provokuoja nepakantumą ir žydams, žydus kaip tautinę grupę kaltindamas, kad jie yra atsakingi už tikrą ar tariamą atskiro žydo ar žydų grupės padarytą nusižengimą arba net už ne žydų atliktus veiksmus, kaip neva vaidinusių reikšmingą vaidmenį 1941 m. birželio 15 d. vykdant Lietuvos gyventojų trėmimus konkrečių žydų tautybės asmenų sąrašo paskelbimą pristatydamas kaip kovą prieš kaltinimus lietuviams antisemitizmu, nurodydamas, kad Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkės Fainos Kukliansky tėvas SSRS laikais užsiėmė veikla ir ėjo pareigas, kurios yra slepiamos, nes vykdė neigiamai vertinamas veikas, niekino Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkę Fainą Kukliansky ir tokiu būdu viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenis dėl jų žydų tautybės.

Tęsdamas nusikalstamus veiksmus Remigijus Žemaitaitis 2023 m. birželio 15 d., apie 08 val. 17 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta):

„1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau į Lietuvos istoriją buvo įrašytos kaip pačios bjauriausios ir skausmingiausios. Tai buvo LIETUVOS HOLOKAUSTAS!!! Net praėjus daugiau nei 80 metų viena "porūšio" grupė žydai, taip ir nesugeba pripažinti, kad šioje LIETUVOS tragedijoje jų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, prisidedant prie Lietuvių kankinimų, trėmimų ir žudimų. Kartu su rusais, LIETUVĄ jie naikino ne tik kaip valstybę teritoriniu principu, bet kaip tautą, jos kultūrą, papročius, intelegentiją, sunaikino valstybės ateitį, kurią tik 1990-1991 metais pavyko atkurti. Šlykštu yra tai, kad buvusi TARYBINĖ MTLICININKĖ-TARDYTOJA IR VĖLIAU PROKURORĖ FAINA KUKLIANSKY, taip ir nesurado vakar jėgų pripažinti, kad jos "porūšio" atstovai žydai labai svarbų vaidmenį atliko naikinant LIETUVIŲ TAUTĄ . Ji net neturi moralinių vertybių atsiprašyti Kaniūkų, Pirčiupio kitų kaimų ir miestelių gyventojų palikuonių už tuos barbariškus veiksmus, kuriuos atliko tuo metu Lietuvoje gyvenę žydai. Kas atsiprašys, lietuvių, anūkų, senelių, prosenelių .... už tuos bjaurius veiksmus? Mūsų Prezidentas A. M. Brazauskas žydų tautos atsiprasė už mūsų lietuvių veiksmus, o jų valdžios ponai net praėjus 82 metams taip ir nesugeba išmekenti žodžio ATSIPRAŠOME. Panašu, tokio žodžio toje tautoje nerasta. Kaip ir žadėjau viešai vakar, šian paskelbsiu 40 "porūšio" žydų, kurie savo aktyviais veiksmais prisidėjo, kad 1941 m. Birželio 15 dieną iš LIETUVOS DEŠIMTIMIS TŪKSTANČIŲ BŪTŲ IŠTREMTA LIETUVIŲ. Vieni buvo nužudyti nepasiekus gyvulinių vagonų, taip sušaudant juos namuose, miške, ar tiesiog miestelio centre, kiti mirė vagonuose, ir buvo išmesti pakeliui į gulagus, kiti mirė gulaguose, o kas atlaikė gulagų žiaurumus vėl parvyko atgal į Lietuvą. Tikiuosi, kad Izraelio valdžia kartu su Lietuvos žydų bendruomene suras DVASINIŲ JĖGŲ ir artimiausiu metu Lietuvoje sulauksime IZRAELIO PREZIDENTO VIZITO, kuris prie partizano A. Vanago kapo bei kitų kovotojų atsiprašys Lietuvos

už jų "porūšio" žydų veiksmus! Kita dalis bus vėliau. Nachmanas Dušanskis ir Raslanas 1. Gersonas Abramavicius 2. Girsa Abramavicius 3. Chaimas Aiženas 4. Fuviia Anbinderis 5. Rocha Aronaviciūte 6. Abramas Bangisas 7. Nachmanas Bencikovicius 8. Abramas Bermanas 9. Dveira Bersakaite 10. Joselis Beranickis 11. Gilelis Blochas 12. Sara Salmanaite - Breiviene 13. Moisiejus Breneris 14. Aronas Brukąs 15. Icikas Demba 16. Rachile Vinaite-Deviatnikoviene 17. Seina Dikeryte 18. Calkis Duleckis 19. Nachmanas Dusanskis 20. Jakovas Epsteinas 21. Abramas Feldmanas 22. Leonas Finkelsteinas 23. Civa Fiseryte 24. Malka Frankaite 25. Berelis Fridmanas 26. Estera Kunickyte - Fridmaniene 27. Seina Klipaite - Gaileviciene 28. Basie Garbaite 29. Mina Popelyte - Garberiene 30. Abramas Garberis 31. Samuilas Gilis 32. I-Iirsas Glikas 33. Icikas Girsauskas 34. Gese Glezeryte 35. Bliumą Savleryte - Goldsteiniene 36. Aronas Greisas 37. Samuelis Grinfeldas 38. Girsas Groznikas 39. Izraelis ickovicius 40. Judita Seraite - Imeliene".

Taip jis - valstybės politikas Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis šiame viešai paskelbtame tekste primesdamas žydams kaip tautinei grupei nebūtus dalykus, kurie žydus neigiamai apibūdina visuomenės akyse, sukelia priešiškumą ir provokuoja nepakantumą žydams, žydus kaip tautinę grupę kaltindamas, kad jie yra atsakingi už tikrą ar tariamą atskiro žydo ar žydų grupės padarytą nusižengimą arba net už ne žydų atliktus veiksmus, apibendrintu kaltinimu visai žydų tautinei grupei dėl sovietų vykdytų represijų propagavo priešiškumą žydams ir idėją, kad žydai kaip tautine grupė buvo ir yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas prieš Lietuvos gyventojus, priešpriešino lietuvių tautos patirtas represijas ir žydų tautos patirtą Holokaustą, žydams be jokio pagrindo priskyrė atsakomybę už 1944 m. sausio 29 d. Kaniūkų kaimo gyventojų ir 1944 m. birželio 3 d. Pirčiupių kaimo gyventojų žudynes, paviešindamas neatitinkantį tikrovės žydų tautybės žmonių, kaip prisidėjusiųjų prie 1941 m. birželio 15 d. lietuvių trėmimų sąrašą, niekindamas Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkę Fainą Kukliansky, taip viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės.

Tokias veiksmais Remigijus Žemaitaitis padarė nusikaltimą, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 straipsnio 2 dalyje.

Remigijus Žemaitaitis, būdamas valstybės politiku – Lietuvos Respublikos Seimo nariu, viešai šiurkščiai menkino nacistinės Vokietijos Lietuvos Respublikos teritorijoje įvykdytą žydų genocidą (Holokaustą), tai padarydamas užgauliu ir įžeidžiančiu būdu:

Remigijus Žemaitaitis 2023 m. birželio 13 d., apie 9 val. 06 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis", komentuodamas žiniasklaidoje aprašytą Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės vizitą Izraelyje, viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta), tarp kurių yra ir sekantys:

„(...) kai 1944 m. birželio 3 dieną Lietuvos ŽYDAI kartu su RUSAIS IŠŽUDĖ PIRČIUPŲ KAIMĄ IR TEN GYVENUSIUS ŽMONES. Kad tai buvo vokiečių kerštas ir žiaurumas, yra teisybė, bet ne visa teisybė. Tai dar kartą parodo, kad mūsų valdžios atstovams visiškai nusispjauti į Lietuvoje 1941-1944 m. Lietuvoje gyvenusių žydų žudymus mūsų LIETUVIŲ. (...) KIEK DAR ILGAI MŪSŲ POLITIKAI TOLIAU KLAUPSIS ŽYDAMS, KURIE ŽUDĖ MŪSŲ TAUTIEČIUS, PRISIDĖJO PRIE LIETUVIŲ SEKIMŲ, KANKINIMŲ IR MUSŲ VALSTYBĖS NAIKINIMO. Buvo HOLOKAUSTAS ŽYDŲ, bet dar DIDESNIS HOLOKAUSTAS LIETUVIŲ BUVO LIETUVOJE! Jei mūsų juokdariai politikai Izraelyje atsiprašinėja žydų, tai kada ŽYDAI ATSIPRASYS MUSŲ? Šiandien pateiksiu dar vieną istoriją, kaip tuo metu Lietuvoje žydai kartu su rusais žudė LIETUVIUS. (...) KYLA PAGRĮSTAS KLAUSIMAS KAS, KADA IR KAIP ŽYDAI ATSIPRAŠYS LIETUVOS UŽ JŲ TAUTIEČIŲ VYKDYTĄ LIETUVIŲ HOLOKAUSTĄ? Panašu, kad šią kadenciją dar sulauksime, kai I. Šimonytė lankysis prie J. Stalino kapo ir lies ašaras, kaip liejo žydas Danielius, pats didžiausias kovotojas su nacionalsocializmu (bet tik nuo 1941 metų birželio 22-osios, o iki tol - geriausias nacionalsocialistų vado Adolfo Hitlerio draugas). Ar toliau mus žemins ir vadins žydšaudžių TAUTA?".

Taip jis – valstybės politikas Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis, šiame viešai paskelbtame tekste sugretindamas nacistinės okupacijos metu Lietuvoje vykdytą žydų genocidą (Holokaustą) ir kitų Lietuvos gyventojų žudynes, teigdamas, kad žydai kaip tautinė grupė vaidino reikšmingą vaidmenį sovietų vykdytose represijose prieš lietuvius, kad žydai vykdė lietuvių holokaustą, kad lietuvių holokaustas buvo didesnis už žydų, ir taip menkindamas žydų genocidą (Holokaustą), viešai šiurkščiai menkino nacistinės Vokietijos įvykdytą Lietuvos Respublikos teritorijoje prieš žydų tautybės Lietuvos Respublikos gyventojus genocidą (Holokaustą), tai padarydamas užgauliu ir įžeidžiančiu būdu.

Tokias veiksmais Remigijus Žemaitaitis padarė nusikaltimą, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170^2 straipsnio 1 dalyje.

II. BYLOJE IŠTIRTI ĮRODYMAI

Kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio parodymai

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis teisme kaltės dėl jam inkriminuojamų nusikalstamų veikų nepripažino ir parodė, kad jis, reaguodamas į portalo „15 min.lt“ straipsnį „Izraelis sugriovė palestiniečių mokyklą ir sulaukė ES priekaištų“, parašė įrašą socialiniame tinkle „Facebook“, komentuodamas, dėl ko gali atsitikti įvykiai, kurie klostosi šiandieną. Jis niekada neturėjo siekio tyčiotis, niekinti, skatinti neapykantos žydų tautai, taip pat niekada neturėjo siekio sumenkinti žydų genocido. Jis savo pasisakymais, kurie aprašyti jam suformuluotame kaltinime, nesityčiojo ir neniekino žydų, kaip tautos, ar jų atžvilgiu vykdyto genocido, o kritiškai pasisakė dėl Izraelio veiksmų Gazos ruože. Šiuos veiksmus yra pasmerkę ir tarptautinės organizacijos, ir daugelis pasaulio valstybių. Viešoje erdvėje kalbėjo ir rašė apie Izraelį kaip apie valstybę, o ne apie žydų tautą. Jis, kaip Lietuvos Respublikos Seimo narys ir Lietuvos Respublikos pilietis, niekuomet nekurstė ir nekursto kitų visuomenės narių prieš žydų tautybės asmenis bei neturi išankstinio nusistatymo prieš žydų tautybės asmenis. Jo išsakyta nuomonė nepasižymi šališkumu, t. y. netolerancija ar neapykanta tam tikrai asmenų grupei, o atspindi pasaulyje vykstančių procesų aktualijas bei tarptautinių organizacijų pateikiamą Izraelio-Palestinos konflikto vertinimą. Nors jo nuomonė gali būti nemaloni ar radikali, tačiau jis turi ne tik teisę, bet ir pareigą tokią nuomonę dėstyti. Nurodė, kad kalbės bendrai apie visus savo viešai išsakytus pasisakymus.

Pasisakydamas dėl 2023 m. gegužės 8 d. iki 14 val. 10 min. socialiniame tinkle Facebook asmeninėje paskyroje viešai paskelbto komentaro, parodė, kad tokiu pasisakymu nesiekė viešai tyčiotis, niekinti ar skatinti neapykantos žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Jis neminėjo visos skaičiuotės, kurios pabaiga yra šiurpinanti ir labai nemaloni. Būtent Izraelį, kaip valstybę, o ne žydų tautą, palygino su Rusija. Praėjo daugiau nei pusantrų metų nuo tada, kai Izraelis pradėjo puolimą Gazoje, nors Palestinos teritorijos okupavimas vyksta nuo 1948 metų. Jo komentaras ir buvo susietas su tuo, kad vienas gyvulys griauna mokyklas ginklais, kitas technika. Šiai dienai iš 16 gydymo įstaigų, ligoninių Gazoje veikia tik 2 gydymo įstaigos. Sugriautos švietimo įstaigos, sugriauti kultūros objektai, sugriauti visi kiti pastatai. Vienas iš Izraelio motyvų sugriauti mokyklą buvo tai, kad pastatas pastatytas per arti Izraelio teritorijos. Jis kalbėjo apie kontekstą ir kartu rėmėsi faktais. Tai, kas vyksta Gazoje nėra normalu ir tai neturi būti toleruojama.

Visuomenė ir politikai yra nutildomi, kai yra kalbama apie antisemitizmą, kaip tam tikrą blogį, ir išreiškus kritiką Izraelio valdžiai, asmuo tampa antisemitu. Lietuvoje yra suprantama, kad Holokaustas yra žydų tautos. Apklausų metu ekspertai kalbėjo apie Holokausto išskirtinumą, žodis „Holokaustas“ paprastai vartojamas išimtinai žydų tragedijai apibūdinti, jo vartojimas kitais atvejais gali būti įžeidžiantis; kiti genocidai kartais irgi vadinami holokaustais ar su juo sulyginami. Kai kurie sovietologai teigė, kad kai kurios stalinistinės represijos buvo palyginamo masto ir kad naciai savo veikloje daug kur perėmė sovietinius metodus, todėl darbuose Stalino vykdytos represijos irgi

vadinamos holokaustu. Jei yra pateikiamas objektyvios pasaulio padėties dalykų vertinimas, paskleisti teiginiai gali būti patikrinti kriterijumi „tiesa ar netiesa“, tai yra, jei atitinka tikrovę, jie negali būti suprantami kaip žeminantys, neapykantą skleidžiantys, antisemitiniai, kas konstatuojama ir specialisto Laimučio Laužiko išvadoje. Joje aiškiai pasakyta, kad aptariamuose pasisakymuose pagal tam tikrus požymius gana nuosekliai stengiamasi išskirti aptariamas žmonių grupes arba minimus konkrečius asmenis. Tokiu būdu komentarų turinio nesiejant su visais žydais ar rusais bei žmonių grupėmis dėl jų tautybės. Yra pagrindas teigti, jog neigiamas kokių nors visuomenės reiškinių taip pat ir esamų ir buvusių sudėtingų santykių tarp įvairių tautų atstovų vertinimas, taip pat ir menkinimas ar įžeidžiamas dalies visuomenės apibūdinimas savaime nėra neapykantos būtent dėl kilmės, tautybės sklaida ar kurstymas. Be to, ekspertų aktuose nurodyta, kad pasisakymai apie valstybę nėra laikomi pasisakymais apie tautinę grupę. Atsižvelgiant į šiuos faktus, jo, kaip Seimo nario, pasakyti teiginiai, juos vertinant tiek tiesioginiame, tiek platesniame kontekste, negali būti vertinami kaip neapykantos kalba, nes jis apie Izraelį kalba kaip agresyvią, karo veiksmus inicijuojančią valstybę, o teiginiai apie žydus yra paremti istoriniais faktais ar nenuneigtais bei neuždraustais šaltiniais.

Jis, pasisakydamas dėl Izraelio vykdomų veiksmų Palestinoje, tame tarpe – ir mokyklos nugriovimo, vadovavosi Jungtinių Tautų rezoliucijomis dėl Izraelio ir Palestinos konflikto, išreiškė savo nuomonę, kad dėl tokių Izraelio valdžios priimamų sprendimų ir vykdomų veiksmų kitos tautos, palestiniečių atžvilgiu, kyla visuomenės nepasitenkinimas Izraeliu, o taip pat didėja įtampa bei pasipriešinimas pačioje Palestinoje. Ne jo pasakyti teiginiai, o paties Izraelio atstovų veiksmai palestiniečių ir Palestinos atžvilgiu skatina neapykantą Izraeliui ir tiems, kurie vykdo aktyvius nusikalstamus karinius veiksmus Gazos ruože. Nurodė, kad jo nuomonė apie vykstančius procesus Palestinoje dėl Izraelio veiksmų atitinka ir kitų Europos Parlamento lyderių poziciją.

Atkreipė dėmesį, jog Holokausto metu atsakomybės reikalauta iš Vokietijos ir iš jos tautos, nors nusikaltimus vykdė Adolfas Hitleris ir asmeniškai jis davė nurodymus ir jo aplinka. Atsižvelgęs į tokius šaltinius, jis susidarė nuomonę, kurią 2023 m. gegužės 8 d. pateikė apie Izraelio nebaudžiamumą, nurodydamas, kad Izraelis elgiasi taip, tarsi jis gali sau leisti griauti mokyklas, žudyti kūdikius, griauti civilinius objektus. Jam pasakius, kad Izraelis elgiasi kaip barbarai, buvo apkaltintas, kad eina prieš visą žydų tautą. Nuo 2000 metų Jungtinės Tautos dėl nežmoniško elgesio yra priėmusios per 20 įvairiausių Izraelį smerkiančių rezoliucijų. Tos rezoliucijos tik įrodo ir formuoja nuomonę, kad valstybės turi imtis priemonių prieš tokius Izraelio veiksmus, nes visuomenėje kylantis nepasitenkinimas tais, kurie vykdo karinius veiksmus Gazos ruože, yra nulemtas paties Izraelio veiksmų.

Tarp Ukrainos ir Rusijos nuo pat nepriklausomybės Ukrainos atgavimo dienos matoma panaši situacija. Teigė, kad Izraeliui ir Rusijai keliami dvigubi standartai. Labai daug straipsnių, komentarų ir pozicijų dėl daromo poveikio Palestinos vaikams, dėl nuolatinio puolimo ir gyvenimo neapibrėžtumo. Organizacijos „Gelbėkit vaikus“ tyrimas atskleidžia ilgalaikį sulaikymo poveikį vaikų gyvenimui. Iš viešai prieinamos medžiagos matyti, kad Izraelis nepaisė Europos Sąjungos institucijų sprendimo ir Palestinos mokyklą nugriovė. Akcentavo Jungtinių Tautų Vaikų teisių konvenciją, kurią patvirtinęs ir Izraelis, pagal kurią valstybės narės pripažįsta vaiko teisę mokytis. Savo komentaruose ne kartą teigė, kad agresija gimdo agresiją, kad Izraelio valdžios genocidas Palestinos žmonių atžvilgiu, kėlė, kelia ir toliau dar labiau kels nepasitenkinimą ne tik Izraelio valdžia, bet visa žydų bendruomene.

Teigė, kad analogiškas modelis taikomas Rusijos atžvilgiu, kai Kremliaus valdžios sprendimai užtraukė daugelio neapykantą visai rusų tautai. Esant tokiam principui, daro išvadą, kad dėl Izraelio valdžios neteisėtų veiksmų Gazoje yra priversta kentėti visa žydų tauta. Tokius jo teiginius patvirtina Eyadas El-Sarrajas, psichiatras, kuris buvo psichikos sveikatos priežiūros Gazoje pradininkas. Pastarasis savo straipsniuose pabrėždavo, kad tai, kas vyksta su Palestinos vaikais, neliks pamiršta. 2023 m. gegužės 8 ir 9 dienomis ir kitomis dienomis jis rašė, kad tokie veiksmai Izraelio Gazos ruože dėl Palestinos mokyklos ir kiti neliks pamiršti. Izraelis, kaip valstybė, nenori laikytis tarptautinių

teisės aktų, nepripažįsta nusistovėjusių tarpusavio pagarbos ir savitarpio pagalbos principų, bei nesivadovauja tarptautinės bendruomenės patvirtintomis taisyklėmis, tai tik parodo šios valstybės valdžios barbarišką elgesį. Izraelis nuo 1967 metų yra okupavęs dalį Palestinos teritorijos, kuri jiems pagal jokias tarptautines teisės normas nepriklauso. Jungtinės Tautos yra priėmusios rezoliucijas, kurios smerkia Izraelio veiksmus; nurodo, kad rėmėsi būtent šiais dokumentais rašant savo komentarus ir yra būtina suprasti visą konflikto kontekstą. Taip pat Europos Parlamentas yra priėmęs rezoliuciją. Kaltinamajame akte paimtas jo komentaro sakinys, bet nebandoma vertinti visumos. Jo nuomonė yra susiformavusi iš istorinių šaltinių. Savo pirmame komentare komentavo, kad Izraelis turi baigti šiuos baisius nusikaltimus, nes pasaulis sukils prieš juos ir jų daromą smurtą. „Facebook" paskyroje nurodydamas savo teiginius tekste: „Pasirodo, be Putino dar vieni gyvuliai atsirado Pasaulyje – Izraelis. Vienas su tankais mokyklas griauna, kitas su traktoriais!" atspindėjo Jungtinių Tautų rezoliucijose dėl Izraelio ir Palestinos konflikto atspindėtą faktinę situaciją bei tai, kad Izraelį dėl okupacinių veiksmų kartą jau norėta pavadinti valstybe, vykdančia „valstybinį terorizmą". Jo teiginys, kad „po tokių įvykių nelieka nuostabos, kad gimsta tokie pasakymai „lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką" buvo sietinas ne tik su tais nusikalstamais veiksmais, kuriuos Izraelis visus tuos dešimtmečius vykdė ir vykdo Palestinos teritorijoje. Jokio kurstymo ar neapykantos nenorėjo išreikšti. Šis kaip ir dauguma kitų posakių ar dainų atėjo iš senų laikų, todėl jie niekada nebuvo laikytini neapykantos kurstymu ir niekada nebuvo draudžiami. Joks teisės aktas šio pasakymo vartoti nėra uždraudęs. Teiginiu „kas turi dar nutikti, kad Izraelis suprastų, jog tokios provokacijos ir tokie veiksmai tik dar labiau kelia pyktį ir kartu neapykantą žydams ir jų tautai" niekada neskatino ir nieko tyčia nekurstė, tiesiog svarstė, kėlė prielaidą ir emocingai nerimavo, kas bus, jei Izraelis nesiliaus atlikinėjęs veiksmų, kurie yra nukreipti prieš žmogaus teises.

2023 m. gegužės 8 d. po 14 val. 10 min. socialiniame tinkle „Facebook" viešai paskelbtu įrašu nesiekė viešai tyčiotis, niekinti ar skatinti neapykantos žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Tą patį bandė paaiškinti 2023 m. gegužės 9 d., apie 13 val. Lietuvos Respublikos Seime vykusio plenarinio Seimo posėdžio metu viešai išsakytos kalbos metu, nurodydamas, jog 2023 m. gegužės 8 d. jo paskyroje socialiame tinkle „Facebook" viešai paskelbtas tekstas nėra antisemitinis. Seimo posėdžio metu nesiekė viešai paskleisti prieš žydų tautybės asmenis nukreiptą antisemitizmo normalizavimo idėją, priešingai – norėjo paaiškinti, jog jo pozicija nėra nukreipta prieš žydų tautybės asmenis. Pasisakymo Seimo posėdžio metu citavo atskiras savo įrašo teksto dalis ir aiškino, kuo remiantis išsakė atitinkamus teiginius bei ką turėjo omenyje taip kalbėdamas. Atkreipė dėmesį, jog panaudota skaičiuotė nebuvo provokacija ar saviraiškos priemonė, tai visuotinai žinoma, vaikų naudota skaičiuotė. Tai vadinamoji liaudies kūryba, kuri patalpinta viešai prieinamuose puslapiuose. Liaudis yra pirmas tos minties šaltinis, o jis ja tik rėmėsi, citavo paraidžiui, jos neiškraipė, nepridėjo savo kūrybos teksto. Cituodamas šią skaičiuoklę neindikavo pritarimo tokių pasisakymų vartojimui. Ši skaičiuotė jokiais aktais nėra pripažinta antisemitine. Seimo posėdžio metu šią skaičiuotę pakartojo tik reaguodamas į Seimo narių E. Gentvilo, V. Čmilytės-Nielsen, premjerės I. Šimonytės bandymą įžeisti jį, pavadinant antisemitu. Tuo jis parodė, kad neketina atsisakyti savo pasakytų žodžių, išsižadėti savo įsitikinimų, savo nuomonės. Nurodė, kad jis skaičiuotę panaudojo kaip saviraiškos priemonę. Skaičiuotė jam žinoma iš vaikystės, jis yra iš Žemaitijos ir jo kaime ši skaičiuotė buvo žinoma iš senesnių laikų ir jokiais būdais niekada nebuvo siejama su smurto skatinimu. Skaičiuotė buvo patalpinta jo asmeninėje paskyroje, o ne Seimo nario paskyroje. Nurodė, jog demokratinėje valstybėje yra teisinės priemonės užtikrinti, kad tam tikri reiškiniai, atributai, kurie neturi būti priimtini visuomenei ar pažeidžiantys kitų asmenų teises, būtų uždrausti. Tokiu būdu užtikrinant teisinį tikrumą/aiškumą ir asmenims, kurie yra be teisinio pagrindo už tai persekiojami ir/ar baudžiami. Pabrėžė, kad šių priemonių nebuvo imtasi jo panaudotos skaičiuotės atžvilgiu ir ji nebuvo uždrausta. Todėl skaičiuotė negali būti laikoma kaip antisemitinė ir kaip pagrindas vertinti, kad jo išsakyti teiginiai apie žydus yra žydus žeminantys ar kaip kitaip kurstantys naudoti smurtą.

Atsakydamas į klausimą, ar visuomenėje žinomos skaičiuotės citavimas yra kurstymas žudyti asmenis, vertino, kad ne ir taip negali būti. Taip pat parodė, kad Faina Kukliansky teismo metu nurodė nežinanti šios skaičiuotės, nors Seimo posėdžio metu buvo nurodžiusi atvirkščiai. Atsakant į klausimą, ko siekė savo tekste nurodydamas imti pagalį, pabrėžė, kad jis teigė, jog nelieka nuostabos ir kėlė retorinį klausimą, o ne tiesiogiai sakė imti pagalį ir kažką daryti. Pabrėžė, kad po teksto paskelbimo, jo sekėjai nekomentavo, kad tikrai reikia eiti ir daryti kažką, smurtauti prieš žydų tautą.

Nurodė, kad 2023 m. gegužės 8 d., gegužės 9 d., birželio 13 d., birželio 14 d. įrašuose socialiame tinkle „Facebook" pagrįstai piktinosi tuo metu sunaikinta Palestinos mokykla, kuri buvo pastatyta ES lėšomis, nes šis Izraelio valstybės veiksmas ne tik palietė ES finansinius interesus, bet ir pakenkė Palestinos vaikams, jų mokymosi galimybėms. Be to, kaip galima matyti iš dabar susiklosčiusio Palestinos-Izraelio konflikto, pagrįstai įspėjo apie tai, kad tokie barbariški veiksmai, kaip mokyklų naikinimas, gali eskaluoti situaciją ir priversti prie konflikto. Šį įspėjimą jis iliustravo tautosakos elementais (eilėraštuku-skaičiuote), kuris Lietuvoje yra gerai žinomas, tačiau tikrai neragino ir nekurstė smurtauti ir taip pažeisti kitų asmenų teises ir laisves. Eilėraščio pasirinkimas buvo jo teisės į saviraiškos laisvę dalis. Eilėraštis nebuvo pateiktas kurstančiame neapykantą ar kviečiančiame smurtauti kontekste. Teiginį „pasirodo mūsų žurnalistui ir vietiniai Lietuvos žydukai, mokyklų griovimas Palestinoje tai dar viena atrakcija?" panaudojo todėl, kad nei Izraelio ambasada, nei žydų bendruomenė Lietuvoje neatsiribojo nuo tokių Izraelio veiksmų. Savo komentaruose jis ir kalbėjo, kad neatsiribojimas nuo tokių veiksmų skatins neapykantą visiems žydų bendruomenės nariams. Teiginiu „nors esant šabui žydas, net puoduko neplauna ir dirbti negali, o varė pas Putką" priminė, jog Izraelio ministras pirmininkas esant šabui skrido pas V. Putiną pasikalbėti dėl karo Ukrainoje. Tai rašydamas norėjo sarkastiškai atkreipti dėmesį, kad per šabą, savaitės septintą dieną, žydams yra draudžiama dirbti darbus. Be to, pagal žydų šventąją knygą Torą draudžiama važiuoti automobiliu. Jis naudojo mažybinį žodį „žydelis" nenorėdamas nieko įžeisti, jo vertinimu, tai nėra menkinanti reikšmė, tai konstatavo ir ekspertai teisme. Dėstydamas šią poziciją, jis tik priminė, koks yra svarbus šabas ir kad per jį negali nieko daryti, o Izraelio Ministras Pirmininkas nuskrido, ėmėsi veiksmų ir darė. Jis savo pasisakymais išreiškė nuomonę, kas gali nutikti, kai yra pažeidžiamos žmogaus teisės. 2023 m. gegužės 8 d. komentaras buvo išimtinai skirtas būtent Izraeliui ir žydų naujakuriams, kurie okupavo Vakarų Krantą, bet ne apskritai žydams, ar žydų tautai. Jo kritika buvo nukreipta prieš Izraelio valdžią, bet ne prieš žydų tautą. Savo išreikšta nuomone norėjo atkreipti dėmesį, kad siekiant sumažinti įtampą dėl Izraelio veiksmų ir žydų, būtų teisinga ir sveikintina, jeigu Lietuvos žydų bendruomenė atsiprašytų.

Dėl 2023 m. birželio 13 d. 9 val. socialinio tinklo „Facebook" viešai paskelbto įrašo, kuriame komentavo Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės vizitą Izraelyje, parodė, kad nesiekė viešai tyčiotis, niekinti ar skatinti neapykantos žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl žydų tautybės. Nesiekė viešai menkinti nacistinės Vokietijos įvykdyto Lietuvos Respublikos teritorijoje prieš žydų tautybės Lietuvos Respublikos gyventojus genocido. Teiginiu „komunistuojanti ambasadorė" kalbėjo apie Izraelio ambasadorę, kuri leidžia sau nurodinėti, ką, kur ir kaip Lietuvoje Lietuvos Respublikos pilietis turi kalbėti. Mano, kad Izraelio ambasadorės kišimasis bei nurodinėjimas, ką Lietuvos institucijos turi tirti, kam kelti bylas ar apkaltas, yra Lietuvos Respublikos Konstitucijos pažeidimas. Išsireiškimo „komunistuojanti ambasadorė" panaudojimą sieja ir su tuo, kad jie Lietuvoje vaizduojasi moralios politikos vykdytojai, nuolat kritikuoja Rusiją dėl tarptautinės teisės normų nepaisymo, bet ji tyli, netiesiogiai ir pritaria, kad Izraelis toliau okupuoja vis naujas teritorijas.

Toliau nurodė, kad jis Holokausto neneigia. Atkreipė dėmesį, kad jis genocidą ir Holokaustą vertina per žmogiškumo laipsnį. Jo teorija paremta dviem mokslininkais - Bashiras Bashir ir Amosas Goldbergas ir dar septyniolika bendraautorių, kurie sukūrė galingą ir įtaigią knygą, kurios prokuratūra nerado pastangų išversti. Tai viena naujausių knygų, kurioje detaliai aprašoma, kas yra genocidas ir kas yra Holokaustas. Toks konkretus tarptautinis etninio valymo sąvokos apibrėžimas kaip ir

atsispindi Izraelio veiksmuose Palestinoje. Nenuostabu ir nuostabos neturėtų kilti Lietuvos žydams, kodėl tarpukaryje Lietuvoje egzistavo tiek daug eilėraščių, skaičiuoklių, pasakojimų ir vertinimų, nes žydų tautybės žmonės aktyviai prisidėjo prie lietuvių etninio valymo, kuris vėliau buvo įvertintas kaip genocidas Lietuvos ir kitų šalių. Tai tas pats holokaustas, tik skirtumas žmogiškumo laipsnis. Jis nemenkino Holokausto žalos, kuri buvo padaryta žydams, bet jis juos palygino pagal žmogiškumo laipsnį jau tuo metu. Atkreipė dėmesį, kad jo proseneliai ir seneliai buvo ištremti į Sibirą ir ten buvo išžudyti, todėl teigdamas nuomonę apie holokaustą ir genocidą, natūraliai vertino per savo šeimos, tautos prizmę. Atsakydamas į klausimą, kuo rėmėsi sakydamas, kad įvyko lietuvių holokaustas, nurodė, jog nėra apsiribojęs vien suformuota Lietuvos pozicija dėl holokausto sąvokos aiškinimo ir Lietuvoje vykdytas genocidas žmogiškumo laipsniu prilyginamas holokaustui. Nurodė, kad taip pasakė buvęs Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas Čekijoje, nurodydamas, kad socialistiniai nusikaltimai ir nacistiniai nusikaltimai turi būti sulyginami.

Teigė, jog komentaruose jis pateikė ne nuomonę, o informaciją iš įvairiausių rezoliucijų ir sprendimų. Jungtinės Tautos tokiu savo sprendimu dėl Izraelio veiksmų pasmerkė visus žydus, taip pasakydama, kad žydai per savo valdžios atstovus yra nevaldomi, jų elgesys neprognozuojamas ir yra nebaudžiami. Pabrėžė, kad savo tekstuose aiškiai pasako, jog bus pateiktas sąrašas apie žydus veikusius NKVD ir KGB struktūrose, kad tuos nusikaltimus darė tiek žydai, tiek rusai, tiek lietuviai. Jis tik pateikė nuomonę, kuri seniai yra pateikta kitų autorių. Pasisakydamas apie teiginį, kad žydai kartu su rusais iššaudė Pirčiupių kaimą, pabrėžė, kad tas tautas įvardino šalia, kaip ir nurodė Laimutis Laužikas bei kiti ekspertai, jis nekalbėjo išskirtinai apie vieną žydų tautą ir nebandė jos menkinti ar žeminti. Šis teiginys buvo grindžiamas tiek esamais istoriniais šaltiniais Genocido centre, tiek JAV istoriko Zvi Gitelmano teiginiais. Paaiškino, jog savo tekste rašydamas apie Kaniūkų kaimą per klaidą jį pavadino Pirčiupių kaimu, tą pripažino, ir pašalino. Nurodė, jog visos jo įraše pateiktos faktinės aplinkybės atitinka tikrovę, tą patvirtino ir teisminio bylos nagrinėjimo metu apklausti liudytojai. Atsakant į klausimą, kuo rėmėsi teigdamas, kad Kaniūkų kaimo išpuolį įvykdė Lietuvos žydai, nurodė, kad medžiaga pridėta prie ikiteisminio tyrimo medžiagos ir rėmėsi viešai išspausdintu straipsniu „Valstiečių“ laikraštyje, internete, internetiniuose portaluose išspausdinta ir grafoje Rudininkų girioje veikusių sovietų partizanų būrių skaičių nacionalinė sudėtis. Emocinę jo nuomonę tuo metu formavo straipsniai, knygos, Genocido centro pateikti duomenys. Yra nenuneigiamas faktas, kad žydai atliko tarnybą naciams ir Kremliui bei viešai prieinamuose šaltiniuose yra įvardinami kaip 1940-1941 m. vykdyto Lietuvos gyventojų genocido organizatoriai ir vykdytojai. Ikiteisminio tyrimo metu yra pateikęs sąrašą, kuris išspausdintas kalinių tremtinių publikacijoje. Dalis šiame sąraše išvardintų asmenų prisidėjo prie Lietuvos, lietuvių tautos trėmimo ir vykdymo. Istoriniai šaltiniai ir liudytojų parodymai patvirtina, kad Danielis Todesas ir jo operatyvinė komanda buvo atsakingi už klasinį priešų suėmimą Kauno mieste. 1941 m. birželio 19 d. raporte Gladkovas D. Todesui aiškina, kad pagal sąrašus 1371 žmogus turėjo būti suimtas ir ištremtas iš Lietuvos. Todesas giriasi, kad faktiškai jo operatyvinė grupė suėmė 1965 žmones. Raporte D. Todesas pagyrė savo kolegą, kitą Lietuvos žydą, NKGB majorą Gilelį Blochą, kitas artimas D. Todeso kolega buvo I. Demba, grupės, kuri 1940 m. liepos mėnesį sudarė suimtų voldemarininkų sąrašą, vadovas. D. Todesas prieš mirtį 1988 m. rašė „man gėda prisiminti, kad verkiau, sužinojęs, kad Stalinas mirė. Juk tuo metu jau žinojau, kaip buvo išgaunami prisipažinimai“. Tokius teiginius ir nuomonę, kuri pagrįsta informacija patvirtina ir JAV istorikas Z. Gitelmanas. Tai tik patvirtina, kad dėl tuo metu esančių tam tikrų žydų neapykanta tautai buvo didžiulė. Savo pasisakymu tik pateikė nuomonę apie tai, kas jau nutiko ir kas gali ateityje nutikti. Pasisakymuose pateikė nuomonė dėl kankinimų, kuri pagrįsta liudininkų parodymais 1940-1943 metais. Komentaruose rašė, kad agresija gimdo agresiją, o aukos tampa budeliais, tokius jo nuogąstavimus patvirtino ir JT organizacijų reiškiama pozicija. Ir jo komentarai būtent ir buvo pagrįsti šiomis faktinėmis aplinkybėmis.

2023 m. birželio 14 d. 8 val. socialiniame tinkle „Facebook“ savo asmeninėje paskyroje pateikė „Delfi“ straipsnio „Remigijus Žemaitaitis. Aleksandras Slavinas – „lietuvių antisemitizmo“

režisierius“ komentarą. Paaiškino, kad tekste buvo paminėti palikuonys. Nurodė, kad A. Slavinas buvo Lietuvos žydas. Istorikas Vidmantas Valiušaitis yra parašęs, jog būtent A. Slavinas yra sukūręs ir įvykdęs genialią aferą, sužlugdžiusią sukilimą prieš sovietus Žemaitijoje ir ilgam demoralizavusią LAF (Lietuvos aktyvistų frontas) kaip neva antisemitinę organizaciją. Būtent šis asmuo bandė parodyti lietuvių tautą kaip žydšaudžius. Nurodė, kad apie tai ir kalbėjo – neneigė Holokausto, bet minėjo, kad buvo holokaustas ir lietuvių, kad buvo tam tikri žydai, kurie prisidėjo prie lietuvių žudymo, trėmimo ir naikinimo. Neapykantos kurstyti nenorėjo ir to nesiekė, jis pateikė informaciją iš šaltinių, kurie yra viešai prieinami. Toliau nurodė bei pakomentavo A. Slavino veiksmus veikiant NKVD/KGB sudėtyje. Atsakant į klausimą, kuo rėmėsi rašydamas 2023 m. birželio 14 d. straipsnį, kuriame buvo aptariamas A. Slavinas, nurodė, jog įraše nurodytą informaciją grindė Č. Iškausko straipsniu „Žydai bolševikų tarnyboje“. Vertinant jo galimai padarytą nusikaltimą nebuvo įvertintas teksto turinys, frazės buvo paimtos iš konteksto ir konkrečių tezių dėka suformuluotas kaltinamasis aktas. Nurodė, kad rėmėsi N. Maslauskienės tiriamuoju darbu „Lietuvos komunistų sudėtis 1940 m. spalio – 1941 m. birželio mėn.“. Autorė rašė, kad tiriamojo darbo objektas yra Lietuvos komunistų organizacijos kiekybiniai ir kokybiniai sudėties pirmuoju sovietinės okupacijos laikotarpiu nuo jos formalaus įtraukimo į Visasąjunginės komunistų partijos (bolševikų) sudėtį 1940 m. spalio mėn. iki SSRS-Vokietijos karo pradžios 1941 m. birželio mėn. pokyčiai, susiję su jos pavertimu stalininio tipo organizacija. Straipsnyje nurodyta, jog, pavyzdžiui, stengiantis nesuteikti dingsties LKP vertinti kaip nelietuvišką organizaciją, sąmoningai nutylėtas neproporcingai didelis žydų atstovavimas partijoje 1940 m. Dėl ideologinių priežasčių nebuvo paskelbtas tikslus skaičius, kiek komunistų iš SSRS atsiųsta į Lietuvą 1940 m. pabaigoje – 1941 pirmoje pusėje. Siekiant nuslėpti komunistų tautinį antagonizmą, sovietinėje istoriografijoje sąmoningai nenagrinėtas įvairių tautinių grupių komunistų statusas ir jų tarpusavio santykiai, nutylėta principinė VPK(b) trečiajame dešimtmetyje įsigalėjusių komunistų pozicija nacionaliniu klausimu, jų antisemitizmas ir šovinizmas. Padėtį Kaune prilyginus visai Lietuvai, teigiama, kad pirmuoju sovietinės okupacijos laikotarpiu daugumą komunistų sudarė žydai, kad jie turėjo didelę įtaką partijoje ir administracijoje, represinėse struktūrose. Užsienio lietuvių literatūroje teisingai tvirtinta, jog žydai dominavo komunistų partijos Kauno organizacijoje. Negalima atmesti kaip visiškai nepagrįstą teiginį, kad jie turėjo didelę įtaką partijoje ir administracijoje, kadangi beveik 80 procentų žydų komunistų dirbo partijos ir administracijos įstaigose, ir komunistų partijos ir sovietinės administracijos viršūnėse žydų buvo du kartus daugiau, palyginus su jų skaičiumi tarp Lietuvos gyventojų. Žydų komunistų vadovai I. Meskupas ir Aizenas nuo 1940 m. vasaros vadovavę LKP(b) kadrų politikai, koordinavę visų grandžių partijos ir sovietinės administracijos aparato formavimą ir socialinį politinį valymą, plačiai įtraukė žydus į sovietinę administraciją ir stiprino jų pozicijas. Beveik 79 procentai visų žydų komunistų buvo įdarbinti administracijoje, jie sudarė 15 procentų sovietinių valdininkų. Žydai buvo susitelkę LKP(b) organuose: jie sudarė 25,4 procento ir 22 procento miestų ir apskričių komitetų aparatų darbuotojų. Ypač daug žydų dirbo partijos ir sovietinių įstaigų kadrų, ypatinguosiuose ir finansų skyriuose. Taigi, jo pateikti istoriniai faktai pagrindžia, kad vyko lietuvių masinės žudynės Lietuvoje ir cituojami šaltiniai, kuriuose įvardinta, kas tas žudynes vykdė. Kadangi „holokaustas“ reiškia žmonių naikinimą ir masines žudynes, tai visų kaimų su žmonėmis sudeginimą palygino su holokaustu. Lietuvos mastu lietuviams tokie žudymai buvo ženklūs ir ne mažiau skausmingi nei žydams ar kitai tautai, tik kažkodėl tai vertinama kaip kitų skausmas ir netekimo menkinimas.

Pasisakydamas dėl 2023 m. birželio 14 d. komentaro apie paskelbtą sąrašą nurodė, kad Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė F. Kukliansky vieno interviu metu, atsakydama į žurnalistų klausimus, pati nurodė, jog „kai žmonės skirsto į rūšis ir rases mane tai dirgina, nors iš tikrųjų žmonės yra rūšys ir porūšiai ir taip toliau, žydas yra vienas iš porūšių“. Žydų bendruomenės pirmininkė kalbėjo ne savo ar savo šeimos vardu, ji kalbėjo visos Lietuvos žydų bendruomenės vardu, kur aiškiai pasakė, kad lietuviai jiems yra porūšis. Nurodė, kad F. Kukliansky viešus pareiškimus socialinėje erdvėje paviešino ir kartu pateikė komentarą „gal supras pagaliau tarybinė milicininkė-tardytoja-

prokurorė F. Kukliansky ir jos veikėjai, kad Lietuva nebuvo budeliai, o ji buvo auka, kaip ir kitos Holokausto aukos, kurių metu Lietuvoje žydų per 155 tūkstančiai buvo nužudyta. Tik mes visi kartu galime apginti istorinę praeitį ir neleisti daugiau KGB/NKVD žydams kiršinti lietuvių ir žydų, nors kaip matau tarybiniai „porūšiai", kadangi čia jos citata, nori mus kiršinti! Ačiū, kad palaikote ir esate neabejingi Lietuvos istorijai ir jos praeičiai, o kartu suprantate, kad žydų Holokaustas buvo tragedija bei pamoka mums visiems, kad daugiau tokių istorijų nepasikartotų. Teisingai Valkininkų rabinas tuo metu sakė „Mūsų nuodėmės ant mūsų galvų puolė". Dabartiniai veikėjai, akivaizdžiai kaip ir Vanagaitė savo knygoje siekia parodyti, kad Lietuva buvo žydšaudžių tauta, nors pats rabinas, pripažink, kad jų darbas su NKVD/KGB privedė prie šios nelaimės. Kiek ilgai Lietuvos žydai kentės dėl F. Kukliansky ir jos veikėjų veiklos bei kalbėjimo visų Lietuvos žydų vardu, juk tai akivaizdu, kad tai, ką ji ir jos kampanija dirba, žemina visus Lietuvos žydus, jų nuopelnus ir darbus. Tai akivaizdu mėginimas dirbti tik Rusijai ir jos senoms KGB struktūroms siekiant sukiršinti lietuvių tautą su žydais!". Nurodė, kad Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė F. Kukliansky ir jos organizacija nuo 2013 m. nei karto nereiškė viešos nuomonės apie Rusijos veiksmus Ukrainoje, o svarbiausia dėl Izraelio nežmoniško elgesio Palestinoje. Tai parodo, kad F. Kukliansky nenori pasmerkti Izraelio vykdomos veiklos, taip menkindama palestiniečių teises, neatsiribodama ir neišskirdama konkrečiai, kokie žydai vykdo nusikaltimus palestiniečių atžvilgiu, skatina žydų kolektyvinės kaltės akcentavimą. Pabrėžė, kad nekurstė neapykantos prieš žydų tautą, kalbėjo apie žydus, kurie dirba konkrečiose struktūrose, konkrečiose tarnybose. Ir tai nebuvo nukreipta aplamai prieš visus žydus. Pažymėjo, jog komentare pateikta informacija, jog Faina Kukliansky tarybiniais laikais buvo milicininkė, tardytoja, o vėliau prokurorė – yra viešai prieinama, nurodyta jos biografijoje. Pateiktame komentare jis aiškiai išreiškė poziciją, kad tokie Lietuvos žydų bendruomenės pasisakymai, kai asmuo kalba visos Lietuvių žydų bendruomenės vardu, žemina visus Lietuvos žydų nuopelnus ir darbus. Taip pat konstatuoja, kad Lietuva nebuvo budeliai, o ji buvo auka, kaip ir kitos holokausto aukos. Rašydamas apie Lietuvos holokaustą, aiškiai komentavo apie Lietuvos genocidą, kuris buvo vykdomas prieš lietuvius. Rašydamas apie Kaniūkų kaimą, jis komentavo vadovaudamasis oficialia informacija, kuri yra prieinama visiems, ir tokios informacijos turinys nėra kaip nors apribotas, draustinas ar pripažintas neatitinkantis tikrovės. Istorikas Rimantas Zizas savo straipsniuose teigė, kad Raudonųjų partizanų ir Pietryčių Lietuvos kaimų savisaugininkų ginkluotame konflikte 1943-1944 m. išskirtinė vieta tenka Kaniūkų kaimo užpuolimui. Šis puolimas ir susidorojimas su kaimo gyventojais yra žiauriausia raudonųjų partizanų baudžiamoji akcija prieš kaimų savisaugą, virtusi tikromis skerdynėmis. Kaip rašo žydų istorikas Solomonas Atamukas, „žydai, iškėlė aktyvios tautinės pasipriešinimo, diversinės ir ginkluotos partizaninės kovos su hitleriniu fašizmu vėliavą, toje kovoje galėjo dalyvauti tik tarybinio partizaninio judėjimo gretos, kito pasirinkimo nebuvo. Šimtai žydų, nepaisydami politinių pažiūrų skirtumo, narsiai kovojo toje kovoje. Svarus jų indėlis prisidėjo prie hitlerinės Vokietijos sutriuškinimo ir jie įrašė šlovingą puslapį į savo tautos istoriją". Tačiau buvo ir kitas žydų dalyvavimo sovietinio ginkluoto pogrindžio veikloje aspektas.

Kokį mastą 1943 m. rudenį Jašiūnų valsčiaus apylinkėse buvo pasiekęs raudonųjų partizanų siautėjimas matyti iš Daučiūnų seniūnijos seniūno Vlado Antanavičiaus 1943 m. lapkričio 7 d. pranešimo Jašiūnų valsčiaus viršaičiui. Seniūnas rašė, kad 1943 m. lapkričio 6 d. pavakaryje pas jį į Didžiųjų Sėlių kaimą atėjo 12 ginkluotų rusiškai kalbančių vyrų, tarp jų nurodė buvo 4 žydai, ir grasindami sušaudymu, ūkio sunaikinimu, jei atsisakytų jiems paklusti, nusivedė į Daučiūnų ir Dainavos kaimus. Vis dėlto iš daugelio fragmentiškų faktų ir detalių galima spręsti, kad svarbiausias vaidmuo baudžiamojoje akcijoje prieš Kaniūkų kaimą priklausė „Mirtis okupantams" būriui, sudarytam daugiausia iš Kauno geto žydų ir sovietinių karo belaisvių. Šio būrio dalyvavimą operacijoje pirmiausia rodo tiksliai užfiksuotas, neprieštaraujantis kitiems ne sovietiniams šaltiniams nužudytų ir sužeistų Kaniūkų kaimo žmonių skaičius daugiau kaip 50. Iš „Mirtis okupantas" būrio dokumentų taip pat galima spręsti, jog šio būrio štabo viršininko pareigas ėjęs asmuo buvo jungtinio

būrio, puolusio Kaniūkus, vado pavaduotojas. „Mirtis okupantams“ būrio štabo viršininkas vadovavo ir kitoms 1944 m. žiemą šio būrio vykdytoms operacijoms, tačiau jo asmuo liko neįvardytas. „Mirtis okupantams“ sudėtis: 3 lietuviai, 104 rusai, 51 žydas, 6 kitos tautybės žmonės. „Keršytojas“ 1 lietuvis, 5 rusai, 100 žydų. „Už pergalę“ 1 lietuvis, 5 rusai, 106 žydai, 7 kiti. „Už tėvynę“ 29 lietuviai, 87 rusai, 19 žydai. „Kova“ 2 lietuviai, 16 rusų, 58 žydai. Pažymi, kad jis niekur nekalba apie tremtus žydus, priešingai rašė apie genocidą visų tautų atžvilgiu, o kartu komentaruose Facebook profilyje, Delfi.lt ir youtube kanaluose pažymėjo, kad trėmimai buvo vykdomi įvairių tautų, bet nemažai lagerių prižiūrėtojų buvo žydų tautybės asmenys. Tuos faktus galima rasti Genocido ir rezistencijos centro archyvuose, įvairiuose pokalbiuose, pateikti duomenys nebuvo iškraipyti.

Dar pasisakydamas dėl 2023 m. birželio 14 d. po 12:44 val. paskelbto teksto nurodė, kad sąrašą grindė jo paties sukaupta informacija, kadangi jo močiutė rinko medžiagą, susijusią su Lietuvos išdavikais. Jis yra išsaugojęs „Lietuvos aido“ ir politinių kalinių tremtinių publikacijas, straipsnius, kurie yra viešai prieinami. Nurodė, kad Vilmanto Krikštaponio nėra sutikęs ir jo nieko neprašė, tik jis analogišką medžiagą pateikė savo internetiniame puslapyje. Nurodė, kad su juo yra susirašinėjęs Messenger programėlėje, bet nepamena, jog būtų gyvai susitikę. Vilmantas Krikštaponis rašė, kodėl Remigijus Žemaitaitis neviešina dokumentų ir pastarasis atsakė, kad juos dar reikia sutikrinti ir pažiūrėti, ar jie atitinka. Negali atsakyti, iš kur tiksliai gavo tą sąrašą. Pabrėžė, kad savo pasisakymuose jis nieko nekaltino, tik pateikė nuomonę, kuri yra viešai prieinama ir nėra ribojama, nepripažinta klaidinga ar melaginga. Neneigė holokausto žalos ir masto, tik teikė nuomonę, kad buvo ir Lietuvos holokaustas, tokia jo nuomonė paremta vertinimu, kad kaip ir žydus, taip ir lietuvius viena tauta žudė ir trėmė. Pabrėžė, kad jo perteikiama informacija gali atkreipianti dėmesį, būti kažkam nemaloni ir nepriimtina, tačiau jis ją reiškė sąžiningai, vadovaudamasis istoriniais faktais. Vertindamas visų viešai prieinamų duomenų ir informacijos pagrįstumą, kurį įrodo Jungtinių Tautų rezoliucijos, yra laisvas, kaip Lietuvos Respublikos pilietis, turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti. Ekspertai byloje nurodė, jog faktai, jei jie atitinka tikrovę, yra teisėti. Teismo metu duotų parodymų, apklausų metu ekspertų vertinimu visa medžiaga ar informacija, šaltiniai nebuvo paneigti. Nurodė, kad visais aštuoniais tekstais siekė atkreipti pasaulio ir Lietuvos visuomenės dėmesį į vykstantį Izraelio-Palestinos konfliktą bei Izraelio vykdomus karo nusikaltimus. Pabrėžė kad jo komentarai, pasisakymai jokios Lietuvoje neigiamos reakcijos neiššaukė, jokių veiksmų, nusikaltimų ar kitų dalykų neįvyko. Jo komentarai buvo skirti vietiniams jo sekėjams, padiskutavo, iškėlė klausimų.

Atsakant į klausimą, kuo grindžiama informacija, kad 2023 m. birželio 15 d. 8:17 tekste nurodyti asmenys yra lietuvių trėmikai, nurodė, kad tai lengva patikrinti ir Genocido centro atstovas tai patvirtino. Šiuo tekstu jis kėlė klausimą, kad Lietuvos žydų bendruomenė turėtų atsiprašyti už tam tikrų žydų, kurie buvo KGBistai, NKVDistai, kurie dirbo struktūrose ir prisidėjo prie lietuvių tautos ir žmonių trėmimo, veiksmus.

Dar nurodė, kad kalbėjo apie Izraelio valdžią, apie tai, kad 2002 m. būtent Dušanskis nebuvo išduotas Lietuvai, nors buvo pripažinta, kad jis vykdė genocidą Lietuvoje. Pagrindiniai trėmimų, partizanų žudymų ir jų artimų kankinimo organizatoriai Lietuvoje yra šie: Todesas ir kiti. Be kita ko, sovietologai kalba, kad ir Lietuvos, ir Ruandos, ir kiti genocidai prilyginami holokaustui. Pakomentuojant parašytą sakinį „o dabar tų niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonys valdo mus“ nurodė, kad tokių asmenų yra labai daug ir jis pasiūlė išviešinti KGB dokumentus ir valstybėje kilo didelė pasipiktinimo banga. Neformaliai tie žmonės yra žinomi, žinomi jų veiksmai, bet negalima įrodyti, kol nėra dokumentai išviešinti. Todėl jis, kaip politikas, to siekė, kad tie, kurie buvo NKVDistai ir KGBistai, kurie dirbo struktūrose, išdavė valstybę ir dirbo svetimai valstybei, būtų išviešinti ir būtų žinomi. Nurodė, kad savo tekstuose pateiktų lentelių nekoregavo, perrašė N. Maslauskienės ir Č. Iškausko ir kitų autorių žodžius pažodžiui. Tik kartais pakomentuodavo tą patį tekstą. Išsakė nuomonę, kad kritika valdžiai, kritika įvykiams nėra antisemitizmas. Ir kad jis savo tekstais būtent ir kritikavo valdžią bei politiką, nors žmonės ir renka valdžią, tačiau atkreipia dėmesį,

kad ne visi žydai balsavo už B. Netanyahu, todėl negali kaltinti visos žydų tautos. Nurodė, kad kalbėdamas, jog žydai atsakingi už sovietinėje Lietuvoje vykdytas represijas, turėjo omenyje tik konkrečius asmenis – pridėjo KGBistų, NKVDistų pavardes, išrašus. Parodė, kad Izraelio nekaltina už 1941-1943 m. vykusias Lietuvių represijas, kadangi tuo metu Izraelis kaip valstybė neegzistavo ir kaltina asmenis, kurie buvo atsakingi.

Siekiant patikrinti byloje esančius įrodymus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK) 276 straipsnio 4 dalimi, teismo posėdžio metu buvo pagarsinti kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio parodymai, duoti ikiteisminio tyrimo pareigūnui (6 t., b. l. 73; 93-98; 99-100; 122-126; 144-168; 189-208;), kuriuos kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis patvirtino kaip teisingus.

Liudytojų, specialistų ir ekspertų parodymai

Teisiamajame posėdyje kaip liudytojas apklaustas Ramūnas Jakubauskas parodė, kad yra UAB „15 min“ aktualijų skyriaus žurnalistas ir kad 2023 m. gegužės 28 d. parašė straipsnį apie Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. gegužės 8 d. „Facebook“ paskyroje paskelbtą įrašą, kuriame Remigijus Žemaitaitis rašė apie tai, kad Izraelis sugriovė ES lėšomis pastatytą mokyklą ir komentuodamas pasidalino skaičiuote apie žydus. Pradinę informaciją apie Remigijaus Žemaitaičio paskelbtą įrašą jam perdavė UAB „15 min“ redaktorius. Rašydamas straipsnį, jis telefonu susisiekė su Remigijumi Žemaitaičiu bei Faina Kukliansky, galimai buvo susisiekęs ir su prokuratūra. Pokalbio metu Remigijus Žemaitaitis, paklaustas, ar jis nemano, kad kursto nesantaiką, atsakė, kad lyg ir nekursto bei neketina atsiprašyti. Nepamena, ką Remigijus Žemaitaitis atsakė, dėl pavartotos skanduotės turinio. Faina Kukliansky pokalbio metu išsakė nuomonę, jog dėl panašaus pobūdžio įrašų asmenys turėtų atsiprašyti. Jo paties parašytame straipsnyje buvo naudojama informacija iš pokalbių su Remigijumi Žemaitaičiu bei Faina Kukliansky ir nurodoma, kad Remigijus Žemaitaitis „nesigaili, neapykantos neskatina, kad kuo daugiau žmonių perskaitytų“. Jis nepadarė išvados, kad Remigijus Žemaitaitis kursto nesantaiką, šis klausimas buvo suformuotas Remigijui Žemaitaičiui, siekiant parašyti visas puses atspindintį tekstą. Savo nuomonės ir vertinimo straipsnyje taip pat nepateikė. Nurodė, kad pagal žurnalistų etiką, abu pokalbius su pašnekovais įrašinėjo ir tekstą rašė pagal tai, kas yra įrašyta arba atsiųsta raštu. Niekas asmeniškai iš žydų bendruomenės į jį nesikreipė, tačiau ambasadoriai siuntė pranešimus žiniasklaidos priemonėmis, el. paštu.

Teisiamajame posėdyje kaip liudytojas apklaustas Rimantas Zizas parodė, kad yra istorikas, Antrojo pasaulinio karo istorijos specialistas. Yra mokslų daktaras. Jis yra rašęs straipsnius apie 1944 m. Pirčiupių ir Kaniūkų kaimų sudeginimą. Jam apklausos metu buvo pateikti tekstai, jam pasirodė įžeidūs, nekorektiški pasvarstymai R. Žemaitaičio.

Dėl 1944 m. birželio mėnesį Pirčiupių kaimo sudeginimo paaiškino, kad Pirčiupių tragedija - 119 žmonių sušaudyti ir sudeginti vokiečių, pagrindiniai vykdytojai buvo vokiečiai. Negalėjo pakomentuoti, kokia informacija Remigijus Žemaitaitis rėmėsi teigdamas, jog dėl Pirčiupių kaimo sudeginimo yra kalti žydai ar kad dalyvavo. Tai sovietiniai partizanai, žvalgybinė grupė. Buvo įvykdyta prieš vokiečius provokacija, žuvo keletas vokiečių ir tai buvo keršto akcija, vokiečiai praktikavo tokį dalyką – kolektyvinė atsakomybė už įvykdytus nusikaltimus prieš vokiečius. Pirčiupių kaimo sudeginimu buvo siekta atkeršyti gyventojams už įvykdytus nusikaltimus prieš vokiečius, tačiau Pirčiupių istorija jokio santykio su žydais neturi. Pirčiupių kaimo žudynių vykdytojai yra nuteisti, tie, kurie pateko į nelaisvę. Tarp nuteistųjų iš esmės visi yra vokiečiai, lietuvių nėra. Jo duomenimis, joks žydų tautybės asmuo nebuvo nuteistas už šį nusikaltimą. Nurodė, kad Donato Janutos straipsnis pavadinimu „Pirčiupio motinos paslaptis užmirštų dzūkų savanorių kovos 1943-1944 m.“ parašytas naudojant jo straipsnį, cituojamas jo straipsnis. Nurodė, kad Donatas Januta yra istorikas mėgėjas, ne profesionalas.

Dėl 2023 m. birželio 13 d. Remigijaus Žemaitaičio straipsnyje „Facebook“ platformoje minimos aplinkybės, kad istorikas Rimantas Zizas yra sudaręs lentelę, kurioje nurodo Rūdninkų raudonųjų „lietuvių“ partizanų skaičių ir jų tautinę sudėtį, paaiškino, kad yra sudaręs lentelę. Remigijus Žemaitaitis ten tiksliai viską yra išrašęs. Jam prokuroras davė pasižiūrėti, nepastebėjo jokių iškraipymų. Dėl tautinės sudėties paaiškino, kad ten buvo žydų būriai. Daugiausiai žydai, rusų ir lietuvių truputį yra.

Nurodė, kad yra nagrinėjęs 1944 m. sausio 29 d. Kaniūkų kaimo sudeginimo aplinkybes, ten žydų vaidmuo didelis – įvykyje dalyvavo keli šimtai žydų tautybės vyrų ir moterų. Tai Vilniaus geto būrys. Kaniūkai turėjo konfliktų su sovietiniais partizanais, taip pat ir žydais. Čia buvo kaip bausmė. Beveik visas kaimas buvo sudegintas, žiauriausia sovietinių partizanų keršto akcija. Kaniūkų kaimas buvo sunaikintas dėl pasipriešinimo sovietiniams partizanams. Žydai buvo sudėtinė sovietinių partizanų dalis. Atsakomybė tenka sovietinei vadovybei. Nurodymą sudeginti Kaniūkų kaimą davė Genrikas Zimanas, derino su Antanu Sniečkumi per radijo ryšį, vėliau šie asmenys išleido ir rašytinį dokumentą. Antanas Sniečkus nedavė aiškaus leidimo, bet galima daryti tokią prielaidą. Antanas Sniečkus buvo lietuvis, o Gendrikas Zimanas buvo žydas. Kovneris buvo žymus partizanas.

Lentelė, kuri jam buvo rodoma, ten daugiausia paimti žydų būriai, ji sudaryta iš jo informacijos. Teigė, kad Remigijus Žemaitaitis įraše apie Kaniūkus, apie žydus, apie Pirčiupių kaimo tragediją iškraipo faktus. Negalėjo pakomentuoti, kas neteisingai nurodyta. Liudytojui parodžius lentelę (2 t. b. l. 109) jis nurodė, kad ji tiksli, duomenys neiškraipyti. R. Žemaitaičio paskyroje buvo tiksli jo lentelė, bet atrinkta iš platesnio konteksto. Eilutės ir skaičiai tikslūs. Tačiau imti būrius ir daryti platesnes išvadas nėra teisinga.

BPK 276 straipsnio 4 dalies pagrindu pagarsinti liudytojo Rimanto Zizo parodymai, duoti ikiteisminio tyrimo metu (5 t., b. l. 102-103), kuriuos liudytojas patvirtino.

Teisiamajame posėdyje kaip liudytoja apklausta Faina Kukliansky parodė, jog ji yra Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė. Ši bendruomenė vienija šešias žydų bendruomenes – Kauno, Šiaulių, Švenčionių, Palangos, Klaipėdos ir Ukmergės. Su Remigijumi Žemaitaičiu nėra pažįstama. Jo pasisakymai žeidžia ją ne kaip asmenį, ne kaip Faina Kukliansky, nes jis konkrečiai ne apie ją pasisakė, o žydus kurstė užmušti. Taip bent jai pasirodė. Kaip liudytoja ir kaip pilietė turi papasakoti, ką matė ir ką girdėjo. Ji supranta tiesiogine prasme, ji nesupranta perkeltinės prasmės R. Žemaitaičio žodžių. Ji supranta tiesiogine prasme, kad kažkoks neįvardintas žydas lipo kopečiom ir nukrito netyčiom, ir užmuškite, o ne muškite, tą žyduką. Tas paaiškinimas, kad tai vaikiška skaičiuotė irgi kelia abejonių, nes reikėtų atkreipti dėmesį į visas aplinkybes. Bent jau jai nežinoma, kad asmuo žaistų ir skaičiuotų, panaudotų tą vaikišką skaičiuotę. Tai buvo pasakyta visai kitom aplinkybėm ir ji, ir bendruomenės, kurios kreipėsi su pareiškimu, suprato kaip įžeidimą. Nereikia pamiršti, kad Lietuvos žydai yra labai specifinė mažumos grupė, kuri labai nukentėjo antrojo pasaulinio karo metu. Remigijus Žemaitaitis rašė apie tai, kad žydai lietuvius trėmė į Sibirą, tačiau užmiršo parašyti, kiek žydų buvo ištremtų į Sibirą. Trėmimas į Sibirą buvo ne tautiniu pagrindu, o turtiniu pagrindu. Procentaliai žydų buvo ištremta pakankamai didelis kiekis. Ji negirdėjo, kad būtų kaltinami žydai kaip tie, kurie trėmė lietuvius. Lietuvius, žydus bei kitų tautybių žmones trėmė tie žmonės, kurie turėjo tokias pareigas ir bandė apvalyti valstybę nuo kažkokių jai nesuprantamų jėgų. Tautybės požymis čia neturėjo jokios reikšmės. Pabrėžė, kad jie yra ypatingai jautri grupė žmonių, išgyvenusi genocidą. Jų tėvai ir seneliai po tam tikro kurstymo ir propagandos buvo iššudyti. Pasakojimas apie tai, kad tai gali atsitikti, atrodo visiškai realus, kadangi taip jau buvo, tai jau patyrė ant savo kailio.

Yra trys bendruomenės. Ji atstovauja visos Lietuvos bendruomenę, po kurios skėčiu yra 32 organizacijos, bet dar dvi bendruomenės atskirai kreipėsi į teismą su pareiškimu maždaug to paties turinio. Jai žinoma, kad asmuo nurodė, kad jis draugauja su žydais, kad bendrauja su Klaipėdos, Kauno žydų bendruomenėmis, tačiau tos bendruomenės šiuos teiginius paneigė. Ji neturi pagrindo netikėti tuo, ką oficialiai paneigė jos bendrataučiai.

Kas liečia kritiką Izraelio atžvilgiu, nurodė, kad kiekvieną valstybę galima kritikuoti. Tačiau reikėtų remtis tikrais faktais kritikuojant valstybę. Tokie pasisakymai kaip Izraelyje gyvena gyvuliai – tai pusseserės, pusbroliai gyvena Izraelyje ir jie yra išsilavinę žmonės, jie nėra gyvuliai. Tie žodžiai yra įžeidžiantys tiesiogine to žodžio prasme. Ambasadorė pavadinta „komunistuojančia", o kuo jinai komunistuojanti, nepaaiškinta. Mano, kad daugelis pasisakymų, kuriuos jai teko skaityti, ir apie ją pačią ir apie kitus asmenis, jau nekalbant apie Konstitucinio Teismo išvadas, rodo, kad šitas asmuo tik kursto, neturėdamas netgi pakankamai žinių apie valstybę ir žmones, apie istoriją, kursto tam tikras grupes žmonių, kaip jis vadina porūšius, vienus su kitais. Kitaip ji to suprasti negali. Remigijaus Žemaitaičio pasisakymai Lietuvos žydų bendruomenėje tarp jos narių buvo aptarinėjami. Bendruomenė turi tiek vienasmenį, tiek kolegialius organus. Posėdyje aptarė tuos pasisakymus. Palaikytojų tarp pasisakančių nebuvo, žmonės buvo susirūpinę. Ar turi kas nors teisę juos kaltinti, kad jie yra žydai, žydų kilmės? Ir dar ta retorika įžeidžianti. Žmonės buvo įžeisti, pažeminti ir tai natūralu. Ji nuo 1990 m. negirdėjo, kad dėl tautinės nesantaikos kilto kokie tai nesutarimai.

Nurodė, kad Holokausto pavadinimas yra įvairiai aiškinamas. Pavyzdžiui, jei pasižiūrėti Yad Vashem paskelbtą definiciją Holokausto, tai daugiausia naudojama Izraelyje kaip žodis „katastrofa", tai liestų tikrai žydų tautybės žmones, tai skirtųsi nuo genocido definicijos, kuri – tiesiog žmonių žudymas. Todėl daugelis žmonių Holokaustą laiko išimtinai tiktai žydų žudymą dėl jų tautybės. Ji nėra girdėjusi apie masinį lietuvių žudymą dėl jų tautybės Antrojo pasaulinio karo metu. Remigijus Žemaitaitis yra pateikęs sąrašą ir pakomentavęs, kad dėl to ji sunerimo. Tačiau ji nežino, kodėl turėtų sunerimti. Tas sąrašas sudarytas iš 20 pavardžių, tai nemano, kad tai galima būtų pavadinti Holokaustu. O tai, ko prašo jie, prašo ilgus metu – tai sudaryti žudikų sąrašą; tokio sąrašo iš Genocido ir rezistencijos centro negauna. Ji kalba apie žmones, žudžiusius žydus. Asmeniškai jos Remigijus Žemaitaitis neįžeidė, neparašė kad ji tokia ir tokia, tačiau tai, ką rašo apie žydus, liečia ir ją. Ji asmeniškai neturėjo reikalų su Remigijumi Žemaitaičiu. Ar jai buvo žinomas Remigijaus Žemaitaičio pavartotas eilėraštukas, negali pasakyti. Gal ir buvo girdėjusi. Ji nėra susipažinusi su visais R. Žemaitaičio „postais", jų neskaito, jai išrinko jos darbuotoja. Ji specialiai jo „Facebook" nesekė. Ją, kaip žydę, labiausiai įžeidė Remigijaus Žemaitaičio pavartotas eilėraštukas. Pagaliuku sakoma užmušti žyduką ir tą eilėraštuką pasako Seimo narys, kuriam taikomi aukštesni standartai, eilėraštukas ją labiausiai ir įžeidė. Dalies jo pasakymų ji tiesiog nesupranta, pavyzdžiui dėl sąrašo. Nesupranta, kodėl Remigijus Žemaitaitis žydus vadina porūšiais.

BPK 276 straipsnio 4 dalies pagrindu pagarsinti liudytojos Fainos Kukliansky parodymai, duoti ikiteisminio tyrimo metu (5 t., b. l. 32-34, 42-45), kuriuos liudytoja patvirtino.

Teisiamajame posėdyje kaip liudytojas apklaustas Česlovas Iškauskas parodė, kad buvo politikos apžvalgininkas, rašo straipsnius daugybę metų. Straipsniai „Žydai bolševikų tarnyboje" „„Juodasis birželis: ar šiandien galimi trėmimai" buvo jo parašyti. Jis rašė įvairiomis temomis - apie žydus, Izraelio politiką, trėmimus. Rašydamas straipsnius remdavosi šaltiniais. Pats asmeniškai Remigijaus Žemaitaičio nepažįsta. Su pastaruoju antisemitizmo klausimais nebendravo. Jis savo straipsniuose nėra naudojęs formuluotės, jog žydai kaip tauta 1940-1941 metais aktyviai dalyvavo sovietų režimui tremiant, represuojant lietuvius, atliekant kitas veikas prieš lietuvių tautą. Tuose straipsniuose rašė apie įvykusį Holokaustą, pasireiškusį visame pasaulyje ir Lietuvoje, apie teisuolius, kurie gynė ir saugojo žydus, taip pat apie kolaborantus tiek iš lietuvių pusės, tiek iš žydų pusės. Jis nėra viešai skelbęs žydų, prisidėjusių prie lietuvių trėmimo, sąrašų. Rašydamas straipsnius remdavosi viešai prieinamais šaltiniais, kuriuos nurodydavo straipsniuose. Paklaustas, ar palaiko savo nuomonę, išreikštą straipsniuose, rašytuose 2011 ir 2013 metais, atsakė, jog straipsniuose kalba ne apie nuomonę, kalba apie žurnalistinę kūrybą, kuri remiasi įvairiais šaltiniais, ir sudaro prielaidas objektyvumui, kai kurių teiginių atsisakytų, kai kuriems pritartų. Negalėjo pasakyti, kuriems tiksliai teiginiams pritartų, o kurių atsisakytų. Straipsnyje „Žydai bolševikų tarnyboje" rašė, kad Stalino tarnybų sudėtyje aukštas pareigas užėmė ir daug žydų, rėmėsi Aleksandro Solženycino knyga „Du šimtmečiai kartos 1795-1995" ir istoriko Juliaus Bruckaus tyrimais. Šį straipsnį pateikė į „Delfi"

„Nuomonių ringas“, redakcija turi teisę redaguoti tiek pavadinimą, tiek tekstą. Šiuo atveju iš redakcijos pataisymų nebuvo, tik buvo pašalinti straipsnio šaltiniai. Sutiko su teiginiu „jokia paslaptis, kad nuo seno žydai aktyviai dalyvavo carinės Rusijos gyvenime. Jais naudojosi bolševikai, juos globojo ir naikino Stalinas. Daugelis jų buvo uolūs sovietinės nomenklatūros veikėjai, nemažai jų tebėra ir dabartiniame elite“. Paaiškino, jog teiginys „kone visa vadinamoji lagerių valdyba gualag buvo sudaryta iš žydų. Iš 30 aukštų NKVD pareigūnų žydų 18 buvo paskirti vadovauti lageriams, centre, srityse ir respublikose“ nėra jo, paimtas iš šaltinių. Kai rengė publikaciją, žydų tautybės asmenys į jį nesikreipė dėl korekcijų straipsnyje, taip pat straipsnio nederino su žydų bendruomene. Nurodydamas, kad daugelis vadovaujančias pareigas užėmusių žydų buvo pakeitę pavardes, rėmėsi tais pačiais šaltiniais, kurie nurodyti jo straipsnyje. Tuo metu, kai rašė minimą straipsnį, jam nebuvo žinoma, kad Lietuvoje yra sudarytas žydų tautybės žmonių sąrašas, kurie dirbo NKVD ir KGB. Straipsnyje „Žydai bolševikų tarnyboje“ nerašė apie Lietuvos žydų veiksmus 1940 m. birželio mėn. tremiant Lietuvos gyventojus į SSSR gilumą. Jis rašydamas ir publikuodamas straipsnius orientuodavosi į keletą dalykų – temos svarbą ir datas. Po Remigijaus Žemaitaičio įrašo „Facebook“ tinklapyje į jį nesikreipė žydų bendruomenės nariai. Straipsnyje „Juodasis birželis: ar šiandien galimi trėmimai“ norėjo atskleisti, jog kiekvienoje tautoje yra kolaborantų, neišskirtinė ir žydų tauta. Jis straipsnyje pabrėžė versiją, jog kai kurie žydai gelbėjo savo gyvybę, giminę kolaboruodami su okupantais, bijojo nacių ir stengėsi arba pabėgti į Sovietų Sąjungą arba kolaboruoti su okupantais.

Teisiamajame posėdyje kaip liudytoja apklausta Nijolė Maslauskienė nurodė, kad yra istorikė ir šiuo metu dirba Lietuvos ypatingojo archyvo LKP dokumentų skyriaus vedėja. Ji yra nagrinėjusi Lietuvos komunistinės partijos sudėties pokyčius 1939 - 1941 m., t. y. pirmosios Sovietinės okupacijos laikotarpiu, įskaitant tautinės sudėties pokyčius, ir taip pat dalyvavo tarptautinės komisijos Sovietinės ir nacių okupacijų režimams tirti moksliniuose tyrimuose. Ji yra parengusi straipsnį, kuriame nagrinėjo nusikalstamą okupacinę politiką pirmosios sovietinės okupacijos laikotarpiu, pagrindinį dėmesį sutelkiant į Lietuvos komunistų partijos sudėties pokyčius, Lietuvos komunistų partijos įtaką Lietuvos sovietizavimo procesams. Taip pat Genocido rezistencijos tyrimo centro išleistuose moksliniuose darbuose, tęstiniame leidinyje „Genocidas ir rezistencija“ 1999-2001 m. yra paskelbusi ciklą straipsnių, kuriuose nagrinėjama Lietuvos komunistų tautinės sudėties kaita nuo 1939-1941 m., taip vadinamas komunistų valymo procesas, jo įtaka tautinės ir kitos sudėties kaitai, bei taip vadinamas Lietuvos valdininkijos kadrų valymas 1940-1941 m., ir tam tikru aspektu yra aptarusi Komunistų partijos narių ir sovietinės administracijos darbuotojų tautinius santykius ir įtaką sovietinės administracijos Komunistų partijos narių tautinėms nuostatoms.

Ji parašė straipsnį „Lietuvos komunistų sudėtis 1940 spalio-1941 birželio mėn.“ Šio straipsnio pagrindinis tikslas buvo apžvelgti Lietuvos komunistų partijos sudėties pokyčius, kuriuos labiausiai nulėmė komunistų partijos valymas, kuriuo buvo siekta suformuoti savo sudėtimi okupacinio režimo pokyčius atitinkančią organizaciją. Ji rėmėsi tais istorikų darbais, kurie išleisti iki 1999 m. Buvo kontraversiškai vertinta komunistų tautinė sudėtis, ypač tautinė, todėl norėjo remiantis pirminiais istoriniais šaltiniais šią temą išnagrinėti, pateikti daug statistinių duomenų, kurie leistų istorikams drąsiai kalbėti, kokia buvo komunistų partijos tautinė sudėtis, kaip ji keitėsi nuo okupacijos pradžios iki 1941 m. birželio mėnesio, kai prasidėjo Sovietų sąjungos ir Vokietijos karas, kaip ji kito ir kokie faktoriai turėjo daugiausiai įtakos. Buvo aptarta ir įvairių tautinių grupių komunistų tarpusavio santykiai, jų įtaka Lietuvos komunistų partijoje ir tos įtakos ir statuso pasikeitimai, kuriuos lėmė sovietizacijos procesai bei atliktas komunistų partijos valymas. Šiame konkrečiame straipsnyje nerašė apie trėmimus ir apie asmenis, dirbusius represinėse struktūrose.

Pasisakydama dėl žydų įtakos, nurodė, jog ji kaip istorikė išskiria du aspektus – statistinį ir nestatistinį. Viena iš šio straipsnio išvadų, kad įvairių tautybių komunistų statusas, vaidmuo ir įtaka Komunistų partijoje priklausė nuo turėtos realios politinės įtakos ir ne visais atvejais sutapo su jų skaičiumi Lietuvos komunistų partijoje. Remiantis statistiniais duomenimis, dėl to meto taip vadinamo partijos narių valymo - proceso, kurį inspiravo ir jo apimtį lėmė Sovietų sąjungos į Lietuvą

atsiųsti komunistai, žydų skaičius ir lyginamasis svoris Komunistų partijoje gerokai sumažėjo. Tai susiję su tuo, kad nors partinis valymas neturėjo tautinio poveikio ir juo nebuvo siekta sumažinti tam tikros tautybės komunistų skaičiaus, visgi dėl iš Sovietų Sąjungos atvykusių komunistų, taip vadinamų bolševikų emisarų, noro sumenkinti visų vietinių komunistų įtaką ir įtvirtinti savo pozicijas, partinis valymas sudarė prielaidas padidinti rusų politinę įtaką ir sumenkinti lietuvių ir apriboti žydų įtaką Komunistų partijoje. Nors bolševikų partijoje nebuvo oficialiai skelbiama kokių nors lozungų apie žydų išstūmimą iš Komunistų partijos, realiai partinio valymo procesas rodė, kad šitokių tikslų buvo siekiama. Tai yra statistikos pusė, kurią ji straipsnyje palietė paviršutiniškai. Kalbant apie žydų komunistus, nurodė, kad nepaisant visų iš Maskvos atvykusių emisarų pastangų, kuo labiau išstumti žydų tautybės komunistus iš Komunistų partijos partinio valymo metu, jiems kiekybiniu požiūriu pavyko tai pasiekti, bet iš esmės eliminuoti žydų tautybės komunistų vaidmens partijoje nepavyko pasiekti. Jos straipsnyje yra nurodyta keletas priežasčių, kodėl nepavyko jiems to padaryti. Tai buvo susiję su tuo, kad žydai komunistai buvo labiausiai susitelkę Kaune. Statistiškai Kaune žydų komunistų buvo daugiau 70 proc., po to sumažėjo iki 26 proc. Atsižvelgiant kad sovietizacijai įvykdyti reikėjo kvalifikuotų kadrų, tai Sovietų valdžia, okupantai nesiėmė tokių drastiškų priemonių, iš karto, neturint savų, patikimų, paruoštų komunistinių kadrų, keisti 1940 m. birželį, rugpjūčio mėnesį, į sovietines įstaigas Kaune įdarbintus komunistus, tame tarpe žydų tautybės komunistus. Tai buvo viena iš priežasčių. Kita priežastis buvo, kad nuo pat nelegalios Lietuvos komunistų partijos laikų, Lietuvos komunistų partijos vadovybėje politinę įtaką turėjo antrasis sekretorius Icikas Meskupas, kuris darė tam tikrą įtaką, kad partinio valymo metu drastiškai nebūtų eliminuojami žydų tautybės asmenys iš komunistų partijos. Buvo ir kitos aplinkybės, kurios aptariamos šiame straipsnyje. Žydų tautybės komunistai buvo susitelkę sovietinėse administracijos struktūrose. Statistiškai apie 80 proc. žydų tautybės komunistai buvo įdarbinti sovietinės administracijos įstaigose, kurios pagrinde buvo Kaune. Komunistų partijos aparate, centro komitete dirbo apie 25 proc. žydų tautybės asmenų, Skaičius santykinai didelis, daugiausiai jų dirbo finansų, kadrų, spec. skyrių viršininkais. Atsižvelgiant, kad 1940-1941 m. vyko ne tik partijos gretų valymas, bet ir visos valdininkijos kadrų valymas, tai nuo kadrų viršininkų pozicijos labai priklausė eilinių darbuotojų, nepaisant jų tautybės, likimas. Straipsnyje kvestionuojama tokia mintis, teiginys išreikštas, kad nepaisant partinio valymo proceso, bolševikų pastangų maksimaliai eliminuoti žydus iš komunistų partijos, apriboti įtaką, jie savo pozicijas, gana tvirtas, ypatingai Komunistų partijos struktūrose, ypač kadrų ir finansų skyriuose ir kai kuriose sovietinės administracijose struktūrose, išsaugojo. Kalbama apie žydus tautybės komunistus, o ne apie žydų tautą apskritai. Šitame straipsnyje represinių struktūrų tautinės sudėties nenagrinėjo. Nurodė, kad istorikė Inga Petravičiūtė tyrinėjo represinių struktūrų formavimąsi ir tautinę sudėtį. Represinių struktūrų tautinę sudėtį taip pat nagrinėjo istorikas Arvydas Anušauskas. Šiek tiek sovietinėje administracijose dirbusių žydų skaičių, tautinę sudėtį pirmos sovietinės okupacijos metais, dirbusių sovietinėje administracijoje tyrinėjo mokslinėje disertacijoje mokslininkas Solomonas Atamukas.

Atsakydama į klausimą, ar šiame straipsnyje rašė, kad okupuojant Lietuvą, žydų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, prisidėjo prie lietuvių žudymo, trėmimo, kankinimo, naikino Lietuvą kaip valstybę teritoriniu principu, kultūrą, papročius, inteligentiją, sunaikino valstybę, pabrėžė, kad tokių teiginių straipsnyje nėra, kadangi tai prieštarauja jos, kaip istorikės, nuomonei. Taip pat nėra rašiusi, kad žydų tautybės žmonės palaikė Stalino totalitarinį režimą, kad palaikė lietuvių-žydų trėmimus, žudymus, kankinimus. Nurodė, kad jei dabar koreguotų straipsnį, tai tikslintų teiginius apie tautinę trintį tarp lietuvių ir žydų, kadangi jie buvo paremti tik keliais šaltiniais, kurių tuo metu trūko, ir šiek tiek dėl realios politinės žydų įtakos. Tautinės sudėties lentelės statistiniai duomenys, skaičiai tikrai nesikeistų. Naujų šaltinių į mokslinę apyvartą nėra įvesta, kad galima būtų koreguoti statistines žinias apie komunistų partijos sudėties kaitą. Sąvoka „kokybinė sudėtis“ aprėpia ir tautinę sudėtį, nes į tautinę sudėtį įeina ir sudėtis pagal socialinę kilmę, socialinę padėtį, užimtumą, lytį, išsilavinimą ir visa kita, ir tame tarpe ir tautybę. Ji nagrinėjo kiekybinę sudėtį, t. y. kaip skaičiais

kito sudėtis, komunistų skaičiai kaip kito. Tačiau čia prieštaravimo nėra. Įsiterpiama į kokybinės sudėties analizę, taip pat ir tautinės sudėties analizę. Ji atliko tyrimą dėl komunistų partijos sudėties analizės, akcentas buvo tautinė sudėtis. Komunistų partijos sudėties statistikoje kokybė nereiškia politinės, administracinės ar kitos įtakos, tai reiškia skaičius pagal kitą kriterijų, kur kokybiniam kriterijui buvo priskiriami socialinė kilmė, socialinė padėtis, užsiėmimas, lytis, išsilavinimas, tautybė. Kalbėdama apie žydų įtaką, nurodė, kad reikėtų apsibrėžti, kokias administracines struktūras, įstaigas ir kokias pareigybes laikome tokiomis, kurios yra lemiamos politine prasme. Nurodė pavyzdį, kad komisariate buvo liaudies komisaras ir jo pavaduotojas. Tik 1940 m. birželį iki rugpjūčio mėnesio, buvo tiktai du žydų tautybės liaudies komisarai, kurie tik pora mėnesių išsilaikė, o paskui buvo gražiai išprašyti atvykusių rusų. Ji šių aplinkybių šiame straipsnyje netyrė. Nurodė, kad ji patvirtina savo teiginį „negalima atmesti kaip visiškai nepamatuotą teiginį, kad jie turėjo didelę įtaką partijoje ir administracijoje, kadangi beveik 80 proc. žydų komunistų dirbo partijos ir administracijos įstaigose, ir komunistų partijos ir sovietinės administracijos viršūnėse žydų buvo du kartus daugiau, palyginus su jų skaičiumi tarp Lietuvos gyventojų". Tačiau kartu atkreipė dėmesį, kad cituojama ne iki galo, todėl pratęsė pasakydama „tačiau, neabejotina, jog žydų komunistų pozicijos partijoje ir administracijoje, jų dalyvavimas sovietizuojant kraštą negali suteikti pagrindo kaltinti Lietuvos žydų etninę grupę masiniu kolaboravimu ir suversti jai atsakomybę už Lietuvos okupaciją ir sovietizavimą".

Esminio santykio ir grupuočių kovų tarp sionistų ir kitų žydų ji šiame straipsnyje neaptarė. Paaiškino, kad reikia suprasti, kad Lietuvoje gyvenantys žydai priklausė įvairioms politinėms organizacijoms. Nelegaliai veikęs Lietuvos Komunistų partijos Centro komitetas buvo sudaręs specialią grupę, jai vadovavo Meskupas ir kiti, kurie suformulavo Lietuvos Komunistų partijos poziciją žydų politinių organizacijų atžvilgiu ir suformulavo vieną Lietuvos Komunistų partijoje veikiančių žydų tikslų – kovoti su sionistinėmis žydų organizacijomis, neįvardijant, kokias organizacijas turi omenyje. Atsakant į klausimą, ar jai buvo žinoma, kad nemaža dalis žydų, kurie dirbo Komunistų partijoje, dirbo su pakeistomis pavardėmis, nurodė, jog šio klausimo nėra atskirai tyrusi, tačiau šis fenomenas tarp asmenų, susijusių su Lietuvos Komunistų partija, egzistavo. Ši tendencija nebuvo susijusi išimtinai su žydais, kadangi ne tik jie, bet ir rusai partijos dokumentuose lietuvindavo savo vardus ir pavardes, naudodavo slapyvardžius. Nurodė, kad su Remigijumi Žemaitaičiu nėra bendravusi, tačiau iš jai pateiktų suformuluotų klausimų, susidarė įspūdį, kad jis neskaitė jos straipsnio. Kadangi teiginiai, kurie jai priskiriami – ji tų teiginių straipsnyje neminėjo. Su okupacine valdžia kolaboravo įvairių tautų asmenys, kolaboravimas nėra susijęs su tautybe.

BPK 276 straipsnio 4 dalies pagrindu pagarsinti liudytojos Nijolės Maslauskienės parodymai, duoti ikiteisminio tyrimo metu (5 t., b. l. 156-158), kuriuos liudytoja patvirtino.

Teisiamajame posėdyje kaip liudytojas apklaustas Arvydas Damijonaitis parodė, kad turi aukštąjį pramonės elektronikos inžinerijos išsilavinimą. Nurodė, kad rašydamas straipsnį „Baimė. Kriminalinio antilietuvizmo šaknys" naudojosi daug šaltinių, informacija iš periodikos, savo gyvenimo patyrimais ir išvadomis. Liudytojui parodžius prie straipsnio esančias nuotraukas (6 t. b. l. 158), jis negalėjo paaiškinti, kaip nuotraukos susiję su straipsniu ir negalėjo atsiminti, iš kur jas gavo. Nurodė, kad tai Gulago vadovybės nuotraukos, visi semitų tautybės. Galimai nuotrauka iš žurnalo. Patvirtino, kad po nuotrauka esantį prierašą „Pirmieji taip vadinamo „Gulago" vadovai – išimtinai žydai", parašė jis pats. Nurodė, kad Remigijui Žemaitaičiui šio straipsnio nėra siuntęs, taip pat nėra siuntęs į jokią redakciją, tik persiuntęs žmonėms. Nėra apklausoje nurodęs, kad siuntė šitą straipsnį Remigijui Žemaitaičiui. Šio straipsnio nėra spausdinęs. Ar prie to straipsnio buvo pridėta kaip iliustracija nuotrauka, kuri jam buvo parodyta, negalėjo atsakyti. Patvirtino, jog straipsnyje naudojo šiuos teiginius: „Lietuvoje iš esmės yra draudžiamas sovietinės okupacijos laikotarpio, istorinių atminties faktų, aplinkybių, susijusių su Kremliaus komisarų (net 80 proc. žydų tautybės nusikaltėliai), NKVD-KGB (50 proc. žydų tautybės nusikaltėliai) genocidiniais nusikaltimais, tyrimas", „Neginčijami istoriniai faktai, susieti su masiniais žudymais, tautų genocidu sovietinėje Rusijos imperijoje po 1917 metų „spalio" perversmo, kai valdžią Rusijoje užgrobė Kremliaus

„komisarai“ – 80 proc. žydų tautybės nusikaltėliai“, „velniškas kremlinių žydų tautybės komisarų išradimas – masinės nekaltų gyventojų žudynės „trėmimų“ priedangoje“. Paaiškino, jog po straipsniu nurodė tik vieną šaltinį – Norman Finkelstein „Holokausto industrija“, kadangi šis autorius išreiškė mintį, kad yra žaidžiama žydų kančia, jog patys žydai daro iš to „biznį“. Pabrėžė, kad Remigijaus Žemaitaičio paskelbtame įraše nemato antisemitizmo, negali pasakyti, ar jame buvo naudojama informacija iš jo straipsnio „Baimė. Kriminalinio antilietuvizmo šaknys“.

BPK 276 straipsnio 4 dalies pagrindu pagarsinti liudytojo Arvydo Damijonaičio parodymai, duoti ikiteisminio tyrimo metu (5 t. b. l. 173-174), kuriuos liudytojas patvirtino.

Teisiamajame posėdyje kaip liudytojas apklaustas Vilmantas Krikštaponis parodė, kad yra pabaigęs 8 klases, istorija domisi nuo 15 metų ir yra publikavęs apie 250 straipsnių išimtinai istorine tematika. Nurodė, kad su Remigijumi Žemaitaičiu buvo susitikęs du kartus. Pirmą kartą buvo susitikęs galimai 2010 metais per disidento Viktoro Petkaus laidotuves. Antrą kartą susitiko 2023 m. galimai balandžio – gegužės mėnesį, tikslios datos negali pasakyti, ėjo Pylimo gatve, Pamėnkalnio ir prie jo priėjo žmogus, prisistatė Remigijumi Žemaitaičiu ir paklausė, ar jis yra Vilmantas Krikštaponis. Remigijus Žemaitaisis nurodė, kad žino jį iš publikacijų, iš „Facebook“. Remigijus Žemaitaitis jo paklausė, ar galėtų parengti sąrašą žydų tautybės asmenų, komunistų partijos narių prieškario metų, kurie buvo daugiausiai susiję su Lietuvos gyventojų deportacija į Sibirą. Nenurodė, kokiu tikslu jam reikia to sąrašo, pinigų taip pat nesiūlė. Jis nežino, kodėl su šiuo prašymu kreipėsi būtent į jį, jam Remigijus Žemaitaitis sakė, kad skaitė jo straipsnius. Jis pasakė, kad užtruks truputį laiko. Jis tą sąrašą parengė naudodamasis Mažąja lietuviškąja tarybine enciklopedija. Tos knygos tomuose yra visi buvę prieškario metų Lietuvos komunistų partijos nariai, tame tarpe, ne vien žydų tautybės, buvo ir lietuvių, rusų, latvių, tačiau jo buvo prašoma sudaryti sąrašą būtent apie žydų tautybės asmenis. Jis taip ir padarė, parengė sąrašą. Į sąrašą atrinko tuos asmenis, kurie užėmė apskričių komisarų pareigas, būtent tie Lietuvos Komunistų partijos nariai vietose ir organizavo represijas. Paklaustas, kaip nustatė asmenų tautybę, nurodė, kad mažojoje lietuviškoje enciklopedijoje būdavo nurodyta asmens tautybė. Sudaręs sąrašą, jį paskelbė savo „Facebook“ profilyje, taip jam buvo pasakęs padaryti R. Žemaitaitis. Sąrašą sudarė 120 asmenų. Tačiau Remigijus Žemaitaitis savo paskyroje paskelbė dalį to sąrašo, apie 50 asmenų. Tačiau jo pateikta informacija išimta iš konteksto, kadangi iš Remigijaus Žemaitaičio paskelbto įrašo susidaro įspūdis, jog visi žydų tautybės asmenys „krovė“ lietuvius į vagonus, su kuo liudytojas nesutinka. Pamatęs paskelbtą įrašą su nepilnu sąrašu, jis kreipėsi į Remigijų Žemaitaitį per Messenger platformą, klausė, kodėl ne pilną sąrašą pateikė. Jam Remigijus Žemaitaitis atsakė, kad rudens sesijos metu likusią sąrašo dalį paskelbs, bet nepaskelbė. Tada jis vėl R. Žemaitaičiui parašė, kodėl jis taip elgiasi ir gavo atsakymą, kad pastarasis buvo paskelbęs, bet užblokavo paskyrą.

Nurodė, kad Remigijaus Žemaitaičio įraše, kuris „Facebook“ platformoje buvo paskelbtas 2023 m. birželio 15 d. 8:17, būtent ir buvo patalpintas ne pilnas liudytojo sudarytas sąrašas. Patvirtino, kad tie išvardinti asmenys daugiau ar mažiau buvo prisidėję prie vykusių lietuvių trėmimų, juos sieja tai, jog jie dirbo valstybės saugumo komitete. Sąraše esančius žmones siejo tai, kad jie ėjo vadovaujančias pareigas. Nurodė, jog nesutinka su Remigijaus Žemaitaičio teiginiais, iš kurių išplaukia, jog yra kaltinama visa žydų tauta, kontekstas liudytojui pasirodė užgaulus. Remigijus Žemaitaitis jo sąrašo neiškraipė, bet pridėjo Petrą Raslaną, kuris nebuvo žydų tautybės, jo tėvai buvo Lietuvos rusai. Petras Raslanas buvo tarnavęs VSK, komunistų partijos narys. Iš Remigijaus Žemaitaičio įrašo galima suprasti, kad šis asmuo buvo žydų tautybės, kas neatitinka realybės ir kontekste formuojama nuomonė, kad dėl visko, kas vyko blogo, kalti žydai, nors dalyvavo visų tautybių asmenys. Atsakant į klausimus, nurodė, kad pagal istoriką Kazį Eringį, Lietuvos komunistų partijoje laikotarpyje iki 1940 m. birželio 15 d. buvo 82 proc. žydų tautybės asmenų.

Teisiamajame posėdyje kaip specialistas apklaustas Laimutis Laužikas, parodė, kad yra Vilniaus universiteto dėstytojas, ekspertas Žurnalistų etikos tarnybos inspektoriaus ribose.

2023 m. gegužės 30 d. išvadą Nr. EAN-9 (3 t., b. l. 4-7) tvirtina. (*Pastaba – išvada dėl 2023 m. gegužės 8 d. 14.10 val. komentaro*). Nurodė, kad čia nekalbama apie žydus kaip tautybę. Per kalbos aspektą tam tikri turinio dalykai atsispinti tekste, sakinyje. Todėl, kad kalboje gali būti visuma pasakoma vietoje dalies, o dalis pasakoma vietoje visumos. Remigijaus Žemaitaičio įraše apie žydus kaip tautybę niekinamai ar menkinamai nieko nėra pasakyta ir prieš juos niekas nesmurtauja. Pacituota skaičiuotė ir pasakoma, kad žydas lipo kopėčiom. Lingvistas sako, tai kas pasakyta tekstu. Jis, Laimutis Laužikas, sako, kad niekinami, menkinami žydai dėl tautybės, nes pacituota skaičiuotė ir taip pasakoma, kad žydas lipo kopėčiom. Remigijaus Žemaitaičio pateikta skaičiuoklė nėra jo paties sugalvota. Remigijaus Žemaitaičio tekste žydai kaip tautybė, o Izraelis nėra lygu žydų tautybė, Izraelis yra lygus žydų valstybė. Duodamas išvadą, vertino visą kontekstą, visą tekstą. Patvirtino išvadą, kad nėra nustatyta jokio konkretaus raginimo atlikti veiksmą. Nurodė, kad vertino ne tik Remigijaus Žemaitaičio naudotą skaičiuotę, bet visą tekstą, jo kontekstą. Paviešintame Remigijaus Žemaitaičio įraše naudotas komunikacinis ketinimas, pateikta jausminga nuomonė apie mokyklos sugriovimą ir asociatyviai pateikta tautosakos dalis. Valstybė ir tauta ne tas pats. Skaičiuotė yra žeminančio pobūdžio, tačiau skaičiuotė nėra visas pasisakymas, o tik dalis jo. Nurodė, kad skaičiuote yra žeminami ir niekinami žydai dėl tautybės, tačiau visas kitas tekstas žydų kaip tautybės neužkabina. Pabrėžė, jog sąvokos niekinti ir žeminti iš esmės yra sinonimai. Niekinimas – tai labai neigiamas, nepagarbus atsiliepimas apie žmogų ar žmonių grupę, džiūgavimas dėl jos ištikusios nelaimės arba prieš juos padarytų nusikaltimų. Tyčiojimasis yra garbės ir orumo žeminimas žmogaus ar žmonių grupės vaizdavimas kaip pajuokos objekto. Niekinimas yra stipresnė sąvoka nei tyčiojimasis, tačiau niekinimas apima ir tyčiojimosi sąvoką.

2023 m. rugsėjo 26 d. išvadą Nr. EAN-18 (3 t., b. l. 91-96) patvirtino. Nurodė, kad 2023 m. gegužės 9 d. Remigijaus Žemaitaičio pasisakymo tekstas yra papildymas prie buvusio. Jame daug yra kalbama apie Izraelio valstybės veiklą, kalbama pakankamai korektiškai, vienoje vietoje nurodomi „maurai“ ir „barbarai“, tačiau čia yra emocijos, o kitoje vietoje skatinama aiškintis, ieškoti, emociniai protrūkiai, autorius kviečia susitelkti bendram darbui ir neleisti, kad Lietuva taptų antisemitine valstybe. Patvirtino, kad Remigijus Žemaitaitis kalba apie valstybės pareigūnų veiksmus. Remigijaus Žemaitaičio pasisakymai neatitiko kurstymo sąlygų. Šioje išvadoje paminėta tai, kas buvo nurodyta ir pirmoje išvadoje – kad skaičiuote yra įžeidžiami žydai tautiniu pagrindu. Skaičiuotė savo esme nukreipta prieš žydus kaip prieš visą tautą, neklabama apie Izraelį.

2023 m. rugsėjo 26 d. išvados Nr. AEN-16 (3 t., b. l. 29-37) patvirtino. Paaiškino, kad išvadoje yra trys komunikacijos akto vertinimo lentelės ir tekstas. Išvada teikta dėl trijų 2023 m. birželio 14 d. pasisakymų. Dėl Remigijaus Žemaitaičio pasisakymo 2023 m. birželio 13 d. išvadoje, atsakydamas į užduotus klausimus, išėjo už ribų. Remigijaus Žemaitaičio pasisakymuose žydų tautybės asmenys minimi kaip dalis buvusių nusikaltėlių Lietuvoje, tačiau klasifikacinė schema yra ne tautybė, klasifikacinė schema yra pažiūros, įsitikinimai. Nurodė, kad specialistui užduotas klausimas buvo per platus, neatitinka tos klasifikacinės schemos, kuri turi būti. Patvirtino išvados teiginius, jog nėra nustatyta konkretaus raginimo atlikti konkretų veiksmą. Pirmojoje komunikacijos akto vertinimo lentelėje nustatė, kad nėra skatinimo. Taip pat ir antrojoje. Trečiojoje lentelėje Remigijus Žemaitaitis naudojo švelnų pageidavimą, jog tauta neturi pamiršti rusų ir žydų, kurie prisidėjo prie tautos naikinimo, tačiau toks pasakymas nereiškia, jog turim kažko aktyviai imtis. Šis tekstas mažai vertingas, nes jame gali būti teisingų ar neteisingų istorinių faktų, tačiau lingvistiniu požiūriu jis savaime nekursto ir neskatina neapykantos prieš žmonių grupę tautybės pagrindu. Atsakydamas į klausimą, ar 2023 m. birželio 13 d.9:06 tekstu yra propaguojamas priešiškumas žydams, nurodė, kad kaip tautybei – ne, kaip stribams – taip. Tekste nėra propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė atsakingi už sovietų vykdytas represijas, tik kai kurie žydų tautos atstovai yra atsakingi.

Nurodė, kad 2023 m. birželio 14 d. 8:02 val. publikuotame tekste žmonių grupės išskiriamos pagal veiklą ir jiems dar prirašomas tautinis bruožas. Žmonių grupės skiriamos pagal įsitikinimus,

pažiūras ir atitinkamą veiką, taip pat minima, kad kai kurie jų žydų kilmės. Turbūt skleidžiama neapykanta žydo Aleksandro Slavino atžvilgiu.

Dėl 2023 m. birželio 14 d. 12:44 val. publikuoto teksto nurodė, kad lentelėje minimos tam tikros žydų tautybės asmenų grupės – tai žydų stribai, NKVD darbuotojai, žydai, kurie trėmė, kurie vadovavo, dėjo į vagonus žmones.

2023 m. birželio 14 d. susirašinėjime su Rūta Janutiene jis su tautine grupe nesieja nieko. Nėra tautybė iškeliama kaip nusikaltimo pagrindas.

BPK 276 straipsnio 4 dalies pagrindu teismo posėdžio metu pagarsinta specialisto Laimučio Laužiko papildomas paaiškinimas bei patikslinimas (8 t., b. l. 39).

Teisiamajame posėdyje apklausta Gintarė Herasimenkienė, Lietuvos teismo ekspertizės centro vyriausioji ekspertė, parodė, kad dėl Remigijaus Žemaitaičio pasisakymų 2023 m. gegužės 9 d. Lietuvos Respublikos Seime teikė dvi išvadas - 2023 m. gruodžio 4 d. Nr. 11-2674 (23) ir 2024 m. sausio 16 d. Nr. 11-2674 (23) (3 t., b. l. 116-118, 120-122). Nurodė, kad išvadas tvirtina. Atkreipė dėmesį, kad iš esmės visas išvadų tekstas yra toks pat, tik 2024 m. sausio 16 d. išvadoje yra pataisymas – nubraukta specialistė ir parašyta ekspertė. Ištaisyta rašymo apsirikimo klaida dėl pareigų. Teikiant išvadą, buvo perklausomas, peržiūrimas visas tekstas. Kadangi analizei buvo aktualūs pasisakymai apie žydų tautybės grupę, tai analizė buvo sutelkta į vieną frazę, nes joje buvo reikšminga informacija, atsižvelgiant į užduotus klausimus. Išvada kategoriška, visi 6 atsakymai. Paklausta, kodėl nėra daroma skirtis tarp žeminimo ir niekinimo, atsakė, jog lingvistai stengiasi nevartoti teisinių sąvokų, traktuoja, kad tyčiojimasis yra teisinė sąvoka. Todėl yra vartojamas terminas „žeminimas“, kurio BK straipsnyje nėra, ten yra niekinimas. Kartais būna įrašoma „žeminimas, niekinimas“, sąvokos vartojamos kaip sinonimai, bet neturi būti suprasta, kad yra indikuojama, jog yra pažeistos kodekso normos. Išvadoje sąvokos žeminimas, niekinimas vartojamos kaip sinonimai. Nurodė, kad Remigijaus Žemaitaičio kalba, pasakyta Seime 2023 m. gegužės 9 d. yra jo reakcija į kilusį pasipiktinimą dėl gegužės 8 d. jo paskelbto įrašo socialiniame tinkle *Facebook*. Seime Remigijaus Žemaitaičio pasakytos kalbos adresatas yra Seimo nariai. Ja Remigijus Žemaitaitis siekia paaiškinti Seimo nariams, ką turėjo omenyje rašydamas pasipiktinimą sukėlusį įrašą ir pasirodyti teisiu. Išvadoje tarp sąvokų „žydų tautybė“ ir „žydų tautinė grupė“ galima dėti lygybės ženklą. Eksperto L. Laužiko ir jos tyrimo strategijos skiriasi, nebuvo ieškoma tų skatinamųjų kalbos aktų. Šiuo atveju yra pridėta informacija, kurią neša ta skaičiuotė auditorijai. Yra pasakyta, kad „nekelia nuostabos“. Išvadoje sakoma, kad normalizuojama neapykantos kalba. Didele dalimi remiamasi žodžiais „nekelia nuostabos“, pasakant, koks kalbinis veiksmas atliktas. Ne tik citavimas, bet ir išsakymas nuostatos, kad normalu, kokia kalba pavartota. Kalbama ir visas tas kontekstas yra apie įvykius Palestinoje ir Izraelyje. Iš kur dabar čia atsiranda ta skaičiuotė, kodėl jos reikia. Skaičiuotė pavartoja dėl to, kad pasakytų papildomai informaciją, šalia to aptariamo dalyko apie tai, kas vyksta Vakarų krante. Pavartojant tą skaičiuotę ir pridedant prie jos tą frazę, kad nekelia nuostabos, yra kalbama apie visą tautinę grupę. Išvadoje vienoje vietoje yra atsakymas nėra skatinama, o kitoje vietoje yra propaguojama. Antrame išvados atsakyme nurodyta, kad nėra skatinama, raginama smurtauti ar kitaip kenkti, nes toks suformuotas tyrėjos klausimas. O trečiame atsakoma, jog propaguojama normalizavimo idėja, tas propagavimas yra siekis formuoti žmonių nuostatas. Neapykantos kalbos normalizavimas pasireiškia Remigijaus Žemaitaičio naudota skaičiuote ir fraze „nekelia nuostabos“. Skaičiuotę pavartojo Remigijus Žemaitaitis. Jos vertinimu, yra būtent neapykantos kabos normalizavimas, atliktas kalbinis veiksmas. Taip kalbėti negalima. Atkreipė dėmesį, kad tyčiojimosi sąvoką vartoja ne Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimo prasme. Jie atsakė, kad žemina, bet pasakė, kad nėra tyčiojimosi požymių dėl to, kad tyčiojimosi sąvoka vartojama kaip bendrinės kalbos, o ne kaip Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimo, ne teisinio vertinimo kontekste. Jie tyčiojimąsi supranta, kad vaizduojama kaip pajuokos objektas. Nurodė, kad ekspertas nenustato, ar buvo neapykantos kalba, ar ne. Šiuo atveju išvadą teikė savo kompetencijos ribose, išvada yra, kad žeminama tautinė grupė. Lietuvos teismo ekspertizės centras

kiekvienam tyrimui turi pasitvirtinęs standartines tyrimo procedūras ir jomis vadovaujasi, šiuo atveju tyrimas atliktas remiantis Standartinio tyrimo procedūros aprašymu „Lingvistinis kalbos aktų tyrimas“.

Dėl 2023 m. gruodžio 11 d. Nr. 11-2673 (23) ir 2024 m. sausio 16 d. Nr. 11-2673 (23) išvadų (3 t., b. l. 72-78, 80-86) paaiškino, kad pirmojoje išvadoje buvo korektūros klaida, todėl teikta antroji išvada, nubraukta žodis specialistė ir parašyta ekspertė. Ji 2024 m. sausio 16 d. Nr. 11-2673 (23) išvadą tvirtina. Tekste, kuris prasideda žodžiais "Šlykščiau mūsų Ministrė pirmininkė“, apibendrintu kaltinimu, kad žydai kaip tautinė grupė vaidino reikšmingą vaidmenį sovietų vykdytose represijose prieš lietuvius, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai žeminami. Įraše menkinamas Holokaustas. Padaryta išvada, kad menkinamas Holokaustas, kadangi sugretinamos dvi tautų tragedijos, pasakoma, kad viena buvo didesnė nei kita ir tokiu būdu pasakoma, kad Holokaustas buvo menkesnis. Šiuo atveju nėra Holokausto neigimo, yra menkinimas. Išvadoje ji atkreipė dėmesį, kad R. Žemaitaitis genocido ir Holokausto sąvokas vartoja sinonimiškai.

Ji nurodė, kad įrašo, pradėto žodžiais „Lietuvos žydas Aleksandras Slavinas“, visuma, vertinant jį ankstesnio įrašo kontekste, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami. Pateiktuose klausimuose nebuvo klausimo apie konkrečius asmenis, klausimai buvo apie žydų tautinę grupę, visi atsakymai pateikti apie tautinę grupę. Apie konkretų įraše įvardintą asmenį – Aleksandrą Slaviną, vertinimo neteikė, dėmesį sutelkė į kitą informaciją ir vertino kontekstą. Įraše pirmiausiai buvo kalbama apie konkretų asmenį Slaviną, jis yra žydų tautybės, niekšas, toliau sakoma – mes, lietuvių tauta neturime pamiršti žydų, rusų, kurie prisidėjo prie mūsų tautos naikinimo. Slavinas buvo konkretus žmogus, o toliau nueinama iki visų žydų ir rusų, kurie prisidėjo, žydai, rusai naikino lietuvių tautą. Toliau visumoje pasisakoma apie trėmimus, o po to minimi jau dabar gyvenantys palikuonys -„tų niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonys valdo mus“. Visi jie yra neigiamai įvertinti ir pavaizduoti kaip visuma žydų, kurie visi yra blogi. Tai šitas momentas ir yra visuma konteksto, kuris leidžia teigti, kad kalbama apie žydų tautybę.

Išvadoje nurodoma, kad įrašu, pradėtu žodžiais „Jau greitai rytoj...:, propaguojamas priešiškumas žydams. Informacija, kad žydai reikšmingai dalyvavo 1941-06-15 vykdant Lietuvos gyventojų trėmimus, gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės“. Komentare, pradėtame žodžiais „Rūta Janutienė, kaip pati žinai...“, pateikta informacija, kad tarp trėmimus vykdžiusių žmonių 40 procentų buvo žydai arba NKVD darbuotojų 40 procentų buvo žydai, gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės. Ji kompetencijos įvertinti istorinių faktų, tai pažymi, kad savo kompetencijos ribose gali pasakyti, kad yra žeminantis turinys, bet jis bus laikomas kaip žeminantis, jeigu yra neteisingas. O jeigu atitinka tikrovę, tai matyt fakto konstatavimas. Pats komentaras yra po 40 procentų žydų ir rusų, tai ir KGB, NKVD, Lietuva visa. Nėra ten vienareikšmiškai aišku, ko 40 - žydų ar KDB, NKVD, ar jie vykdė veiksmus ar tiesiog buvo darbuotojai. Tai atsakymas kitam asmeniui ir autorius neįdėjo pastangų pasakyti aiškiai, tiek procentų susieja su įvykiais. Ir viena, ir kita dabar suprantama kaip neigiama veikla.

Dėl išvados 2023 m. gruodžio 13 d. Nr. 11-2693 (23) (3 t., b. l. 129-130), susijusios su Remigijaus Žemaitaičio pasisakymais 2023 m. birželio 15 d., paaiškino, kad šią išvadą tvirtina. Pateikė išvadą, kad 2023-06-15 Remigijaus Žemaitaičio įraše socialiniame tinkle „Facebook“, pradėtame žodžiais „1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau (...)“, apibendrintu kaltinimu visai tautinei grupei dėl sovietų vykdytų represijų propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, šaipomasi iš žydų. Žmonių sąrašo paskelbimas, teigiant, kad tai yra žydai, kurie prisidėjo, kad 1941 m. birželio 15 d. būtų ištremti lietuviai, gali būti suprantamas kaip tautinės grupės žeminimas, jeigu neatitinka tikrovės. Teikdama išvadą vertino visą tekstą. Jei tie asmenys ne žydai, jei nedalyvavo jiems priskirtuose

veiksmuose, tai tokia informacija, apibendrinant, jau susiveda į grupės žeminimą. Jeigu sąraše pateikta informacija atitinka tikrovę, tada faktinės informacijos nebus.

Teisiamajame posėdyje kaip specialistas apklaustas Rytas Narvydas, Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro Specialiųjų tyrimų skyriaus vedėjas, parodė, kad 2023 m. gruodžio 21 d. išvadą Nr. 9R-1394 „Dėl Kaniūkų kaimo gyventojų žudynių 1944 m. sausio 29 d." (4 t., b. l. 29-61) rengė kartu su kolega Andriumi Tumavičiumi pagal užduotus klausimus, ar tam tikros aplinkybės atitinka istorinius faktus. Išvadą tvirtina. Nurodė, kad nėra tiksliai žinoma Kaniūkų žudynių akcijoje dalyvavusių asmenų skaičius, jų vardinis sąrašas. Rengdami išvadą jie tikrino sovietinių partizanų, tuo metu veikusių šiose vietovėse, būrių sudėtį. Buvo nustatyti jų asmeniniai duomenys, taip pat, kiek įmanoma, buvo nustatytos ir jų tautybės. Kaip matosi iš išvadų, buvo įvairių tautybių asmenys - lietuviai, lenkai, baltarusiai, gruzinas, vienas kitas armėnas ir rusai, todėl tų būrių tautinė sudėtis marga. Tikėtina, kad ir žudynių akcijoje dalyvavo įvairių tautinių grupių asmenys. Žydai dėl jų ypatingos padėties vokiečių okupacijos metais, kai jie buvo totaliai persekiojami, uždaromi į getus, atsirado sovietinių partizanų būriuose pabėgę iš tų izoliacijos vietų. Jų pagrindinis tikslas buvo tiesiog išgyventi, galbūt kai kurie iš jų turėjo kažkokių ideologinių motyvų dalyvauti šitoje kovoje. Pažymėjo, jog sovietiniai partizanai buvo prosovietinės formuluotės, vykdė Sovietų Sąjungos tikslus, tiek politinius, tiek karinius. Vienu momentu žydai bandė laikytis atskirais būriais, tam tikrą palaikymą turėjo iš sovietinių partizanų pusės. Kiti vietiniai gyventojai tiek lenkai, tiek lietuviai į žydus žiūrėjo įtariai dėl įvairių priežasčių. Būdami atskirais būriais, jie laikui bėgant buvo pajungti sovietų partizaninės vadovybės valdžiai ir nustojo savo savarankiškumo. Remiantis archyviniais dokumentais buvo nustatyta tik kelios dešimtys žmonių, kurie dalyvavo Kaniūkų žudynėse. Partizaniniai vienetai nebuvo griežtai struktūrizuoti. Šita akcija buvo nuspręsta vadovybės ir vadovaujama siekiant tam tikrų tikslų. Vardinio dalyvių sąrašo nėra, todėl kas konkrečiai dalyvavo ir kokia tautinė sudėtis, iki galo negalima atsakyti. Konkrečios informacijos apie dalyvių skaičių nėra, nes tokios dokumentacijos sovietiniai partizanai nevykdė.

Kaniūkų kaimo tautinė sudėtis greičiausiai buvo lenkai, baltarusiai, šie duomenys buvo nustatyti pagal 1942 m. gyventojų surašymo duomenis. Tai buvo lenkiškas-baltarusiškas kaimas. Nėra duomenų, jog Kaniūkų kaimo žudynės sovietų partizanų būtų įvykdytos tautiniu pagrindu. Savisaugos būriai buvo leisti vokiečių okupacinės valdžios, traktavo tuos savisaugos būrius kaip kolaborantus. Pagrindinis motyvas buvo tai, kad kaimas turėjo savisaugos būrį ir aktyviai priešinosi. Jei išvadoje nurodyta, kad informacijos apie tam tikrų asmenų dalyvavimą Kaniūkų kaimo žudynėse nerasta, tai reiškia, kad taip ir yra. Lentelėje nurodyta, kad iš 38 asmenų, dalyvavusių antpuolyje, nustatyta 17 žydų.

Atsakydamas į klausimą, ar yra istorinių duomenų, kad Kaniūkų kaimą sunaikino būtent žydų tautybės sovietiniai partizanai dėl tautinės neapykantos šio kaimo žmonėms, nurodė, kad nežino, ar gali būti tokių istorinių duomenų. Yra vieno žydo prisiminimai, kuriuose jis rašo, jog apgailestauja, jog dalyvavo žudynėse.

Išvadą 2024 m. sausio 22 d. Nr. 9R-59 „Dėl R. Žemaitaičio „Facebook" įraše išvardintų asmenų" (4 t., b. l. 63-68) patvirtino. Buvo tiriamas Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 15 d. paskelbtas įrašas. Asmens priklausymas administraciniam, partiniam aparatui, įskaitant ir represines, buvo įvertintas kaip kolaboravimas su rėžimu. Trėmimu buvo siekiama pašalinti tam tikrą, nelojalų, linkusį pasipriešinti sovietizavimui gyventojų sluoksnį. Vienas iš tokių rodiklių buvo žmogaus socialinė padėtis, jo turtingumas, vaidmuo visuomenėje, organizacijose, priklausymas Lietuvos policijai, tautinis faktorius nebuvo lemiamas atrenkant žmones ištrėmimui. Duodami atsakymus apie konkrečius išvardintus asmenis kaip šaltinį nurodė Mažąją lietuviškąją enciklopediją. 1941 m. birželio mėnesį apie 14 000 žmonių buvo ištremta, 9 procentai iš jų buvo žydų tautybės. Atsakydamas į klausimą, ar yra duomenų, kad N. Dušanskio veiksmus, kuriuos jis atliko dirbdamas NKVD, motyvavo tautinė neapykanta lietuviams, nurodė, jog sudėtinga atsakyti, kadangi šis asmuo nuo vaikystės priklausė komunistiniam judėjimui, buvo komjaunuolis, atliko bausmę Kalnaberžės

nepilnamečių įstaigoje, tad galimai ir turėjo neigiamą požiūrį. Tačiau kiek teko susipažinti su N. Dušanskio interviu, istorine prieinama archyvų medžiaga, tai negalima teigti, jog jis turėjo kažkokį nusistatymą lietuvių tautos atžvilgiu.

Išvadą 2024 m. vasario 6 d. Nr. 9R-116 „Dėl A. Slavino veiklos 1940-1941 m."(4 t., b. l. 69-70), patvirtino. Paaiškino, kad Aleksandras Slavinas buvo žydų tautybės. Užėjus sovietams jis buvo paskirtas į Valstybės saugumo departamentą, atliko tam tikras funkcijas sekretoriate. Prieš karą neilgai pradirbo, o po karo jis kurį laiką dirbo saugume, vykdė operacijas Berlyne. Atsakydamas į klausimą, ar yra duomenų, kad A. Slavinas atliko veiksmus organizuojant ar vykdant 1941 m. gyventojų deportacijas, trėmimus, parodė, surašė tiek, kiek rado. Jis tokią logistinę veiklą vykdė. Nurodė, jog nėra duomenų, kad A. Slavinas žudė, kankino, prievartavo lietuves moteris, atskyrė vaikus nuo tėvų. Jis buvo komunistinės pakraipos. Negali atsakyti, ar dirbdamas represinėse struktūrose jis atliko veiksmus dėl tautinės neapykantos lietuvių kilmės asmenims. Galima daryti prielaidą, kad dėl savo ideologinių pažiūrų A. Slavinas skeptiškai žiūrėjo į Lietuvos valstybingumą, tačiau negalima teigti, kad turėjo nuostatų etniniu pagrindu.

Patvirtino 2024 m. vasario 19 d. išvadą Nr. 9R-139 „Dėl P. Raslano veiklos 1940-1941 m." (4 t., b. l. 73-73). Nurodė, kad pagal dokumentus P. Raslanas buvo lietuvis. Istorinis faktas, kad P. Raslanas vadovavo Telšių apskrities NKVD skyriui, organizavo šio skyriaus veiklą, duodavo darbuotojams nurodymus, jei nebūtų to daręs, nebūtų užėmęs pareigų.

2024 m. kovo 4 d. išvadą Nr. 9R-197 „Dėl Pirčiupių kaimo gyventojų žudynių 1944 m. birželio 3 d." (4 t., b. l. 75-79) patvirtino. Nurodė, jog visi asmenys, vykdę žudynes, buvo iš Vokietijos. Pirčiupių kaimo žudynėse nedalyvavo Lietuvos žydai ir rusai, dalyvavo tik vokiečių policinė formuotė, 16SS pulkas, tiksliau jo dalis.

2024 m. kovo 22 d. išvadą Nr. 9R-257 „Dėl Lietuvos gyventojų genocido" (4 t., b. l. 81-84) patvirtino. Paaiškino, kad yra terminių, kurie gyventojų žudymą apibūdina pagal tam tikrus požymius. Genocidas labiau teisinė sąvoka, bet vartojama ir istorinėje literatūroje, publicistikoje. Šiuo atveju, jei kalbame apie genocidą, tai galima būtų taikyti bet kuriam tokio pobūdžio nusikaltimui. Kai kalbame apie Holokaustą, tai dažniausiai kalbama arba išimtinai apie žydų naikinimą Antrojo pasaulinio karo metais, arba kartais išplečiant ir kitoms tautoms, kurios buvo tokiais pačias tautiniais pagrindais naikinamos. Čia buvo tokia nacistinės Vokietijos vykdoma valstybinė politika. Kalbant apie Europos žydų tragediją, dar yra terminas etnocidas ir kitokie, atsižvelgiant į įvairius niuansus, skirtingi autoriai naudoja kartais skirtingus terminus. Iš esmės masinis žmonių žudymas, arba tokių sąlygų sudarymas, kai jie, kaip tam tikra grupė, negali egzistuoti, ir siekiama juos ar dalį išnaikinti. Jis išvadoje šeštuoju punktu sąvokas genocidas ir Holokaustas pavartojo sinonimiškai. Genocidas bendrai, o Holokaustas labiau kalbant apie žydų naikinimą.

Ir Holokaustas, ir genocidas yra genocidas. Holokaustas, priklausomai nuo autoriaus, nuo konteksto yra taikomas arba išimtinai žydų tautos naikinimui, tokiu atveju, jis (Holokaustas) rašomas įprastai iš didžiosios raidės, arba Holokaustas, plačiau imant, gali būti naudojamas ta pačia sąvoka kaip genocidas ir tada kalbama ne vien tik apie žydus, bet kalbama ir daugiau, daugiausia susiję su Antro pasaulinio karo įvykiais, kontekstu.

Patvirtino 2024 m. vasario 2 d. išvadą Nr. 9R-105 „Dėl Facebook R. Žemaitaičio asmeninėje paskyroje galimai 2023 m. birželio 14 d. skelbtame įraše, pateiktos informacijos apie 1941 m. birželio mėn. trėmimų vykdytojus" (4 t., b. l. 99-102). Nurodė, kad pagrindinė tyrėja buvo Nijolė Maslauskienė, kuri vienintelė detaliai nagrinėjo tautinę sudėtį Komunistų partijos, 1941-1944 metų sovietinių represinių struktūrų sudėtį pagal tautinį aspektą. Jie savo išvadoje pateikė jos duomenis. Jie padarė išvadą, kad 40 procentų žydai nesudarė, nei kaip represinių struktūrų darbuotojai. Rėmėsi ir kitų istorikų paskelbtais tyrimais.

Teisimajame posėdyje kaip specialistas apklaustas Andrius Tumavičius, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Istorinių tyrimų programų skyriaus vyriausiasis istorikas, parodė, kad 2023 m. gruodžio 21 d. išvadą Nr. 9R-1394 „Dėl Kaniūkų kaimo gyventojų žudynių 1944

m. sausio 29 d. (4 t., b. l. 29-61), rengė kartu su kolega Rytu Narvydu. Nurodė, jog sovietų partizanų būrius, kurie, tikėtina, dalyvavo Kaniūkų sunaikinimo operacijoje, sudarė įvairiausių tautybių žmonės, jų tarpe buvo ir žydų. Kalbant apie sovietų partizaninį judėjimą, raudonuosius partizanus, neturėtų būti kalbama apie tautybę, kadangi visi būriai dirbo Raudonosios armijos interesams, neskaitant tautybės, jų siekių ir norų. Ta pati situacija ir su Kaniūkų kaimo žudynėmis. Atsakydamas į klausimą, koks sovietinių partizanų būrys įvykdė Kaniūkų kaimo užpuolimą, nurodė, jog tai atliko jungtinės pajėgos, sudarytos iš kelių būrių, kurių tikslas buvo sunaikinti ginkluotą kaimą, ginklu besipriešinantį partizanams. Atsakydamas į klausimą, ar nustatyta, kas konkrečiai vadovavo Kaniūkų kaimo užpuolimui, parodė, jog buvo rastas vienas dokumentas, kuriame įvardinti konkretūs vadovai. Įsakymą šios operacijos vykdymui ir planavimui davė Genrikas Zimanas, tuometinis pietų Lietuvos pogrindinės Komunistų partijos komiteto pirmininkas. Tiesiogiai operacijai vadovavo Albertas Barauskas, kuris buvo vienas iš Maskvos atsiųstų į užnugarį vokiečių kariuomenės partizanų, „Šarūno“ būrio partizanų vadas. Tai žinoma iš vėlyvesnių sovietų tardytojų apklausų protokolų. Albertas Barauskas buvo lietuvis, o Genrikas Zimanas žydas. Išvadoje pateiktas sąrašas asmenų, kurie dalyvavo Kaniūkų antpuolyje, informacija apie asmenų dalyvavimą operacijoje paimta iš jų apdovanojimo lapų, kuriuos pildydavo būrio vadai. Duomenys apie asmenų tautybes yra iš partizanų asmens bylų.

Kaniūkų kaimas buvo užpultas dėl sovietinių partizanų ir vietinių gyventojų santykių. Sovietiniai partizanai vykdydavo vadinamąsias ūkines operacijas, per kurias užsiėmė, supaprastintai sakant, plėšikavimu. Vietiniai gyventojai bandė gintis. Apie tai galima kalbėti jau nuo 1942 metų. Vokiečių okupacinė administracija pamačiusi, kad sovietų partizanų veiksmai vis stiprėja, priėmė nutarimą leisti gyventojams ginkluotis, ir ginklu ginti savo turtą. Nuo 1943 metų rudens galima klabėti apie ginkluotų kaimų savisaugos būrių susiformavimą. Kaniūkų kaime 1943 m. rudens pabaigoje – žiemą buvo suformuotas ginkluotas kaimo savisaugos būrys. Iš kelių dokumentinių šaltinių yra žinoma, kad Kaniūkų savisaugininkai atliko bent jau vieną operaciją, kai jie atsikovojo priplėštą turtą. Toks pasipriešinimas buvo kliuvinys sovietų partizaniniam judėjimui. Sovietiniai partizanai išpuolį prieš tokius kaimus pradėdavo rašydami laiškus kaimo seniūnui, aiškindami, kad jei jie nesudės ginklų, iš jų juos paims ir kaimui bus blogai. Kaniūkiečiai gavo du tokius laiškus, atsisakė sudėti ginklus ir vieną rytą įvyko šis užpuolimas ir kaimas buvo sunaikintas. Atsakydamas į klausimą, kokios tautinės sudėties buvo Kaniūkų kaimas, nurodė, kad tautinė savimonė kito, vienas iš Kaniūkų savisaugininkų 1942 m. rašė, kad yra lietuvis, kalba gudų kalba, o 1946 m. apklausiant sovietų tardytojams, jis jau nurodė, kad yra lenkų tautybės. Ir yra keli tokie savisaugininkai, tai reiškia, kad tautinis nusistatymas varijuoja ir žmonės prisitaiko prie politinių aplinkybių. Yra archyvinis dokumentas, pagal kurį, G. Zimanas įsakė atlikti operaciją. Patvirtino, kad sovietinių partizanų būriai „Už pergalę“, „Keršytojai“, „Kova“ buvo sudaryti iš žydų tautybės asmenų.

Išvadą 2024 m. sausio 22 d. Nr. 9R-59 „Dėl R. Žemaitaičio „Facebook“ įraše išvardintų asmenų“ (4 t., b. l. 63-68) patvirtino. Buvo tiriamas Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 15 d. paskelbtas įrašas. Duodami atsakymus apie konkrečius išvardintus sąraše asmenis, vadovavosi ir šaltinius - pogrindinės Komunistų partijos dokumentais. Nemaža dalis tų asmenų buvo susijusi su pogrindine Lietuvos Komunistų partijos veikla iki 1940 metų. Buvo rasti duomenys, jog N. Dušanskis prisidėjo prie asmenų tremties. Nurodė, kad kiekvienas sovietų pareigūnas turėjo tam tikrą vaidmenį trėmimo mechanizme – tremiamajam būdavo sudaryta tremties byla, kurioje kiekvienas pareigūnas, įvykdęs tam tikrą veiksmą, pasirašydavo. N. Dušanskis atliko tam tikrus veiksmus trėmimo operacijose, už kuriuos jis buvo atsakingas. N. Dušanskis užėmė Šiaulių apskrities operatyvninko pareigas ir buvo žydų tautybės. Jo apskrities viršininkas buvo Raslanas, kuris buvo lietuvis.

Išvadą 2024 m. vasario 6 d. Nr. 9R-116 „Dėl A. Slavino veiklos 1940-1941 m.“(4 t., b. l. 69-70), patvirtino. Nurodė, kad A. Slavinas organizuojant ar vykdant 1941 m. gyventojų deportacijas, trėmimus, prie jų prisidėjo tik techniškai, ūkvedišku darbu.

Patvirtino 2024 m. vasario 19 d. išvadą Nr. 9R-139 „Dėl P. Raslano veiklos 1940-1941 m.“ (4 t., b. l. 73-73).Nėra faktinių duomenų, jog P. Raslano veiksmus nulėmė neapykanta lietuviams.

2024 m. kovo 4 d. išvadą Nr. 9R-197 „Dėl Pirčiupių kaimo gyventojų žudynių 1944 m. birželio 3 d.“ (4 t., b. l. 75-79) patvirtino. Nurodė, kad Pirčiupių kaimo žudynės vyko dėl sovietų partizanų būrio įvykdytos pasalos Pirčiupių kaimo apylinkėse per kurią žuvo vokiečių kariai. Tikėtina, kad pasalą įvykdė būrys „N 14“, kuriame buvo lietuvių, gudų, rusų, ukrainiečių, žydų. Būrys išsiskyrė tuo, kad jis buvo pavaldus Raudonosios armijos žvalgybos valdybos vyriausiajai žvalgybos valdybai. Jis G. Zimanui nepriklausė. Sovietų partizanų judėjimo niuansas buvo tas, kad skirtingi būriai buvo pavaldūs skirtingoms institucijoms, pavyzdžiui, NKVD, Raudonajai armijai ir tie būriai pirmiausiai vykdo tų žinybų nurodymus. Šiuo atveju turim reikalą su kariuomenės būriu. Šis būrys vykdė plataus masto veiklą. 1943 m. rudenį nacių vadovybė išleido potvarkį, kuriuo paaiškino, kad už bet kokius Raudonųjų partizanų išstojimus, t. y. už bet kokius jų išpuolius atsakys artimiausių kaimų gyventojai, nes vokiečiai manė, kad be tylaus ir ramaus kaimiečių pritarimo ir žinojimo, tokie išpuoliai neįmanomi ir būtent šio pulko užduotis buvo dalyvauti antipartizaninėje kovoje. Kaimo sunaikinimas ir žmonių egzekucija iš esmės atitinka nacių politikos principus. Įvyko išpuolis, žuvo vokiečių kareiviai ir buvo nedelsiant pakelti vokiečių daliniai ir atvežti į Pirčiupių kaimą. Iš esmės Pirčiupių kaimo sunaikinimas yra vokiečių karo nusikaltimas.

Patvirtino 2024 m. vasario 2 d. išvadą Nr. 9R-105 „Dėl Facebook R. Žemaitaičio asmeninėje paskyroje galimai 2023 m. birželio 14 d. skelbtame įraše, pateiktos informacijos apie 1941 m. birželio mėn. trėmimų vykdytojus“ (4 t., b. l. 99-102). Tyrimų, kurie nagrinėtų trėmikų tautinę sudėtį, nėra dar atlikta. Galima iš bendro konteksto pasakyti, kadangi į trėmimų mechanizmą įtraukiami sovietų represinių struktūrų pareigūnai. Jie visi įtraukiami pagal pareigas, nežiūrint į jų tautybę. Gali pasakyti, kad buvo atlikti Trusko, A. Anušausko, I. Petravičiūtės knygoje, kurioje nagrinėjo Sovietų saugumo pareigūnus 1940-1953 metais, 1940-1941 m. centriniame aparate NKGB dirbo 29 procentai lietuvių, 16,8 procentai žydų ir 53,60 procentai rusų, ukrainiečių, gudų tautybės asmenų. Kitaip tariant, šnekėti apie tą 40 procentų žydų, niekaip negalima - tiek aparate, tiek partijoje.

Kiti byloje ištirti įrodymai

Rašytine bylos medžiaga nustatyta:

Dėl 2023 m. gegužės 8 d. iki 14 val. 10 min. įrašo socialiniame tinkle „Facebook“

2023 m. gegužės 8 d. Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje buvo gautas tinklapio „15min.lt“ žurnalisto Ramūno Jakubausko elektroninis laiškas su socialinio tinko „www.facebook.com“ (toliau - ir „Facebook“) paskyros „Remigijus Žemaitaitis“ ekrano nuotrauka, kurioje, komentuojant tą pačią dieną tinklapyje „15min.lt“ paskelbtą straipsnį „Izraelis nugriovęs palestiniečių mokyklą sulaukė ES priekaištų“, yra šis 2023-05-08, iki 14 val. 10 min. paskelbtas tekstas: „Pasirodo be Putino dar vieni gyvuliai atsirado Pasaulyje - IZRAELIS Vienas su tankais mokyklas griauna, kitas su traktoriais! Tikrai taika Pasaulyje bus! ES teigė esanti pasibaisėjusi incidentu, kai Izraelio pajėgos auštant atvyko į mokyklą, kurioje, Palestinos savivaldos pareigūno teigimu, mo Reikia tik konstatuoti, kad ši mokykla buvo pastatyta ES finansų dėka. Po tokių įvykių, nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasakymai: Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką... Kas turi dar nutikti, kad Izraelis suprastų, kad tokios provokacijos ir tokie veiksmai tik dar labiau kelia pyktį ir kartu neapykantą žydams ir jų tautai“ (1 t., b. l. 1-2).

2023 m. lapkričio 16 d. kitų objektų apžiūros protokole buvo apžiūrėtas Remigijaus Žemaitaičio paskyroje skelbtu tekstu komentuotas 2023 m. gegužės 8 d. tinklapyje „15min.lt“ paskelbtas straipsnis „Izraelis, nugriovęs palestiniečių mokyklą, sulaukė ES priekaištų“, kuriame

informuojama, kad vykdydamos Jeruzalės teismo sprendimą Izraelio pajėgos 2023 m. gegužės 7 d. nugriovė palestiniečių pradinę mokyklą okupuotame Vakarų Krante, motyvuodamos saugumo problemomis, bet sulaukė Europos Sąjungos, kuri finansavo projektą, kritikos, aprašoma ši situacija (2 t., b. l. 48-49; 50-51).

2023 m. lapkričio 15 d. liudytojas Ramūnas Jakubauskas elektroniniu paštu ikiteisminio tyrimo pareigūnei atsiuntė jo išsaugotas 2023 m. gegužės 8 d. platformos „Facebook" paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" skelbto teksto ekrano kopijas su nuorodą į šį tekstą (5 t., b. l. 11-15, 17-21). Šis „Facebook" paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" 2023 m. gegužės 8 d. iki 14 val. 10 min. skelbtas tekstas buvo apžiūrėtas 2023 m. lapkričio 16 d. kitų objektų apžiūros protokoluose (5 t., b. l. 16-18; 22-26). Taip pat šis tekstas yra Lietuvos Respublikos Seime 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateikto siūlymo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo" projekto Nr. XIVP-3085(2) priedu, pavadinimu „PRIEDAS Nr. 1" (1 t., b. l. 80-103).

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023 m. gegužės 30 d. specialisto išvadoje Nr. EAN-9 nurodyta, kad šiuo komunikacijos aktu nėra skatinama ar raginama smurtauti prieš žydus kaip žmonių grupę, skiriamą tautiniu pagrindu, todėl šis komunikacijos aktas socialinio tinklo vartotojų atžvilgiu nelaikytinas skatinamuoju ir negali būti sėkmingas ar nesėkmingas. Šiuo komunikacijos aktu yra išsakoma asmeninė kritiška bei nepakanti nuomonė. Pasakymu žeminami, niekinami žydai dėl jų tautybės (3 t., b. l. 4-7).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2023 m. birželio 29 d. ekspertizės akto Nr. 11-1436 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad Remigijaus Žemaitaičio „Facebook" įraše, pradėtame žodžiais „Pasirodo be Putino dar vieni gyvuliai atsirado pasaulyje – Izraelis", autorius Izraelio valstybės veiksmus sulygina su V. Putino, o kartu ir Rusijos, kaip politinio vieneto, veiksmais ir tuo pagrindu abu pavadina „gyvuliais". Tokio neigiamo pasisakymo pagrindas yra įraše pasidalinta informacija apie Izraelio sprendimą nugriauti palestiniečių mokyklą. Veiksmas taip pat ironiškai komentuojamas fraze: „tikrai taika Pasaulyje bus!", pabrėžiama, kad minima mokykla buvo pastatyta iš Europos Sąjungos lėšų. Iki šios teksto vietos neigiamai yra pasisakoma ne apie žydus ar Izraelio gyventojus, o apie Izraelį kaip valstybę, t. y. politinį vienetą. Tačiau toliau tekste kalbama apie žydų tautybės asmenis. Autorius cituoja skaičiuotę, kuri laikytina antisemitine, nes joje komiškai vaizduojamas smurtas prieš žydų tautybės asmenį, tokiu būdu tyčiojantis. Autorius teigia, jog tokio pobūdžio folkloro egzistavimas „nekelia nuostabos". Tiriamojo pasakymo struktūrą atitinka dažniausią vartosenos tipą: kalbėtojas pacituoja antisemitinį folklorą ir išsako mintį, kad toks reiškinys (antisemitiniai pasisakymai) yra normali Izraelio veiksmų išdava. Tokiu būdu antisemitizmas normalizuojamas. Mintis tęsiama teiginiu, jog Izraelio veiksmai „kelia pyktį kartu neapykantą žydams ir jų tautai". Šiuo pasakymu perteikiama mintis, kad už neapykantą žydams atsakingi ne tie, kurie tą neapykantą skleidžia, o Izraelis. Antisemitizmo normalizavimo idėja, kartu su pacituota antisemitine skaičiuote, yra žeminanti žydų tautybės asmenis. Ekspertizės akte pateikta išvada, kad tiriamajame Remigijaus Žemaitaičio „Facebook" įraše yra žeminami žydai, yra propaguojamos prieš žydus nukreiptos idėjos (3 t., b. l. 16-18).

Iš 2024 m. kovo 4 d. Lietuvių kalbos instituto rašto Nr. S-24 (1.18.) matyti, kad jiems buvo pateiktas reikalavimas pateikti turimą informaciją dėl posakio „Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką". Rašte nurodoma, kad buvo atlikta paieška Lietuvių kalbos išteklių informacinėje sistemoje „E.kalba", visuose „Lietuvių kalbos žodyno" iliustraciniuose pavyzdžiuose, popierinėse „Lietuvių kalbos žodyno" Pagrindinėje ir Papildymų kartotekose ir rasta viena kortelė, kurioje užfiksuota tik pirmoji posakio (skaičiuotės) dalis: *Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom (Darbėnai, užrašė tautosakininkas S. Skrodenis 1961 m.).* Patikrinta medžiaga rodytų, kad šis posakis (skaičiuotė) („Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką") nėra paplitęs oficialiojoje bendrinėje kalboje,

nefiksuojamas lietuvių kalbos aiškinamuosiuose žodynuose, jo nėra ir „Lietuvių kalbos žodyno“ kartotekose. Geolingvistikos centro mokslininkų publikuotuose lietuvių tarmių žodynuose, tarminių tekstų rinkiniuose, ir visuomenei laisvai prieinamose internetinėse duomenų bazėse minėto posakio nėra (3 t., b. l. 157-158).

2023 m. lapkričio 16 d. kitų objektų apžiūros protokole buvo apžiūrėtas 2023 m. gegužės 8 d., 18 val. 48 min. tinklapyje „15min.lt“ publikuotas žurnalisto Ramūno Jakubausko straipsnis „Žemaitaičio pasisakymas papiktino žydus: turėtų atsiprašyti?“, kuriame aptariama visuomenėje kilusi reakcija po šio Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. gegužės 8 d. teksto, cituojama Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, kuri siūlo Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui „Jeigu jis suklydo, duoti šansą atsiprašyti“, pateikiama kritiška Izraelio ambasadorės Lietuvoje reakcija į Remigijaus Žemaitaičio antisemitinius komentarus bei Remigijaus Žemaitaičio pareiškimas, jog neapykantos šiuo tekstu jis neskatina ir nurodo „besitikintis, kad kuo daugiau žmonių perskaitys jo įrašą“ (2 t., b. l. 53-60).

Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto rašte Nr. R5-65 (3 t., b. l. 162-163) nurodoma, kad Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvių tautosakos archyve (LLTI LTA) tekstas „Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“ ir jo variantai randami LLTI LTA saugomuose rinkiniuose. Šis tekstas gali būti sudedamoji ilgesnių variantų dalis. Tekstas yra klasifikuojamas kaip skaičiuotė (smulkiosios tautosakos žanras), vartota vaikų ir jaunesnių paauglių, neformalioje aplinkoje, dažniausiai pasitelkta prieš žaidimą, siekiant nustatyti žaidime dalyvaujančiųjų funkcijas.

Dėl 2023 m. gegužės 8 d. po 14 val. 10 min. įrašo socialiniame tinkle „Facebook“

Lietuvos Respublikos Seime 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateikto siūlymo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ projekto Nr. XIVP-3085(2) priede, pavadinimu „PRIEDAS Nr. 2“ yra toks 2023 m. gegužės 8 d., po 14 val. 10 min. socialinio tinko „Facebook“ paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“ paskelbtas tekstas:

„Pasirodo mūsų žurnalistui ir vietiniams Lietuvos žydukams, mokyklų griovimas Palestinoje tai dar viena atrakcija?! Panašiu principu Putinas Ukrainoje linksminasi su ten esančiais mokiniais ir jų ateitimi! Tikrai stipru ES INSTITUCIJOS duoda pinigų Palestinoje mokyklos statymui, siekiui ugdyti jaunimą bei prisidėti prie pilietiškos visuomenės, tai mūsų draugovininkai, pradeda aiškinti, kad ta MOKYKLA PER ARTI PASTATYTA BUVO! MOKYKLA PER ARTI PASTATYTA, nes matai Izraelio žydai nusprendė, kad iš jos bus puolamas Izraelis, {domu kai Faina reaguotų, jei į Šilutės r. gimnazijas Putinas bombas paleistų, ir savo 143 mln gyventojams aiškinti, kad PER ARTI BUVO RUSIJOS SIENOS, lai reikėjo ją patraukti? Kas per PASAULIO TVARKOS SUPRATIMO PRINCIPAI Kas per kvailys dar tokius argumentus sugalvoti galėjo? Pasirodo vietiniai draugovininkai tikrai gerai mokosi iš Putino, kuris Ukrainoje ne tik mokyklas, darželius, teatrus, bet ir ligonines sprogdino (a) nes jos PER ARTI RUSIJOS BUVO? Gal kitą kartą Izraelis numes bombą ant Palestiniečių ligoninės su prierašu susprogdinome, nes bijojome, kad jie mus puls. Dabar suprantu, kodėl Izraelio žydelis premjeras per Šabą pas Putką varė 022.03.05. t. y. 6 dienoms po jo įsiveržimo į Ukrainą P. s. Nors esanta Šabui žydas, nes puoduko neplauna, dirbti negali AŠ JUMS NORIU SUTEIKTI ŠANSO MIELI IZRAELIO ŽYDAI ATSIPRAŠYTI PALESTINOS IR ES, UŽ JŪSŲ ŠLYKŠČIUS VEIKSMELIUS SVETIMOJE ŠALYJE Ir pasikartosiu “Po tokių įvykių, nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasakymai: Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“ (1 t. b. l. 88).

Šis socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“ 2023 m. gegužės 8 d., po 14 val. 10 min. skelbtas tekstas buvo apžiūrėtas 2023 m. sausio 24 d. - 2024 m. sausio 25 d. kitų objektų apžiūros protokolu (2 t., b. l. 80-81; 82-83).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. vasario 28 d. specialisto išvados Nr. 11-206 (24) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad šiame Remigijaus Žemaitaičio „Facebook“ pasisakyme kalbama ne tik apie Izraelio kaip valstybės veiksmus ir išreiškiam jų kritika, bet ir apie žydų tautybės asmenis. Teksto pradžioje Lietuvos žydams įvardinti vartojamas deminutyvas „žydukai“, ironizuojama, esą jiems mokyklų griovimas Palestinoje yra atrakcija, tokiu būdu šaipantis. Pašaipi deminutyvinė forma „žydelis“ vartojama ir kalbant apie Izraelio premjerą bei jo vizitą Rusijoje. Akcentuojama, kad šis vizitas vyko per šabą. Tekste šaipomasi iš šios tradicijos, hiperbolizuojant, esą žydai net puoduko neplauna per Šabą, bet štai susitikime su V. Putinu dalyvauja. Pašaipą parodo ir panaudotas jausmeženklis. Paskutinėje pastraipoje autorius siūlo Izraelio žydams atsiprašyti už jų veiksmus Palestinoje ir cituoja savo 2023 m. gegužės 8 d. įrašą. Kaip ir 2023 m. gegužės 8 d. įraše, skaičiuotė tekste funkcionuoja kaip antisemitinės kalbos pavyzdys, teigiant, kad tokio folkloro vartojimas „nekelia nuostabos“, išreiškiama idėja, kad antisemitinė neapykantos kalba yra normalus reiškinys Izraelio veiksmų kontekste, tokiu būdu yra normalizuojamas antisemitizmas. Antisemitizmo normalizavimo idėja, kartu su pacituota antisemitine skaičiuote, yra žeminanti žydų tautybės asmenis. Tekste išreikštos pašaipos taip pat laikytinos žeminančiomis. Pateikta išvada, kad tirti pateiktame įraše, prasidedančiame žodžiais „Pasirodo mūsų žurnalistui ir vietiniams Lietuvos žydukams, (...)“, pasibaigiančiame žodžiais „(...) Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“, yra žeminami žydų tautybės asmenys, yra propaguojama prieš žydų tautybės asmenis nukreipta antisemitizmo normalizavimo idėja (3 t. b. l. 152-154).

Dėl 2023 m. gegužės 9 d. apie 13 val. 13 min. Lietuvos Respublikos Seimo posėdžių salėje pasakytos kalbos

2023 m. gegužės 29 d. ir 2023 m. lapkričio 16 d. kitų objektų apžiūros protokolais apžiūrėtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos 2023 m. gegužės 22 d. raštu pateiktoje nuorodoje https://we.tl/t- hqKb95PQpA esantis vaizdo ir garso įrašas, kuriame fiksuoti 2023 m. gegužės 9 d., apie 13 val. 13 min., Lietuvos Respublikos Seimo posėdžio salėje, Gedimino pr. 53, Vilniuje, vykę įvykiai. Vaizdo įraše užfiksuota, kaip Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis, Seimo tribūnoje kalbėdamas apie savo 2023 m. gegužės 8 d. paskyroje socialiniame tinkle „Facebook“ viešai paskelbtus tekstus, neigė, jog šie tekstai yra antisemitiniai, nepripažino, kad turi už juos atsiprašyti bei dar kartą viešai pacitavo antisemitinę skaičiuotę. Vaizdo įraše užfiksuoti ir tokie Remigijaus Žemaitaičio pasisakymai: „Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, vienas iš mūsų kolegų šiandieną plenarinių posėdžių salėje, pradžioje kažkodėl sau leido, kad kitas Seimo narys turėtų atsiprašyti už kažką tai. Tai aš tiesiog noriu pasakyti. Aš, kaip Seimo narys, noriu atsiprašyti Palestinos ir jos vaikų už Izraelio, sakyčiau, barbarų ir maurų elgesį, kuris įvyko praeitą savaitę. Ir dėl ko aš taip traktuoju. (...) „Aš manau, kad niekam nesuteikiame teisę griauti tokių objektų (*red. kalba apie mokyklą*). Jeigu jūs manote, kad čia yra antisemitizmas, tai čia yra jau jūsų problema. (...) Aš pacitavau „nelieka nuostabos, kodėl po tokių įvykių atsiranda spaudoje pasakymai „Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“ (2 t., b. l. 30-37).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2674 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad Remigijaus Žemaitaičio kalboje Seime yra žodžiai „Aš pacitavau labai žodį „nelieka nuostabos, kodėl po tokių įvykių atsiranda spaudoje pasakymai „Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“, kuriais jis pakomentuoja savo gegužės 8 d. parašytame įraše pacituotą antisemitinę skaičiuotę ir dalį jos pacituoja iš naujo. Įterpdamas Lietuvoje po Antrojo pasaulinio karo naudoto antisemitinio teksto citatą Remigijus Žemaitaitis pakeičia savo pasisakymo rakursą – iki tol kalbėjęs apie dabarties įvykius Izraelyje, skaičiuotės citata jis į savo pasisakymą

įtraukia Lietuvos žydų tautinę grupę ir primena žydų istorinę patirtį Lietuvoje. Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. gegužės 8 d. socialiniame tinkle „Facebook“ buvo parašytas sakinys „Po tokių įvykių nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasisakymai: „Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką...“ (citata iš gegužės 8 d. įrašo). Komentuodamas šį savo parašytą sakinį 2023 m. gegužės 9 d. kalboje Seime Remigijus Žemaitaitis perkelia atsakomybę dėl antisemitinės skaičiuotės vartojimo spaudai, nors gegužės 8 d. įraše spaudos neminėjo. Kalbėdamas Seime Remigijus Žemaitaitis šios skaičiuotės naudojimo savo komunikacijoje nevertina kaip netinkamo veiksmo, pacituoja ją antrą kartą ir pakartoja, kad esamų įvykių kontekste dėl tokių žodžių vartojimo „nelieka nuostabos“. Pacituotos antisemitinės skaičiuotės turinys išreiškia priešišką, menkinantį požiūrį į žydų tautybės asmenis, siūlo imtis smurtinio veiksmo – užmušti. Remigijus Žemaitaitis skaičiuotę pacitavo kaip neapykantos kalbos pavyzdį. Remigijaus Žemaitaičio žodžiai „nelieka nuostabos“ neindikuoja pritarimo tokių antisemitinių pasisakymų vartojimui, tačiau išreiškiu požiūrį, kad yra normalu, kad tokie pasisakymai vartojami reaguojant į Izraelio veiksmus. Šioje vietoje matomas neatitikimas tarp to, kad skaičiuotės vartojimas yra pateisinamas reaguojant į įrašo rašymo metu vykdytą Izraelio politiką, bet cituojama skaičiuotė plačiai buvo vartojama po Antrojo pasaulinio karo ir siejasi su Holokaustu. Skaičiuotės pacitavimas į Remigijaus Žemaitaičio pasisakymą įneša daugiasluoksnį istorinės prieš žydus nukreiptos neapykantos krūvį. Vertinant Remigijaus Žemaitaičio kalbos visumą, žodžiais „Aš pacitavau labai žodį „nelieka nuostabos, kodėl po tokių įvykių, atsiranda spaudoje pasakymai „Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“, Remigijus Žemaitaitis normalizuoja neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą, vartojimą. Toks normalizavimas yra užgaulus žydams, todėl vertinamas kaip žeminantis žydų tautinę grupę. Atliekant teismo lingvistinį tyrimą nėra daroma skirtis tarp žeminimo ir niekinimo.

Ekspertizės padaryta išvada, kad Remigijaus Žemaitaičio Seime gegužės 9 d. pasakytoje kalboje žodžiais „Aš pacitavau labai žodį „nelieka nuostabos, kodėl po tokių įvykių atsiranda spaudoje pasakymai „Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“ normalizuojamas neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą, vartojimas. Toks normalizavimas yra užgaulus žydų tautinei bendruomenei, todėl vertinamas kaip žeminantis žydų tautinę grupę. Atliekant lingvistinį tyrimą nėra daroma skirtis tarp žeminimo ir niekinimo. Remigijaus Žemaitaičio Seime gegužės 9 d. pasakyta kalba nėra skatinama, raginama smurtauti ar kitaip kenkti žydų tautybei. Remigijaus Žemaitaičio Seime gegužės 9 d. pasakytoje kalboje Seimo nariams įrodinėjama, kad neapykantos kalbos, kuriai siūloma užmušti žydą, vartojimas yra normalus, tokiu būdu propaguojama neapykantos kalbos normalizavimo idėja. Remigijaus Žemaitaičio Seime gruodžio 9 d. pasakytoje kalboje nėra pateikta neigiamos informacijos apie konkrečių žydų tautybės asmenų atliktus veiksmus. Remigijaus Žemaitaičio Seime gegužės 9 d. pasakytoje kalboje nėra suformuluotų grasinimų, tyčiojimosi iš žmonių grupės požymių (3 t., b. 1. 120-122).

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023-09-23 specialisto išvadoje Nr. EAN-18 tirtas Remigijaus Žemaitaičio pareiškimas Lietuvos Respublikos Seime. Pateikta išvada, kad:1) Aptariamame tekste kryptingai nuo kai kurių lokalių Izraelio visuomeninių įvykių (sugriautos palestiniečių mokyklos) pereinama prie platesnių istorinių ir socialinių apibendrinimų. Suvokiant kiekvienos tautos, taip pat ir lietuvių, prigimtinę teisė kaip galimybę savarankiškai tvarkyti savo valstybės vidaus ir užsienio reikalus, aptariamame tekste mėginama tą teisę morališkai stiprinti, Izraelį pateikiant kaip agresyvią karo veiksmus inicijuojančią, paramos nevertą valstybę. Neabejotina, kad daugelis teksto įžvalgų yra sustiprinta dabartinės geopolitinės situacijos įtaka. Taigi tiriamasis tekstas laikytinas papildomu, ankstesnį viešai paskelbtą tekstą išplečiančiu pareiškimu, kuriame nuomonė ir informacija formuluojama pakankamai korektiškai. Tai rodo turinio bei kalbos ypatybės ir autoriaus intencijos. 2) Tekste aprašomų veiksmų iniciatorių skiriamasis bruožas (kartu ir pagrindas jas vertinti) nėra priklausymas žydų tautybei apskritai. Kalbama ne apie žydų, o apie Izraelio kaip valstybės veiksmus - tai, kas kalbama apie Izraelį, savaime nėra taikytina žydams kaip tautybei apskritai, taigi Izraelio kaip valstybės kritika savaime nėra ir neigiama nuomonė apie žydus kaip

žmonių grupę, skiriamą tautiniu pagrindu, apie juos kaip tautybės atstovus apskritai, juolab nereiškiamas noras juos diskriminuoti. Taip pat nėra pagrindo teigti, kad menkinamas ar įžeidžiamas dalies visuomenės apibūdinimas taip pat kartu savaime būtų tyčiojimasis, niekinimas, neapykantos, smurto skatinimas būtent dėl kilmės ar tautybės apskritai. Taigi tiriamame tekste nėra tyčiojamasi, niekinama, skatinama neapykanta ar kurstoma diskriminuoti, smurtauti ar kitaip kenkti kokiam nors konkrečiam asmeniui ar žmonių grupei dėl tautybės.(3 t., b. l. 91-96).

2024 m. sausio 26 d. – 2024 m. sausio 31 d. kitų objektų apžiūros protokole buvo apžiūrėtas VšĮ „Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos" raštu pateiktas per nacionalinį transliuotoją LRT 2023 m. gegužės 12 d. transliuotos laidos „Dienos tema" vaizdo įrašas su Lietuvos Respublikos Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio pasisakymais, kuriuose, atsakydamas į klausimus ir diskutuodamas su pašnekovais, dar kartą pakartojo, kad „lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką", nurodė, jog tai yra ne antisemitinis pareiškimas, o „mūsų tautosaka", o toks jo pareiškimas yra padarytas reaguojant į Izraelio veiksmus nugriaunant už Europos Sąjungos lėšas Palestinoje pastatytą mokyklą (2 t. b. l. 120-122; 123).

Dėl 2023 m. birželio 13 d. 9 val. 6 min. įrašo socialiniame tinkle „Facebook"

2023 m. lapkričio 21 d. kitų objektų apžiūros protokole apžiūrėtas Remigijaus Žemaitaičio socialinio tinklo „Facebook" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" 2023 m. birželio 13 d., 9 val. 6 min. paskelbtas įrašas, kuriame, komentuojant žiniasklaidoje aprašytą Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės vizitą Izraelyje, yra toks tekstas:

„Šlykščiau mūsų Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė ir negalėjo nepasakyti savaitgalį būdama Izraelyje! I. Šimonytė „Premjerė susitiko su Izraelio prezidentu: mūsų istoriniai saitai ir šalių draugystė yra tai, kuo didžiuojamės" Šlykštu yra tai, kad I. Šimonytė tokias kvailystes kalba, kai 1944 m. Birželio 3 dieną Lietuvos ŽYDAI kartu su RUSAIS IŠŽUDĖ PIRČIUPŲ KAIMĄ IR TEN GYVENUSIUS ŽMONES. Kad tai buvo vokiečių kerštas ir žiaurumas, yra teisybė, bet ne visa teisybė. Tai dar kartą parodo, kad mūsų valdžios atstovams visiškai nusispjauti į Lietuvoje 1941-1944 m. Lietuvoje gyvenusių žydų žudymus mūsų LIETUVIŲ. Kaip suprantu mūsų valdžios vertybinė politika žemiau plintuso, jeigu vykstama į Izraelį ir sekamos pasakos apie draugystę, tai kitais metais galės vykti į gegužės 9 dienos minėjimus Rusijoje! KIEK DAR ILGAI MŪSŲ POLITIKAI TOLIAU KLAUPSIS ŽYDAMS, KURIE ŽUDĖ MŪSŲ TAUTIEČIUS, PRISIDĖJO PRIE LIETUVIŲ SEKIMŲ, KANKINIMŲ IR MUSŲ VALSTYBĖS NAIKINIMO. Buvo HOLOKAUSTAS ŽYDŲ, bet dar DIDESNIS HOLOKAUSTAS LIETUVIŲ BUVO LIETUVOJE! Jei mūsų juokdariai politikai Izraelyje atsiprašinėja žydų, tai kada ŽYDAI ATSIPRAŠYS MŪSŲ? Šiandien pateiksiu dar vieną istoriją, kaip tuo metu Lietuvoje žydai kartu su rusais žudė LIETUVIUS. KANIŪKAI-PIRČIŪPIS 1944 m. birželio 3 d. išplėšė ir padegė Pirčiupiu kaimą, esantį 44 km j pietvakarius nuo Vilniaus, gyventojus sugrūdę į tvartus, sudegino juos gyvus. Žuvo 119 žmonių. Bet viską pradėsiu nuo pradžių, kad vėl kokia komunistuojanti Izraelio ambasadorė ar komistinė tardytoja, nemėgintų aiškinti savo tiesos. Keli tankūs ir pelkėti miškų masyvai, apžergę Lietuvos - Baltarusijos sieną, tęsėsi abiejų valstybių pusėse. Tuose miškuose buvo įsitaisę sovietų partizanai, žydų partizanai, lenkų Armija Krajovva, vėliau sovietų NKVD - NKGB daliniai, galop paprastų banditų gaujos. Istorikas Rimantas Zizas sudarė lentelę, kurioje nurodo Rūdninkų raudonųjų „lietuvių" partizanų skaičių ir jų tautinę sudėtį. Kaip matyti iš lentelės, nors Rūdninkų girios raudonieji partizanai vadino save „lietuviais" partizanais, lietuvių juose buvo mažai. Didžiumą jų sudarė rusai ir žydai. PRIDEDU PRIE FOTO LENTELĘ SU BŪRIAIS IR SKAIČIAIS Žydų partizanas Pol Bagriansky pasakoja, kad pamiškėje buvo paguldyti nuogi šešių kaimo moterų ir dviejų vyrų lavonai. Jo būrio partizanai į tuos lavonus šaudė. Kai šovinys pataikydvo lavonui į nervą, visas lavonas sudrebėdavo ir pajudėdavo lyg gyvas. Šioje linksmybėje juokdamiesi dalyvavo visi jo būrio partizanai. Tarp žuvusiųjų — Molienė, kuri, nešina savo pusantrų metų dukryte, mėgino pabėgti. Abi krito nušautos. Nužudyta visa Pilžių šeima

su vaikais. Nužudyta 20 metų amžiaus Ona Varonaitė, Juozas Bobinas, Andrius Bobinas ir kiti — vyrai, moterys, vaikai. Kaniūkų skerdynėse dalyvavo partizanai - banditai iš visų keturių žydų būrių: „Mirtis okupantams", „Mirtis fašizmui", „Keršytojas", „Už pergalę", „Kova", kurie priklausė sovietų bendrai „lietuvių" partizanų komandai. Tačiau būriuose, kur skaičiumi žydai vyravo, pagrindinė kalba - kasdieninė ir oficiali - kariškiems įsakymams ir ryšiams palaikyti liko jidiš. Pagal pačių žydų atsiminimus, jie jautėsi ir kovojo ne kaip sovietai, bet kaip žydai. Antai: „Aš didžiuojuosi, kad turėjau privilegiją kovoti kaip žydė, priklausyti žydų kovojančiam būriui, žydams vadovaujant, kurio ryšiai ir įsakymai visi buvo jidiš kalba". Vita Kcmpner Kovner (gmpės „Keršytojas" partizanė, vėliau išgarsinto žydų partizano Abba Kovner žmona). Norėdami nubausti Kaniūkų gyventojus, 1944 m. sausio 29 d. tarp 150 ir 200 raudonųjų partizanų/banditų, žydų ir rusų, užpuolė ir padegė kaimą. Žmones ir gyvulius iššudė. Žuvo 38 žmonės — sušaudyti, akmenims ir lazdoms užmušti mirtinai, sudeginti gyvi savo trobose, kiti sužeisti arba pabėgo. Tų skerdynių liudininkas Abraham Zelesnikow (žydų partizanas) šitaip pasakoja: „Partizanai apsupo kaimą, buvo padegta, kiekvienas gyvulys ir žmogus iššudyti. Vienas partizanas, mano draugas, paėmė moterį, padėjo jos galvą ant akmens ir su kitu akmenių ją nužudė." Kaune gimęs žymus Izraelio istorikas Dov Levin, kuris pats priklausė partizanų būriui „Mirtis okupantams, teigė pas žydus partizanus vyravo atvira neapykanta vietiniams gyventojams ir visiškas nusigręžimas nuo visko, kas buvo susiję su Lietuva. Iš visų raudonųjų partizanų žydai žiauriausiai elgėsi su vieliniais gyventojais ir su paimtais vokiečių kareiviais — ne tik žudė, bet ir kankino. Žydė Shiye Goldberg rašė savo atsiminimuose: "Kai mums pritrūkdavo drabužio ir batų, tai mes sužinodavome, kur ir kada bus vestuvės. Tada mes užpuldavome baliavotojus, įsakydavome ūkininkams gulti ant žemės, atimdavome pačius geriausius kailinius ir aulinius batus ir dingdavome. (...) Kai reikėdavo mėsos, nueidavome pas ūkininką ir pareikalaudavome 'Duok mums dvi karves ir du paršus ar pan'" Joseph Harmatz, „Už pergalę" (žydų partizanų būrio narys) SAVO PRISIMINIMUOSE RAŠĖ: "Einant į kaimus maisto „mes ėjome kaip banditai, nes vogdavome iš vietinių kaimiečių jų pragyvenimą, pirma — maišą miltų, paskui – kiaulę, karvę ar arklį (...). Pamažu kaimiečiai pasidarė mūsų priešai. (...) Juk, pagaliau, jų pačių gyvybės išlikimas priklausė nuo jų gyvulių." KYLA PAGRĮSTAS KLAUSIMAS KAS, KADA IR KAIP ŽYDAI ATSIPRAŠYS LIETUVOS, UŽ JŲ TAUTIEČIŲ VYKDYTĄ LIETUVIŲ HOLOKAUSTĄ? Panašu, kad šią kadenciją dar sulauksime, kai I. Šimonytė lankysis prie J. Stalino kapo ir lies ašaras, kaip liejo žydas Danielius, pats didžiausias kovotojas su nacionalsocializmu (bet tik nuo 1941 metų birželio 22-osios, o iki tol – geriausias nacionalsocialistų vado Adolfo Hitlerio draugas). Ar toliau mus žemins ir vadina žydšaudžių TAUTA?" (1 t., b. 1. 53-54; 62-63).

Šis Remigijaus Žemaitaičio socialinio tinklo „Facebook" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" 2023 m. birželio 13 d., 9 val. 6 min. paskelbtas tekstas yra ir kaip priedas prie 2023 m. birželio 14 d. tarnybinio pranešimo, kuriuo pradėtas ikiteisminis tyrimas pagal BK 170 straipsnio 2 dalį. Be to, šį socialinio tinklo „Facebook" asmeninėje paskyroje skelbto teksto fotonuotrauką 2024 m. balandžio 4 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo" pateikė ir Remigijus Žemaitaitis (1 t., b. 1. 37-38; 6 t,, b. 1. 78; 80-84).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad Remigijaus Žemaitaičio paskelbtas įrašas susideda iš jo parašytos teksto, kuriuo piktinamasi I. Šimonytės vizitu Izraelyje ir jos pasakytais žodžiais ir teksto, įkelto iš D. Janutos straipsnio „Pirčiupio motinos paslaptis". D. Janutos straipsnyje aprašoma sovietinių partizanų veikla, pažymint, kad didelė dalis sovietinių partizanų buvo rusų ir žydų tautybių, tačiau atsakomybė už partizanų atliktus veiksmus nėra perkeliama visai rusų ar žydų tautinei grupei. Remigijaus Žemaitaičio įraše straipsnio ištraukos panaudotos pagrįsti teiginiui, kad žydai vykdė lietuvių holokaustą, žudynes ir kaltinti dėl to žydus kaip tautinę grupę. Remigijus Žemaitaitis savo įraše teigia, kad žydai yra atsakingi už lietuvių žudynes 1941 - 1944 m.: „Lietuvos ŽYDAI kartu su RUSAIS IŠŽUDĖ PIRČIUPŲ KAIMĄ IR TEN GYVENUSIUS ŽMONES". (...) „Lietuvoje 1941-1944 m. Lietuvoje gyvenusių žydų žudymus mūsų LIETUVIŲ". (...) „tuo metu Lietuvoje žydai kartu

su rusais žudė LIETUVIUS". Šiais teiginiais Remigijus Žemaitis akcentuoja žydų tautybę, o ne priklausymą sovietiniams partizanams, žydams priskiria žudikų vaidmenį, o lietuviams – aukų. Be to, teigia, kad Pirčiupių kaimo žudynes įvykdė ne naciai, o rusai ir žydai. Toliau pateikia užuominą „kad tai buvo vokiečių kerštas ir žiaurumas, yra teisybė, bet ne visa teisybė", perimta iš D. Janutos straipsnio, bet užuominos paaiškinimo nepateikia. Įraše Remigijus Žemaitaitis sovietų vykdytas represijas vadina lietuvių holokaustu. Tarptautinių žodžių žodyne (2013 m.) nurodyta, kad žodis „holokaustas" reiškia „genocidas, žmonių naikinimas, masinės žudynės, ypač hitlerininkų sumanytas ir vykdytas Europos žydų persekiojimas ir naikinimas per II pasaulinį karą" (kituose šaltiniuose nurodoma, kad „holokaustas" vartojamas išskirtinai žydų genocidui įvardinti". Pasakymu „KIEK DAR ILGAI MŪSŲ POLITIKAI TOLIAU KLAUPSIS ŽYDAMS, KURIE ŽUDĖ MŪSŲ TAUTIEČIUS, PRISIDĖJO PRIE LIETUVIŲ SEKIMŲ, KANKINIMŲ IR MUSŲ VALSTYBĖS NAIKINIMO" Remigijus Žemaitaitis implikuoja, kad ir dabarties žydai turi būti matomi kaip atsakingi dėl sovietų vykdytų represijų prie Lietuvos gyventojus, taigi nuo istorinių įvykių aptarimo Remigijus Žemaitaitis pereina prie apibendrinto kaltinimo žydams kaip tautinei grupei. Apibendrintu kaltinimu visai tautinei grupei dėl vykdytų lietuvių žudynių propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami. Žodžiais „Buvo HOLOKAUSTAS ŽYDŲ, bet dar DIDESNIS HOLOKAUSTAS LIETUVIŲ BUVO LIETUVOJE!" Remigijus Žemaitaitis sugretina žydų Holokaustą ir Lietuvos gyventojų žudynes ir teigia, kad lietuvių persekiojimas buvo didesnis nei žydų Holokaustas, tokiu būdu yra menkinamas Holokaustas.

Šiame ekspertizės akte pateikta išvada, kad įraše, pradėtame žodžiais „Šlykščiau mūsų Ministrė Pirmininkė (...)", apibendrintu kaltinimu, kad žydai kaip tautinė grupė vaidino reikšmingą vaidmenį sovietų vykdytose represijose prieš lietuvius, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai, kaip tautinė grupė, yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami. Įraše yra menkinamas Holokaustas (3 t., b. l. 80-86).

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. kovo 4 d. išvadoje Nr. 9R-197 atsakant į klausimą apie Pirčiupių kaimo žmonių žudynių 1944 m. birželio 3 d. aplinkybes ir priežastis, nurodyta, kad Vokiečių okupacijos metais (1941-1945 m.) Lietuvos teritorijoje veikė Sovietų Sąjungos karinių bei partinių institucijų inspiruotos diversinės-žvalgybinės bei partizaninės formuotės (sovietinis partizaninis judėjimas). 1943 metų rudenį, šių formuočių veikla suaktyvėjo, sparčiai didėjo jų asmeninės sudėties skaičius. Vokiečių okupacinė administracija kaltino vietinius gyventojus pasyvumu kovoje prieš sovietinius partizanus ir atsakomybė už pastarųjų veiksmus (diversijas ir pan.) dėjo artimiausių kaimų gyventojams. Generalinis Lietuvos komisaras Rentelnas 1943 m. rugsėjo 9 d. nurodė apskričių viršininkams įspėti, kad tokiais atvejais gyventojų namai bus sunaikinami, o jie patys išvežami. Ir tokia praktika buvo vykdoma. Susidariusią padėtį vokiečiai siekė suvaldyti pertvarkydami antipartizaninės kovos organizavimą ir stiprindami jos pajėgumus. 1944 m. balandžio 28 d. jie panaikino Vilniaus grupinio saugojimo rajoną ir įsteigė Kovos su banditais Lietuvoje štabą Vilniuje. Štabui priskirtos vokiečių, latvių ir lietuvių karinės-policinės formuotės. Jos suskirstytos į tris grupes, nustatytos jų dislokacijos vietos ir uždaviniai. Vienai grupei vadovauti paskirtas 16-ojo SS ir policijos pulko vadas policijos pulkininkas leitenantas ir SS oberšturmbanfiureris Valteris Titelis. V. Titeliui nurodyta vadavietė Trakų mieste, pavesta išdėstyti grupei priskirtus dalinius maždaug 30 km pločio ruože nuo Semeliškių iki Varėnos ir nuolatinių patruliavimu užkirsti kelius sovietinių partizanų skverbimuisi vakarų kryptimi, tokių būdu užtikrinant vokiečių fronto užnugario saugumą. Be to, 16-ajam SS ir policijos pulkui pavesta saugoti žemės ūkio produktus. 16-o pulko 3-ojo bataliono 9-oji ir 10-oji kuopos išsidėstė Eišiškėse. Tokiu būdu Pirčiupiu kaimas pateko į Titelio grupės atsakomybės rajoną. 1944 m. birželio 3 d. rytą 16-o pulko 3-ojo bataliono 13 kareivių sunkvežimiu ir dar du motociklu iš Eišiškių vyko į Vilnių parsigabenti maisto produktų. Apie 8.30 - 9 val., maždaug 1,5 km į pietus nuo Pirčiupiu kaimo, konvojų iš pasalos atakavo sovietų partizanai, žuvo 6 vokiečiai, o 8 pateko į nelaisvę (vienam pavyko

pasprukti). Sužinojęs apie sovietų partizanų diversiją, 16-ojo pulko vadas V. Titelis įsakė pulko padaliniams vykti į Pirčiupius bei pats prisistatė į vietą. Naujųjų Pirčiupių gyventojų egzekuciją vykdė SS 3 bataliono 9-oji ir 10-oji kuopos, jų veiksmams tiesiogiai vadovavo 3 bataliono vado adjutantas V. Akermanas. Pagal liudininkų parodymus, baudėjai žmones padalino į dvi dalis — atskirdami vyrus nuo moterų ir vaikų. Žmonės žudyti metant granatas ir šaudant bėgančius. Žudynių eigoje daržinės užsidegė. Vėliau padegti ir visi kiti kaimo trobesiai. Atsakant į klausimą dėl žudynių aukų išvadoje nurodyta, kad žuvo 119 žmonių - 61 moteris ir 58 vyrai (tarp jų - 49 vaikai iki 15 metų amžiaus - 22 mergaitės ir 27 berniukai, iš jų - 14 vaikų iki 5 metų ir 4 kelių mėnesių kūdikiai). Tačiau tikslus aukų skaičius nėra visiškai aiškus, nes žudynių dieną kaime buvo ir jame negyvenę nežinomi asmenys. 1942 metų visuotinio Lietuvos generalinės srities gyventojų surašymo duomenys, o taip pat kiti šaltiniai leidžia neabejotinai teigti, kad absoliuti dauguma žuvusiųjų buvo lietuvių tautybės. Atsakant į užduoties klausimą dėl žudynių vykdytojų, išvadoje nurodyta, kad nustatyti šie žudynėse dalyvavę 16-ojo SS ir policijos pulko nariai: Ailersas, vachmistras; Bogneris Maksimilianas, 10 kuopos vadas; Buchneris Maksas, 9 kuopos vadas; Elendas Herbertas, vachmistras; Jungklausas; Hofmanas Oto; Korstas; Oilicas Oto, Recheris Burchardas; Šlikeris, 3 bataliono vadas, kilęs iš Niurnbergo; Šmertmanas; Šulcas; Švetmanas Valteris, s. Gerkharto, Tisleris, kapitonas, Eišiškių komendantas; Vitas Hermanas, 3-o bataliono vachmistras (4 t., b. 1. 75-79).

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2023 m. gruodžio 21 d. išvadoje Nr. 9R-1394 „Dėl Kaniūkų kaimo gyventojų žudynių 1944-01-29“ atsakant į klausimą apie Kaniūkų kaimo žmonių žudynių 1944 m. sausio 29 d. aplinkybes ir priežastis nurodyta, kad vykstant SSRS – Vokietijos karui (1941 – 1945 m.), Sovietų Sąjungos vadovybė organizavo diversinių – žvalgybinių formuočių veiklą vokiečių kariuomenės užnugaryje. Ši veikla oficialiai, taip pat sovietinėje istoriografijoje bei publicistikoje, buvo vadinama „partizaniniu judėjimu“, o jo dalyviai - partizanais. Šią veiklą organizavo kelios SSRS institucijos: Centrinis partizaninio judėjimo štabas prie aukščiausiojo vado būstinės; teritoriniuose vienetuose (respublikose) – atitinkamos Komunistų partijos centriniai komitetai (Lietuvos atveju – Lietuvos komunistų partijos Centrinis komitetas, vadovaujamas A. Sniečkaus); SSRS vidaus reikalų liaudies komisariato (NKVD) 4 valdyba; Raudonosios armijos generalinio štabo vyriausioji žvalgybos valdyba (GRU). Sovietiniai partizanai turėjo ardyti vokiečių kariuomenės aprūpinimą (logistiką) naikinant susisiekimo bei ryšių komunikacijas, dezorganizuoti vokiečių okupacinės administracijos bei ūkinę veiklą, vykdyti propagandą gyventojams, rinkti žvalgybinę informaciją ir kt. Partizanų būrių sudėtis buvo įvairiatautė, į būrius žmonės patekdavo dėl įvairių priežasčių bei motyvų: vokiečių kariuomenės užnugaryje pasilikę sovietų specialiųjų tarnybų darbuotojai bei agentai, lojalūs komunistiniam režimui asmenys, iš vokiečių nelaisvės pabėgę raudonarmiečiai, per fronto liniją atsiųsti kariškiai ir NKVD darbuotojai, nuo nacių represijų besislapstantys žmonės, iš getų pabėgę žydai ir kt. (...) Pastebėjus sovietų partizanų veikimą, policijos punktų vedėjai, valsčių viršaičiai, kaimų seniūnai turėjo organizuoti naktines sargybas (neginkluotas šaunamaisiais ginklais), o esant reikalui vokiečių žandarmerijos postai ir apskričių policijos vadas organizuodavo ginkluotus būrius tiltų ir kitų svarbių objektų apsaugai. 1943 m. vasarą Raudonoji armija pradėjo strateginį puolimą frontuose, tai sąlygojo žvalgybinės – diversinės veiklos vokiečių užnugaryje suaktyvėjimą, tuo pačiu sovietiniai partizanai stiprino savo poveikį vietiniams gyventojams. Todėl, Vokiečių okupacinei administracijai leidus, pradėti steigti ginkluoti vietinės savisaugos būriai. (...). Tokiomis aplinkybėmis prasidėjo ginkluoti susirėmimai, kuriuose žūdavo tiek partizanai, tiek ir savisaugos būrių nariai. (...). Savisaugos būrių veikla liovėsi 1944 m. pavasarį, o vėlesniais metais nemažai tokių būrių narių įsijungė į ginkluotą antisovietinę rezistenciją. Sovietų režimas dalyvavimą savisaugos būriuose, kovą su sovietiniais partizanais laikė kontrrevoliucine veikla ir jų narių atžvilgiu vykdė baudžiamąjį persekiojimą. Kaniūkų kaimo savisaugos būrys taip pat suformuotas 1943 m., jį inicijavo į kaimą atvykę lietuvių policijos pareigūnai. (...). Pradžioje būriui priklausė 5-6 žmonės, vėliau išsaugo iki 30- ies. (...). 1943 - 1944 m. žiemą, jie kaimo apylinkėse surengė kelias pasalas ir apšaudė sovietų partizanus. (...).

Sovietų partizanai nusiuntė Kaniūkų kaimo savisaugininkams laišką, kuriame reikalavo nutraukti pasipriešinimą ir atiduoti ginklus. Tačiau būrio vadovybė nepaklauso reikalavimams. Kaniūkų kaimo antpuolis pradėtas 1944 m. sausio 29 d., apie 6 val. ryto, jame dalyvavo apie 150-200 sovietų partizanų. Įvyko susišaudymas ir savisauga. Kaimo deginimas ir gyventojų žudynės truko apie valandą, iššudyti gyvuliai, sudeginti beveik visi pastatai, sunaikintas kitoks turtas. Atvykusi lietuvių 253 policijos bataliono pagalba užpuolikų jau neberado. Buvęs „Perkūno" būrio komisaras, vėliau vadas Vladas Jusevičius apklausiamas 1951 m. gegužės 8 d. parodė, kad operaciją įvykdyti įsakė Vilniaus brigados vadas Genrikas Zimanas, jai tiesiogiai vadovavo „Margirio" būrio vadas Albertas Barauskas. Pats V. Jusevičius asmeniškai joje nedalyvavęs. G. Zimanas 1944 m. sausio 31 d. radiogramoje pranešė Lietuvos partizaninio judėjimo štabo viršininkui A. Sniečkui, kad Kaniūkų kaimo užpuolime dalyvavo jungtinės pajėgos, kurias sudarė būriai „Mirtis okupantams", „Margiris", Raudonosios armijos generalinio štabo operatyvinė grupė. (...). Tačiau kiti dokumentai rodo išpuolyje galėjus dalyvauti, be paminėtų, ir „Mirtis fašizmui", „Keršytojo", „Už tėvynę", „Perkūno", „Pergalės" būrių nariai. Svarbesni sovietų partizanų veiksmus išprovokavę faktoriai būtų šie: kaime susiorganizavęs ginkluotas savisaugos būrys vien savo buvimu trukdė vykdyti jų veikimo teritorijoje kontrolę, saugiai judėti, daryti įtaką vietinių gyventojų nuotaikoms ir t. t., o Kaniūkų savisaugininkų rodomas aktyvumas, pasipriešinimas reikalavimams, kaimo išsidėstymas netoli Rūdininkų girios, kurioje bazavosi sovietų partizanai, apsunkino jų uždavinių įgyvendinimą, apsirūpinimą maistų ir pan. Pažymėtina, kad turimi duomenys yra neišsamūs ir dažnai prieštaringi, jų nepakanka tikslioms išvadoms, konkrečių asmenų veiksmams išsamiai atskleisti. Tačiau esminiai dalykai yra visiškai aiškūs: Kaniūkų kaimo savisaugos narių ir civilių gyventojų žudynes įvykdė sovietiniai partizanai savo vadovybės nurodymu dėl nelojalumo jų atžvilgiu. Atsakant į klausimą dėl žudynių aukų tautybės, išvadoje nurodyta, kad archyviniuose dokumentuose minimas Kaniūkų kaime žuvusiųjų skaičius – 36 arba 38 žmonės, 14 buvo sunkiai sužeisti, žuvę ir nukentėję individualiai neįvardinti. (...) Išvadoje konstatuota, kad prieinamos informacijos nepakanka vienareikšmiškoms išvadoms dėl nužudytųjų Kaniūkų kaimo gyventojų tautinio identiteto. Kaimo gyventojų tautinės tapatybės klausimas nėra visiškai aiškus. Istorikas dr. R. Zizas teigia, kad jame pagrinde gyveno tautiškai susipratę lietuviai. Kitą vertus, visuotinio Lietuvos generalinės srities gyventojų surašymo duomenys rodo, kad didžioji jų dalis kalbėjo gudų (baltarusių) kalba, nors nurodyta lietuvių tautybė (...). Atsakant į klausimą dėl žudynių vykdytojų, išvadoje nurodyta, kad 1943 – 1944 m. Rūdininkų girioje bazavosi keletas sovietų partizanų būrių, kurių nariai galėjo dalyvauti 1944 m. sausio 29 d. Kaniūkų kaimo sudeginime ir jo gyventojų žudynėse: būriai „Margiris", „Mirtis fašizmui", „Keršytojas", Raudonosios armijos Generalinio štabo Vyriausiajai žvalgybos valdybai pavaldus būrys „N 14", „Mirtis okupantams", „Perkūnas", „Kova", „Už pergalę" (...). Šiuo metu žinomas tik vienas archyvinis dokumentas, kuriame minima, kad operacija Kaniūkų kaime įsakė vykdyti Vilniaus brigados vadas G. Zimanas (žydas), o tiesiogiai jai vadovavo „Margirio" būrio vadas A. Barauskas (lietuvis). (...). Iš išvadoje esančio pagal prieinamą archyvinę medžiagą (sovietų partizanų būrių asmens bylas) nustatytų Kaniūkų kaimo antpuolio dalyvių sąrašo seka, kad antpuolyje dalyvavo rusų, žydų, ukrainiečių, baltarusių, lenkų ir vokiečių tautybės asmenys. (...). Atsakant į klausimą, ar šiuose įvykiuose dalyvavo ir Kaniūkų kaimo gyventojus 1944 m. sausio 29 d. žudė žydų tautybės asmenys, tarp jų ir tie, kurių pavardės nurodytos Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 13 d. įraše „Facebook", išvadoje nurodyta, kad įraše minimi gali būti šie asmenys: Pol Bagriansky – Bagrenskis Pavlas, s. Semiono „Keršytojo" būrio partizanas nuo 1943 m. rugsėjo 21 d.; Joseph Harmatz - Josifas Charmacas, s. Abraomo (gim. 1923), žydas, „Už Pergalę" būrio partizanas nuo 1943 m. rugsėjo 28 d.; Vita Kemper Kovner - Kovner Genia, d. Izraelio (gim. 1911), „Keršytojo" būrio partizanė nuo 1944 m. balandžio 30 d. iki 1944 m. liepos 20 d.. Informacijos apie šių asmenų dalyvavimą Kaniūkų k. žudynėse nerasta. Informacijos apie Abraham Zalesnikow ir Shiye Goldberg taip pat nerasta (4 t. b. l. 29-61).

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. kovo 22 d. išvadoje Nr. 9R-257 „Dėl Lietuvos gyventojų genocido“ atsakant į klausimą, ar Antrojo pasaulinio karo metais (1939 – 1945 metais) Lietuvoje stalininės Sovietų Sąjungos okupacijos metais (nuo 1940 m. birželio 15 d.), vėliau nacių Vokietijos okupacijos metais (nuo 1941 m. birželio 22 d.), vėliau vėl stalininės Sovietų Sąjungos okupacijos metais (nuo 1944 m. vasaros), vyko lietuvių persekiojimas ir naikinimas, nurodyta, kad Antrojo pasaulinio karo laikotarpiu Lietuva buvo Sovietų Sąjungos okupuota (1940 m. birželio 15 d.) ir aneksuota (1940 m. rugpjūčio 3 d.), vėliau pateko į nacių Vokietijos okupaciją (nuo 1941 m. birželio 22 d. iki 1945 m.), nuo 1944 m. vasaros vėl pateko į Sovietų Sąjungos priklausomybę okupacijos metais. Lietuvių, taip pat ir kitų Lietuvoje gyvenusių tautybių atstovų – žydų, lenkų, vokiečių ir kt., persekiojimas ir naikinimas vyko visais tais laikotarpiais (iki J. Stalino mirties 1953 metais). Atsakant į užduoties klausimą, kas ir kada tai vykdė ir dėl kokių motyvų, išvadoje nurodyta, kad sovietinis režimas vykdė sovietizaciją (kurią traktavo kaip socialinę revoliuciją), t. y. integravimą į Sovietų Sąjungą bei pertvarkymą pagal sovietinio tipo marksistinę komunizmo koncepciją (beklasės visuomenės kūrimas ir t. t.). Todėl naikinti Lietuvos valstybiniai ir socialiniai institutai, socialinė ekonominė sistema, pagrįsta privačia nuosavybe ir asmens laisve (kapitalizmas), visuomenės tradicine sankloda, tautinio identiteto elementai. Tokiomis aplinkybėmis ištisi gyventojų sluoksniai ir grupės (...) paskelbti „kontrrevoliuciniais“, „socialiai pavojingais elementais“, nesutaikomais ideologiniais priešais, kurie turi būti izoliuoti arba sunaikinti. Po Antrojo pasaulinio karo visoje Lietuvoje išplito partizaninis ginkluotas pasipriešinimas sovietiniam režimui. Jis buvo išimtinai lietuviško pobūdžio ir turėjo tikslą atkurti tautos ir valstybės nepriklausomybę. Malšinant pasipriešinimą, sovietinis režimas neigė tautines lietuvių aspiracijas. Nacių režimo vykdytos represijos ir žudymai neturėjo lietuvių atžvilgiu tautinio pobūdžio. Persekiota dėl ideologinių ir politinių motyvų (pvz., dėl komunistinių įsitikinimų), dėl dalyvavimo neginkluotame pasipriešinime arba keršijant už nepaklusnumą. Atsakant į užduoties klausimą, ar istorikai tai vertina buvus lietuvių tautos genocidu, holokaustu, išvadoje nurodyta, kad lietuvių istoriografijoje sovietų ir nacių režimų vykdyti lietuvių persekiojimams apibūdinti terminas „holokaustas“ nevartojamas. Naudojant terminą „genocidas“ neretai jis traktuojamas išplečiant turinį į kultūros, dvasinio gyvenimo, ugdymo sferų suvaržymą. Kartais vartojami terminai „genocidinio pobūdžio nusikaltimas“, „sovietinis naikinimas“, „homicidas“, „stratocidas“ ir kiti. Atsakant į užduoties klausimą, ar Antrojo pasaulinio karo metais žydai vykdė lietuvių genocidą, holokaustą, išvadoje nurodyta, kad Antrojo pasaulinio karo metais, vokiečių okupuotoje Lietuvoje žydai buvo persekiojami ir fiziškai naikinami. Žinomi faktai, kai iš getų pabėgę žydai, buvę sovietinių partizanų vadovybės pavaldume, dalyvavo išpuoliuose prieš nelojalius vietinius gyventojus ir jų nužudyme. Tačiau tokių faktų negalima traktuoti kaip genocido (dalies tautos sunaikinimo). Atsakant į užduoties klausimą, ar Antrojo pasaulinio karo metais (1939 – 1945 metais) Lietuvai esant okupuotai (nuo 1940 m. birželio 15 d.) jos teritorijoje vyko žydų persekiojimas ir naikinimas - genocidas, Holokaustas, išvadoje nurodyta, kad sovietinis režimas (1940 m. birželio 15 d. – 1941 m. birželio 22 d.) žydus persekiojo dėl socialinių arba politinių motyvų. 1941 m. ištremta apie 2600 žydų (t. y. 9 proc. visų ištremtųjų). Nacių režimas (1941 m. birželio 22 d. – 1944 m. vidurys) žydus persekiojo dėl tautinių ir rasinių motyvų. Žydų naikinimą sistemingai organizavo Vokietijos valstybės vadovybė per savo institucijas, įsteigė specialias formuotes egzekucijoms vykdyti. Lietuvoje į šį procesą buvo įtraukta lietuviška savivalda (vietinė administracija) bei vokiečių policijos ir saugumo tarnybai pavaldžios lietuvių policinės formuotės. Kai kuriais atvejais žudynėse dalyvavo analogiškos kitų tautų formuotės (4 t. b. l. 81-84).

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023-09-26 ekspertizės išvadoje Nr. EAN-16 (3 t., b. l. 29-37) pateikta ekspertizės išvada, kad: 1) Aptariamame tekste nuo kai kurių lokalių pokario Lietuvos įvykių (vad. sovietinių Partizanų banditizmo konkrečiose Lietuvos vietose) kryptingai pereinama prie platesnių visuomeninių bei politinių apibendrinimų (Lietuvos ir Izraelio valstybinių santykių). Suvokiant kiekvienos tautos, taip pat ir lietuvių, prigimtinę teisę kaip galimybę

savarankiškai tvarkyti savo valstybės vidaus ir užsienio reikalus, aptariamame tekste mėginama tą teisę morališkai stiprinti, Izraelį pateikiant kaip pokario nusikaltimus toleruojančių valstybę. Taigi tiriamasis tekstas laikytinas papildomu, ankstesnius viešus autoriaus pasisakymus išplečiančiu paaiškinimu, kuriame griežta nuomonė ir drastiška informacija formuluojama ne visada pakankamai korektiškai. Tai rodo turinio bei kalbos ypatybės ir autoriaus intencijos. 2. Tekste aprašomų banditizmo veiksmų iniciatorių skiriamasis bruožas (kartu ir pagrindas juos vertinti) nėra priklausymas žydų tautybei apskritai. Kalbama ne tik apie žydus, bet ir apie rusus kaip apie sudarančius vad. baudėjų būrių narių daugumų. Neabejotina, kad tuose būriuose buvo ir kitų tautybių atstovų. Tai, kad minimi žydų tautybės, autoriaus nuomone, nusikaltėliai ir kas apie juos teigiama, savaime nėra taikytina žydams kaip tautybei apskritai, taigi nusikaltėlių pasmerkimas savaime nėra ir neigiama nuomonė apie žydus kaip žmonių grupę, skiriamų tautiniu pagrindu, apie juos kaip tautybės atstovus apskirtai, juolab nereiškiamas noras juos diskriminuoti. Taip pat nėra pagrindo teigti, kad menkinamas ar įžeidžiamas dalies visuomenės apibūdinimas taip pat kartu savaime būtų tyčiojimasis, niekinimas, neapykantos, smurto skatinimas dėl kilmės ar tautybės apskritai. Taigi tiriamame tekste nėra tyčiojamasi, niekinama, skatinama neapykanta ar kurstoma diskriminuoti, smurtauti prieš žmonių grupė dėl tautybės. 3. Faktų, galimų vertinti kriterijumi tiesa-netiesa, ir konkrečių grasinimų analizė nėra šios ekspertizės objektas.

Dėl 2023 m. birželio 14 d., po 8 val. 02 min. įrašo socialiniame tinkle „Facebook“

2023 m. lapkričio 21 d. kitų objektų apžiūros protokole buvo apžiūrėta socialiniame tinkle „Facebook“ esanti Remigijaus Žemaitaičio paskyra „Remigijus Žemaitaitis“. Apžiūros metu nustatyta, kad 2023 m. birželio 14 d., po 8 val. 2 min. šioje paskyroje patalpintas įrašas, kuriame Remigijus Žemaitis, pasidalino 2023 m. birželio 14 d., 8 val. 02 min. naujienų portale „Delfi.Lt“ publikuotu savo straipsniu „Remigijus Žemaitis. Aleksandras Slavinas - lietuvių antisemitizmo režisierius“ ir paskelbė tokį tekstą: „Lietuvos žydas Aleksandras Slavinas, kuriam LIETUVIŲ ŽUDYMAI, KANKINIMAI, MOTERŲ PRIEVARTAVIMAI, VAIKŲ ATSKYRIMAI NUO TĖVŲ BUVO TIK MALONI ATRAKCIJA IR DŽIUGINANTI AKIMIRKA! Mes Lietuvių tauta niekada neturi pamiršti žydų ir rusų, kurie labai aktyviai prisidėjo prie mūsų TAUTOS NAIKINIMO! Tik būdami viduje stiprūs sugebėjome atlaikyti 1941 m. birželio 14-osios ir kitus trėmimus. O dabar tų niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonys valdo mus. 1941 m. Birželio 14-oji TURI BŪTI MINIMA KAIP LIETUVIŲ TAUTOS HOLOKAUSTO DIENA“ (1 t., b. L 53,61).

Šio Remigijaus Žemaitaičio socialinio tinklo „Facebook“ asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“ 2023 m. birželio 14 d., po 08 val. 2 min. skelbto teksto fotonuotrauką 2024 m. balandžio 4 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo“ pateikė ir Remigijus Žemaitaitis (6 t., b. 1. 78; 86).

2024 m. sausio 25 d. – 2024 m. sausio 26 d. kitų objektų apžiūros protokolu apžiūrėtas naujienų portale „Delfi.lt“ 2023 m. birželio 14 d., 8 val. 2 min. publikuotas Remigijus Žemaitaičio straipsnis „Aleksandras Slavinas - „lietuvių antisemitizmo“ režisierius“, kuriame, akcentuojant žydų tautybę, aprašoma represinėse sovietų struktūrose dirbusio Aleksandro Slavino veikla prieškariu, pirmosios Lietuvos sovietų okupacijos metu 1940 - 1941 metais ir pokariu (2 t., b. 1.94-97, 98-101).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad įrašo tekstu Remigijus Žemaitaitis pristato ir pakomentuoja savo straipsnį. Be teiginio apie Aleksandrą Slaviną įraše kreipimosi forma teigiama „Mes Lietuvių tauta niekada neturime pamiršti žydų ir rusų, kurie labai aktyviai prisidėjo prie mūsų TAUTOS NAIKINIMO!“ Šis sakinys gali būti suprastas kaip pasakymas tiek apie konkrečius žydų tautybės asmenis, vykdžiusius sovietines represijas, tiek kaip apibendrintas teiginys apie žydų tautinę grupę. Toliau tekste esantis sakinys „O dabar tų niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonys valdo mus“ primeta kaltinimą istorinių įvykių tautinei grupei. Vertinant šio įrašo visumą ir skaitant jį ankstesnio įrašo kontekste, suprantama, kad juo pateiktas apibendrintas kaltinimas tautinei grupei vykdžius

lietuvių tautos naikinimą. Apibendrintu kaltinimu, kad žydai naikino lietuvių tautą, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami. Ekspertizės akte pateikta išvada, kad įrašo, pradėto žodžiais „Lietuvos žydas Aleksandras Slavinas", visuma, vertinant jį ankstesnio įrašo kontekste, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami (3 t., b. l. 80-86).

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. vasario 6 d. išvadoje Nr. 9R-116 „Dėl A. Slavino veiklos 1940-1941 m." atsakant į klausimą apie tai, kokias pareigas okupacinėse sovietų struktūrose Aleksandras Slavinas užėmė ir kokius veiksmus vykdant masinį gyventojų trėmimą iš Lietuvos 1941 m. birželio 14-18 d., jis atliko, nurodyta, kad Sovietų Sąjungai 1940 m. birželio 15 d. okupavus Lietuvą, visų valstybės institucijų kontrolę nedelsiant perėmė Lietuvos komunistų partija. A. Slavinas nuo 1940 m. birželio 20 d. iki 1940 m. rugpjūčio 10 d. buvo VSD Administracinio – ūkinio skyriaus ir sekretoriato viršininku. Greitu laiku VSD pertvarkytas į LSSR vidaus reikalų liaudies komisariatą (LSSR NKVD) ir inkorporuotas į SSRS valstybės saugumo ir vidaus reikalų sistemą. A. Slavinas nuo 1940 m. rugsėjo mėn. iki 1941 m. birželio mėn. buvo LSSR NKGB-NKVD 3 skyriaus 1 poskyrio viršininku. Išvadoje konstatuota, kad duomenų apie Aleksandro Slavino dalyvavimą organizuojant ar kitaip dalyvaujant Lietuvos gyventojų deportaciją (trėmimą) 1941 m. birželio mėn. nerasta. Atsakant į užduoties klausimą, kokios tautybės buvo Aleksandras Slavinas, ar jis žudė, kankino lietuvius, ar prievartavo lietuves moteris, ar atskyrė vaikus nuo tėvų ir ar yra duomenų, jog šiuos veiksmus (jeigu tokie buvo), jis atliko dėl tautinės neapykantos lietuvių kilmės aukoms, išvadoje nurodyta, kad Aleksandras Slavinas buvo žydų tautybės. Surinktoje ir nagrinėtoje archyvinėje medžiagoje bei istoriografijoje duomenų, kad Aleksandras Slavinas būtų žudęs, kankinęs, prievartavęs lietuves moteris, atskyrinėjęs vaikus nuo tėvų, nėra (4 t. b. l. 69-70).

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023-09-26 ekspertizės išvadoje Nr. EAN-16 (3 t., b. l. 29-37) pateikta išvada, kad komunikacijos aktu nėra skatinama ar raginama smurtauti prieš žydus kaip žmonių grupę, skiriamą tautiniu pagrindu. Todėl šiuo komunikacijos aktas socialinio tinklo vartotojų atžvilgiu nelaikytinas skatinamuoju ir negali būti sėkmingas ar nesėkmingas. Šiuo komunikacijos aktu išsakoma asmeninė kritiška bei nepakanti nuomonė. Taip pat pasakymu neigiamai vertinamos tautiniu pagrindu išskirtos kelios žmonių grupės bei konkretus minimas asmuo dėl jų įsitikinimų bei pažiūrų, skleidžiama neapykanta jų atžvilgiu. Faktų, galimų vertinti kriterijumi tiesa-netiesa, ir konkrečių grasinimų analizė nėra šios ekspertizės objektas.

Dėl 2023 m. birželio 14 d. po 12 val. 44 min. įrašo socialiniame tinkle „Facebook"

2023 m. lapkričio 21 d. kitų objektų apžiūros protokole apžiūrėtas Remigijaus Žemaitaičio socialinio tinklo „Facebook" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" 2023 m. birželio 14 d., po
14 val. 44 min. paskelbtas įrašas, kuriuo komentuojant naujienų portale „Delfi" 2023 m. birželio 14 d., 12 val. 44 min. publikuotą straipsnį „Žemaitaitis toliau žarstosi antisemitiniais pareiškimais: piktinasi Šimonytės vizitu Izraelyje", paskelbtas toks tekstas: „Jau greitai rytoj BIRŽELIO 15 dieną M! PASKELBSIU DALINIUS LIETUVOS ŽYDŲ SĄRAŠUS, KURIE SAVO PARAŠAIS IR DEMONSTRUODAMI LOJALUMĄ RUSAMS 1941 m. birželio 15 dieną TŪKSTANČIUS LIETUVIŲ KROVĖ J VAGONUS. Kurie turėjo būti ištremti į SSRS gilumą TAIP SIŲSDAMI JUOS MYRIOP. Kaip matau iš reakcijų Izraelio žydų ir Lietuvoje esančių KGB/NKVD veikėjų palikuonių, labai jau pergyvena, kad ISTORIJOS FAKTUS TOLIAU KELSIU { VIEŠUMĄ! Būkime stiprūs ir neleiskime, kad Lietuvoje atsirastų antisemitų! Kaip pastebiu net tarybinių laikų MILICINOS tardytoja IR PROKURORĖ F. Kukliansky sunerimo dėl sąrašų ir platinamos informacijos, čia kaip tie čekučių skandalai, gal lai pirma prisipažįsta ką jos tėvas SSRS laikais veikė ir kokias pareigas ėjo, nes iš dokumentų daug linksmybių šioje šeimoje buvo! To labai NORI

IZRAELIO ŽYDAI IR RUSIJOS PASIUNTINEI LIETUVOJE. JŲ VIENAS IR PAGRINDINIS TIKSLAS LIETUVĄ PAVERSTI ANTISEMITAIS!“ (1 t., b. l. 53; 61). Šį socialinio tinklo „Facebook“ asmeninėje paskyroje skelbto teksto fotonuotrauką 2024 m. balandžio 4 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo“ pateikė ir Remigijus Žemaitaitis (6 t., b. l. 78; 85;).

2023 m. lapkričio 21 d. kitų objektų apžiūros protokole apžiūrėtas Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros vyriausiojo prokuroro pavaduotojos 2023 m. birželio 14 d. tarnybinio pranešimo priedas – šiuo Remigijaus Žemaitaičio tekstu komentuotas naujienų portale „Delfi.lt“ 2023-06-14, 12 val. 44 min. publikuotas straipsnis „Žemaitaitis toliau žarstosi antisemitiniais pareiškimais: piktinasi Šimonytės vizitu Izraelyje“. Šiame straipsnyje aprašomas tiek antisemitinis Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 3 d. įrašas socialiniame tinkle „Facebook“, tiek 2023 m. gegužės 8 d. jo antisemitiniai įrašai, kurie, kaip teigiama straipsnyje, yra sukėlę tarptautinio pasipiktinimo bangą. Straipsnyje nurodoma, kad į tokius Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio pareiškimus sureagavo Izraelio, Vokietijos, JAV ir Nyderlandų ambasados bei Amerikos žydų komitetas (AJC), pasmerkę Seimo nario teiginius ir reikalaudami viešo atsiprašymo. Straipsnyje rašoma, kad Remigijus Žemaitaitis sulaukė kritikos ir Lietuvoje. Seimo narių iniciatyva parlamento etikos sargai pradėjo tyrimą dėl netinkamo politiko elgesio. Sureagavo ir Remigijaus Žemaitaičio bendražygiai – po ažiotažą sukėlusios istorijos partija „Laisvė ir teisingumas“ sustabdė R. Žemaitaičio narystę (1 t., b. l. 52; 55-56).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad įrašo tekstu Remigijus Žemaitaitis anonsuoja, kad kitą dieną paskelbs žydų, pridėjusių prie lietuvių trėmimų, sąrašus. Remigijus Žemaitaitis reaguoja į tai, kad jo pasisakymai spaudoje ir politikų buvo įvardinti antisemitiniais, ir žydų sąrašo paskelbimą pristato kaip kovą prieš kaltinimus lietuviams antisemitizmu. Sakiniu „PASKELBSIU DALINIUS LIETUVOS ŽYDŲ SĄRAŠUS, KURIE SAVO PARAŠAIS IR DEMONSTRUODAMI LOJALUMĄ RUSAMS 1941 m. birželio 15 dieną TŪKSTANČIUS LIETUVIŲ KROVĖ Į VAGONUS“ pasakoma apie konkrečius žydų tautybės asmenis, esą vaidinusius reikšmingą vaidmenį 1941 m. birželio 15 d. tremiant Lietuvos gyventojus. Informacija, kad žydai reikšmingai dalyvavo 1941 m. birželio 15 d. vykdant Lietuvos gyventojų trėmimus, gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės. Žydų tautinė grupė įraše vaizduojama kaip išsigandusi, jog tokia informacija bus paviešinta. Įraše duodama užuomina, kad Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkės Fainos Kukliansky tėvas SSRS laikais užsiėmė veikla ir ėjo pareigas, kurios yra slepiamos ir turėtų būti atskleistos. Metaforiškai teigiama, kad „iš dokumentų daug linksmybių šioje šeimoje buvo“, tuo pasakoma, kad F. Kukliansky šeimos nariai vykdė neigiamai vertinamas veiklas. Iš įrašo visumos suprantama, kad užuominomis apie Fainos Kukliansky šeimą siekiama ją sumenkinti kaip žydų bendruomenės pirmininkę. Taip pat įraše teigiama, kad Izraelio žydų „VIENAS IR PAGRINDINIS TIKSLAS LIETUVĄ PAVERSTI ANTISEMITAIS!“, tuo pasakoma, kad žydai kaip tautinė grupė siekia lietuvius parodyti kaip antisemitus. Įrašo visuma yra propaguojamas priešiškumas žydams. Ekspertizės akte pateikta išvada, kad šiuo įrašu, pradėtu žodžiais „Jau greitai rytoj (...) „propaguojamas priešiškumas žydams. Informacija, kad žydai reikšmingai dalyvavo 1941 m. birželio 15 d., vykdant Lietuvos gyventojų trėmimus, gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės (3 t., b. l. 85-86).

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023-09-26 ekspertizės išvadoje Nr. EAN-16 (3 t., b. l. 29-37) pateikta išvada, kad komunikacijos aktu išreikštas raginimas būti pasiruošus imti diskriminacinių veiksmų prieš galimai galinčias atsirasti tam tikrų įsitikinimų bei pažiūrų žmonių grupes. Komunikacijos akto sėkmingumas šiek tiek abejotinas dėl kai kurių sėkmingo komunikacijos akto sąlygų dalinio tenkinimo, kylančio iš raginamo veiksmo pobūdžio. Taip pat pasakymu neigiamai vertinama tautiniu pagrindu išskirta žmonių grupė, kartu ir jai priklausantys konkretūs asmenys, dėl jų įsitikinimų bei pažiūrų, skleidžiama neapykanta jų atžvilgiu. Faktų, galimų vertinti kriterijumi tiesa-netiesa, ir konkrečių grasinimų analizė nėra šios ekspertizės objektas.

Dėl 2023 m. birželio 14 d. komentaro socialiniame tinkle „Facebook“

2023 m. lapkričio 21 d. kitų objektų apžiūros protokole apžiūrėta Remigijaus Žemaitaičio socialinio tinklo „Facebook“ asmeninė paskyra „Remigijus Žemaitaitis“. Apžiūros metu nustatyta, kad 2023 m. birželio 14 d. šioje paskyroje Remigijus Žemaitaitis, susirašinėdamas su Rūta Janutiene, viešai paskelbė ir tokį tekstą: „Rūta Janutienė kaip pati žinai ten buvo visokių, kaip ir mūsų ir rusų. Tik bėda kita, kad mūsų buvo tik 5 %. Po 40% žydų ir rusų. Tai ir KGB/NKVD. TIK LIETUVA VISA KAIP TAUTA BUVO IŠVADINTA ŽYDŠAUDŽIAI“ (1 t., b. l. 53; 61).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad šis Remigijaus Žemaitaičio komentaras nėra iki galo aiškus – galima suprasti, kad tarp trėmimus vykdžiusių žmonių 40 proc. buvo žydai arba NKVD darbuotojų 40 proc. buvo žydai. Ši informacija gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės. Taip pat Remigijus Žemaitatis teigia „TIK LIETUVA VISA KAIP TAUTA BUVO IŠVADINTA ŽYDŠAUDŽIAIS“. Komentare nurodyta, kad taip lietuvius išvadino (visi žydai, atskiras asmuo ar kt.), todėl šis sakinys nevertinamas kaip pasisakymas apie žydų tautinę grupę. Ekspertizės akte pateikta išvada, kad komentare, pradėtame žodžiais „Rūta Janutienė kaip pati žinai (...)“, pateikta informacija, kad tarp trėmimus vykdžiusių žmonių 40 proc. buvo žydai arba NKVD darbuotojų 40 proc. buvo žydai, gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės (3 t. b. l. 80-86).

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. vasario 2 d. išvadoje Nr. 9R-105 „Dėl „Facebook“ R. Žemaitaičio asmeninėje paskyroje galimai 2023-06-14 skelbtame įraše pateiktos informacijos apie 1941 m. birželio mėn. trėmimų vykdytojus“, atsakant į klausimą, ar šiame 2023 m. birželio 14 d. skelbtame Remigijaus Žemaitaičio įraše pateikta informacija, kad tarp Lietuvos žmonių trėmimus vykdžiusių žmonių 40 proc. buvo žydai arba NKVD darbuotojų 40 proc. buvo žydai, atitinka istorinę tikrovę, nurodyta, kad kaip seka iš aukščiau (išvadoje) dėstomos 1941 metų birželio mėn. deportacijos (trėmimo) iš Lietuvos teritorijos į Sovietų Sąjungos gilumą organizavimo apžvalgos, tai buvo SSRS vadovybės inicijuotas ir kontroliuojamas procesas, jis vykdytas pasitelkiant ne tik vietinius, bet ir SSRS resursus. Represinių, sovietinių (valstybinių) institucijų ir komunistų partijos Lietuvoje tautinės sudėties 1941 metais istorinių tyrimų duomenys rodo, kad žydai jose nesudarė 40 proc., daugiausia buvo rusų (rusakalbių) ir lietuvių. Nors 1941 metų birželio mėn. deportacija nėra tyrinėta jos vykdytojų aspektu (nėra nustatytas joje tiesiogiai ir netiesiogiai dalyvavusių skaičius, neanalizuota jų tautinė kilmė ir pan.), vis tik remiantis tuo, kas aukščiau išdėstyta, daroma išvada, kad „Facebook“ skelbto įrašo teiginiai neatitinka istorinės tikrovės (4 t., b. l. 99-102).

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023-09-26 ekspertizės išvadoje Nr. EAN-16 (3 t., b. l. 29-37) pateikta išvada, kad komunikacijos aktu nėra skatinama ar raginama smurtauti prieš žydus kaip žmonių grupę, skiriamą tautiniu pagrindu. Todėl šis komunikacijos aktas socialinio tinklo vartotojų atžvilgiu nelaikytinas skatinamuoju ir negali būti sėkmingas ar nesėkmingas. Šiuo komunikacijos aktu išsakoma asmeninė kritiška bei nepakanti nuomonė. Taip pat pasakymu neigiamai vertinamos tautiniu pagrindu išskirtos kelios žmonių grupės dėl jų įsitikinimų bei pažiūrų, skleidžiama neapykanta jų atžvilgiu. Faktų, galimų vertinti kriterijumi tiesa-netiesa, ir konkrečių grasinimų analizė nėra šios ekspertizės objektas.

Dėl 2023 m. birželio 15 d. apie 8 val. 17 min. įrašo socialiniame tinkle „Facebook“

2023 m. lapkričio 21 d. kitų objektų apžiūros protokole apžiūrėtas Remigijaus Žemaitaičio socialinio tinklo asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“ 2023 m. birželio 15 d., 8 val. 17 min. paskelbtas įrašas, kuriame, yra toks tekstas:

„1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau į Lietuvos istoriją buvo įrašytos kaip pačios bjauriausios ir skausmingiausios. Tai buvo LIETUVOS HOLOKAUSTAS!!! Net praėjus daugiau nei 80 metų viena "porūšio" grupė žydai, taip ir nesugeba pripažinti, kad šioje LIETUVOS tragedijoje jų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, prisidedant prie Lietuvių kankinimų, trėmimų ir žudimų. Kartu su rusais, LIETUVĄ jie naikino ne tik kaip valstybę teritoriniu principu, bet kaip tautą, jos kultūrą, papročius, intelegentiją, sunaikino valstybės ateitį, kurią tik 1990-1991 metais pavyko atkurti. Šlykštu yra tai, kad buvusi TARYBINĖ MILICININKĖ-TARDYTOJA IR VĖLIAU PROKURORĖ FAINA KUKLIANSKY, taip ir nesurado vakar jėgų pripažinti, kad jos "porūšio" atstovai žydai labai svarbų vaidmenį atliko naikinant LIETUVIŲ TAUTĄ. Ji net neturi moralinių vertybių atsiprašyti Kaniūkų, Pirčiupio kitų kaimų ir miestelių gyventojų palikuonių už tuos barbariškus veiksmus, kuriuos atliko tuo metu Lietuvoje gyvenę žydai. Kas atsiprašys, lietuvių, anūkų, senelių, prosenelių .... už tuos bjaurius veiksmus? Mūsų Prezidentas A. M. Brazauskas žydų tautos atsiprasė už mūsų lietuvių veiksmus, o jų valdžios ponai net praėjus 82 metams taip ir nesugeba išmekenti žodžio ATSIPRAŠOME. Panašu, tokio žodžio toje tautoje nerasta. Kaip ir žadėjau viešai vakar, šian paskelbsiu 40 "porūšio" žydų, kurie savo aktyviais veiksmais prisidėjo, kad 1941 m. Birželio 15 dieną iš LIETUVOS DEŠIMTIMIS TŪKSTANČIŲ BŪTŲ IŠTREMTA LIETUVIŲ. Vieni buvo nužudyti nepasiekus gyvulinių vagonų, taip sušaudant juos namuose, miške, ar tiesiog miestelio centre, kiti mirė vagonuose, ir buvo išmesti pakeliui į gulagus, kiti mirė gulaguose, o kas atlaikė gulagų žiaurumus vėl parvyko atgal į Lietuvą. Tikiuosi, kad Izraelio valdžia kartu su Lietuvos žydų bendruomene suras DVASINIŲ JĖGŲ ir artimiausiu metu Lietuvoje sulauksime IZRAELIO PREZIDENTO VIZITO, kuris prie partizano A. Vanago kapo bei kiti} kovotojų atsiprašys Lietuvos už jų "porūšio" žydų veiksmus! Kita dalis bus vėliau. Nachmanas Dušanskis ir Raslanas L Gersonas Abramavicius 2. Girsa Abramavicius 3. Chaimas Aiženas 4. Fuviia Anbinderis 5. Rocha Aronaviciūte 6. Abramas Bangisas 7. Nachmanas Bencikovicius 8. Abramas Bermanas 9. Dveira Bersakaite 10. Joselis Beranickis 11. Gilelis Blochas 12. Sara Salmanaite - Breiviene 13. Moisiejus Breneris 14. Aronas Brukąs 15. Icikas Demba 16. Rachile Vinaite - Dcviatnikoviene 17. Seina Dikeryte 18. Calkis Duleckis 19. Nachmanas Dusanskis 20. Jakovas Epsteinas 21. Abramas Feldmanas 22. Leonas Finkelsteinas 23. Civa Fiseryte 24. Malka Frankaite 25. Berelis Fridmanas 26. Estera Kunickvte - Fridmaniene 27. Seina Klipaite - Gaileviciene 28. Basie Garbaite 29. Mina Popelyte - Garbcriene 30. Abramas Garberis 31. Samuilas Gilis 32. Hirsas Glikas 33. Icikas Girsauskas 34. Gese Glezeryte 35. Bliumą Savleryte - Goldsteiniene 36. Aronas Greisas 37. Samuelis Grinfeldas 38. Girsas Groznikas 39. Izraelis ickovicius 40. Judita Seraitc — Imeliene." (2 t., b. 1. 66-68; 69-73). Šio Remigijaus Žemaitaičio socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" 2023 m. birželio 15 d., apie 8 val. 17 min. skelbto teksto fotonuotrauką 2024 m. balandžio 4 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo" pateikė ir Remigijus Žemaitaitis (6 t., b. 1. 78; 87-88).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2023 m. gruodžio 13 d. specialisto išvados Nr. 11-2693 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad tiriamajame įraše Remigijus Žemaitaitis tęsia ankstesniuose jo įrašuose pradėtą temą apie žydų vaidmenį sovietų vykdytose represijose prieš Lietuvos gyventojus. Įrašas susideda iš kaltinimų žydams suvaidinus reikšmingą vaidmenį 1941 m. birželio 14-22 dienos Lietuvos gyventojų trėmimuose ir pateikto asmenų sąrašo, kuriame, kaip teigiama įraše, yra žydai, aktyviais veiksmais prisidėję prie 1941 m. birželio 15 dienos trėmimų. Remigijus Žemaitaitis sovietų vykdytus Lietuvos gyventojų trėmimus vadina „LIETUVOS HOLOKAUSTU". Tarptautinių žodžių žodyne (2013 m.) nurodyta, kad žodis „holokaustas" reiškia „genocidas, žmonių naikinimas, masinės žudynės, ypač hitlerininkų sumanytas ir vykdytas Europos žydų persekiojimas ir naikinimas per II pasaulinį karą" (kituose šaltiniuose nurodoma, kad „holokaustas" vartojamas išskirtinai žydų genocidui įvardinti). Vartodamas žodį „holokaustas" ir kartu kaltindamas žydus, Remigijus Žemaitaitis siekia priešpriešinti lietuvių tautos patirtas represijas ir žydų tautos patirtą Holokaustą, tokiu būdu priešindamas tautas. Rašydamas apie sovietines represijas vykdžiusius žmones Remigijus Žemaitaitis vartoja žodį „porūšis", šiame „porūšyje" išskiria žydų grupę ir teigia, kad žydai suvadino

svarbų vaidmenį lietuvių trėmimuose: „viena „porūšio“ grupė žydai, taip ir nesugeba pripažinti, kad šioje LIETUVOS tragedijoje jų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, pridedant prie Lietuvių kankinimų, trėmimų ir žudymų. Kartu su rusais, LIETUVĄ jie naikino ne tik kaip valstybę teritoriniu principu, bet ir kaip tautą, jos kultūrą, papročius, intelegentiją, sunaikino valstybės ateitį (...)“, „(...) jos „porūšio“ atstovai žydai labai svarbų vaidmenį atliko naikinant LIETUVIŲ TAUTĄ“, „šiandien paskelbsiu 40 „porūšio“ žydų (...)“, „(...) atsiprašys Lietuvos už jų „porūšio“ žydų veiksmus“. Taip pat minimos Kaniūkų ir Pirčiupių žudynės, atsakomybę už jas priskiriant žydams, įraše priekaištaujama dabar gyvenantiems žydams ir formuojami reikalavimai jiems, susiejant sovietų vykdytas represijas su visa žydų tauta. Priekaištais ir reikalavimais Remigijus Žemaitaitis implikuoja, kad ir dabarties žydai turi būti matomi kaip atsakingi dėl sovietų vykdytų represijų prieš Lietuvos gyventojus. Taip pat įraše šaipomasi, kad žydai neturi žodžio „atsiprašome“, negali jo „išmekenti“. Apibendrintu kaltinimu visai tautinei grupei dėl sovietų vykdytų represijų propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas.

Pateikta išvada, kad 2023 m. birželio 15 d. Remigijaus Žemaitaičio įraše socialiniame tinkle „Facebook“, pradėtame žodžiais „1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau (...)“, apibendrintu kaltinimu visai tautinei grupei dėl sovietų vykdytų represijų propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, šaipomasi iš žydų. Žmonių sąrašo paskelbimas, teigiant, kad tai yra žydai, kurie prisidėjo, kad 1941 m. birželio 15 d. būtų ištremti lietuviai, gali būti suprantamas kaip tautinės grupės žeminimas, jeigu neatitinka tikrovės (3 t., b. l. 129-130).

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. sausio 22 d. išvadoje Nr. 9R-59 „Dėl R. Žemaitaičio „Facebook“ įraše išvardintų asmenų“ buvo atsakyta į klausimą, ar 2023 m. birželio 15 d., 8 val. 17 min. Remigijaus Žemaitaičio įraše „Facebook“ pateiktame keturiasdešimties, kaip nurodoma, žydų tautybės asmenų, sąraše nurodytieji prisidėjo prie 1941 m. birželio 15 d. trėmimų iš Lietuvos. Išvadoje pateikti surinkti duomenys dėl kiekvieno iš šiame Remigijaus Žemaitaičio sąraše minimų asmenų, kuriuos apibendrinus nurodyta, kad duomenys apie dalyvavimą 1941 m. birželio 15 d. – 1941 m. birželio 18 d. Lietuvos gyventojų trėmime rasti tik dėl Nachmano Dušanskio. Jis prisidėjo prie kelių lietuvių ir vienos žydų šeimos tremties. Duomenų apie kitų išvardintų asmenų dalyvavimą analogiškoje veikloje nerasta. Atsakant į klausimą, ar yra duomenų, jog šiuos veiksmus (jeigu tokie buvo), jie atliko dėl tautinės neapykantos lietuvių kilmės aukoms, išvadoje konstatuota, kad dauguma išvardintų asmenų Lietuvos Respublikos nepriklausomybės laikotarpiu priklausė nelegaliai veikusiai Lietuvos komunistų partijai, kuri kaip antivalstybinė organizacija 1919 m. Lietuvos Vyriausybės uždrausta. (...). Aukščiau minėti asmenys po Lietuvos Respublikos okupacijos tapo administracinių, ūkinių ir represinių struktūrų, kurios pertvarkytos pagal SSRS modelį, nariais. LKP nariai prisidėjo prie Lietuvos inkorporavimo į SSRS bei krašto sovietizacijos procesų. Nuo 1940 m. spalio mėn. LKP tapo sudėtinė Visasąjunginės Sovietų Sąjungos Komunistų partijos dalimi. Išvadoje minėti asmenys po Lietuvos Respublikos okupacijos priklausė sovietinėms institucijoms ir tokiu būdu kolaboravo su sovietų rėžimu. Nėra faktinių duomenų, kad jų veiksmus butų lėmusi tautinė neapykanta lietuviams (4 t. b. l. 63-68).

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. vasario 19 d. išvadoje Nr. 9R-139 „Dėl P. Raslano veiklos 1940-1941 m.“ atsakant dėl Petro Raslano dalyvavimo 1941 m. masiniame Lietuvos gyventojų trėmime, nurodyta, kad archyvinių domenų ar kitos informacijos apie tiesioginius P. Raslano veiksmus tremiant Lietuvos gyventojus 1941 m. birželio mėn. nerasta. Tačiau pažymėta, kad būdamas LSSR NKGB Telšių apsk. sk. viršininku, jis atliko jam pavestas funkcijas, vadovaudamas skyriui ir organizuodamas jo veiklą, taip pat ir vykdant gyventojų represijas. Atsakant į klausimą dėl P. Raslano veiksmų motyvų, išvadoje nurodyta, kad P. Raslanas nuo 1934 m. priklausydamas Lietuvos Respublikoje uždraustai Lietuvos komunistų partijai, pritardamas komunistinei ideologijai, savanoriškai ir sąmoningai veikė atstovaudamas Sovietų Sąjungos interesus.

1940-1941 m. tarnavo sovietų represinėse struktūrose ir tokiu būdu kolaboravo su okupaciniu režimu. Tačiau nėra faktinių duomenų, kad jo veiksmus būtų lėmusi tautinė neapykanta lietuviams (4 t. b. l. 72-73).

2023 m. lapkričio 16 d. kitų objektų apžiūros protokole buvo apžiūrėtas Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tinklapyje www.lrt.lt skelbiamas 2023 m. rugsėjo 19 d. Lietuvos Respublikos Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio interviu, kuriame, atsakydamas į žurnalistų klausimus dėl viešai paskelbtų antisemitinių tekstų gresiančios apkaltos, jis, be kita ko, nurodo, jog dėl parašyto teksto nesigaili, nurodo, kad taip bus „proga reitingus pasikelti kokiais 10 procentų“, aiškina, kad Jeigu jums atrodo, jog tai antisemitiniai pasakymai, man nuoširdžiai jūsų gaila suvokimo, teksto skaitymo“(2 t., b. l. 120-122; 123).

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. kovo 22 d. išvadoje Nr. 9R-257 „Dėl Lietuvos gyventojų genocido“ , be kita ko, nurodoma, kad lietuvių istoriografijoje sovietų ir nacių režimų vykdyti lietuvių persekiojimams apibūdinti terminas „holokaustas“ nevartojamas. Naudojant terminą „genocidas“ neretai jis traktuojamas išplečiant turinį į kultūros, dvasinio gyvenimo, ugdymo sferų suvaržymą. Kartais vartojami terminai „genocidinio pobūdžio nusikaltimas“, „sovietinis naikinimas“, „homicidas“, „stratocidas“ ir kiti. Atsakant į užduoties klausimą ar Antrojo pasaulinio karo metais žydai vykdė lietuvių genocidą, holokaustą, išvadoje nurodyta, kad Antrojo pasaulinio karo metais, vokiečių okupuotoje Lietuvoje žydai buvo persekiojami ir fiziškai naikinami. Žinomi faktai, kai iš getų pabėgę žydai, buvę sovietinių partizanų vadovybės pavaldume, dalyvavo išpuoliuose prieš nelojalius vietinius gyventojus ir jų nužudyme. Tačiau tokių faktų negalima traktuoti kaip genocido (dalies tautos sunaikinimo). Atsakant į užduoties klausimą, ar Antrojo pasaulinio karo metais (1939-1945 metais) Lietuvai esant okupuotai (nuo 1940 m. birželio 15 d.) jos teritorijoje vyko žydų persekiojimas ir naikinimas – genocidas, Holokaustas, išvadoje nurodyta, kad sovietinis režimas (1940 m. birželio 15 d. 1941 m. birželio 22 d.) žydus persekiojo dėl socialinių arba politinių motyvų. 1941 m. ištremta apie 2600 žydų (t. y. 9 proc. visų ištremtųjų). Nacių režimas (1941 m. birželio 22 d. – 1944 m. vidurys) žydus persekiojo dėl tautinių ir rasinių motyvų. Žydų naikinimą sistemingai organizavo Vokietijos valstybės vadovybė per savo institucijas, įsteigė specialias formuotes egzekucijoms vykdyti. Lietuvoje į šį procesą buvo įtraukta lietuviška savivalda (vietinė administracija) bei vokiečių policijos ir saugumo tarnybai pavaldžios lietuvių policinės formuotės. Kai kuriais atvejais žudynėse dalyvavo analogiškos kitų tautų formuotės (4 t. b. l.81-84).

Kaltinamojo parodymai ikiteisminio tyrimo metu, kiti bylos duomenys

2024 m. kovo 29 d., 2024 m. balandžio 4 d. ir 2024 m. balandžio 18 d. įtariamojo apklausų metu Remigijus Žemaitaitis parodė, jog socialiniame tinkle „Facebook“ esančioje savo paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“ 2023 m. gegužės 8 d., 2023 m. birželio 13 d., 2023 m. birželio 14 d. ir 2023 m. birželio 15 d. tekstuose skelbdamas informaciją apie esminį žydų vaidmenį prisidedant prie lietuvių ir kitų Lietuvos gyventojų 1941 metų trėmimų, žudymo, kankinimo, tai, kad žydai 1944 m. iššudė Kaniūkų ir Pirčiupių kaimų gyventojus, prisidėjo prie „mūsų valstybės“ naikinimo ir lietuvių holokausto, jis rėmėsi: Donato Janutos straipsniu „Pirčiupio motinos paslaptys“ (dar apklausose nurodytas kaip Donato Janutos straipsnis „Pirčiupio motinos paslaptis. Užmirštų dzūkų savanorių kovos 1943 - 1944 metais“), istorikės Nijolės Maslauskienės straipsniu „Lietuvos komunistų sudėtis 1940 m. spalio - 1941 m. birželio mėn.“, žurnalisto Česlovo Iškausko straipsniais „Žydai - bolševikų tarnyboje“, „Juodasis birželis: ar šiandien galimi trėmimai?“ ir „Lietuvos okupantai, lietuvšaudžiai – Kremliaus „komisarai“ žydai“, Vilmanto Krikštaponio straipsniu „Lietuvos žydai ir pirmoji sovietinė Lietuvos okupacija“ bei Vilmanto Krikštaponio jam 2023 m. gegužės 9 d. jam atsiųstu 120 asmenų, dalyvavusių lietuvių trėmimuose, sąrašu, Arvydo Damijonaičio straipsniu „BAIMĖ. Kriminalinio

ANTILIETUVIZMO šaknys“, Arnoldo Aleksandravičiaus straipsniais „Kaniūkų kaimą iššaudę žydai - holokausto aukos?“, „Vaikus verčia išsižadėti tėvų“ ir „Prezidentūra apdovanojo lietuvius žudžiusios gaujos narę“, Vidmanto Valiušaičio knyga „Istorikai nenaudoja dalies šaltinių. Dr. Augustinas Idzelis ir Lietuvos okupacijų interpretavimo drama“, 2003-2005 metais dienraštyje „Lietuvos aidas“ Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos skelbtu 170 asmenų, dalyvavusių trėmimuose, sąrašu. Dalį šių tekstų ar ištraukų, Remigijus Žemaitaitis pateikė 2024 m. balandžio 4 d. ir 2024 m. balandžio 18 d. apklausų metu (6 t., b. l. 122-125; 144-147; 148-156; 158-160; 161-164; 165-168;18; 190-208).

2024 m. sausio 25 d. – 2024 m. sausio 26 d. ir 2024 m. balandžio 2 d. kitų objektų apžiūros protokoluose buvo apžiūrėtos internetinės nuorodos su Remigijaus Žemaitaičio 2024 m. kovo 29 d. apklausoje nurodytais straipsniais, o 2024 m. balandžio 4 d. – 2024 m. balandžio 10 d. bei 2024 m. balandžio 5 d. – 2024 m. balandžio 10 d. kitų objektų apžiūros protokoluose – įtariamojo Remigijaus Žemaitaičio 2024 m. balandžio 4 d. apklausose nurodyti ir prie jų pridėti straipsniai ir knygos (2 t., b. l. 102-113; 6 t., b. l. 127-143; 144-168; 169-174).

2024 m. kovo 28 d. liudytojas Rimantas Zizas savanoriškai pateikė savo rašytus straipsnius ir publikuotus pasisakymus apie 1944 m. įvykusias Pirčiupių ir Kaniūkų kaimų gyventojų žudynes: 1) 2004 m. gegužės 31 d. dienraštyje „Lietuvos žinios“ skelbtą istoriko Rimanto Zizo komentarą apie 1944 m. birželio 3 d. nacistinės Vokietijos SS dalinio narių įvykdytas Pirčiupių kaimo gyventojų iššudymo priežastys ir jo vokiečių tautybės vykdytojus; 2) 2007 m. Lietuvos gyventojų ir rezistencijos tyrimo centro bei Lietuvos istorijos instituto išleistoje knygoje „Lietuvos antrajame pasauliniame kare“ skelbtą Rimanto Zizo straipsnį „Žudynių Kaniūkuose pėdsakais“ apie raudonųjų sovietų partizanų, kurių sudėtį sudarė lietuviai, rusai, žydai ir lenkai, 1944 m. sausio 29 d. įvykdytą Kaniūkų kaimo gyventojų iššudymo priežastis, eigą ir vykdytojus. Šis straipsnis ir knyga buvo apžiūrėti 2024 m. balandžio 2 d. apžiūros protokole (5 t., b. l. 104-105; 106-152).

Socialinio tinklo „Facebook“ asmeninėje paskyroje skelbtų tekstų (2023 m. gegužės 9 d., 2023 m. birželio 13 d., 14 d., 15 d.) ekrano fotonuotraukas 2024 m. balandžio 4 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo“ pateikė ir Remigijus Žemaitaitis (6 t., b. l. 78-89).

Dėl Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio viešai paskelbtų tekstų 2023 m. gegužės 10 d. į teisėsaugos institucijas kreipėsi žydų bendruomenė „Vilnius – Lietuvos Jeruzalė“ (1 t., b. l. 14; 20), nurodė, kad žydų bendruomenės „Vilnius - Lietuvos Jeruzalė“ nariai jaučiasi Remigijaus Žemaitaičio įžeisti ir pažeminti dėl jo pasisakymų. Taip pat 2023 m. birželio 23 d. į valstybės valdžios ir teisėsaugos institucijas kreipėsi Žmogaus teisių organizacijų koalicija, kuriai priklauso ir Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė, reikšdama didelį susirūpinimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio antisemitinių pasisakymų tiek Seime, tiek socialinėje erdvėje (1 t., b. l. 69). Nurodoma, kad Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio pasisakymai kelia nerimą, jie įžeidžia visą žydų tautą, kelia Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės nariams pažeminimo ir nesaugumo jausmus; Holokausto atminimas yra giliai įsišaknijęs Lietuvos žydų kolektyvinėje sąmonėje, o bet koks bandymas iškreipti ar neigti šią istorinę tragediją yra įžeidimas jų tapatybei ir orumui.

2023 m. birželio 16 d. Šiaulių apskrities žydų religinės bendruomenės pareiškime prokuratūrai „Dėl Seimo nario R. Žemaitaičio antisemitinių pasisakymų“ Nr. 23/06/16, (1 t., b. l. 66) nurodoma, kad Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio pasisakymai kursto visuomenėje tautinę nesantaiką, bendruomenės nariai patiria nesaugumo jausmą Lietuvos valstybėje.

III. ĮRODYMŲ VERTINIMAS IR VEIKOS KVALIFIKAVIMAS

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnyje įtvirtinta laisvė reikšti įsitikinimus ir skleisti informaciją, kuri gali būti ribojama tik įstatymu, jei tai būtina apsaugoti žmogaus sveikatai, garbei ir orumui, privačiam gyvenimui, dorovei ar ginti konstitucinei santvarkai, o šio straipsnio 4

dalyje nustatyta, kad saviraiškos laisvė nesuderinama su nusikalstamais veiksmais – tautinės, rasinės, religinės ar socialinės neapykantos, prievartos bei diskriminacijos kurstymu, šmeižtu ir dezinformacija.

Konstitucinė informacijos laisvės samprata neapima konstitucines vertybes iš esmės paneigiančios tariamos laisvės atlikti Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalyje nurodytus nusikalstamus veiksmus - skleisti tokias mintis, pažiūras ir t. t., kuriomis yra kurstoma tautinė, rasinė, religinė ar socialinė neapykanta, prievarta bei diskriminacija, asmenys yra šmeižiami arba kitaip yra dezinformuojama visuomenė ar atskiri jos nariai (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2005 m. liepos 8 d. nutarimas).

Teisė į saviraiškos laisvę ir jos apribojimo sąlygos taip pat įtvirtintos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 10 straipsnyje. Taigi, net ir tais atvejais, kai asmuo įgyvendina savo saviraiškos laisvę, ši laisvė nėra absoliuti ir gali būti ribojama pagal Konvencijos 10 straipsnio 2 dalies reikalavimus, t. y. pagal įstatymą, siekiant teisėto tikslo ir kai tai būtina demokratinėje visuomenėje. Be to, pagal Konvencijos 17 straipsnį (Piktnaudžiavimo teisėmis uždraudimas) jokia jos nuostata negali būti aiškinama kaip suteikianti kuriai nors valstybei, grupei ar asmeniui teisę vykdyti kokią nors veiklą ar atlikti kokį nors veiksmą, kuriais siekiama panaikinti kokias nors šioje Konvencijoje nustatytas teises ir laisves ar jas apriboti daugiau nei nustatyta Konvencijoje.

EŽTT praktika rodo, kad sprendžiant klausimą, ar teisinės atsakomybės taikymas už įvairius pasisakymus ir kita forma pareikštus teiginius nepažeidžia Konvencijos ginamos saviraiškos laisvės, be kita ko, turi būti vertinama, ar išsakytuose teiginiuose yra tiesioginių ar netiesioginių raginimų pavojingai veikti, neapykantos ir netolerancijos skleidimo, ar teiginiai buvo išsakyti įtemptame politiniame ar socialiniame kontekste, kuriam esant, bendriausia prasme, paprastai pripažįstamas tam tikro saviraiškos laisvės įgyvendinimo ribojimo būtinumas, ar teiginiai gali tiesiogiai ar netiesiogiai paskatinti žalingų padarinių atsiradimą visuomenėje, taip pat atsižvelgiama į valstybės istorinę patirtį, laiką, praėjusį nuo istorinių įvykių, su kuriais susiję teiginiai, konkretų interesą ar teisę, kuriems teiginiai daro poveikį, ir kt. (pvz., Perinçek prieš Šveicariją; Lehideux ir Isorni prieš Prancūziją; O. ir kiti prieš Prancūziją ir kt.). Saviraiškos, susijusios su istorinių įvykių vertinimu, srityje, kaip ir kitais atvejais, pripažįstama tam tikros polemikos, kandumo, perdėjimo galimybė, tačiau su sąlyga, kad istorinės diskusijos neperauga į smurto, neapykantos ar netolerancijos kurstymą (Perinçek prieš Šveicariją, par. 231, 239). EŽTT sprendimuose formuluojami saviraiškos laisvės ribojimo pagrįstumo (nepagrįstumo) kriterijai rodo sprendžiamos problemos teisinį sudėtingumą ir būtinumą tokio pobūdžio bylose, be kita ko, vadovautis proporcingumo principu ir išspręsti teisinių vertybių konfliktą, t. y. nustatyti teisingą pusiausvyrą tarp teisės į saviraiškos laisvę ir kitų vertybių bei asmenų teisių, kurias siekiama ginti šią laisvę ribojant. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad sprendžiant dėl teisės į saviraiškos laisvę ribojimo proporcingumo, EŽTT praktikoje atsižvelgiama ir į tai, kad baudžiamojo nuteisimo faktas laikomas viena sunkiausių tokio ribojimo formų (pvz., Perinçek prieš Šveicariją, par. 273; Lehideux ir Isorni prieš Prancūziją, par, 57-58).

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pažymėjęs, kad pagrindžiant baudžiamąją atsakomybę už veikas, kurios gali būti vertinamos kaip vienos ar kitos formos piktnaudžiavimas teise į saviraiškos laisvę, būtina ne tik atsižvelgti į EŽTT praktiką aiškinant Konvencijos 10 straipsnį, bet ir laikytis baudžiamojoje justicijoje taikomų asmens kaltumo nustatymo standartų: nustatyti tiek objektyviuosius, tiek subjektyviuosius nusikalstamos veikos sudėties požymius, įrodinėjimo procese vadovautis nekaltumo prezumpcija, vengti prielaidų, visas abejones vertinti kaltinamojo naudai ir kt.(kasacinė nutartis Nr. 2K-293-788/2018, 10 punktas).

Remigijus Žemaitaitis kaltinimas, kad jis: būdamas valstybės politiku – Lietuvos Respublikos Seimo nariu, viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės (BK 170 straipsnio 2 dalis); būdamas valstybės politiku – Lietuvos Respublikos Seimo nariu, viešai šiurkščiai menkino nacistinės Vokietijos Lietuvos Respublikos

teritorijoje įvykdytą žydų genocidą (Holokaustą), tai padarydamas užgauliu ir įžeidžiančiu būdu (BK 170^2 straipsnio 1 dalis).

Byloje nustatyta, kad kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis jam inkriminuojamų nusikalstamų veikų metu (2023 m. gegužės 8 d. – 2023 m. birželio 15 d.) buvo valstybės politiku - Lietuvos Respublikos Seimo nariu. Baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu Remigijus Žemaitaitis 2024 m. spalio 23 d. pasibaigusių rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą metu buvo išrinktas 2024 - 2028 m. kadencijos (XIV - ojo) Lietuvos Respublikos Seimo nariu. Lietuvos Respublikos Prezidento 2024 m. lapkričio 6 d. dekretu Nr.lK-129 naujai išrinktasis Lietuvos Respublikos Seimas buvo pakviestas į pirmąjį posėdį Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose 2024 m. lapkričio 14 d., 10.00 val. Šio posėdžio metu Remigijus Žemaitaitis davė Lietuvos Respublikos Seimo nario priesaiką. Pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją Lietuvos Respublikos Seimo nario asmuo neliečiamas. Seimo narys be Seimo sutikimo negali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, suimamas, negali būti kitaip suvaržoma jo laisvė (Konstitucijos 62 straipsnis). Vilniaus apygardos teismo 2024 m. lapkričio 18 d. nutartimi buvo pavesta Lietuvos Respublikos generaliniam prokurorui kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą dėl sutikimo leisti patraukti Lietuvos Respublikos Seimo narį Remigijų Žemaitaitį, kaltinamą pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 straipsnio 2 dalį, 170^2 straipsnio 1 dalį, Vilniaus apygardos teisme nagrinėjamoje baudžiamojoje byloje Nr. 1-184-576/2024 (proceso Nr. 1-02-2-00192-2023-4), baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę. Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. XV-22 "Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Remigijų Žemaitaitį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę" nutarta sutikti, kad Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis būtų patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, suimtas ar kitaip suvaržyta jo laisvė. Atsižvelgiant į nurodytą, kliūčių tęsti baudžiamosios bylos nagrinėjimą, nekilo.

Dėl viešumo požymio

Remigijus Žemaitaitis kaltinime nurodytus tekstus ir susirašinėjimą (2023 m. gegužės 8 d. iki 14.10 val., 2023 m. gegužės 8 d. po 14.10 val., 2023 m. birželio 13 d. apie 9.06 val., 2023 m. birželio 14 d. po 8.02 val., 2023 m. birželio 14 d. po 12.44 val., 2023 m. birželio 14 d., 2023 m. birželio 15 d. apie 08.17 val.) skelbė socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis", kalbą 2023 m. gegužės 9 d. apie 13.13 val. pasakė Lietuvos Respublikos Seime vykusio plenarinio posėdžio metu. Tokie jo veiksmai atlikti viešai. Kasacinio teismo praktikoje pripažįstama, kad internetas yra visuomenės informavimo priemonė (kasacinė nutartis Nr. 2K-56-697/2017, 5.11 papunktis). Komentarų paskelbimas socialiniame tinkle www.facebook.com reiškia, kad komentarai buvo laisvai prieinami ir juos turėjo galimybę perskaityti neapibrėžtas skaičius asmenų. Komentarų paskelbimas socialiniame tinkle www.facebook.com atitinka viešumo požymį (pvz., kasacinė nutartis Nr. 2K-58-489/2024). Kalba, pasakyta 2023 m. gegužės 9 d. apie 13.13 val. Seime vykusio plenarinio posėdžio metu, kuris buvo transliuojamas viešai, taip pat yra pasakyta viešai.

Dėl žmonių grupės ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės požymio

BK 170 straipsnio 2 dalis susijusi su vadinamosios neapykantos kalbos (angl. hate speech) vertinimu pagal baudžiamojo įstatymo normas. Sprendžiant galimos neapykantos kalbos vertinimo klausimus, yra aktuali EŽTT praktika dėl Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje įtvirtintos saviraiškos laisvės ribojimo atsižvelgiant į tai, kad naudojantis šia laisve buvo tariamai kurstomas ar pateisinamas smurtas, neapykanta ar netolerancija (t. y. buvo išsakyta neapykantos kalba) (kasacinė nutartis Nr. 2K-58-489/2024, 16 punktas). Lietuvos Respublikos neapykantos nusikaltimai ir neapykantos kalba apima keletą veikų, tarp kurių nagrinėjamai bylai aktuali BK 170 straipsnio 2 dalies sudėtis.

Būtinasis BK 170 straipsnio 2 dalyje nusikaltimo požymis yra ir tai, kad neapykantos kalba turi būti nukreipta prieš aiškiai identifikuotą šia norma saugomą žmonių grupę ar jiems priklausančius asmenis. Remigijui Žemaitaičiui inkriminuotas neapykantos kalbos nusikaltimas, nukreiptas prieš žmonių grupę ir jai priklausančius asmenis dėl jų žydų tautybės. Šiuo atveju įvertinus kaltinamojo

Remigijaus Žemaitaičio išsilavinimą, amžių, gyvenimišką patirtį, nėra pagrindo abejoti, kad jis suvokė, kad jo pasisakymai nukreipti prieš žmonių grupę ir jai priklausančius asmenis dėl jų žydų tautybės baudžiamojo įstatymo prasme. Tokia išvada daroma atsižvelgiant į Remigijaus Žemaitaičio tekstų ir pasisakymų, nurodytų kaltinime, turinį.

Ištyrusi baudžiamojoje byloje surinktus įrodymus ir įvertinusi juos BPK 20 straipsnyje nustatyta tvarka teisėjų kolegija daro išvadą, kad kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio kaltė padarius jam inkriminuojamas veikas, numatytas BK 170 straipsnio 2 dalyje bei 170^2 straipsnio 1 dalyje, įrodyta baudžiamojoje byloje surinktų ir teisme ištirtų įrodymų visuma.

Darydama išvadas ir priimdama nuosprendį teisėjų kolegija vadovaujasi liudytojų, apklaustų ikiteisminio tyrimo metu ir teisme duotais parodymais, specialistų, ekspertės paaiškinimais. Teisėjų kolegija taip pat vadovaujasi ikiteisminio tyrimo metu surinktais ir teisme ištirtais rašytiniais įrodymais, kadangi jie gauti nepažeidžiant BPK reikalavimų. Kaltinamojo parodymais vadovaujasi tiek, kiek juos patvirtina kiti byloje surinkti duomenys.

Dėl BK 170 straipsnio 2 dalyje numatytos nusikalstamos veikos

Pagal BK 170 straipsnio 2 dalį baudžiamas tas, kas viešai tyčiojosi, niekino, skatino neapykantą ar kurstė diskriminuoti žmonių grupę ar jai priklausantį asmenį dėl amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos, neįgalumo, rasės, odos spalvos, tautybės, kalbos, kilmės, etninės kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų (2017-05-04 įstatymo Nr. XIII-343 redakcija, galiojusi veikos padarymo metu).

BK 170 straipsnyje nustatytas vienas iš saviraiškos laisvės įgyvendinimo apribojimo atvejų. EŽTT sprendimuose, be kita ko, konstatuota, kad neapykantos kurstymas nebūtinai reikalauja raginimo daryti tam tikrą smurtinę ar kitokią nusikalstamą veiką. Kėsinimosi į asmenis, padaryto įžeidžiant, išjuokiant ar šmeižiant tam tikras gyventojų dalis ir grupes, pakanka, kad valstybės institucijos sutiktų kovai su rasiniais pasisakymais prioritetą neatsakingos saviraiškos laisvės, kuri pažeidžia gyventojų dalių ar grupių orumą, net saugumą, požiūriu (2012-02-09 EŽTT sprendimas byloje Vejdeland ir kiti prieš Švediją).Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad šio baudžiamojo įstatymo saugoma vertybė – žmonių lygiateisiškumas. BK 170 straipsnyje įtvirtintas draudimas pagrįstas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalies nuostata, pagal kurią laisvė reikšti įsitikinimus ir skleisti informaciją nesuderinama su nusikalstamais veiksmais – tautinės, rasinės, religinės ar socialinės neapykantos, prievartos bei diskriminacijos kurstymu, šmeižtu ir dezinformacija. Papildomi objektai yra visuomenės saugumas, taip pat žmogaus gyvybė, sveikata, orumas. BK 170 straipsnio 2 dalyje numatyta veika reiškiasi vienu ar keliais alternatyviais veiksmais: a) tyčiojimusi iš tam tikros grupės ar jai priklausančio asmens; b) jų niekinimu; c) neapykantos jiems skatinimu; d) kurstymu juos diskriminuoti. Šios veikos turi būti padarytos viešais pareiškimais plačiam neapibrėžtam žmonių ratui, nukreiptais prieš žmonių grupę ar jai priklausantį asmenį dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Tyčiojimasis – tai garbės ir orumo žeminimas, žmogaus ar žmonių grupės vaizdavimas kaip pajuokos objekto. Niekinimas – tai labai neigiamas, nepagarbus atsiliepimas apie žmogų ar žmonių grupę, džiūgavimas dėl juos ištikusios nelaimės arba prieš juos padarytų nusikaltimų ir pan. Neapykantos skatinimas – tai primetimas žmogui ar jų grupei nebūtų dalykų, kurie juos neigiamai apibūdina visuomenės akyse, sukelia priešiškumą ar provokuoja nepakantumą žmogui ar jų grupei. Kurstymas diskriminuoti – tai tiesioginis kvietimas arba netiesioginis skatinimas riboti žmogaus ar jų grupės teises ir laisves, lyginant su kitais žmonėmis ar jų grupėmis. Visos veikos pasižymi kraštutinumu, jų diskriminacinis pobūdis turi būti akivaizdus (*kasacinė nutartis Nr.* 2K-91-976/2018, 10.1.4 p.). BK 170 straipsnio 2 dalyje numatytos nusikalstamos veikos sudėtis yra formali – ji laikoma baigta nuo viešo atitinkamų pareiškimų paskelbimo, nepriklausomai nuo padarinių. Veika padaroma tiesiogine tyčia – kaltininkas supranta, kad atlikdamas viešus pareiškimus viešai

tyčiojasi, niekina, skatina neapykantą, kursto diskriminuoti žmonių grupę ar jai priklausantį asmenį, ir nori taip veikti (kasacinė nutartis Nr. 2K-91-976/2018, 5 p.)

Dėl 2023 m. gegužės 8 d., iki 14 val. 10 min. Remigijaus Žemaitaičio įrašo Facebook socialiniame tinkle (1 epizodas)

Pareikštame kaltinime nurodoma, kad Remigijus Žemaitaitis 2023 m. gegužės 8 d., iki 14 val. 10 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis", komentuodamas tą pačią dieną tinklapyje 15min.lt paskelbtą straipsnį „Izraelis nugriovęs palestiniečių mokyklą sulaukė ES priekaištų", viešai paskelbė savo parašytą tekstą (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta): „Pasirodo be Putino dar vieni gyvuliai atsirado Pasaulyje - IZRAELIS Vienas su tankais mokyklas griauna, kitas su traktoriais! Tikrai taika Pasaulyje bus! ES teigė esanti pasibaisėjusi incidentu, kai Izraelio pajėgos auštant atvyko į mokyklą, kurioje, Palestinos savivaldos pareigūno teigimu, mo Reikia tik konstatuoti, kad ši mokykla buvo pastatyta ES finansų dėka. Po tokių įvykių, nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasakymai: Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką... Kas turi dar nutikti, kad Izraelis suprastų, kad tokios provokacijos ir tokie veiksmai tik dar labiau kelia pyktį ir kartu neapykantą žydams ir jų tautai".

Teisėjų kolegija, įvertinusi baudžiamosios bylos medžiagą, sprendžia, kad abejonių tuo, jog kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" patalpino šį kaltinime nurodytą komentarą, nekyla. Šią aplinkybę patvirtina bylos medžiagoje esantys objektyvūs duomenys: „15min.lt" žurnalisto Ramūno Jakubausko elektroninis laiškas gautas Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje su socialinio tinklo Facebook paskyros „Remigijus Žemaitaitis" ekrano nuotrauka, kurioje matomas šis 2023 m. gegužės 8 d. iki 14.10 val. paskelbtas kaltinime nurodomas tektas (1 t., b. l. 1-2). Skelbtas tekstas buvo apžiūrėtas 2023 m. lapkričio 16 d. kitų objektų apžiūros protokolais (5 t., b. l. 16-18, 22-26). Taip pat šis tekstas yra Lietuvos Respublikos Seime 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateikto siūlymo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo" projekto Nr. XIVP-3085(2) priedu, pavadinimu „PRIEDAS Nr. 1" (1 t., b. l. 80-103, 87). Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis patvirtino, kad jis šį komentarą parašė.

Teisiamojo posėdžio metu Remigijus Žemaitaitis paaiškino, kad reaguodamas į portalo „15 min.lt" straipsnį „Izraelis sugriovė palestiniečių mokyklą ir sulaukė ES priekaištų", parašė įrašą socialiniame tinkle „Facebook", tačiau savo kaltės dėl nusikalstamos veikos padarymo nepripažino, nurodė, kad komentaru nesiekė viešai tyčiotis, niekinti ar skatinti neapykantos žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Jis tik kritiškai pasisakė dėl Izraelio veiksmų Gazos ruože. Būtent Izraelį, kaip valstybę, o ne žydų tautą, palygino su Rusija. Rašydamas komentarą rėmėsi faktais. „Facebook" paskyroje nurodydamas savo teiginius tekste: „Pasirodo, be Putino dar vieni gyvuliai atsirado Pasaulyje – Izraelis. Vienas su tankais mokyklas griauna, kitas su traktoriais!" atspindėjo Jungtinių Tautų rezoliucijose dėl Izraelio ir Palestinos konflikto atspindėtą faktinę situaciją bei tai, kad Izraelį dėl okupacinių veiksmų kartą jau norėta pavadinti valstybe, vykdančia „valstybinį terorizmą". Jo teiginys, kad „po tokių įvykių nelieka nuostabos, kad gimsta tokie pasakymai „lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką" buvo sietinas su tais nusikalstamais veiksmais, kuriuos Izraelis visus tuos dešimtmečius vykdė ir vykdo Palestinos teritorijoje. Jokio kurstymo ar neapykantos nenorėjo išreikšti. Šis kaip ir dauguma kitų posakių ar dainų atėjo iš senų laikų, todėl jie niekada nebuvo laikytini neapykantos kurstymu ir niekada nebuvo draudžiami. Joks teisės aktas šio pasakymo vartoti nėra uždraudęs. Teiginiu „kas turi dar nutikti, kad Izraelis suprastų, jog tokios provokacijos ir tokie veiksmai tik dar labiau kelia pyktį ir kartu neapykantą žydams ir jų tautai" nieko tyčia nekurstė, tiesiog svarstė, kėlė prielaidą ir emocingai nerimavo, kas bus, jei Izraelis nesiliaus atlikinėjęs veiksmų, kurie yra nukreipti prieš žmogaus teises.

Iš esmės analogiškas aplinkybes nurodė apklausiamas ikiteisminio tyrimo metu.

Ikiteisminio tyrimo metu Remigijus Žemaitaitis parodė, kad pasisakydamas dėl Izraelio vykdomų veiksmų Palestinoje, vadovaudamasis Jungtinių Tautų rezoliucijomis dėl Izraelio ir Palestinos konflikto, išreiškė savo nuomonę, kad dėl tokių Izraelio žydų veiksmų kitos tautos, palestiniečių atžvilgiu, kyla visuomenės nepasitenkinimas žydų tauta. Ne jo pasakyti teiginiai, o paties Izraelio žydų veiksmai palestiniečių ir Palestinos atžvilgiu skatina nepasitenkinimą žydų tauta. Jo teiginys: „Pasirodo, be Putino dar vieni gyvuliai atsirado Pasaulyje – Izraelis. Vienas su tankais mokyklas griauna, kitas su traktoriais!“ atspindi tarptautinių organizacijų rezoliucijų gausoje atspindėtą faktinę situaciją Izraelio – Palestinos konflikte. Šiame tekste esantis jo teiginys: „Po tokių įvykių nelieka nuostabos, kad gimsta tokie pasakymai „Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką...“ yra sietinas su nusikalstamais veiksmais, kuriuos Izraelis visus tuos dešimtmečius vykdė ir vykdo Palestinos teritorijoje. Neapykantos pasakyti šiuo tekstu jis nenorėjo. Šis, kaip ir dauguma kitų posakių ar dainų atėjo iš senų laikų, jie niekada nebuvo laikomi neapykantos kurstymu ir niekada nebuvo draudžiami. Kaip Lietuvos Respublikos Seimo narys ir Lietuvos Respublikos pilietis niekuomet nekurstė prieš žydų tautybės asmenis bei neturi išankstinio nusistatymo prieš žydų tautybės asmenis (6 t., b. 1. 26-31).

2024 m. kovo 15 d. ir 2024 m. kovo 18 d. apklaustas kaip įtariamasis Remigijus Žemaitaitis davė iš esmės analogiškus parodymus. Paaiškino, kad jo 2023 m. gegužės 8 d. komentarai buvo skirti Izraeliui ir žydų naujakuriams, kurie okupavo Vakarų Krantą, bet ne žydams, žydų tautai. Šiuose 2023 m. gegužės 8 d. tekstuose yra išreikšta jo emocinga nuomonė į tokius Izraelio veiksmus ir nebaudžiamumą, kad Izraelis elgiasi taip, tarsi jis gali sau leisti griauti mokyklas, civilinius objektus, žudyti kūdikius. O jeigu pasakai, kaip jis pasakė, kad Izraelis elgiasi kaip barbarai, tai buvo apkaltintas, kad eina prieš visą žydų tautą. Izraelis yra užėmęs Palestinos teritorijas ir ten yra įsikūrę 470 tūkstančių žydų, yra daugiau kaip 20 Jungtinių Tautų rezoliucijų, smerkiančių Izraelį, Europos Sąjungos institucijų bei žmogaus teisų organizacijų rezoliucijų ir pozicijų, todėl jis 2023 m. gegužės 8 d. tekste retoriškai ir paklausė, „kas dar turi atsitikti?“. Rašydamas teksto dalį „dar labiau kelia pyktį ir kartu neapykantą žydams ir jų tautai“ buvo emociškai paveiktas dėl palestiniečių mokyklos sugriovimo ir kitų Izraelio veiksmų. Todėl gal ne visai tiksliai išsireiškė rašydamas 2023 m. gegužės 8 d. įrašą, jame dėstydamas savo nuomonę. Pats nejautė ir nejaučia pykčio ir neapykantos žydams ir jų tautai. Neturėjo tikslo atskirti žydų ir žydų tautos, tai tapačios sąvokos. Šiais 2023 m. gegužės 8 d. tekstais neturėjo tikslo tyčiotis, niekinti ir skatinti neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Kalbėjo ir rašė apie Izraelį kaip apie valstybę, o ne apie žydų tautą. Jį piktino ir tebepiktina Izraelio veiksmai ir pasaulio valstybių vadovų taikomi dvigubi standartai Izraeliui. Tai atspindi ir jo pasakymas, kad dėl mokyklų ir kitų objektų griovimo, teritorijų okupavimo, Vakarų krantą okupavusių žydų vykdomos diskriminacinės, rasistinės ir agresinės politikos nenuostabu, kad pasaulyje kyla ir ateityje kils paties Izraelio veiksmų nulemtas nepasitenkinimas ne tik Izraeliu, bet ir visa žydų tauta. Dėl ko ateityje gali kilti neapykanta žydų tautai ir bus dideli socialiniai neramumai, konfliktai. 2023 m. gegužės 8 d. tekstuose esantis jo pasakymas „nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasisakymai: lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“ nėra jo sukurtas. Gal jis skamba neetiškai, bet jis tik pacitavo lietuvių liaudies tautosaką – praeityje populiarią, plačiai Žemaitijoje paplitusią vaikišką skaičiuotę. Ja neturėjo tikslo raginti ar ką nors skatinti susidoroti su žydais. Tai buvojo retorinis pamąstymas, ši skaičiuotė jo atmintyje iškilo po Izraelio veiksmų. Tai, ką rašė 2023 m. gegužės 8 d., buvo skirta jo sekėjams, tiems, kurie seka jo asmeninę paskyrą socialiniame tinkle *Facebook* (6 t., b. 1. 93-97; 99-100).

Taigi kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio pozicija ir parodymai dėl jam pareikšto kaltinimo nesikeitė viso proceso metu.

Liudytojas Ramūnas Jakubauskas, UAB „15min“ aktualijų skyriaus žurnalistas teisme parodė, kad 2023 m. gegužės 28 d. parašė straipsnį apie Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. gegužės 8 d.

„Facebook“ paskyroje paskelbtą įrašą, kuriame Remigijus Žemaitaitis rašė apie tai, kad Izraelis sugriovė ES lėšomis pastatytą mokyklą ir komentuodamas pasidalino skaičiuote apie žydus. Rašydamas straipsnį jis telefonu susisiekė su Remigijumi Žemaitaičiu bei Faina Kukliansky. Pokalbio metu Remigijus Žemaitaitis, paklaustas, ar jis nemano, kad kursto nesantaiką, atsakė, kad lyg ir nekursto bei neketina atsiprašyti. Faina Kukliansky pokalbio metu išsakė nuomonę, jog dėl panašaus pobūdžio įrašų asmenys turėtų atsiprašyti. Jo paties parašytame straipsnyje buvo naudojama informacija iš pokalbių su Remigijumi Žemaitaičiu bei Faina Kukliansky ir nurodoma, kad Remigijus Žemaitaitis „nesigaili, neapykantos neskatina, kad kuo daugiau žmonių perskaitytų“. Niekas asmeniškai iš žydų bendruomenės į jį nesikreipė, tačiau ambasadoriai siuntė pranešimus žiniasklaidos priemonėmis, el. paštu.

Liudytoja Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky teisme parodė, kad Lietuvos žydai yra ypatingai jautri tautinė grupė, išgyvenusi genocidą. Bendruomenės, kurios kreipėsi su pareiškimais, pasisakymus suprato kaip įžeidimą. Ją, kaip žydę, labiausiai įžeidė R. Žemaitaičio pasisakymuose pavartotas eilėraštukas, kurį ji supranta tiesiogine prasme. Pagaliuku sakoma užmušti žyduką ir tą eilėraštuką pasakė Seimo narys, kuriam taikomi aukštesni standartai. Jos vertinimu, pasisakymuose asmuo kursto tam tikras grupes. Ikiteisminio tyrimo metu Faina Kukliansky parodė, kad tekste R. Žemaitaitis susiejo gerai Lietuvoje žinomą antisemitinį eilėraštuką, skatinantį pagaliu užmušti tą žyduką su neva tai įvykusiais įvykiais Izraelyje, tuo pat metu, pavadindamas Izraelį dar vienais gyvuliais ir prilygindamas Izraelį Putinui. Tai yra klasikinis antisemitizmo stereotipas, kad visi žydai atsakingi už Izraelio politiką, žydų nemėgsta ir dėl Izraelio valstybės. Izraelio kritiką siejant su visų žydų kritika tokiu būdu tai tampa klasikiniu antisemitizmo pavyzdžiu, kuris yra gajus Lietuvoje. Nurodė, kad antra pasisakymo dalis, eilėraštukas, yra labai įžeidus. Nuo keturiolikos metų negirdėjo tokio posakio, kur kviečiama pagaliuku užmušti žyduką. Jai nesuprantamos Remigijaus Žemaitaičio pasisakymo priežastys. Pasekmės yra akivaizdžios – jo pasisakymai įžeidė žydus, sukėlė jiems labai nemalonius jausmus, pažemino. Nurodė, kad tai buvo išsakyta gegužės 8 d., kada nacistinė Vokietija pasirašė Antrajame pasauliniame kare kapituliacijos aktą ir žydai mini Holokausto pabaigą. Kurstyti Lietuvos visuomenę vėl mušti žydus nėra labai geras tonas, o greičiau nusikaltimas, numatytas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 straipsnyje (5 t., b. l. 32-34).

Taigi apklausti liudytojai parodė, kad Remigijaus Žemaitaičio parašytą tekstą suprato kaip neapykantos kalbą.

Baudžiamojoje byloje buvo atliktas lingvistinis teksto tyrimas ir pateiktos pakankamai aiškios, išsamios, motyvuotos ir logiškos išvados:

1. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023 m. gegužės 30 d. specialisto išvada Nr. EAN-9, kurioje nurodyta, kad šiuo komunikacijos aktu yra išsakoma asmeninė kritiška bei nepakanti nuomonė. Pasakymu žeminami, niekinami žydai dėl jų tautybės. Aprašomojoje dalyje nurodoma, kad viešai paskleista negatyvia nuomone bent iš dalies tyčiojamasi iš žydų kaip visuomenės grupės, skiriamos tautiniu pagrindu. (3 t., b. l. 4-7). Specialistas Laimutis Laužikas teisme išvadą patvirtino. Nurodė, kad pacituota skaičiuotė yra aiškiai žeminančio pobūdžio. Teikė išvadą, kad niekinami, žeminami žydai dėl jų tautybės, nes yra pacituota skaičiuoklė ir taip pasakoma. Teikdamas išvadą vertino visą kontekstą. Paaiškino, kad tekste yra citata ir autoriaus mintys, pasakymo citata žeminami ir niekinami žydai dėl jų tautybės, o autorius mintimis bjaurisi poelgiu ir apie žydų tautybę nekalba. Niekinimo sąvoka apima ir tyčiojimosi sąvoką, niekinimo sąvoka yra stipresnė. Žeminimo ir niekinimo sąvokos daugeliu procentų sutampa.

2. Lietuvos teismo ekspertizės centro 2023 m. birželio 29 d. ekspertizės aktas Nr. 11-1436 (23), kuriame pateikta išvada, kad tiriamajame Remigijaus Žemaitaičio „Facebook“ įraše yra žeminami žydai, yra propaguojamos prieš žydus nukreiptos idėjos (3 t., b. l. 16-18). Kaip matyti iš ekspertizės akto aprašomosios dalies, ekspertė išvadas formulavo vertindama pasisakymų visumą ir kontekstą. Ekspertė nurodė, kad iki teksto „Tikrai taika pasaulyje bus“ yra pasisakoma ne apie žydus

ar Izraelio gyventojus, o apie Izraelį kaip valstybę, t. y. politinį vienetą. Tačiau toliau tekste kalbama apie žydų tautybės asmenis. Autorius cituoja skaičiuotę, kuri laikytina antisemitine, nes joje komiškai vaizduojamas smurtas prieš žydų tautybės asmenį, tokiu būdu tyčiojantis/.../. Tiriamojo pasakymo struktūra atitinka dažniausią vartosenos tipą: kalbėtojas pacituoja folklorą ir išsako mintį, kad toks reiškinys (antisemitiniai pasisakymai) yra normali Izraelio veiksmų išdava. Tokiu būdu antisemitizmas normalizuojamas. Mintis tęsiama teiginiu, jog Izraelio veiksmai „kelia pyktį kartu neapykantą žydams ir jų tautai". Šiuo pasakymu perteikiama mintis, kad už neapykantą žydams atsakingi ne tie, kurie tą neapykantą skleidžia, o Izraelis. Antisemitizmo normalizavimo idėja, kartu su pacituota antisemitine skaičiuote, yra žeminanti žydų tautybės asmenis. Teismo posėdžio metu apklausta ekspertė Gintarė Herasimenkienė parodė, kad lingvistai stengiasi nevartoti teisinių sąvokų, traktuoja, kad tyčiojimasis yra teisinė sąvoka. Sąvokos „žeminimas, niekinimas" vartojamos kaip sinonimai.

Specialisto išvada yra tik vienas iš įrodymų, kuris teismo turi būti įvertintas išsamiai ir nešališkai išnagrinėjus visas bylos aplinkybes (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-73-942/2017, 2K-368-489/2018 ir kt.). Išvadas dėl to, ar tam tikras komentaras atitinka nusikalstamos veikos požymius, daro teismas, o kalbos specialisto atlikto tyrimo paskirtis – esant poreikiui padėti teismui teisingai suvokti komentarą, jo bendrą turinį, atskirus jo žodžius kalbine prasme, atriboti informacijos paskleidimą nuo nuomonės ir pan. (kasacinė nutartis Nr. 2K-58-489/2024).

Lyginant abi nurodytas išvadas nustatyta, kad jos iš esmės neprieštarauja viena kitai. Kaip matyti, ekspertams L. Laužikui ir S. Kietytei buvo suformuluoti ir tapatūs, ir skirtingi klausimai, ir kiekvienas jų teikė išvadas atsakydamas į jam užduodamus klausimus. Vis tik, tiek vienas, tiek kitas ekspertas tyrė tą patį tekstą ir abu pasisakė, kad tekstu yra niekinami, žeminami žydai, iš jų tyčiojamasi.

Komentaro turinys ir kontekstas leidžia teigti, kad niekinantys ir neapykantą skatinantys, žeminantys garbę ir orumą teiginiai yra nukreipti prieš aiškiai identifikuojamą grupę – žydų tautybės asmenis.

Teisėjų kolegija, vertindama šį Remigijaus Žemaitaičio komentarą ir jo turinį, atsižvelgia į tai, kad jame vartojami paniekinami epitetai („gyvuliai"), cituojama antisemitinė skaičiuotė, kurioje vaizduojamas smurtas prieš žydų tautybės asmenis juos išjuokiant, kartu nurodoma, kad jos vartojimas nekelia nuostabos. Tokiais pasisakymais žeminamas žmogaus orumas. Tekste kalbama ir apie žydų tautybės asmenis, išsakoma mintis, kad toks reiškinys (antisemitiniai pasisakymai) yra normali Izraelio veiksmų išdava. 2023 m. birželio 29 d. ekspertizės akte Nr. 11-1436 (23), nustatyta, kad įraše yra žeminami žydai, yra propaguojamos prieš žydus nukreiptos idėjos; antisemitizmo normalizavimo idėja, kartu su pacituota antisemitine skaičiuote, yra žeminanti žydų tautybės asmenis. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023 m. gegužės 30 d. specialisto išvada Nr. EAN-9, patvirtina, kad pasakymu žeminami, niekinami žydai dėl jų tautybės; viešai paskleista negatyvia nuomone bent iš dalies tyčiojamasi iš žydų kaip visuomenės grupės, skiriamos tautiniu pagrindu. Aptarti duomenys leidžia spręsti, kad objektyvieji nusikalstamos veikos požymiai - tyčiojimasis, niekinimas, neapykantos skatinimas yra įrodyti. Tokią išvadą leidžia daryti teksto lingvistinė išraiška, aptartos specialisto ir ekspertizės išvados, jų paaiškinimai teisme.

Tai, kad išsakytu komentaru yra tyčiojamasi, niekinama, skatinama neapykanta žmonių grupei ar jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės rodo nusikalstamą veikos pobūdį. Tokiu būdu svarbu yra ne tai, kad, kaltinamojo teigimu, jis išsakė savo kritišką nuomonę į atitinkamus įvykius, kad rėmėsi patikimais šaltiniais, bet tai, kaip tai yra padaryta, kokias žodžiais išreikšta. Kaip matyti pats kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis pripažįsta, kad jo komentaras nemalonus, neetiškas. Nagrinėjamu atveju Remigijus Žemaitaitis komentare išsakydamas savo nuomonę, pasirinko tokį stilių (vartojo niekinančią, išjuokiančią, žmogaus orumą žeminančią ir neapykantą tautiniu pagrindu išskiriamai asmenų grupei demonstruojančią kalbą), kuriuo viešai tyčiojosi, niekino, skatino neapykantą žmonių grupei ar jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės.

Spręstina, kad kalbine, rašytine forma buvo peržengtos saviraiškos laisvės ribos. Net jei Remigijus Žemaitaitis turėjo tikslą savo komentaru atkreipti pasaulio ir Lietuvos visuomenės dėmesį į vykstantį Izraelio-Palestinos konfliktą bei Izraelio vykdomus karo veiksmus, tai tokio tikslo įgyvendinimas, atsižvelgiant į komentaro kontekstą, nebuvo proporcingas kitų žmonių konstitucinių teisių pažeidimo atžvilgiu ir peržengė saviraiškos laisvės ribas.

Iš 2024 m. kovo 4 d. Lietuvių kalbos instituto rašto Nr. S-24 (1.18.) matyti, kad posakis (skaičiuotė) („Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką") nėra paplitęs oficialiojoje bendrinėje kalboje, nefiksuojamas lietuvių kalbos aiškinamuosiuose žodynuose, jo nėra ir „Lietuvių kalbos žodyno" kartotekose. Geolingvistikos centro mokslininkų publikuotuose lietuvių tarmių žodynuose, tarminių tekstų rinkiniuose, ir visuomenei laisvai prieinamose internetinėse duomenų bazėse minėto posakio nėra (3 t., b. l. 157-158). Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto rašte Nr. R5-65 (3 t., b. l. 162-163) nurodoma, kad Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvių tautosakos archyve (toliau – ir LLTI LTA) tekstas „Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką" ir jo variantai randami LLTI LTA saugomuose rinkiniuose. Tekstas yra klasifikuojamas kaip skaičiuotė (smulkiosios tautosakos žanras), vartota vaikų ir jaunesnių paauglių, neformalioje aplinkoje, dažniausiai pasitelkta prieš žaidimą, siekiant nustatyti žaidime dalyvaujančiųjų funkcijas.

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis teigė, kad skaičiuotė, kurią jis panaudojo, neuždrausta vartoti. Vis dėlto, svarbu, kokią mintį skaičiuotės pavartojimas davė bendram įrašo kontekstui. 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akte Nr. 11-2674(23) ekspertė Gintarė Herasimenkienė pasisakydama dėl gegužės 8 d. parašyto teksto nurodė, kad cituojama skaičiuotė plačiai buvo vartojama po Antrojo pasaulinio karo ir siejasi su Holokaustu. Šios skaičiuotės pacitavimas į Remigijaus Žemaitaičio pasisakymą įneša daugiasluoksnį istorinės prieš žydus nukreiptos neapykantos krūvį. Vertinant Remigijaus Žemaitaičio kalbos visumą, žodžiais „Aš pacitavau labai žodį „nelieka nuostabos, kodėl po tokių įvykių, atsiranda spaudoje pasakymai „Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką", Remigijus Žemaitaitis normalizuoja neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą, vartojimą. Toks normalizavimas yra užgaulus žydams, todėl vertinamas kaip žeminantis žydų tautinę grupę. Atliekant teismo lingvistinį tyrimą nėra daroma skirtis tarp žeminimo ir niekinimo. Taigi, aplinkybė, kad pacituota skaičiuotė nėra uždrausta vartoti, nusikalstamos veikos kvalifikavimui įtakos neturi ir nešalina kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio veiksmų pavojingumo.

Saviraiškos laisvės įgyvendinimas, taip pat ir skelbiant kitų autorių tekstus nėra beribis, todėl tiek tarptautinių, tiek nacionalinių teismų praktikoje pripažįstama, kad saviraiškos teisės realizavimas gali būti ribojamas atsižvelgiant į kitus saugomus interesus ir vertybes, kuriems dėl saviraiškos teisės įgyvendinimo gali būti padaroma didesnė žala ir tai gali sukelti visuomenėje negatyvius padarinius (kasacinė nutartis Nr. 2K-91-972018, 8 punktas). Pažymėtina, kad Remigijus Žemaitaitis panaudotos skaičiuotės ir komentaro turinio pobūdį suprato, taigi galėjo jį vertinti kritiškai ir suvokęs turinio pobūdį jo neskelbti, tačiau jis vis tiek paskelbė įrašą, kuris akivaizdžiai skatina neapykantą žmonių grupei, skiriamai tautiniu pagrindu.

Pastebėtina ir tai, kad neapykantos nusikaltimo motyvas nebūtinai turi būti neapykantos jausmas žmonių grupei ar jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Nusikaltimas gali būti padaromas ir dėl kitų priežasčių (pasipiktinimo vienu ar kitu įvykiu, politinio populiarumo, visuomenės dėmesio siekimo ir pan.)

Atsižvelgiant į nurodytą, teisėjų kolegija sprendžia, kad įrašas atitinka kaltinime nurodytus BK 170 straipsnio objektyviuosius požymius – tyčiojimąsi, niekinimą, neapykantos skatinimą. Kaltinamasis, suprasdamas savo žodžių prasmę, suvokė, kad savo viešu pareiškimu tyčiojasi, niekina ir skatina neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės ir norėjo taip veikti, t. y. veikė tiesiogine tyčia. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio veiksmai - 2023 m. gegužės 8 d. iki 14 val. 10 min. socialiniame tinkle Facebook

paskelbtas įrašas atitinka BK 170 straipsnio 2 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties objektyviuosius ir subjektyviuosius požymius.

Dėl 2023 m. gegužės 8 d., po 14 val. 10 min. Remigijaus Žemaitaičio įrašo Facebook socialiniame tinkle (2 epizodas)

Remigijus Žemaitaitis, 2023 m. gegužės 8 d., po 14 val. 10 min., Vilniuje, socialinio tinklo Facebook asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" viešai paskelbė savo parašytą tekstą (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta): „Pasirodo mūsų žurnalistui ir vietiniams Lietuvos žydukams, mokyklų griovimas Palestinoje tai dar viena atrakcija?! Panašiu principu Putinas Ukrainoje linksminasi su ten esančiais mokiniais ir jų ateitimi! Tikrai stipru ES INSTITUCIJOS duoda pinigų Palestinoje mokyklos statymui, siekiui ugdyti jaunimą bei prisidėti prie pilietiškos visuomenės, tai mūsų draugovininkai, pradeda aiškinti, kad ta MOKYKLA PER ARTI PASTATYTA BUVO! MOKYKLA PER ARTI PASTATYTA, nes matai Izraelio žydai nusprendė, kad iš jos bus puolamas Izraelis, (domu kai Faina reaguotų, jei į Šilutės r. gimnazijas Putinas bombas paleistų, ir savo 143 mln gyventojams aiškinti, kad PER ARTI BUVO RUSIJOS SIENOS, tai reikėjo ją patraukti? Kas per PASAULIO TVARKOS SUPRATIMO PRINCIPAI Kas per kvailys dar tokius argumentus sugalvoti galėjo? Pasirodo vietiniai draugovininkai tikrai gerai mokosi iš Putino, kuris Ukrainoje ne tik mokyklas, darželius, teatrus, bet ir ligonines sprogdino (a) nes jos PER ARTI RUSIJOS BUVO? Gal kitą kartą Izraelis numes bombą ant Palestiniečių ligoninės su prierašu susprogdinome, nes bijojome, kad jie mus puls. Dabar suprantu, kodėl Izraelio žydelis premjeras per Šabą pas Putką varė 2022.03.05. t.y. 6 dienoms po jo įsiveržimo į Ukrainą P.s. Nors esant Šabui žydas, nes puoduko neplauna, dirbti negali AŠ JUMS NORIU SUTEIKTI ŠANSO MIELI IZRAELIO ŽYDAI ATSIPRAŠYTI PALESTINOS IR ES, UŽ JŪSŲ ŠLYKŠČIUS VEIKSMELIUS SVETIMOJE ŠALYJE Ir pasikartosiu "Po tokių įvykių, nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasakymai: Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką".

Teisėjų kolegija, įvertinusi baudžiamosios bylos medžiagą, sprendžia, kad abejonių tuo, jog būtent kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" patalpino kaltinime nurodytą komentarą, nekyla. Šias aplinkybes patvirtina bylos medžiagoje esantys objektyvūs duomenys: tarnybinio pranešimo duomenimis (1 t., b. l. 80-84) Lietuvos Respublikos Seimo internetinėje svetainėje buvo rastas Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateikto siūlymo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo" projektas Nr. XIVP-3085(2) su priedais: Priedas Nr. 2 prasideda žodžiais „Pasirodo mūsų žurnalistui..."(1 t., b.l. 88), šis tekstas apžiūrėtas apžiūros protokolu (2 t., b. l. 80-81, 82-83). Remigijus Žemaitaitis nurodė parašęs šį komentarą.

Teisiamojo posėdžio metu Remigijus Žemaitaitis parodė, kad tokiu viešai paskelbtu įrašu nesiekė viešai tyčiotis, niekinti ar skatinti neapykantos žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. 2023 m. gegužės 8 d. jo paskyroje socialiame tinkle „Facebook" viešai paskelbtas tekstas nėra antisemitinis. Pažymėjo, kad jo pacituota skaičiuotė yra vadinamoji liaudies kūryba ir jokiais aktais nėra pripažinta antisemitine. Ji patalpinta viešai prieinamuose puslapiuose. Jis skaičiuotę citavo paraidžiui, jos neiškraipė. Nurodė, kad skaičiuotė jam žinoma iš vaikystės. Kadangi skaičiuotė nėra uždrausta, ji negali būti laikoma antisemitine ir negali būti kaip pagrindas vertinti, kad jo išsakyti teiginiai apie žydus žeminantys ar kitaip kurstantys naudoti smurtą.

2024 m. kovo 29 d. apklaustas kaip įtariamasis Remigijus Žemaitaitis parodė, jog 2023 m. gegužės 8 d., po 14 val. 10 min., socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" viešai paskelbtame tekste esantis jo parašymas „vietiniams Lietuvos žydukams", kartu minint ir vardą „Faina", yra apie Fainą Kukliansky, kuri yra Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė.

Rašydamas „žydukai“ nieko asmeniško neturėjo. Nevertina šito žodžio kaip menkinančio. Šiame tekste rašydamas „mūsų draugovininkai“, „vietiniai draugovininkai“ galvoje turėjo lietuvių, rusų, baltarusių, žydų ir kitų tautybių žmones, kurie prisidėjo prie lietuvių, žydų ir kitų Lietuvos gyventojų trėmimų, žudymo, kankinimo. Šiame tekste parašydamas „Izraelio žydelis premjeras per Šabą pas Putką varė 2022.03.05. t. y. 6 dienoms po jo įsiveržimo į Ukrainą P. s. Nors esant Šabui žydas, net puoduko neplauna, dirbti negali“, norėjo sarkastiškai atkreipti dėmesį, kad per šabą, per savaitės septintą dieną, žydams draudžiama dirbti darbus, važiuoti automobiliu. Kadangi Tora atsirado anksčiau negu aviacija, jis ir parašė, jog keista, kad Izraelio premjeras per šabą skrenda pas Putiną. Mažybinį žodelį „žydelis“ panaudojo nenorėdamas nieko įžeisti. Jo vertinimu, tai nėra menkinanti reikšmė. Šiame tekste pakartodamas skaičiuotę „lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“ neturėjo tikslo, jokios tyčios ką nors įžeisti, iš ko nors pasityčioti. Kodėl vartojo šią skaičiuotę, jau yra paaiškinęs (6 t., b. l. 122-123).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. vasario 28 d. specialisto išvada Nr. 11-206 (24) nustatyta, kad tirti pateiktame įraše, prasidedančiame žodžiais „Pasirodo mūsų žurnalistui ir vietiniams Lietuvos žydukams, (...)“, pasibaigiančiame žodžiais „(...) Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“, yra žeminami žydų tautybės asmenys, yra propaguojama prieš žydų tautybės asmenis nukreipta antisemitizmo normalizavimo idėja (3 t. b. l. 152-154).

Teisėjų kolegija, vertindama šį Remigijaus Žemaitaičio komentarą ir jo turinį, pažymi, kad šis komentaras susijęs su pirmuoju. Tokią išvadą leidžia daryti pats komentaro teksto turinys ir naudojamai žodžiai: “ir pasikartosiu“. Vertindama šį komentarą, teisėjų kolegija atsižvelgia į tai, kad kaltinamasis jame pakartoja tą pačią, kaip ir pirmame komentare, antisemitinę skaičiuotę, vartoja pašaipius žodžius „žydukams‘, „žydelis“, kuriais apibūdinami Lietuvos žydai ir Izraelio premjeras, kad tekste šaipomasi iš šabo tradicijos. Tai, kad komentare naudojami teiginiai, kuriais propaguojama prieš žydų tautybės žmones nukreipta antisemitizmo normalizavimo idėja, tokiu būdu tyčiojamasi, niekinama ir skatinama neapykanta žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės, patvirtina Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. vasario 28 d. specialisto išvada Nr. 11-206 (24), kurios aprašomojoje dalyje nurodyta, kad šiame Remigijaus Žemaitaičio „Facebook“ pasisakyme kalbama ne tik apie Izraelio kaip valstybės veiksmus ir išreiškiama jų kritika, bet ir apie žydų tautybės asmenis. Teksto pradžioje Lietuvos žydams įvardinti vartojamas deminutyvas „žydukai“, ironizuojama, esą jiems mokyklų griovimas Palestinoje yra atrakcija, tokiu būdu šaipantis. Pašaipi deminutyvinė forma „žydelis“ vartojama ir kalbant apie Izraelio premjerą bei jo vizitą Rusijoje. Akcentuojama, kad šis vizitas vyko per šabą. Tekste šaipomasi iš šios tradicijos, hiperbolizuojant, esą žydai net puoduko neplauna per Šabą, bet štai susitikime su V. Putinu dalyvauja. Pašaipą parodo ir panaudotas jausmeženklis. Paskutinėje pastraipoje autorius siūlo Izraelio žydams atsiprašyti už jų veiksmus Palestinoje ir cituoja savo 2023 m. gegužės 8 d. įrašą. Kaip ir 2023 m. gegužės 8 d. įraše, skaičiuotė tekste funkcionuoja kaip antisemitinės kalbos pavyzdys, teigiant, kad tokio folkloro vartojimas „nekelia nuostabos“, išreiškiama idėja, kad antisemitinė neapykantos kalba yra normalus reiškinys Izraelio veiksmų kontekste, tokiu būdu yra normalizuojamas antisemitizmas. Antisemitizmo normalizavimo idėja, kartu su pacituota antisemitine skaičiuote, yra žeminanti žydų tautybės asmenis. Tekste išreikštos pašaipos taip pat laikytinos žeminančiomis (3 t. b. l. 152-154).

Tai, kad išsakytu komentaru yra tyčiojamasi, niekinama, skatinama neapykanta žmonių grupei ar jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės rodo nusikalstamą veikos pobūdį. Kaip jau minėta, svarbu yra ne tai, kad, kaltinamojo teigimu, jis išsakė savo kritišką nuomonę į atitinkamus įvykius, kad rėmėsi patikimais šaltiniais, bet tai, kaip tai yra padaryta, kokias žodžiais išreikšta. Pats kaltinamasis pripažįsta, kad jo komentarai nemalonūs, neetiški. Nagrinėjamu atveju Remigijus Žemaitaitis komentare išsakydamas savo nuomonę, pasirinko tokį stilių (vartojo niekinančią, išjuokiančią, žmogaus orumą žeminančią ir neapykantą tautiniu pagrindu išskiriamai asmenų grupei demonstruojančią kalbą), kuriuo viešai tyčiojosi, niekino, skatino neapykantą žmonių grupei ar jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Tokia viešai reiškiama nuomonė peržengia

saviraiškos laisvės ribas, pažeidžia lygiateisiškumo principą ir užtraukia baudžiamąją atsakomybę pagal BK 170 straipsnio 2 dalį. Kaip jau buvo paminėta motyvuose dėl pirmojo nusikalstamos veikos epizodo, aplinkybė, kad pacituota skaičiuotė nėra uždrausta vartoti, nusikalstamos veikos kvalifikavimui įtakos neturi ir kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio veiksmų pavojingumo nešalina.

Atsižvelgiant į nurodytą, teisėjų kolegija sprendžia, kad įrašas atitinka kaltinime nurodytus BK 170 straipsnio objektyviuosius požymius – tyčiojimąsi, niekinimą, neapykantos skatinimą. Kaltinamasis, suprasdamas savo žodžių prasmę, suvokė, kad savo viešu pareiškimu tyčiojasi, niekina ir skatina neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės ir norėjo taip veikti, t. y. veikė tiesiogine tyčia. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio veiksmai - 2023 m. gegužės 8 d. po 14 val. 10 min. socialiniame tinkle Facebook paskelbtas įrašas atitinka BK 170 straipsnio 2 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties objektyviuosius ir subjektyviuosius požymius.

Dėl 2023 m. gegužės 9 d., apie 13 val. 13 min. Remigijaus Žemaitaičio Lietuvos Respublikos Seime vykusio plenarinio Seimo posėdžio metu viešai pasakytos kalbos (3 epizodas)

Remigijus Žemaitaitis 2023 m. gegužės 9 d., apie 13 val. 13 min., Vilniuje, Gedimino pr. 53, Lietuvos Respublikos Seime vykusio plenarinio Seimo posėdžio metu viešai pasakytos kalbos dalyje, kurioje Seimo nariams neigė, jog 2023 m. gegužės 8 d. savo paskyroje socialiniame tinkle Facebook viešai paskelbti jo tekstai yra antisemitiniai, žodžiais: „Aš pacitavau „nelieka nuostabos, kodėl po tokių įvykių atsiranda spaudoje pasakymai „imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“, taip vėl viešai paskleidė prieš žydų tautybės asmenis nukreiptą antisemitizmo normalizavimo idėją, normalizavo neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą, vartojimą ir taip viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės.

Tai, kad būtent kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis 2023 m. gegužės 9 d., apie 13 val. 13 min., Vilniuje, Gedimino pr. 53, Lietuvos Respublikos Seime vykusio plenarinio Seimo posėdžio metu viešai pasakė kalbą ir šios kalbos teksto, abejonių nekyla. Šias aplinkybes patvirtina bylos medžiagoje esantys objektyvūs duomenys: 2023 m. gegužės 29 d. ir 2023 m. lapkričio 16 d. kitų objektų apžiūros protokolais buvo apžiūrėtas vaizdo ir garso įrašas, kuriame užfiksuota Remigijaus Žemaitaičio kalba Lietuvos Respublikos Seime 2023 m. gegužės 9 d. (2 t., b. l. 30-35, 36-37).

Teisiamojo posėdžio metu Remigijus Žemaitaitis parodė, kad 2023 m. gegužės 9 d., apie 13 val. Lietuvos Respublikos Seime vykusio plenarinio Seimo posėdžio metu viešai išsakytos kalbos metu bandė paaiškinti, kad 2023 m. gegužės 8 d. jo paskyroje socialiame tinkle „Facebook“ viešai paskelbtas tekstas nėra antisemitinis. Seimo posėdžio metu nesiekė viešai paskleisti prieš žydų tautybės asmenis nukreiptą antisemitizmo normalizavimo idėją, priešingai – norėjo paaiškinti, jog jo pozicija nėra nukreipta prieš žydų tautybės asmenis. Pasisakymo Seimo posėdžio metu citavo atskiras savo įrašo teksto dalis ir aiškino, kuo remiantis išsakė atitinkamus teiginius bei ką turėjo omenyje taip kalbėdamas. Seimo posėdžio metu šią skaičiuotę pakartojo tik reaguodamas į Seimo narių E. Gentvilo, V. Čmilytės-Nielsen, premjerės I. Šimonytės bandymą įžeisti jį, pavadinant antisemitu. Tuo jis parodė, kad neketina atsisakyti savo pasakytų žodžių, išsižadėti savo įsitikinimų, savo nuomonės. Nurodė, kad jis skaičiuotę panaudojo kaip saviraiškos priemonę.

2024 m. kovo 29 d. apklausiamas kaip įtariamasis Remigijus Žemaitaitis parodė, jog 2023 m. gegužės 9 d., apie 13 val. 13 min., Lietuvos Respublikos Seime vykusio plenarinio Seimo posėdžio metu skaičiuotę „Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“ viešai išsakė reaguodamas į Seimo narių Eugenijaus Gentvilo, Viktorijos Čmilytės-Nielsen, premjerės Ingridos Šimonytės bandymą įžeisti jį pavadinant jį antisemitu. Tą skaičiuotę dar kartą pakartojo, pažymėdamas, kad neketina atsisakyti savo pasakytų žodžių, išsižadėti savo įsitikinimų ir savo nuomonės (6 t., b. l. 123).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akte Nr. 11-2674 (23) pateikta išvada, kad Remigijaus Žemaitaičio Seime gegužės 9 d. pasakytoje kalboje žodžiais „Aš pacitavau labai žodį „nelieka nuostabos, kodėl po tokių įvykių atsiranda spaudoje pasakymai „Imkit,

vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką“ normalizuojamas neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą, vartojimas. Toks normalizavimas yra užgaulus žydų tautinei bendruomenei, todėl vertinamas kaip žeminantis žydų tautinę grupę. Atliekant lingvistinį tyrimą nėra daroma skirtis tarp žeminimo ir niekinimo. Remigijaus Žemaitaičio Seime gegužės 9 d. pasakytoje kalboje Seimo nariams įrodinėjama, kad neapykantos kalbos, kuriai siūloma užmušti žydą, vartojimas yra normalus, tokiu būdu propaguojama neapykantos kalbos normalizavimo idėja. (3 t., b. l. 120-122).

Apklausta teisme ekspertė Ginatrė Herasimenkienė šią išvadą patvirtino. Parodė, kad išvada kategoriška. Sąvokos „žeminimas, niekinimas“ yra vartojamos kaip sinonimai. Remigijaus Žemaitaičio kalba, pasakyta Seime 2023 m. gegužės 9 d., yra jo reakcija į kilusį pasipiktinimą dėl gegužės 8 d. jo paskelbto įrašo socialiniame tinkle Facebook. Ja jis siekė paaiškinti Seimo nariams, ką turėjo omenyje rašydamas pasipiktinimą sukėlusį įrašą ir pasirodyti teisiu. Skaičiuotė pavartojama dėl to, kad pasakytų papildomai informaciją, šalia to kas vyksta Vakarų krante. Pavartojant tą skaičiuotę ir pridedant prie jos frazę, kad nekelia nuostabos, yra kalbama apie visą tautinę grupę. Neapykantos kalbos normalizavimas pasireiškia Remigijaus Žemaitaičio naudota skaičiuote ir fraze „nekelia nuostabos“.

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023 m. rugsėjo 26 d. specialisto išvada Nr. EAN-18 specialistas Laimutis Laužikas pateikė išvadą, kad aptariamame tekste kryptingai nuo kai kurių lokalių Izraelio visuomeninių įvykių (sugriautos palestiniečių mokyklos) pereinama prie platesnių istorinių ir socialinių apibendrinimų. Suvokiant kiekvienos tautos, taip pat ir lietuvių, prigimtinę teisę kaip galimybę savarankiškai tvarkyti savo valstybės vidaus ir užsienio reikalus, aptariamame tekste mėginama tą teisę morališkai stiprinti, Izraelį pateikiant kaip agresyvią karo veiksmus inicijuojančią, paramos nevertą valstybę. Neabejotina, kad daugelis teksto įžvalgų yra sustiprinta dabartinės geopolitinės situacijos įtaka. Taigi tiriamasis tekstas laikytinas papildomu, ankstesnį viešai paskelbtą tekstą išplečiančiu pareiškimu, kuriame nuomonė ir informacija formuluojama pakankamai korektiškai. Tai rodo turinio bei kalbos ypatybės ir autoriaus intencijos. Tekste aprašomų veiksmų iniciatorių skiriamasis bruožas (kartu ir pagrindas jas vertinti) nėra priklausymas žydų tautybei apskritai. Kalbama ne apie žydų, o apie Izraelio kaip valstybės veiksmus - tai, kas kalbama apie Izraelį, savaime nėra taikytina žydams kaip tautybei apskritai, taigi Izraelio kaip valstybės kritika savaime nėra ir neigiama nuomonė apie žydus kaip žmonių grupę, skiriamą tautiniu pagrindu, apie juos kaip tautybės atstovus apskritai, juolab nereiškiamas noras juos diskriminuoti. Taip pat nėra pagrindo teigti, kad menkinamas ar įžeidžiamas dalies visuomenės apibūdinimas taip pat kartu savaime būtų tyčiojimasis, niekinimas, neapykantos, smurto skatinimas būtent dėl kilmės ar tautybės apskritai. Taigi tiriamame tekste nėra tyčiojamasi, niekinama, skatinama neapykanta ar kurstoma diskriminuoti, smurtauti ar kitaip kenkti kokiam nors konkrečiam asmeniui ar žmonių grupei dėl tautybės (3 t., b. l. 91-96). Teisme specialistas Laimutis Laužikas išvadą patvirtino. Nurodė, kad 2023 m. gegužės 9 d. pasakytas tekstas yra papildymas prie buvusio. Pavartota skaičiuote įžeidžiami žydai tautiniu pagrindu. Skaičiuotė savo esme nukreipta prieš žydus kaip prieš visą tautą.

Teisėjų kolegija, vertindama šią Remigijaus Žemaitaičio kalbą ir jos turinį, pirmiausia pažymi, kad minėta kalba, pasakyta Lietuvos Respublikos Seime plenarinio posėdžio metu, iš esmės siejasi su gegužės 8 d. paskelbtais komentarais, nes jo kalba yra reakcija į kilusį pasipiktinimą dėl gegužės 8 d. įrašų socialiniame tinkle “Facebook“. Pats kaltinamasis nurodo, kad viešai išsakytos kalbos metu bandė paaiškinti, kad 2023 m. gegužės 8 d. jo paskyroje socialiame tinkle „Facebook“ viešai paskelbtas tekstas nėra antisemitinis.

Vertinant pasakytą kalbą ir tos kalbos teksto dalį, nurodytą kaltinime, nekyla abejonių dėl joje skleidžiamos antisemitizmo normalizavimo idėjos. Tai, kad jis šia kalba viešai paskleidė prieš žydų tautybės asmenis nukreiptą antisemitizmo normalizavimo idėją, normalizavo neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą, vartojimą ir taip viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės, patvirtina Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės išvada. Joje konstatuota, kad šia kalba normalizuojamas

neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą, vartojimas. Ekspertė Gintarė Herasimenkienė šią išvadą patvirtino, nurodė, kad ji kategoriška. Paaiškino, kad pavartojant skaičiuotę ir pridedant prie jos tą frazę, kad nekelia nuostabos, yra kalbama apie visą tautinę grupę. Neapykantos kalbos normalizavimas pasireiškia Remigijaus Žemaitaičio naudota skaičiuote ir fraze „nekelia nuostabos".

Aprašomojoje išvados dalyje nurodyta, kad įterpdamas Lietuvoje po Antrojo pasaulinio karo naudoto antisemitinio teksto citatą Remigijus Žemaitaitis pakeičia savo pasisakymo rakursą – iki tol kalbėjęs apie dabarties įvykius Izraelyje, skaičiuotės citata jis į savo pasisakymą įtraukia Lietuvos žydų tautinę grupę ir primena žydų istorinę patirtį Lietuvoje. Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. gegužės 8 d. socialiniame tinkle „Facebook" buvo parašytas sakinys „Po tokių įvykių nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasisakymai: „Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką..." (citata iš gegužės 8 d. įrašo). Komentuodamas šį savo parašytą sakinį 2023 m. gegužės 9 d. kalboje Seime Remigijus Žemaitaitis perkelia atsakomybę dėl antisemitinės skaičiuotės vartojimo spaudai, nors gegužės 8 d. įraše spaudos neminėjo. Kalbėdamas Seime Remigijus Žemaitaitis šios skaičiuotės naudojimo savo komunikacijoje nevertina kaip netinkamo veiksmo, pacituoja ją antrą kartą ir pakartoja, kad esamų įvykių kontekste dėl tokių žodžių vartojimo „nelieka nuostabos". Pacituotos antisemitinės skaičiuotės turinys išreiškia priešišką, menkinantį požiūrį į žydų tautybės asmenis, siūlo imtis smurtinio veiksmo – užmušti. Remigijaus Žemaitaičio žodžiai „nelieka nuostabos" neindikuoja pritarimo tokių antisemitinių pasisakymų vartojimui, tačiau išreiškia požiūrį, kad yra normalu, kad tokie pasisakymai vartojami reaguojant į Izraelio veiksmus. Šioje vietoje matomas neatitikimas tarp to, kad skaičiuotės vartojimas yra pateisinamas reaguojant į įrašo rašymo metu vykdytą Izraelio politiką, bet cituojama skaičiuotė plačiai buvo vartojama po Antrojo pasaulinio karo ir siejasi su Holokaustu. Skaičiuotės pacitavimas į Remigijaus Žemaitaičio pasisakymą įneša daugiasluoksnį istorinės prieš žydus nukreiptos neapykantos krūvį. Vertinant Remigijaus Žemaitaičio kalbos visumą, žodžiais „Aš pacitavau labai žodį „nelieka nuostabos, kodėl po tokių įvykių, atsiranda spaudoje pasakymai „Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškit tą žyduką", Remigijus Žemaitaitis normalizuoja neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą, vartojimą. Toks normalizavimas yra užgaulus žydams, todėl vertinamas kaip žeminantis žydų tautinę grupę.

Tą patį tekstą tyrė ir specialistas L. Laužikas. Tiek ekspertei, tiek specialistui buvo suformuluoti tie patys klausimai. Teisėjų kolegija įvertina tai, kad G.Herasimenkienės ir L. Laužiko tyrimo strategijos skyrėsi. G.Herasimenkienės išvadoje nėra skiriamas dėmesys aprašyti skatinamuosius kalbos aktus, o, kaip nurodė ekspertė, buvo sutelktas dėmesys į vieną vienintelį klausimą, ar yra kalbama apie žydų tautinę grupę. Tarp sąvokų „žydų tautybė" ir „žydų tautinė grupė" dedamas lygybės ženklas. Ekspertė nurodė, kad nors baudžiamajame kodekse yra vartojamos sąvokos tyčiojimasis, niekinimas, tačiau lingvistai, priešingai nei L.Laužikas, stengiasi nevartoti teisinių sąvokų, tame tarpe ir tyčiojimosi sąvokos. Sąvokos žeminimas, niekinimas, vartojamos kaip sinonimai.

Nors L. Laužikas pateikė išvadą, kad tekste nėra tyčiojamasi, niekinama, skatinama neapykanta ar kurstoma diskriminuoti, smurtauti ar kitaip kenkti kokiam nors konkrečiam asmeniui ar žmonių grupei dėl tautybės, tačiau apklausiamas teisme nurodė, kad pavartota skaičiuote įžeidžiami žydai tautiniu pagrindu, o skaičiuotė savo esme nukreipta prieš žydus kaip prieš visą tautą. Ekspertė Gintarė Herasimenkienė išskyrė, kad neapykantos kalbos normalizavimas pasireiškia būtent panaudota skaičiuote ir fraze „nekelia nuostabos". Nustačius, kad skyrėsi ekspertės ir specialisto tyrimo strategijos, taip pat atsižvelgus į jų paaiškinimus teisme, darytina išvada, kad L. Laužiko išvada nepaneigia G. Herasimenkienės išvados ir ja nesivadovauti nėra pagrindo.

Aptarti įrodymai pakankami išvadai, kad kalboje, kuri buvo pasakyta Lietuvos Respublikos Seime plenarinio Seimo posėdžio metu, Remigijus Žemaitaitis viešai paskleidė prieš žydų tautybės asmenis nukreiptą antisemitizmo normalizavimo idėją, normalizavo neapykantos kalbos, kuria siūloma užmušti žydą, vartojimą ir taip viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei

ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Tokia viešai išsakyta kalba peržengia saviraiškos laisvės ribas, pažeidžia lygiateisiškumo principą ir užtraukia baudžiamąją atsakomybę pagal BK 170 straipsnio 2 dalį.

Atsižvelgiant į nurodytą, teisėjų kolegija sprendžia, kad kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis suvokė, kad kalbą sako Lietuvos Respublikos Seime, plenarinio posėdžio metu, kuris transliuojamas viešai, tačiau joje dar kartą pavartojo antisemitinę skaičiuotę kartu su fraze „nekelia nuostabos". Kaltinamasis, suprasdamas savo žodžių prasmę, suvokė, kad savo viešu pasisakymu tyčiojasi, niekina ir skatina neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės ir norėjo taip veikti, t. y. veikė tiesiogine tyčia. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio veiksmai – 2023 m. gegužės 9 d., apie 13 val. 13 min., Vilniuje, Gedimino pr. 53, Lietuvos Respublikos Seime vykusio plenarinio Seimo posėdžio metu pasakytos kalbos dalis, kuri nurodoma kaltinime, atitinka BK 170 straipsnio 2 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties objektyviuosius ir subjektyviuosius požymius.

Dėl 2023 m. birželio 13 d., apie 9 val. 06 min. Remigijaus Žemaitaičio įrašo Facebook socialiniame tinkle (4 epizodas)

Remigijus Žemaitaitis 2023 m. birželio 13 d., apie 9 val. 6 min., Vilniuje, socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis", komentuodamas žiniasklaidoje aprašytą Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės vizitą Izraelyje, viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta): „Šlykščiau mūsų Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė ir negalėjo nepasakyti savaitgalį būdama Izraelyje! I. Šimonytė "Premjerė susitiko su Izraelio prezidentu: mūsų istoriniai saitai ir šalių draugystė yra tai, kuo didžiuojamės" Šlykštu yra tai, kad I. Šimonytė tokias kvailystes kalba, kai 1944 m. Birželio 3 dieną Lietuvos ŽYDAI kartu su RUSAIS IŠŽUDĖ PIRČIUPŲ KAIMĄ IR TEN GYVENUSIUS ŽMONES. Kad tai buvo vokiečių kerštas ir žiaurumas, yra teisybė, bet ne visa teisybė. Tai dar kartą parodo, kad mūsų valdžios atstovams visiškai nusispjauti į Lietuvoje 1941-1944 m. Lietuvoje gyvenusių žydų žudymus mūsų LIETUVIŲ. Kaip suprantu mūsų valdžios vertybinė politika žemiau plintuso, jeigu vykstama į Izraelį ir sekamos pasakos apie draugystę, tai kitais metais galės vykti į gegužės 9 dienos minėjimus Rusijoje! KIEK DAR ILGAI MŪSŲ POLITIKAI TOLIAU KLAUPSIS ŽYDAMS, KURIE ŽUDĖ MŪSŲ TAUTIEČIUS, PRISIDĖJO PRIE LIETUVIŲ SEKIMŲ, KANKINIMŲ IR MŪSŲ VALSTYBĖS NAIKINIMO. Buvo HOLOKAUSTAS ŽYDŲ, bet dar DIDESNIS HOLOKAUSTAS LIETUVIŲ BUVO LIETUVOJE! Jei mūsų juokdariai politikai Izraelyje atsiprašinėja žydų, tai kada ŽYDAI ATSIPRAŠYS MŪSŲ? Šiandien pateiksiu dar vieną istoriją, kaip tuo metu Lietuvoje žydai kartu su rusais žudė LIETUVIUS. KANIŪKAI-PIRČIŪPIS 1944 m. birželio 3 d. išplėšė ir padegė Pirčiupiu kaimą, esantį 44 km į pietvakarius nuo Vilniaus, gyventojus sugrūdę į tvartus, sudegino juos gyvus. Žuvo 119 žmonių. Bet viską pradėsiu nuo pradžių, kad vėl kokia komunistuojanti Izraelio ambasadorė ar komistinė tardytoja, nemėgintų aiškinti savo tiesos. Keli tankūs ir pelkėti miškų masyvai, apžergę Lietuvos - Baltarusijos sieną, tęsėsi abiejų valstybių pusėse. Tuose miškuose buvo įsitaisę sovietų partizanai, žydų partizanai, lenkų Armija Krajovva, vėliau sovietų NKVD-NKGB daliniai, galop paprasti} banditų gaujos. Istorikas Rimantas Zizas sudarė lentelę, kurioje nurodo Rūdninkų raudonųjų „lietuvių" partizanų skaičių ir jų tautinę sudėtį. Kaip matyti iš lentelės, nors Rūdninkų girios raudonieji partizanai vadino save „lietuviais" partizanais, lietuvių juose buvo mažai. Didžiumą jų sudarė rusai ir žydai. PRIDEDU PRIE FOTO LENTELĘ SU BŪRIAIS IR SKAIČIAIS. Žydų partizanas Pol Bagriansky pasakoja, kad pamiškėje buvo paguldyti nuogi šešių kaimo moterų ir dviejų vyrų lavonai. Jo būrio partizanai į tuos lavonus šaudė. Kai šovinys pataikydvo lavonui į nervą, visas lavonas sudrebėdavo ir pajudėdavo lyg gyvas. Šioje linksmybėje juokdamiesi dalyvavo visi jo būrio partizanai. Tarp žuvusiųjų — Molienė, kuri, nešina savo pusantrų metų dukrytę, mėgino

pabėgti. Abi krito nušautos. Nužudyta visa Pilžių šeima su vaikais. Nužudyta 20 metų amžiaus Ona Varonaitė, Juozas Bobinas, Andrius Bobinas ir kiti — vyrai, moterys, vaikai. Kaniūkų skerdynėse dalyvavo partizanai - banditai iš visų keturių žydų būrių: „Mirtis okupantams", „Mirtis fašizmui", „Keršytojas", „Už pergalę", „Kova", kurie priklausė sovietų bendrai „lietuvių" partizanų komandai. Tačiau būriuose, kur skaičiumi žydai vyravo, pagrindinė kalba — kasdieninė ir oficiali — kariškiems įsakymams ir ryšiams palaikyti liko jidiš. Pagal pačių žydų atsiminimus, jie jautėsi ir kovojo ne kaip sovietai, bet kaip žydai. Antai: „Aš didžiuojuosi, kad turėjau privilegiją kovoti kaip žydė, priklausyti žydų kovojančiam būriui, žydams vadovaujant, kurio ryšiai ir įsakymai visi buvo jidiš kalba". Vita Kempner Kovner (grupės „Keršytojas" partizanė, vėliau išgarsinto žydų partizano Abba Kovner žmona). Norėdami nubausti Kaniūkų gyventojus, 1944 m. sausio 29 d. tarp 150 ir 200 raudonųjų partizanų/banditų, žydų ir rusų, užpuolė ir padegė kaimą. Žmones ir gyvulius iššudė. Žuvo 38 žmonės — sušaudyti, akmenims ir lazdoms užmušti mirtinai, sudeginti gyvi savo trobose, kiti sužeisti arba pabėgo. Tų skerdinių liudininkas Abraham Zelesnikow (žydų partizanas) šitaip pasakoja: „Partizanai apsupo kaimą, buvo padegta, kiekvienas gyvulys ir žmogus iššudyti. Vienas partizanas, mano draugas, paėmė moterį, padėjo jos galvą ant akmens ir su kitu akmeniu ją nužudė." Kaune gimęs žymus Izraelio istorikas Dov Levin, kuris pats priklausė partizanų būriui „Mirtis okupantams", teigė pas žydus partizanus vyravo atvira neapykanta vietiniams gyventojams ir visiškas nusigręžimas nuo visko, kas buvo susiję su Lietuva. Iš visų raudonųjų partizanų žydai žiauriausiai elgėsi su vietiniais gyventojais ir su paimtais vokiečių kareiviais — ne tik žudė, bet ir kankino. Žydė Shiye Goldberg rašė savo atsiminimuose: "Kai mums pritrūkdavo drabužio ir batų, tai mes sužinodavome, kur ir kada bus vestuvės. Tada mes užpuldavome baliavotojus, įsakydavome ūkininkams gulti ant žemės, atimdavome pačius geriausius kailinius ir aulinius batus ir dingdavome. (...) Kai reikėdavo mėsos, nueidavome pas ūkininką ir pareikalaudavome „Duok mums dvi karves ir du paršus ar pan" Joseph Harmatz, „Už pergalę" (žydų partizanų būrio narys) SAVO PRISIMINIMUOSE RAŠĖ: "Einant į kaimus maisto „mes ėjome kaip banditai, nes vogdavome iš vietinių kaimiečių jų pragyvenimą, pirma — maišą miltų, paskui — kiaulę, karvę ar arklį (...). Pamažu kaimiečiai pasidarė mūsų priešai. (...) Juk, pagaliau, jų pačių gyvybės išlikimas priklausė nuo jų gyvulių." KYLA PAGRISTAS KLAUSIMAS KAS, KADA IR KAIP ŽYDAI ATSIPRAŠYS LIETUVOS UŽ JŲ TAUTIEČIŲ VYKDYTĄ LIETUVIŲ HOLOKAUSTĄ? Panašu, kad šią kadenciją dar sulauksime, kai I. Šimonytė lankysis prie J. Stalino kapo ir lies ašaras, kaip liejo žydas Danielius, pats didžiausias kovotojas su nacionalsocializmu (bet tik nuo 1941 metų birželio 22-osios, o iki tol - geriausias nacionalsocialistų vado Adolfo Hitlerio draugas). Ar toliau mus žemins ir vadins žydšaudžių TAUTA?".

Teisėjų kolegija, įvertinusi baudžiamosios bylos medžiagą, sprendžia, kad abejonių tuo, jog kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" patalpino kaltinime nurodytą komentarą, nekyla. Šias aplinkybes patvirtina bylos medžiagoje esantys objektyvūs duomenys: tarnybinio pranešimo duomenimis (1 t., b. l. 80-84) Lietuvos Respublikos Seimo internetinėje svetainėje buvo rastas Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateikto siūlymo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo" projektas Nr. XIVP-3085(2) su priedais: Priedas Nr. 3 prasideda žodžiais „Šlykščiau mūsų Ministrė Pirmininkė I.Šimonytė ir negalėjo pasakyti...", (1 t., b.l. 89),

Socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje skelbtų tekstų (2023 m. gegužės 9 d. (b. l. 80-84), ekrano fotonuotraukas 2024 m. balandžio 4 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo" pateikė ir Remigijus Žemaitaitis (6 t., b. l. 78-89). Byloje pateiktos socialinio tinklo „Facebook" asmeninės paskyros „Remigijus Žemaitaitis" šio įrašo nuotraukos (1 t., b. l. 37-38).

Teisiamojo posėdžio metu Remigijus Žemaitaitis parodė, kad 2023 m. birželio 13 d. 9 val. socialinio tinklo „Facebook" viešai paskelbtu įrašu, kuriame komentavo Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės vizitą Izraelyje, nesiekė viešai tyčiotis, niekinti ar skatinti

neapykantos žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl žydų tautybės. Teiginiu „komunistuojanti ambasadorė“ kalbėjo apie Izraelio ambasadorę, kuri leidžia sau nurodinėti, ką, kur ir kaip Lietuvoje Lietuvos Respublikos pilietis turi kalbėti. Išsireiškimo „komunistuojanti ambasadorė“ panaudojimą sieja ir su tuo, kad jie Lietuvoje vaizduojasi moralios politikos vykdytojai, nuolat kritikuoja Rusiją dėl tarptautinės teisės normų nepaisymo, bet ji tyli, netiesiogiai ir pritaria, kad Izraelis toliau okupuoja vis naujas teritorijas. Nurodė, jog komentaruose jis pateikė ne nuomonę, o informaciją iš įvairiausių rezoliucijų ir sprendimų. Šiame tekste padarė rašymo klaidą: vietoje „Pirčiupių“ turėjo parašyti „Kaniūkai“

2024 m. kovo 15 d. ir 2024 m. kovo 29 d. apklaustas kaip įtariamasis Remigijus Žemaitaitis parodė, kad 2023 m. birželio 13 d., apie 9 val. 6 min. socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“ viešai paskelbtą tekstą „Šlykščiau mūsų Ministrė Pirmininkė“ rašė ekspromtu, susierzinęs dėl to, kad Izraelio ambasadorė ir Lietuvos politikai Ingrida Šimonytė, Viktorija Čmilytė-Nielsen, Gabrielius Landsbergis viešai pasakė, kad jis turėtų būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn. Šiame tekste parašydamas, kad 1944 m. birželio 3 dieną Lietuvos žydai su rusais iššudė Pirčiupių kaimą ir ten gyvenusius žmones, padarė rašymo klaidą: vietoje „Pirčiupių“ turėjo parašyti „Kaniūkai“. Parašydamas, kad „mūsų valdžios atstovams visiškai nusispjauti į Lietuvoje 1941-1944 m. Lietuvoje gyvenusių žydų žudymus mūsų lietuvių, kad mūsų politikai klaupiasi žydams, kurie žudė mūsų tautiečius, prisidėjo prie lietuvių sekimų, kankinimų ir mūsų valstybės naikinimo“ išreiškė savo nuomonę, kurią susidarė perskaitęs daug šaltinių. Šiame tekste parašydamas, „kad teksto autorius viską pradės nuo pradžių, kad vėl kokia komunistuojanti Izraelio ambasadorė ar komunistinė tardytoja nemėgintų aiškinti savo tiesos“, turėjo galvoje Fainą Kukliansky, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkę, kuri sovietiniais metais Lietuvoje dirbo milicijos tardytoja. O komunistuojančia ambasadore pavadino Izraelio ambasadorę, taip atsakydamas į jos žodžius, kad jį turi nuteisti. Tekste rašydamas apie 1944 metais įvykdytą Kaniūkų ir Pirčiupių kaimų gyventojų iššudymą, to priežastis, žydų dalyvavime tame bei tai, kad beveik pusė raudonųjų partizanų buvo žydai, rėmėsi Vidmanto Valiušaičio knyga „Istorikai nenaudoja dalies šaltinių. Dr. Augustinas Idzelis ir Lietuvos okupacijų interpretavimo drama“, Donato Janutos straipsniu „Pirčiupio motinos paslaptys“, taip pat istoriko Rimanto Zizo bei A. Aleksandravičiaus straipsniuose „Kaniūkų kaimą iššaudę žydai - Holokausto aukos?“, „Vaikus verčia išsižadėti tėvų“, ir „Prezidentūra apdovanojo lietuvius žudžiusios gaujos narę“ nurodytais duomenimis. Šiame tekste rašydamas apie „žydą Danielių, patį didžiausią kovotoją su nacionalsocializmu nuo 1941 m. birželio 22 d., o iki tol geriausią Adolfo Hitlerio draugą“, galvoje turėjo Danielių Todesą, kuris buvo NKVD-NKGB Slaptojo skyriaus Lietuvoje viršininkas ir komunistas (6 t., b. l. 97; b. l. 123-125).

Teisėjų kolegija, ištyrusi ir įvertinusi byloje surinktus įrodymus, daro išvadą, kad šis kaltinimo epizodas pasitvirtino.

Komentaro turinys ir kontekstas leidžia teigti, kad niekinantys ir neapykantą skatinantys teiginiai yra nukreipti prieš aiškiai identifikuojamą grupę – žydų tautybės asmenis. Pastebėtina ir tai, kad komentare vartojami niekinantys, žmogaus orumą žeminantys apibūdinimai (pvz „komunistuojanti ambasadorė“, „komistinė tardytoja“), dalis teksto fragmentų yra išryškinta parašant didžiosiomis raidėmis, tokiu būdu šią teksto dalį išskiriant, kas leidžia daryti išvadą, kad tokios rašytinės raiškos priemonės vartojamos sąmoningai, teiginiams pabrėžti.

Žydus kaip tautinę grupę niekinantį ir neapykantą jiems skatinantį įrašo pobūdį patvirtina Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) išvada, kurioje nurodoma, kad įraše, pradėtame žodžiais „Šlykščiau mūsų Ministrė Pirmininkė (...)“, apibendrintu kaltinimu, kad žydai kaip tautinė grupė vaidino reikšmingą vaidmenį sovietų vykdytose represijose prieš lietuvius, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai, kaip tautinė grupė, yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami. Įraše yra menkinamas Holokaustas (3 t., b. l. 80-86). Ekspertė Gintarė Herasimenkienė teisme šią išvadą patvirtino.

Vertinant komentaro turinį ir kontekstą matyti, kad jame aprašomi ir vertinami tam tikri istoriniai įvykiai. R.Žemaitaitis įraše teigia, kad žydai kartu su rusais 1941 – 1944 m. vykdė lietuvių holokaustą ir žudynes, sovietų vykdytas represijas vadina lietuvių holokaustu, kaltina dėl to žydus kaip tautinę grupę, teigia, kad 1944 m. sausio 29 d. Kaniūkų kaimo gyventojų žudynes įvykdė žydai, kad 1944 m. birželio 3 d. Pirčiupių kaimo gyventojų žudynes įvykdė žydai. Vis tik tokia pateikta informacija yra akivaizdžiai neteisinga, kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis istorinius faktus traktuoja savaip, juos iškraipydamas ir pateikdamas neteisingą istorinių įvykių vertinimą. Tokią išvadą pagrindžia šie įrodymai:

1. Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024-01-16 ekspertizės akte Nr. 11-2673 (23) nurodyta, kad Remigijaus Žemaitaičio paskelbtas įrašas susideda iš jo parašyto teksto ir iš teksto, įkelto iš D. Janutos straipsnio „Pirčiupio motinos paslaptis". Nurodoma, kad įkeltos atskiros straipsnio pastraipos išdėstytos kita tvarka, nei jos yra straipsnyje, minimaliai redaguotos. D. Janutos straipsnyje aprašoma sovietinių partizanų veikla, pažymint, kad didelė dalis sovietinių partizanų buvo rusų ir žydų tautybių, tačiau atsakomybė už partizanų atliktus veiksmus nėra perkeliama visai rusų ar žydų tautinei grupei. Remigijaus Žemaitaičio įraše šio straipsnio ištraukos panaudotos pagrįsti teiginiui, kad žydai vykdė lietuvių holokaustą, žudynes ir kaltinti dėl to žydus kaip tautinę grupę. Remigijus Žemaitaitis savo įraše teigia, kad žydai yra atsakingi už lietuvių žudynes 1941 –1944 m.: „Lietuvos žydai kartu su rusais iššudė Pirčiupių kaimą ir ten gyvenusius žmones", „Lietuvoje 1941-1944 m. Lietuvoje gyvenusių žydų žudymus mūsų lietuvių", „tuo metu Lietuvoje žydai kartu su rusais žudė lietuvius". Šiais teiginiais Remigijus Žemaitis akcentuoja žydų tautybę, o ne priklausymą sovietiniams partizanams, žydams priskiria žudikų vaidmenį, o lietuviams – aukų. Be to, teigia, kad Pirčiupių kaimo žudynes įvykdė ne naciai, o rusai ir žydai. Toliau pateikia užuominą „kad tai buvo vokiečių kerštas ir žiaurumas, yra teisybė, bet ne visa teisybė", perimtą iš D.Janutos straipsnio, bet užuominos paaiškinimo nepateikia. Įraše Remigijus Žemaitaitis sovietų vykdytas represijas vadina lietuvių holokaustu. Šiame tekste pasakymu „Kiek dar ilgai mūsų politikai toliau klaupsis žydams, kurie žudė mūsų tautiečius, prisidėjo prie lietuvių sekimų, kankinimų ir mūsų valstybės naikinimo" Remigijus Žemaitaitis implikuoja, kad ir dabarties žydai turi būti matomi kaip atsakingi dėl sovietų vykdytų represijų prie Lietuvos gyventojus, taigi nuo istorinių įvykių aptarimo Remigijus Žemaitaitis pereina prie apibendrinto kaltinimo žydams kaip tautinei grupei.

Šie duomenys leidžia spręsti, kad nors rašydamas šį komentarą Remigijus Žemaitaitis iš tiesų rėmėsi D. Janutos straipsniu „Pirčiupio motinos paslaptis", tačiau D. Janutos straipsnyje atsakomybė už partizanų veiksmus nėra perkeliama visai rusų ar žydų tautinei grupei, tuo tarpu Remigijus Žemaitaitis šio straipsnio ištraukas panaudojo pagrįsti teiginiui, kad būtent žydai vykdė lietuvių holokaustą, žudynes ir kaltinti dėl to žydus kaip tautinę grupę, t.y. interpretavo savaip, suteikdamas visai kitą, nei pirminiame šaltinyje, prasmę.

1.1. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023 m. rugsėjo 26 d. specialisto išvadoje Nr. EAN-16 (3 t., b. l. 29-37) nurodoma, kad tiriamame tekste nėra tyčiojamasi, niekinama, skatinama neapykanta ar kurstoma diskriminuoti, smurtauti prieš žmonių grupė dėl tautybės. Šią išvadą teikęs specialistas Laimutis Laužikas teisme ją patvirtino, parodė, kad tekste nėra propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė atsakingi už sovietų vykdytas represijas, tik kai kurie žydų tautos atstovai yra atsakingi. Nors ekspertei ir specialistui buvo užduoti iš esmės analogiški klausimai, tačiau Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto ir Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023 m. rugsėjo 26 d. specialisto Nr. EAN-16 išvados prieštarauja tarpusavyje. Šiuo aspektu ekspertė G. Herasimenkienė teisme nurodė, kad jos duota išvada yra priešinga specialisto L. Laužiko išvadai, nes labai skiriasi tyrimo kampas. Esminis skirtumas yra tas, kad L. Laužikas nemato tautinės grupės, o jie mato. Tos dalys, kur aprašinėja skatinamuosius aktus gal ne tiek aktualu. L. Laužikas nurodė, kad pirmas užduoties klausimas buvo nekorektiškas, suformuluoti klausimai per platūs, o skirtis yra ne tautybė. Klasifikacinė schema yra ne tautybė, o pažiūros, įsitikinimai. Tyrime jis metodikos nenurodė. Atsižvelgiant į nurodytą, darytina išvada, kad ekspertės G. Herasimenkienės ir

specialisto L. Laužiko išvados skiriasi dėl skirtingo tyrimo kampo. Šioje byloje, atsižvelgiant į pareikštą kaltinimą, svarbus yra būtent tautinės grupės aspektas, todėl teisėjų kolegija vadovaujasi būtent ekspertės G. Herasimenkienės pateikta išvada.

2. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. kovo 4 d. išvadoje Nr. 9R-197 atsakant į klausimą apie Pirčiupių kaimo žmonių žudynių 1944 m. birželio 3 d. aplinkybes ir priežastis, be kita ko, nurodyta, kad 1944 m. birželio 3 d. Pirčiupių kaimo žmonių žudynes įvykdė okupacinės Vokietijos pajėgos - 16 SS ir policijos pulko vado pulkininko ober leitenanto ir SS ober šturmbiuferio Valerio Titelio vadovaujami šio pulko kariai. Pirčiupio kaimo gyventojų egzekucija buvo įvykdyta kaip atsakas į 1944 m. birželio 3 d rytą netoli nuo Pirčiupių įvykdytą sovietų partizanų diversiją prie šio pulko kareivius. Viso buvo nužudyta 119 žmonių, absoliuti dauguma žuvusiųjų buvo lietuvių tautybės. Išvadoje nurodomi nustatyti žudynių vykdytojai. Visi nustatyti ir sovietiniais metais nuteisti žudynių vykdytojai buvo vokiečių tautybės (4 t., b. l. 75-79).

Šią išvadą teikę Rytas Narvydas ir Andrius Tumavičius teisme patvirtino. Rytas Narvydas parodė, kad žudynių vykdytojai visi buvo iš Vokietijos, vokiečių tautybės. Pirčiupių kaimo žudynėse Lietuvos rusai ir žydai nedalyvavo. Andrius Tumavičius paaiškino, kad Pirčiupių kaimo sunaikinimas yra grynai vokiečių karo nusikaltimas. Tai padarė vokiečiai atsakydami į sovietų partizanų išpuolį.

Liudytojas Rimantas Zizas teisme parodė, kad Pirčiupių kaimo žudynių vykdytojai iš esmės yra vokiečiai.

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis teigė, kad šiame tekste parašydamas, kad 1944 m. birželio 3 dieną Lietuvos žydai su rusais iššudė Pirčiupių kaimą ir ten gyvenusius žmones, padarė rašymo apsirikimo klaidą: vietoje „Pirčiupių“ turėjo parašyti „Kaniūkai“. Teisėjų kolegija sprendžia, kad tokia kaltinamojo pateikta versija prieštarauja jo paties įrašų „Facebook“ turiniui. Visų pirma, tekste nurodoma žudynių data - 1944 m. birželio 3 d. atitinka Pirčiupių kaimo žudynių datą, be to, yra nurodytos konkrečios Pirčiupių tragedijos aplinkybės (padegė Pirčiupių kaimą, gyventojus, sugrūdę į tvartus, sudegino juos gyvus, žuvo 119 žmonių). Antra, aplinkybė, kad žydai kartu su rusais naikino Lietuvą ir F. Kukliansky neturi moralinių vertybių atsiprašyti Kaniūkų, Pirčiupio gyventojų palikuonių nurodoma ir 2023 m. birželio 15 d. 8.17 val. kaltinamojo paskelbtame komentare, t. y. žydų vaidmuo Pirčiupių kaimo gyventojų žudynėse akcentuojamas ne vieną kartą. Tai leidžia daryti išvadą, kad tokias aplinkybes Remigijus Žemaitaitis nurodė sąmoningai ir tikslingai, o ne dėl apsirikimo ar istorinių žinių trūkumo.

3.Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2023 m. gruodžio 21 d. išvadoje Nr. 9R-1394 „Dėl Kaniūkų kaimo gyventojų žudynių 1944-01-29“ atsakant į klausimą apie Kaniūkų kaimo žmonių žudynių 1944 m. sausio 29 d. aplinkybes ir priežastis, be kita ko, nurodyta, kad vykstant SSRS – Vokietijos karui (1941 – 1945 m.), Sovietų Sąjungos vadovybė organizavo diversinių – žvalgybinių formuočių veiklą vokiečių kariuomenės užnugaryje. Ši veikla oficialiai, taip pat sovietinėje istoriografijoje bei publicistikoje, buvo vadinama „partizaniniu judėjimu“, o jo dalyviai - partizanais. Partizanų būrių sudėtis buvo įvairiatautė, į būrius žmonės patekdavo dėl įvairių priežasčių bei motyvų: vokiečių kariuomenės užnugaryje pasilikę sovietų specialiųjų tarnybų darbuotojai bei agentai, lojalūs komunistiniam režimui asmenys, iš vokiečių nelaisvės pabėgę raudonarmiečiai, per fronto liniją atsiųsti kariškiai ir NKVD darbuotojai, nuo nacių represijų besislapstantys žmonės, iš getų pabėgę žydai ir kt. 1943 m. vasarą Raudonoji armija pradėjo strateginį puolimą frontuose, tai sąlygojo žvalgybinės – diversinės veiklos vokiečių užnugaryje suaktyvėjimą, tuo pačiu sovietiniai partizanai stiprino savo poveikį vietiniams gyventojams. Todėl, Vokiečių okupacinei administracijai leidus, pradėti steigti ginkluoti vietinės savisaugos būriai. Sovietų režimas dalyvavimą savisaugos būriuose, kovą su sovietiniais partizanais laikė kontrrevoliucine veikla ir jų narių atžvilgiu vykdė baudžiamąjį persekiojimą. Kaniūkų kaimo savisaugos būrys taip pat suformuotas 1943 m., 1943 - 1944 m. žiemą, jie kaimo apylinkėse surengė kelias pasalas ir apšaudė sovietų partizanus. Sovietų partizanai nusiuntė Kaniūkų kaimo savisaugininkams laišką, kuriame

reikalavo nutraukti pasipriešinimą ir atiduoti ginklus. Tačiau būrio vadovybė nepaklauso reikalavimams. Kaniūkų kaimo antpuolis pradėtas 1944 m. sausio 29 d., apie 6 val. ryto, jame dalyvavo apie 150-200 sovietų partizanų. Įvyko susišaudymas ir savisauga. Kaimo deginimas ir gyventojų žudynės truko apie valandą, iššudyti gyvuliai, sudeginti beveik visi pastatai, sunaikintas kitoks turtas. Atvykusi lietuvių 253 policijos bataliono pagalba užpuolikų jau neberado. Buvęs „Perkūno" būrio komisaras, vėliau vadas Vladas Jusevičius apklausiamas 1951 m. gegužės 8 d. parodė, kad operaciją įvykdyti įsakė Vilniaus brigados vadas Genrikas Zimanas, jai tiesiogiai vadovavo „Margirio" būrio vadas Albertas Barauskas. Pats V. Jusevičius asmeniškai joje nedalyvavęs. G. Zimanas 1944 m. sausio 31 d. radiogramoje pranešė Lietuvos partizaninio judėjimo štabo viršininkui A. Sniečkui, kad Kaniūkų kaimo užpuolime dalyvavo jungtinės pajėgos, kurias sudarė būriai „Mirtis okupantams", „Margiris", Raudonosios armijos generalinio štabo operatyvinė grupė. Tačiau kiti dokumentai rodo išpuolyje galėjus dalyvauti, be paminėtų, ir „Mirtis fašizmui", „Keršytojo", „Už tėvynę", „Perkūno", „Pergalės" būrių nariams. Pažymėta, kad turimi duomenys yra neišsamūs ir dažnai prieštaringi, jų nepakanka tikslioms išvadoms, konkrečių asmenų veiksmams išsamiai atskleisti. Tačiau esminiai dalykai yra visiškai aiškūs: Kaniūkų kaimo savisaugos narių ir civilių gyventojų žudynes įvykdė sovietiniai partizanai savo vadovybės nurodymu dėl nelojalumo jų atžvilgiu. Atsakant į klausimą dėl žudynių aukų tautybės, išvadoje nurodyta, kad archyviniuose dokumentuose minimas Kaniūkų kaime žuvusiųjų skaičius – 36 arba 38 žmonės, 14 buvo sunkiai sužeisti, žuvę ir nukentėję individualiai neįvardinti. Išvadoje konstatuota, kad prieinamos informacijos nepakanka vienareikšmiškoms išvadoms dėl nužudytųjų Kaniūkų kaimo gyventojų tautinio identiteto. Kaimo gyventojų tautinės tapatybės klausimas nėra visiškai aiškus. Istorikas dr. R. Zizas teigia, kad jame pagrinde gyveno tautiškai susipratę lietuviai. Kitą vertus, visuotinio Lietuvos generalinės srities gyventojų surašymo duomenys rodo, kad didžioji jų dalis kalbėjo gudų (baltarusių) kalba, nors nurodyta lietuvių tautybė (...). Atsakant į klausimą dėl žudynių vykdytojų, išvadoje nurodyta, kad 1943 – 1944 m. Rūdininkų girioje bazavosi keletas sovietų partizanų būrių, kurių nariai galėjo dalyvauti 1944 m. sausio 29 d. Kaniūkų kaimo sudeginime ir jo gyventojų žudynėse: būriai „Margiris", „Mirtis fašizmui", „Keršytojas", Raudonosios armijos Generalinio štabo Vyriausiajai žvalgybos valdybai pavaldus būrys „N 14", „Mirtis okupantams", „Perkūnas", „Kova", „Už pergalę" (...). Šiuo metu žinomas tik vienas archyvinis dokumentas, kuriame minima, kad operacija Kaniūkų kaime įsakė vykdyti Vilniaus brigados vadas G. Zimanas (žydas), o tiesiogiai jai vadovavo „Margirio" būrio vadas A. Barauskas (lietuvis). (...). Iš išvadoje esančio pagal prieinamą archyvinę medžiagą (sovietų partizanų būrių asmens bylas) nustatytų Kaniūkų kaimo antpuolio dalyvių sąrašo seka, kad antpuolyje dalyvavo rusų, žydų, ukrainiečių, baltarusių, lenkų ir vokiečių tautybės asmenys. (...). Atsakant į klausimą, ar šiuose įvykiuose dalyvavo ir Kaniūkų kaimo gyventojus 1944 m. sausio 29 d. žudė žydų tautybės asmenys, tarp jų ir tie, kurių pavardės nurodytos Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 13 d. įraše „Facebook", išvadoje nurodyta, kad įraše minimi gali būti šie asmenys: Pol Bagriansky – Bagrenskis Pavlas, s. Semiono „Keršytojo" būrio partizanas nuo 1943 m. rugsėjo 21 d.; Joseph Harmatz - Josifas Charmacas, s. Abraomo (gim. 1923), žydas, „Už Pergalę" būrio partizanas nuo 1943 m. rugsėjo 28 d.; Vita Kemper Kovner - Kovner Genia, d. Izraelio (gim. 1911), „Keršytojo" būrio partizanė nuo 1944 m. balandžio 30 d. iki 1944m. liepos 20 d. Informacijos apie šių asmenų dalyvavimą Kaniūkų k. žudynėse nerasta. Informacijos apie Abraham Zalesnikow ir Shiye Goldberg taip pat nerasta (4 t. b. l. 29-61).

Šią išvadą teikę Rytas Narvydas ir Andrius Tumavičius teisme ją patvirtino. Rytas Narvydas paaiškino, kad tikrinant sovietinių partizanų, veikusių šiose vietose, sudėtį, buvo nustatyta, kad tų būrių tautinė sudėtis buvo marga. Vardinio dalyvių sąrašo nėra, buvo nustatyta tik kelios dešimtys asmenų. Andrius Tumavičius parodė, kad sovietų partizanų būrius sudarė įvairiausių tautybių žmonės, taip pat ir žydų. Kaniūkų kaimo užpuolimą vykdė Jungtinės pajėgos, sudarytos iš kelių būrių. Tai buvo jungtinė suplanuota operacija, kurios tikslas buvo sunaikinti ginkluotą kaimą, ginklu

besipriešinantį partizanams. Įsakymą šios operacijos vykdymui davė Genrikas Zimanas, žydas, tiesiogiai vadovavo Albertas Barauskas, lietuvis.

Liudytojas Rimantas Zizas teisme parodė, kad Kaniukų kaimo sudeginimas buvo žiauriausia sovietinių partizanų keršto akcija. Jis yra sudaręs lentelę, kuri minima birželio 13 d. straipsnyje "Facebook" platformoje, kurioje nurodo Rudininkų raudonųjų „lietuvių" partizanų skaičių ir jų tautinę sudėtį. R. Žemaitaičio paskyroje buvo tiksli jo lentelė, tačiau imti būrius ir daryti platesnes išvadas nėra teisinga.

Aptarti duomenys pakankami išvadai, kad 1944 m. sausio 29 d. Kaniūkų kaimo gyventojų žudynes įvykdė sovietiniai partizanai – kelių būrių, sudarytų iš įvairių tautybių asmenų Jungtinės pajėgos.

4. Iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024-03-22 išvados Nr. 9R-257 „Dėl Lietuvos gyventojų genocido" matyti, kad atsakant į klausimą, ar Antrojo pasaulinio karo metais (1939 – 1945 metais) Lietuvoje stalininės Sovietų Sąjungos okupacijos metais (nuo 1940 m. birželio 15 d.), vėliau nacių Vokietijos okupacijos metais (nuo 1941 m. birželio 22 d.), vėliau vėl stalininės Sovietų Sąjungos okupacijos metais (nuo 1944 m. vasaros), vyko lietuvių persekiojimas ir naikinimas, nurodyta, kad lietuvių, kaip ir visų kitų Lietuvoje gyvenusių tautybių atstovų – žydų, lenkų, vokiečių ir kt., persekiojimas ir naikinimas vyko visais tais laikotarpiais iki J. Stalino mirties 1953 metais. Išvadoje taip pat nurodyta, kad tai buvo daroma dėl to, jog sovietinis režimas vykdė sovietizaciją (kurią traktavo kaip socialinę revoliuciją). Todėl buvo naikinti Lietuvos valstybiniai ir socialiniai institutai, socialinė ekonominė sistema, pagrįsta privačia nuosavybe ir asmens laisve (kapitalizmas), visuomenės tradicine sankloda, tautinio identiteto elementai. Tokiomis aplinkybėmis ištisi gyventojų sluoksniai ir grupės paskelbti „kontrrevoliuciniais", „socialiai pavojingais elementais", nesutaikomais ideologiniais priešais, kurie turi būti izoliuoti arba sunaikinti. Po Antrojo pasaulinio karo visoje Lietuvoje išplito partizaninis ginkluotas pasipriešinimas sovietiniam režimui. Jis buvo išimtinai lietuviško pobūdžio ir turėjo tikslą atkurti tautos ir valstybės nepriklausomybę. Malšinant pasipriešinimą, sovietinis režimas neigė tautines lietuvių aspiracijas. Nacių režimo vykdytos represijos ir žudymai neturėjo lietuvių atžvilgiu tautinio pobūdžio. Persekiota dėl ideologinių ir politinių motyvų (pvz., dėl komunistinių įsitikinimų), dėl dalyvavimo neginkluotame pasipriešinime arba keršijant už nepaklusnumą. Atsakant į užduoties klausimą, ar istorikai tai vertina buvus lietuvių tautos genocidu, holokaustu, išvadoje nurodyta, kad lietuvių istoriografijoje sovietų ir nacių režimų vykdyti lietuvių persekiojimams apibūdinti terminas „holokaustas" nevartojamas. Naudojant terminą „genocidas" neretai jis traktuojamas išplečiant turinį į kultūros, dvasinio gyvenimo, ugdymo sferų suvaržymą. Kartais vartojami terminai „genocidinio pobūdžio nusikaltimas", „sovietinis naikinimas", „homicidas", „stratocidas" ir kiti. Atsakant į užduoties klausimą, ar Antrojo pasaulinio karo metais žydai vykdė lietuvių genocidą, holokaustą, išvadoje nurodyta, kad Antrojo pasaulinio karo metais, vokiečių okupuotoje Lietuvoje žydai buvo persekiojami ir fiziškai naikinami. Žinomi faktai, kai iš getų pabėgę žydai, buvę sovietinių partizanų vadovybės pavaldume, dalyvavo išpuoliuose prieš nelojalius vietinius gyventojus ir jų nužudyme. Tačiau tokių faktų negalima traktuoti kaip genocido (dalies tautos sunaikinimo).

Taigi, vertinant viso pasisakymo kontekstą, matyti, kad Remigijus Žemaitaitis apibendrintai apkaltino žydus, kaip tautinę grupę, 1941 – 1944 m. vykdžius lietuvių holokaustą ir žudynes, sovietų vykdytas represijas vadina lietuvių holokaustu, teigia, kad 1944 m. birželio 3 d. Pirčiupių kaimo gyventojų žudynes įvykdė žydai, o ne naciai. Be to, tekste kalbėdamas apie žydų vykdytus lietuvių žudymus, akcentuoja būtent žydų vaidmenį 1944 m. sausio 29 d. Kaniūkų kaimo gyventojų žudynėse. Tokie pasisakymai, akivaizdu, neatitinka tikrovės, jais buvo propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė vykdė nusikaltimus žmoniškumui ir yra atsakingi už sovietų Lietuvoje vykdytas represijas.

Nors saviraiškos, susijusios su istorinių įvykių vertinimu, srityje, kaip ir kitais atvejais, pripažįstama tam tikros polemikos, kandumo, perdėjimo galimybė, tačiau keliama sąlyga, kad

istorinės diskusijos neperaugtų į smurto, neapykantos ar netolerancijos kurstymą (Perinçek prieš Šveicariją, par. 231, 239). Šiuo atveju paminėto įrašo turinys leidžia spręsti, kad buvo peržengtos saviraiškos laivės ribos, nes jame nurodoma niekinanti, skatinanti neapykantą, žeminanti garbę ir orumą prieš žydų tautybės asmenis informacija.

Kaltinamasis sąmoningai pateikė tikrovės neatitinkančią istorinę informaciją, suprato, kad tuo niekinami žydai, skleidžiama neapykanta, ir norėjo taip veikti t.y. veikė tiesiogine tyčia. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio veiksmai – 2023 m. birželio 13 d. apie 9 val. 06 min., parašytas komentaras, kuris nurodoma kaltinime, atitinka BK 170 straipsnio 2 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties objektyviuosius ir subjektyviuosius požymius.

Dėl 2023 m. birželio 14 d., po 8 val. 02 min. Remigijaus Žemaitaičio įrašo Facebook socialiniame tinkle (5 epizodas)

Remigijus Žemaitaitis 2023 m. birželio 14 d., po 8 val. 2 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis", komentuodamas „Delfi" 2023 m. birželio 14 d., 8 val. 2 min. skelbtą straipsnį „Remigijus Žemaitaitis. Aleksandras Slavinas - „lietuvių antisemitizmo" režisierius", viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta): „Lietuvos žydas Aleksandras Slavinas, kuriam LIETUVIŲ ŽUDYMAI, KANKINIMAI, MOTERŲ PRIEVARTAVIMAI, VAIKŲ ATSKYRIMAI NUO TĖVŲ BUVO TIK MALONI ATRAKCIJA IR DŽIUGINANTI AKIMIRKA! Mes Lietuvių tauta niekada neturi pamiršti žydų ir rusų, kurie labai aktyviai prisidėjo prie mūsų TAUTOS NAIKINIMO! Tik būdami viduje stiprūs sugebėjome atlaikyti 1941 m. birželio 14-osios ir kitus trėmimus. O dabar tų niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonys valdo mus. 1941 m. Birželio 14-oji TURI BŪTI MINIMA KAIP LIETUVIŲ TAUTOS HOLOKAUSTO DIENA".

Teisėjų kolegija, įvertinusi baudžiamosios bylos medžiagą, sprendžia, kad abejonių tuo, jog būtent kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" patalpino kaltinime nurodytą komentarą, nekyla. Šias aplinkybes patvirtina bylos medžiagoje esantys objektyvūs duomenys: tarnybinio pranešimo duomenimis (1 t., b. l. 80-84) Lietuvos Respublikos Seimo internetinėje svetainėje buvo rastas Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateikto siūlymo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo" projektas Nr. XIVP-3085(2) su priedais: Priedas Nr. 4 prasideda žodžiais „Lietuvos žydas Aleksanndras Slavinas...(1 t., b. l. 90). Socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje skelbtų tekstų (2023 m. birželio 14 d. (6 t., b. l. 86)) ekrano fotonuotraukas 2024 m. balandžio 4 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo" pateikė ir Remigijus Žemaitaitis (6 t., b. l. 78-89). Byloje pateiktos socialinio tinklo Facebok asmeninės paskyros „Remigijus Žemaitaitis" šio įrašo nuotraukos (1 t., b. l. 35)

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis teisme parodė, kad viešai paskelbtus tekstą po straipsniu apie Lietuvos žydą Aleksandrą Slaviną parašė jis. Neapykantos kurstyti nenorėjo ir to nesiekė, pateikė informaciją iš šaltinių, kurie viešai prieinami. Jo pateikti istoriniai faktai pagrindžia, kad vyko lietuvių masinės žudynės Lietuvoje ir cituojami šaltiniai, kuriuose įvardinta, kas tas žudynes vykdė. Kadangi „holokaustas" reiškia žmonių naikinimą ir masines žudynes, tai visų kaimų su žmonėmis sudeginimą palygino su Holokaustu. Lietuvos mastu lietuviams tokie žudymai buvo ženklūs ir ne mažiau skausmingi nei žydams ar kitai tautai, tik kažkodėl tai vertinama kaip kitų skausmas ir netekimo menkinimas. Rašydamas apie Aleksandrą Slaviną rėmėsi straipsniu, kuris pateiktas ikiteisminio tyrimo medžiagoje „Žydai bolševikų tarnyboje".

Ikiteisminio tyrimo metu 2024 m. kovo 15 d. ir 2024 m. kovo 29 d. apklausiamas kaip įtariamasis Remigijus Žemaitaitis parodė, kad 2023 m. birželio 14 d., po 8 val. 02 min. socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" viešai paskelbtus tekstą

apie Lietuvos žydą Aleksandrą Slaviną parašė jis, naudodamasis savo asmeniniu mobiliojo ryšio telefonu, būdamas savo namuose Vilniuje, Antaviliuose. Teksto teiginius, kad Lietuvos žydui Aleksandrui Slavinui lietuvių žudymai, kankinimai, moterų prievartavimai, vaikų atskyrimai nuo tėvų buvo tik maloni atrakcija ir džiuginanti akimirka, grindė perskaitytomis knygomis ir straipsniais. Parašydamas, kad „esame valdomi niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonių", rėmėsi Tremtinių sąjungos „Lietuvos aide" išspausdintu genocido organizatorių ir vykdytojų sąrašu, tarp kurių 169 numeriu pažymėtas Mykolas Zingeris, Seimo nario Emanuelio Zingerio tėvas. Be to, Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkės tėvas yra Viktor Čimyl Ivanovič, kurio duomenys yra KGB archyve. Kai Seime buvo pasiūlyta išviešinti KGB dokumentus, panaikinant 75 metų išslaptinimo terminą, didžioji Seimo narių dalis dėl jam nepaaiškinamų priežasčių balsavo prieš (6 t., b. l. 97, 125).

Teisėjų kolegija, ištyrusi ir įvertinusi byloje surinktus įrodymus, daro išvadą, kad šis kaltinimo epizodas pasitvirtino.

Komentaro turinys ir kontekstas leidžia teigti, kad niekinantys ir neapykantą skatinantys, žeminantys garbę ir orumą teiginiai yra nukreipti prieš aiškiai identifikuojamą grupę – žydų tautybės asmenis. Pastebėtina ir tai, kad komentare dalis teksto fragmentų yra išryškinta parašant didžiosiomis raidėmis, vartojami šauktukai, kas leidžia daryti išvadą, kad tokios rašytinės raiškos priemonės vartojamos teiginiams pabrėžti ir tai daroma sąmoningai.

Žydus kaip tautinę grupę niekinantį ir neapykantą jiems skatinantį įrašo pobūdį patvirtina: 1) Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) išvada, kurioje nurodoma, kad įrašo, pradėto žodžiais „Lietuvos žydas Aleksandras Slavinas", visuma, vertinant jį ankstesnio įrašo kontekste, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami (3 t., b. l. 80-86). Apklausta teisme ekspertė Gintarė Herasimenkienė išvadą patvirtino. Paaiškino, kad kadangi klausimai buvo apie žydų tautinė grupę, visi atsakymai pateikti apie tautinę grupę. 2) Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023-09-26 specialisto išvada Nr. EAN-16 (3 t., b. l. 29-37), kurioje nurodoma, kad šiuo komunikacijos aktu išsakoma asmeninė kritiška bei nepakanti nuomonė. Taip pat pasakymu neigiamai vertinamos tautiniu pagrindu išskirtos kelios žmonių grupės bei konkretus minimas asmuo dėl jų įsitikinimų bei pažiūrų, skleidžiama neapykanta jų atžvilgiu. Apklaustas teisme specialistas Laimutis Laužikas šią išvadą patvirtino. Paaiškino, kad išvada teikta dėl trijų 2023 m. birželio 14 d. pasisakymų. Dėl Remigijaus Žemaitaičio pasisakymo 2023 m. birželio 14 d. 8:02 val. nurodė, kad publikuotame tekste turbūt skleidžiama neapykanta žydo Aleksandro Slavino atžvilgiu.

Vertinant komentaro turinį ir kontekstą matyti, kad jame aprašomi ir vertinami tam tikri istoriniai įvykiai. R. Žemaitaitis įraše teigia, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, kad jie aktyviai prisidėjo prie lietuvių tautos naikinimo, taip pat aprašomi konkretaus asmens – Aleksandro Slavino veiksmai, akcentuojant pastarojo žydų tautybę. Vis tik kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis istorinius faktus traktuoja savaip, juos iškraipydamas ir pateikdamas neteisingą istorinių įvykių vertinimą. Tokią išvadą pagrindžia šie įrodymai:

1.Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad įrašo tekstu Remigijus Žemaitaitis pristato ir pakomentuoja savo straipsnį. Be teiginio apie Aleksandrą Slaviną įraše kreipimosi forma teigiama „Mes Lietuvių tauta niekada neturime pamiršti žydų ir rusų, kurie labai aktyviai prisidėjo prie mūsų TAUTOS NAIKINIMO!" Šis sakinys gali būti suprastas kaip pasakymas tiek apie konkrečius žydų tautybės asmenis, vykdžiusius sovietines represijas, tiek kaip apibendrintas teiginys apie žydų tautinę grupę. Toliau tekste esantis sakinys „O dabar tų niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonys valdo mus" primeta kaltinimą istorinių įvykių tautinei grupei. Vertinant šio įrašo visumą ir skaitant jį ankstesnio įrašo kontekste, suprantama, kad juo pateiktas apibendrintas kaltinimas tautinei grupei vykdžius lietuvių tautos naikinimą. Apibendrintu kaltinimu, kad žydai naikino lietuvių tautą, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami.

2. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. vasario 6 d. išvadoje Nr. 9R-116 „Dėl A. Slavino veiklos 1940-1941 m.“ atsakant į klausimą apie tai, kokias pareigas okupacinėse sovietų struktūrose Aleksandras Slavinas užėmė ir kokius veiksmus vykdant masinį gyventojų trėmimą iš Lietuvos 1941 m. birželio 14-18 d., jis atliko, nurodyta, kad Sovietų Sąjungai 1940 m. birželio 15 d. okupavus Lietuvą, visų valstybės institucijų kontrolę nedelsiant perėmė Lietuvos komunistų partija. A. Slavinas nuo 1940 m. birželio 20 d. iki 1940 m. rugpjūčio 10 d. buvo VSD Administracinio – ūkinio skyriaus ir sekretoriato viršininku. Greitu laiku VSD pertvarkytas į LSSR vidaus reikalų liaudies komisariatą (LSSR NKVD) ir inkorporuotas į SSRS valstybės saugumo ir vidaus reikalų sistemą. A. Slavinas nuo 1940 m. rugsėjo mėn. iki 1941 m. birželio mėn. buvo LSSR NKGB-NKVD 3 skyriaus 1 poskyrio viršininku. Išvadoje konstatuota, kad duomenų apie Aleksandro Slavino dalyvavimą organizuojant ar kitaip dalyvaujant Lietuvos gyventojų deportaciją (trėmimą) 1941 m. birželio mėn. nerasta. Atsakant į užduoties klausimą, kokios tautybės buvo Aleksandras Slavinas, ar jis žudė, kankino lietuvius, ar prievartavo lietuves moteris, ar atskyrė vaikus nuo tėvų ir ar yra duomenų, jog šiuos veiksmus (jeigu tokie buvo), jis atliko dėl tautinės neapykantos lietuvių kilmės aukoms, išvadoje nurodyta, kad Aleksandras Slavinas buvo žydų tautybės. Surinktoje ir nagrinėtoje archyvinėje medžiagoje bei istoriografijoje duomenų, kad Aleksandras Slavinas būtų žudęs, kankinęs, prievartavęs lietuves moteris, atskyrinėjęs vaikus nuo tėvų, nėra (4 t. b. l. 69-70). Šią išvadą teikė Rytas Narvydas ir Andrius Tumavičius, ją teisme patvirtino. Rytas Narvydas paaiškino, kad Aleksandras Slavinas buvo žydas. Pastarasis užėmė tam tikras funkcijas valstybės saugumo departamente. Duomenų, kad Aleksandras Slavinas žudė, kankino, prievartavo lietuves moteris, atskyrinėjo vaikus nuo tėvų – nerado. Negalėjo atsakyti, ar yra archyvinių duomenų, kad A.Slavinas dirbdamas represinėse struktūrose būtų atlikęs tuos veiksmus dėl tautinės neapykantos lietuvių kilmės asmenims.

3. Iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024-03-22 išvados Nr. 9R-257 „Dėl Lietuvos gyventojų genocido“ matyti, kad sovietinis režimas vykdė sovietizaciją, lietuvių, kaip ir visų kitų Lietuvoje gyvenusių tautybių atstovų – žydų, lenkų, vokiečių ir kt., persekiojimas ir naikinimas vyko iki J. Stalino mirties 1953 metais.

4. Liudytoja Nijolė Maslauskienė nurodė, kad ji kaip istorikė yra įsitikinusi, jog Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, jos valstybę, ekonomiką, kultūrą, papročius naikino ne lietuvių, žydų, rusų, ar kitos tautos, bet sovietų okupacinis režimas, su juo kolaboravę Lietuvos komunistai, kiti okupantams talkinę žmonės.

Apibendrindama tai, kas pasakyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad byloje tokių istorinių duomenų, kurie leistų teigti, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, kad jie aktyviai prisidėjo prie lietuvių tautos naikinimo, nenustatyta. Taip pat nerasta konkrečių istorinių duomenų apie Aleksandro Slavino dalyvavimą organizuojant ar kitaip dalyvaujant Lietuvos gyventojų deportacijoje (trėmime) 1941 m. birželio mėn., kad Aleksandras Slavinas būtų žudęs, kankinęs, prievartavęs lietuves moteris, atskyrinėjęs vaikus nuo tėvų.

Kaltinime nurodytu Remigijaus Žemaitaičio pasisakymu buvo propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė vykdė nusikaltimus žmoniškumui ir yra atsakingi už sovietų Lietuvoje vykdytas represijas, tokiu pasisakymu jie žeminami, skleidžiama jų atžvilgiu neapykanta. Taigi bylos duomenys leidžia teigti, kad paminėto įrašo turinys, kurį viešai patalpino kaltinamasis, yra niekinantis, skatinantis neapykantą iš žydų tautybės asmenims, o tai reiškia, kad buvo peržengtos saviraiškos laivės ribos.

Pateiktas įrašas atitinka kaltinime nurodytus BK 170 straipsnio objektyviuosius požymius - niekinimą, neapykantos skatinimą. Kaltinamasis sąmoningai pateikė istorinę tikrovės neatitinkančią informaciją, suprato, kad tuo niekina žmonių grupę ir jai priklausančius asmenims dėl jų žydų tautybės, skatina neapykantą jiems ir norėjo taip veikti, t. y. veikė tiesiogine tyčia. Tyčiojimosi požymis šiame įraše nėra įrodytas, nenustatyta, kad būtų žeminama garbė ir orumas, kad žmogus ar grupė būtų vaizduojami kaip pajuokos objektas, todėl iš kaltinimo šalinamas. Atsižvelgiant į tai,

teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio veiksmai – 2023 m. birželio 14 d. po 8 val. 02 min., parašytas komentaras, kuris nurodoma kaltinime, atitinka BK 170 straipsnio 2 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties objektyviuosius ir subjektyviuosius požymius.

Dėl 2023 m. birželio 14 d., po 12 val. 44 min. Remigijaus Žemaitaičio įrašo Facebook socialiniame tinkle (6 epizodas)

Remigijus Žemaitaitis, 2023 m. birželio 14 d., po 12 val. 44 min., Vilniuje, socialinio tinklo Facebook asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis", komentuodamas „Delfi" 2023 m. birželio 14 d., 12 val. 44 min. skelbtą straipsnį „Žemaitaitis toliau žarstosi antisemitiniais pareiškimais: piktinasi Šimonytės vizitu Izraelyje", viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta): „Jau greitai rytoj BIRŽELIO 15 dieną !!! PASKELBSIU DALINIUS LIETUVOS ŽYDŲ SĄRAŠUS, KURIE SAVO PARAŠAIS IR DEMONSTRUODAMI LOJALUMĄ RUSAMS 1941 m. birželio 15 dieną TŪKSTANČIUS LIETUVIŲ KROVĖ į VAGONUS. Kurie turėjo būti ištremti į SSRS gilumą TAIP SIŲSDAMI JUOS MYRIOP. Kaip matau iš reakcijų Izraelio žydų ir Lietuvoje esančių KGB/NKVD veikėjų palikuonių, labai jau pergyvena, kad ISTORIJOS FAKTUS TOLIAU KELSIU Į VIEŠUMĄ! Būkime stiprūs ir neleiskime, kad Lietuvoje atsirastų antisemitų! Kaip pastebiu net tarybinių laikų MILICINOS tardytoja IR PROKURORĖ F. Kukliansky sunerimo dėl sąrašų ir platinamos informacijos, čia kaip tie čekučių skandalai, gal lai pirma prisipažįsta ką jos tėvas SSRS laikais veikė ir kokias pareigas ėjo, nes iš dokumentų daug linksmybių šioje šeimoje buvo! To labai NORI IZRAELIO ŽYDAI IR RUSIJOS PASIUNTINEI LIETUVOJE. JŲ VIENAS IR PAGRINDINIS TIKSLAS LIETUVĄ PAVERSTI ANTISEMITAIS!".

Teisėjų kolegija, įvertinusi baudžiamosios bylos medžiagą, sprendžia, kad abejonių tuo, jog būtent kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" patalpino kaltinime nurodytą komentarą, nekyla. Šias aplinkybes patvirtina bylos medžiagoje esantys objektyvūs duomenys: socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje skelbtų tekstų (2023 m. birželio 14 d. (6 t., b. l. 85)) ekrano fotonuotraukas 2024 m. balandžio 4 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo" pateikė ir Remigijus Žemaitaitis (6 t., b. l. 78-89).Byloje pateiktos socialinio tinklo „Facebook" asmeninės paskyros „Remigijus Žemaitaitis" šio įrašo nuotraukos (1 t., b. l. 34)

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis teisme parodė, kad Vilmantui Krikštaponiui sąrašo sudaryti jis neliepė. Pastarasis pateikė tą medžiagą savo internetiniame puslapyje. Negalėjo atsakyti, ar prašė Vilmanto Krikštaponio surinkti žydų tautybės asmenų sąrašą paviešinimui. Taip pat negalėjo atsakyti, ar pastarasis jam kokius nors sąrašus buvo perdavęs. Teigė, kad sąrašą grindė jo paties sukaupta informacija, kadangi jo močiutė rinko medžiagą, susijusią su Lietuvos išdavikais. Jis yra išsaugojęs „Lietuvos aido" ir politinių kalinių tremtinių publikacijas, straipsnius, kurie yra viešai prieinami. Nurodė, kad su Vilmantu Krikštaponiu yra susirašinėjęs Messenger programėlėje, bet nepamena, jog būtų gyvai susitikę. Vilmantas Krikštaponis rašė, kodėl Remigijus Žemaitaitis neviešina dokumentų ir pastarasis atsakė, kad juos dar reikia sutikrinti ir pažiūrėti, ar jie atitinka. Negalėjo atsakyti, iš kur tiksliai gavo tą sąrašą. Pabrėžė, kad savo pasisakymuose jis nieko nekaltino, tik pateikė nuomonę, kuri yra viešai prieinama ir nėra ribojama, nepripažinta klaidinga ar melaginga.

Ikiteisminio tyrimo metu parodė, kad rašydamas, jog „greitai birželio 15 d., kad bus paskelbti daliniai Lietuvos žydų sąrašai, kurie savo parašais ir demonstruodami lojalumą rusams 1941 m. birželio 15 d. tūkstančius lietuvių krovė į vagonus tremčiai į SSSR gilumą, taip siunčiami myriop", išdėstytus teiginius apie žydus ir jų veiksmus 1941 m. lietuvių trėmimo metu grindė perskaitytomis knygomis ir istorikų straipsniais bei jam žmonių atsiųstais duomenimis: Arvydo Damijonaičio straipsniu „Baimė. Kriminalinio antilietuvizmo šaknys", istorikės Nijolės Maslauskienės straipsniu

„Lietuvos komunistų sudėtis 1940 m. spalio — 1941 m. birželio mėn., žurnalisto Česlovo Iškausko straipsniais „Žydai - bolševikų tarnyboje“, „Juodasis birželis: ar šiandien galimi trėmimai?“, „Lietuvos okupantai, lietuvšaudžiai - Kremliaus „komisarai“ žydai“, Vilmanto Krikštaponio jam atsiųstu 120 asmenų, dalyvavusių lietuvių trėmimuose, sąrašu bei dienraštyje „Lietuvos aidas“ Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos skelbtu 170 asmenų, dalyvavusių trėmimuose, sąrašu bei Vidmanto Valiušaičio knyga „Istorikai nenaudoja dalies šaltinių. Dr. Augustinas Idzelis ir Lietuvos okupacijų interpretavimo drama“. Be to, komentuodamas šį tekstą jis nurodė, kad Lietuvoje nemažai žydų bendruomenės atstovų, kurie Holokaustą naudoja prisidengdami žydų kančiomis. Tai akivaizdžiai parodo, kad Lietuvoje yra kai kurių žydų, kurie nori apkaltinti visą Lietuvą, kad lietuviai vykdė žydų holokaustą. Bet tai yra netiesa, nes, kaip ir dalis lietuvių vykdė žydų Holokaustą, lygiai taip pat dalis žydų vykdė lietuvių holokaustą. Apie Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkę Fainą Kukliansky, kuri turėtų sunerimti dėl jo ketinamų pagarsinti sąrašų, šiame straipsnyje parašė, nes Faina Kukliansky jį puolė spaudoje 2023 m. gegužės mėnesį, kad jis yra didžiausias antisemitas (6 t., b. 1.97; 144-145).

Teisėjų kolegija, ištyrusi ir įvertinusi byloje surinktus įrodymus, daro išvadą, kad šis kaltinimo epizodas pasitvirtino.

Komentaro turinys ir kontekstas leidžia teigti, kad niekinantys ir neapykantą skatinantys, žeminantys garbę ir orumą teiginiai yra nukreipti prieš aiškiai identifikuojamą grupę – žydų tautybės asmenis. Pastebėtina ir tai, kad komentare dalis teksto fragmentų yra išryškinta parašant didžiosiomis raidėmis, vartojami šauktukai, kas leidžia daryti išvadą, kad tokios rašytinės raiškos priemonės sąmoningai vartojamos teiginiams pabrėžti.

Žydus kaip tautinę grupę niekinantį ir neapykantą jiems skatinantį įrašo pobūdį patvirtina:

1) Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) išvada, kad šiuo įrašu, pradėtu žodžiais „Jau greitai rytoj (...) „propaguojamas priešiškumas žydams. Informacija, kad žydai reikšmingai dalyvavo 1941 m. birželio 15 d., vykdant Lietuvos gyventojų trėmimus, gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės (3 t., b. 1. 85-86). Apklausta teisme ekspertė Gintarė Herasimenkienė šią išvadą patvirtino. Nors išvada sąlyginė, tačiau kaip jau buvo pasisakyta ankstesniame epizode, byloje nėra duomenų, kad žydai reikšmingai dalyvavo 1941 m. birželio 15 d., vykdant Lietuvos gyventojų trėmimus, todėl toks teiginys neatitinka tikrovės.

2) Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023-09-26 specialisto išvada Nr. EAN-16 (3 t., b. l. 29-37), kad pasakymu neigiamai vertinama tautiniu pagrindu išskirta žmonių grupė, kartu ir jai priklausantys konkretūs asmenys, dėl jų įsitikinimų bei pažiūrų, skleidžiama neapykanta jų atžvilgiu. Apklaustas teisme specialistas Laimutis Laužikas išvadą patvirtino. Dėl 2023 m. birželio 14 d. 12:44 val. publikuoto teksto nurodė, kad lentelėje minimos tam tikros žydų tautybės asmenų grupės – tai žydų stribai, NKVD darbuotojai, žydai, kurie trėmė, kurie vadovavo, dėjo į vagonus žmones.

Ikiteisminio tyrimo metu ir teisme apklausta kaip liudytoja Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky parodė, kad tai žeminantis ją ir jos šeimą dėl jų žydų tautybės tekstas, kuriame išdėstyti neatitinkantys tikrovės duomenys tiek apie ją, tiek apie jos tėvą, Samuelį Kuklianskį, žymų Lietuvos teisininką ir teisės krypties mokslininką.

Vertinant komentaro turinį ir kontekstą matyti, kad jame R.Žemaitaitis esminį akcentą deda į Lietuvos žydų sąrašo greitą paskelbimą, nurodydamas, kad jis bus dalinis, kad sąrašas bus apie konkrečius žydų tautybės asmenis, esą vaidinusius reikšmingą vaidmenį 1941 m. birželio 15 d. tremiant Lietuvos gyventojus. Pabaigoje teksto rašoma, kad Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkės Fainos Kukliansky tėvas SSRS laikais užsiėmė veikla ir ėjo pareigas, kurios sąmoningai yra slepiamos.

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad įrašo tekstu Remigijus Žemaitaitis anonsuoja, kad kitą dieną paskelbs žydų, pridėjusių prie lietuvių trėmimų, sąrašus. Remigijus Žemaitaitis reaguoja į tai, kad jo pasisakymai spaudoje ir politikų buvo įvardinti antisemitiniais, ir žydų sąrašo paskelbimą pristato

kaip kovą prieš kaltinimus lietuviams antisemitizmu. Sakiniu „PASKELBSIU DALINIUS LIETUVOS ŽYDŲ SĄRAŠUS, KURIE SAVO PARAŠAIS IR DEMONSTRUODAMI LOJALUMĄ RUSAMS 1941 m. birželio 15 dieną TŪKSTANČIUS LIETUVIŲ KROVĖ Į VAGONUS“ pasakoma apie konkrečius žydų tautybės asmenis, esą vaidinusius reikšmingą vaidmenį 1941 m. birželio 15 d. tremiant Lietuvos gyventojus. Informacija, kad žydai reikšmingai dalyvavo 1941 m. birželio 15 d. vykdant Lietuvos gyventojų trėmimus, gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės. Žydų tautinė grupė įraše vaizduojama kaip išsigandusi, jog tokia informacija bus paviešinta. Įraše duodama užuomina, kad Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkės Fainos Kukliansky tėvas SSRS laikais užsiėmė veikla ir ėjo pareigas, kurios yra slepiamos ir turėtų būti atskleistos. Metaforiškai teigiama, kad „iš dokumentų daug linksmybių šioje šeimoje buvo“, tuo pasakoma, kad F. Kukliansky šeimos nariai vykdė neigiamai vertinamas veiklas. Iš įrašo visumos suprantama, kad užuominomis apie Fainos Kukliansky šeimą siekiama ją sumenkinti kaip žydų bendruomenės pirmininkę. Taip pat įraše teigiama, kad Izraelio žydų „VIENAS IR PAGRINDINIS TIKSLAS LIETUVĄ PAVERSTI ANTISEMITAIS!“, tuo pasakoma, kad žydai kaip tautinė grupė siekia lietuvius parodyti kaip antisemitus. Įrašo visuma yra propaguojamas priešiškumas žydams.

Teisme liudytoja Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, parodė, kad Remigijus Žemaitaitis yra pateikęs sąrašą ir pakomentavęs, kad ji sunerimo, tačiau ji nežino, kodėl turėtų sunerimti. 2024 m. sausio 26 d. apklausta kaip liudytoja Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, susipažinusi su 2023 m. birželio 14 d., po 12 val. 44 min. socialiniam tinkle *Facebook* skelbtu Remigijaus Žemaitaičio tekstu parodė, kad ją žeidžia klaidinantys pasisakymai, dviprasmybės, kurios gali pakenkti jos šeimos ir jos asmeninei reputacijai. Kaip asmeniui jai padaryta ir moralinė, ir psichologinė žala, pažeminta jos, kaip advokatės, profesinė reputacija, kuri priklauso nuo kliento požiūrio, tačiau nenori būti pripažinta nukentėjusiąją baudžiamajame procese.

Taigi, vertinant viso pasisakymo kontekstą, matyti, kad Remigijus Žemaitaitis šiame viešai paskelbtame tekste neigiamai apibūdina žydus kaip tautinę grupę visuomenės akyse, sukelia priešiškumą ir provokuoja nepakantumą jiems, žydus kaip tautinę grupę kaltindamas, kad jie yra atsakingi už lietuvių trėmimus į SSSR gilumą, leisdamas suprasti, kad žydai reikšmingai dalyvavo 1941 m. birželio 15 d. vykdant Lietuvos gyventojų trėmimus, konkrečių žydų tautybės asmenų sąrašo paskelbimą pristatydamas kaip kovą prieš kaltinimus lietuviams antisemitizmu, sarkastiškai nurodydamas, kad Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkės Fainos Kukliansky tėvas SSRS laikais užsiėmė veikla ir ėjo pareigas, kurios yra slepiamos, nes, kaip galima suprasti, vykdė neigiamai vertinamas veikas, menkindamas Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkės Fainą Kukliansky šeimą, tokiu būdu viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenis dėl jų žydų tautybės.

Remigijus Žemaitaitis saviraiškos laisvę įgyvendino netinkamai, pavartota neapykantos kalba viešai buvo tyčiojamasi, niekinama, skatinama neapykanta žmonių grupei apibrėžtai tautiniu pagrindu. Tai reiškia, kad buvo peržengtos saviraiškos laivės ribos. Pateiktas įrašas atitinka kaltinime nurodytus BK 170 straipsnio objektyviuosius požymius – tyčiojimąsi, niekinimą, neapykantos skatinimą. Komentaras ne atsitiktinis veiksmas, komentaru Remigijus Žemaitaitis reaguoja į tai, kad jo pasisakymai spaudoje ir politikų buvo įvardinti antisemitiniais, ir žydų sąrašo paskelbimą pristato kaip kovą prieš kaltinimus lietuviams antisemitizmu. Kaltinamasis sąmoningai pateikė istorinę tikrovės neatitinkančią informaciją, suprato, kad tuo tyčiojasi, niekina žmonių grupę ir jai priklausančius asmenims dėl jų žydų tautybės, skatina neapykantą jiems ir norėjo taip veikti, t.y. veikė tiesiogine tyčia. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio veiksmai – 2023 m. birželio 14 d. po 12 val. 44 min., parašytas komentaras, kuris nurodoma kaltinime, atitinka BK 170 straipsnio 2 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties objektyviuosius ir subjektyviuosius požymius.

Dėl 2023 m. birželio 14 d. Remigijaus Žemaitaičio komentaro Facebook socialiniame tinkle (7 epizodas)

Remigijus Žemaitaitis, 2023 m. birželio 14 d., Vilniuje, socialinio tinklo Facebok asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis", susirašinėdamas su Rūta Janutiene, viešai paskelbė savo parašytą tekstą (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta):„Kaip pati žinai ten buvo visokių, kaip ir mūsų ir rusų. Tik bėda kita, kad musų buvo tik 5 %. Po 40% žydų ir rusų. Tai ir KGB/NKVD. TIK LIETUVA VISA KAIP TAUTA BUVO IŠVADINTA ŽYDŠAUDŽIAI".

Teisėjų kolegija, įvertinusi baudžiamosios bylos medžiagą, sprendžia, kad abejonių tuo, jog būtent kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" patalpino kaltinime nurodytą komentarą, nekyla. Šias aplinkybes patvirtina bylos medžiagoje esantys objektyvūs duomenys - byloje pateiktos socialinio tinklo „Facebok" asmeninės paskyros „Remigijus Žemaitaitis" šio įrašo nuotraukos (1 t., b. l. 35).

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis teisme parodė, kad rašydamas šį tekstą rėmėsi N. Maslauskienės straipsniu ir kitais. Nurodė, kad po 40 procentų žydų ir rusų buvo ir komunistų partijoje, ir KGB, ir NKVD. Jis su Rūta Janutiene buvo laidoje, kalbėjo apie Rūdininkų situaciją, ir pastaroji jo klausė, ar turi lentelę. Tai ta lentelė pateikta. Šiuo atveju buvo kalba apie kitą N. Maslauskienės lentelę, apie 40 procentų Rūdininkų. Iš viso 1157, 531 rusas, 516 žydų, 76 lietuviai. Yra skirtingos lentelės, skirtingi laikotarpiai.

Ikiteisminio tyrimo metu 2024 m. balandžio 4 d. apklausiamas kaip įtariamasis Remigijus Žemaitaitis parodė, kad 2023-06-14 socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" esantis susirašinėjimas su Rūta Janutiene „kad ten buvo visokių, kaip ir mūsų ir rusų, kad tik bėda kita, kad mūsų buvo tik 5 %, kad po 40% žydų ir rusų, kad tai ir KGB/NKVD" yra jo. Jame su žurnaliste Rūta Janutiene susirašinėjo apie tai, kiek žydų tautybės asmenų buvo sovietinėje komunistų partijoje Lietuvoje. Jame paskelbtus duomenis jis grindė istorikės Nijolės Maslauskienės straipsnyje „Lietuvos komunistų sudėti 1940 m. spalio - 1941 m. birželio mėn" skelbta informacija, Vilmanto Kištaponio jam 2023 m. gegužės mėnesį atsisiųsta informacija ir Česlavo Iškausko straipsniu „Žydai - bolševikų tarnyboje" skelbta informacija (6 t., b. l. 145).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akte Nr. 11-2673 (23) padaryta išvada, kad komentare, pradėtame žodžiais „Rūta Janutienė kaip pati žinai (...)", pateikta informacija, kad tarp trėmimus vykdžiusių žmonių 40 proc. buvo žydai arba NKVD darbuotojų 40 proc. buvo žydai, gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės (3 t. b. l. 85-86). Apklausta teisme ekspertė Gintarė Herasimenkienė šią išvadą patvirtino. Paaiškino, kad savo kompetencijos ribose gali pasakyti, kad yra žeminantis turinys, bet jis bus laikomas kaip žeminantis, jeigu yra neteisingas. O jeigu atitinka tikrovę, tai fakto konstatavimas. Pats komentaras yra po 40 procentų žydų ir rusų, tai ir KGB, NKVD, Lietuva visa. Nėra ten vienareikšmiškai aišku, ko 40 - žydų ar KDB, NKVD, ar jie vykdė veiksmus ar tiesiog buvo darbuotojai. Autorius neįdėjo pastangų pasakyti aiškiai, tiek procentų susieja su įvykiais. Ir viena, ir kita dabar suprantama kaip neigiama veikla.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. vasario 2 d. išvadoje Nr. 9R-105 „Dėl „Facebook" R. Žemaitaičio asmeninėje paskyroje galimai 2023-06-14 skelbtame įraše pateiktos informacijos apie 1941 m. birželio mėn. trėmimų vykdytojus", atsakant į klausimą, ar šiame 2023 m. birželio 14 d. skelbtame Remigijaus Žemaitaičio įraše pateikta informacija, kad tarp Lietuvos žmonių trėmimus vykdžiusių žmonių 40 proc. buvo žydai arba NKVD darbuotojų 40 proc. buvo žydai, atitinka istorinę tikrovę, nurodyta, kad kaip seka iš aukščiau (išvadoje) dėstomos 1941 metų birželio mėn. deportacijos (trėmimo) iš Lietuvos teritorijos į Sovietų Sąjungos gilumą organizavimo apžvalgos, tai buvo SSRS vadovybės inicijuotas ir kontroliuojamas procesas, jis vykdytas pasitelkiant ne tik vietinius, bet ir SSRS resursus. Represinių, sovietinių (valstybinių) institucijų ir komunistų partijos Lietuvoje tautinės sudėties 1941 metais istorinių tyrimų duomenys

rodo, kad žydai jose nesudarė 40 proc., daugiausia buvo rusų (rusakalbių) ir lietuvių. Nors 1941 metų birželio mėn. deportacija nėra tyrinėta jos vykdytojų aspektu (nėra nustatytas joje tiesiogiai ir netiesiogiai dalyvavusių skaičius, neanalizuota jų tautinė kilmė ir pan.), vis tik remiantis tuo, kas aukščiau išdėstyta, daroma išvada, kad *Facebook* skelbto įrašo teiginiai neatitinka istorinės tikrovės (4 t., b. l. 99-102).

Teisme Rytas Narvydas ir Andrius Tumavičius šią savo išvadą patvirtino. Specialistas Rytas Narvydas nurodė, kad pagrindinė tyrėja buvo Nijolė Maslauskienė, kuri vienintelė detaliai nagrinėjo tautinę Komunistų partijos sudėtį, 1941-1944 metų sovietinių represinių struktūrų sudėtį pagal tautinį aspektą. Jie savo išvadoje pateikė jos duomenis. Jie padarė išvadą, kad 40 procentų žydai nesudarė, nei kaip represinių struktūrų darbuotojai. Rėmėsi ir kitų istorikų paskelbtais tyrimais. Andrius Tumavičius pritarė R. Narvydo pozicijai ir paaiškino, kad tyrimų, kurie nagrinėtų trėmikų tautinę sudėtį, nėra dar atlikta. Galima iš bendro konteksto pasakyti, kadangi į trėmimų mechanizmą įtraukiami sovietų represinių struktūrų pareigūnai. Jie visi įtraukiami pagal pareigas, nežiūrint į jų tautybę. Gali pasakyti, kad buvo atlikti Trusko, A. Anušausko, I. Petravičiūtės knygoje, kurioje nagrinėjo Sovietų saugumo pareigūnus 1940-1953 metais, 1940-1941 m. centriniame aparate NKGB dirbo 29 procentai lietuvių, 16,8 procentai žydų ir 53,60 procentai rusų, ukrainiečių, gudų tautybės asmenų. Kitaip tariant, šnekėti apie tą 40 procentų žydų, niekaip negalima - tiek aparate, tiek partijoje.

Apklausta liudytoja Nijolė Maslauskienė parodė, kad ji yra nagrinėjusi Lietuvos komunistinės partijos sudėties pokyčius 1939 - 1941 m., t. y. pirmosios Sovietinės okupacijos laikotarpiu, įskaitant tautinės sudėties pokyčius. Straipsnyje „Lietuvos komunistų sudėtis 1940 spalio-1941 birželio mėn." nerašė apie trėmimus ir apie asmenis, dirbusius represinėse struktūrose. Dėl vadinamo partijos narių valymo, žydų skaičius ir lyginamasis svoris Komunistų partijoje gerokai sumažėjo. Nors bolševikų partijoje nebuvo oficialiai skelbiama kokių nors lozungų apie žydų išstūmimą iš Komunistų partijos, realiai partinio valymo procesas rodė, kad šitokių tikslų buvo siekiama. Straipsnyje išreikštas teiginys, kad nepaisant partinio valymo proceso, bolševikų pastangų maksimaliai eliminuoti žydus iš komunistų partijos, apriboti įtaką, jie savo pozicijas, gana tvirtas, ypatingai Komunistų partijos struktūrose, ypač kadrų ir finansų skyriuose ir kai kuriose sovietinės administracijose struktūrose, išsaugojo. Kalbama apie žydus tautybės komunistus, o ne apie žydų tautą apskritai. Šitame straipsnyje represinių struktūrų tautinės sudėties nenagrinėjo. Atsakydama į klausimą, ar šiame straipsnyje rašė, kad okupuojant Lietuvą, žydų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, prisidėjo prie lietuvių žudymo, trėmimo, kankinimo, naikino Lietuvą kaip valstybę teritoriniu principu, kultūrą, papročius, inteligentiją, sunaikino valstybę, pabrėžė, kad tokių teiginių straipsnyje nėra, kadangi tai prieštarauja jos, kaip istorikės, nuomonei. Taip pat nėra rašiusi, kad žydų tautybės žmonės palaikė Stalino totalitarinį režimą, kad palaikė lietuvių-žydų trėmimus, žudymus, kankinimus.

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023-09-26 ekspertizės išvadoje Nr. EAN-16 (3 t., b. l. 29-37) dėl šio teksto pateikta išvada, kad komunikacijos aktu nėra skatinama ar raginama smurtauti prieš žydus kaip žmonių grupę, skiriamą tautiniu pagrindu. Todėl šis komunikacijos aktas socialinio tinklo vartotojų atžvilgiu nelaikytinas skatinamuoju ir negali būti sėkmingas ar nesėkmingas. Šiuo komunikacijos aktu išsakoma asmeninė kritiška bei nepakanti nuomonė. Taip pat pasakymu neigiamai vertinamos tautiniu pagrindu išskirtos kelios žmonių grupės dėl jų įsitikinimų bei pažiūrų, skleidžiama neapykanta jų atžvilgiu. Faktų, galimų vertinti kriterijumi tiesa-netiesa, ir konkrečių grasinimų analizė nėra šios ekspertizės objektas. Apklaustas teisme specialistas Laimutis Laužikas 2023 m. rugsėjo 26 d. išvadą Nr. AEN-16 (3 t., b. l. 29-37) patvirtino. Paaiškino, kad 2023 m. birželio 14 d. susirašinėjime su Rūta Janutiene nėra tautybė iškeliama kaip nusikaltimo pagrindas.

Teisėjų kolegija, įvertinusi šį „Facebook" skelbtą įrašą sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio pasisakymas nors ir gali būti vertinamas kaip neatitinkantis istorinės tiesos, tačiau nesiekia tokio pavojingumo laipsnio, kuris būtinas baudžiamajai atsakomybei pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 straipsnio 2 dalį kilti.

Įvertinus pasisakymą viso įrašo kontekste, teisme apklaustų liudytojų, specialistų parodymus, matyti, kad: 1) pasisakymo prasmė nėra vienareikšmė. Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad šis Remigijaus Žemaitaičio komentaras nėra iki galo aiškus – galima suprasti, kad tarp trėmimus vykdžiusių žmonių 40 proc. buvo žydai arba NKVD darbuotojų 40 proc. buvo žydai. Ši informacija gali būti suprantama kaip žeminanti, jeigu neatitinka tikrovės. 2) Nors specialistai Rytas Narvydas ir Andrius Tumavičius padarė išvadą, kad *Facebook* skelbto įrašo teiginiai neatitinka istorinės tikrovės, kad represinių, sovietinių (valstybinių) institucijų ir komunistų partijos Lietuvoje tautinės sudėties 1941 metais istorinių tyrimų duomenys rodo, kad žydai jose nesudarė 40 procentų, daugiausia buvo rusų (rusakalbių) ir lietuvių (4 t., b. l. 99-102), tačiau teisme Rytas Narvydas nurodė, kad Nijolė Maslauskienė vienintelė detaliai nagrinėjo tautinę Komunistų partijos sudėtį, 1941-1944 metų sovietinių represinių struktūrų sudėtį pagal tautinį aspektą. Jie savo išvadoje pateikė jos duomenis. Andrius Tumavičius paaiškino, kad tyrimų, kurie nagrinėtų trėmikų tautinę sudėtį, nėra dar atlikta. 3) iš liudytojos Nijolės Maslauskienės parodymų matyti, kad žydai Lietuvos Komunistų partijoje, represinėse institucijose dalyvavo. Pats kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis ikiteisminio tyrimo metu parodė, kad su žurnaliste Rūta Janutiene susirašinėjo apie tai, kiek žydų tautybės asmenų buvo sovietinėje komunistų partijoje Lietuvoje. Teisme teigė kiek kitaip, nurodė, kad kalbėjo apie tai, kad po 40 procentų žydų ir rusų buvo ir komunistų partijoje, ir KGB, ir NKVD.

Nustatyta, kad Remigijus Žemaitaitis įraše minimus teiginius („40% žydų ir rusų. Tai ir KGB/NKVD“) pateikė ne visiškai istoriškai tiksliai, kaip jo paties istorinių faktų interpretaciją. Tokio pobūdžio pasisakymas, įvertinus jo pobūdį, ne visiškai aiškiai išreikštą mintį, nors ir gali būti istoriškai netikslus ar nepriimtinas daliai visuomenės, neperžengia Konstitucijos saugomos saviraiškos laisvės ribų ir neįgyja tokio pavojingumo, kuris leistų jį laikyti nusikalstamu veiksmu pagal BK 170 straipsnio 2 dalį. Be kita ko, iš Remigijaus Žemaitaičio pasisakymo matyti, kad jokių užgaulių, įžeidžiančių žodžių ar grasinimų tekste jis neišsakė, iš esmės kalbėjo apie žydų ir rusų, dirbusių NKVD ir KGB struktūrose, procentinę sudėtį. Taigi, atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 14 d. socialiniame tinkle *Facebook*, susirašinėjant su Rūta Janutiene, viešai paskelbtas įrašas nesiekia tokio pavojingumo, kuris būtinas baudžiamajai atsakomybei kilti, todėl iš kaltinimo šalinamas.

Dėl 2023 m. birželio 15 d., apie 08 val. 17 min. Remigijaus Žemaitaičio įrašo Facebook socialiniame tinkle (8 epizodas)

Remigijus Žemaitaitis 2023 m. birželio 15 d., apie 08 val. 17 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“ viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta): „1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau į Lietuvos istoriją buvo įrašytos kaip pačios bjauriausios ir skausmingiausios. Tai buvo LIETUVOS HOLOKAUSTAS!!! Net praėjus daugiau nei 80 metų viena “porūšio” grupė žydai, taip ir nesugeba pripažinti, kad šioje LIETUVOS tragedijoje jų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, prisidedant prie Lietuvių kankinimų, trėmimų ir žudimų. Kartu su rusais, LIETUVĄ jie naikino ne tik kaip valstybę teritoriniu principu, bet kaip tautą, jos kultūrą, papročius, intelegentiją, sunaikino valstybės ateitį, kurią tik 1990-1991 metais pavyko atkurti. Šlykštu yra tai, kad buvusi TARYBINĖ MTLICININKĖ-TARDYTOJA IR VĖLIAU PROKURORĖ FAINA KUKLIANSKY, taip ir nesurado vakar jėgų pripažinti, kad jos “porūšio” atstovai žydai labai svarbų vaidmenį atliko naikinant LIETUVIŲ TAUTĄ . Ji net neturi moralinių vertybių atsiprašyti Kaniūkų, Pirčiupio kitų kaimų ir miestelių gyventojų palikuonių už tuos barbariškus veiksmus, kuriuos atliko tuo metu Lietuvoje gyvenę žydai. Kas atsiprašys, lietuvių, anūkų, senelių, proseneliu .... už tuos bjaurius veiksmus? Mūsų Prezidentas A. M. Brazauskas žydų tautos atsiprasė už mūsų lietuvių veiksmus, o jų valdžios ponai net praėjus 82 metams taip ir nesugeba išmekenti žodžio ATSIPRAŠOME. Panašu,

tokio žodžio toje tautoje nerasta. Kaip ir žadėjau viešai vakar, šian paskelbsiu 40 "porūšio" žydų, kurie savo aktyviais veiksmais prisidėjo, kad 1941 m. Birželio 15 dieną iš LIETUVOS DEŠIMTIMIS TŪKSTANČIŲ BŪTŲ IŠTREMTA LIETUVIŲ. Vieni buvo nužudyti nepasiekus gyvulinių vagonų, taip sušaudant juos namuose, miške, ar tiesiog miestelio centre, kiti mirė vagonuose, ir buvo išmesti pakeliui į gulagus, kiti mirė gulaguose, o kas atlaikė gulagų žiaurumus vėl parvyko atgal į Lietuvą. Tikiuosi, kad Izraelio valdžia kartu su Lietuvos žydų bendruomene suras DVASINIŲ JĖGŲ ir artimiausiu metu Lietuvoje sulauksime IZRAELIO PREZIDENTO VIZITO, kuris prie partizano A. Vanago kapo bei kitų kovotojų atsiprašys Lietuvos už jų "porūšio" žydų veiksmus! Kita dalis bus vėliau. Nachmanas Dušanskis ir Raslanas 1. Gersonas Abramavicius 2. Girsa Abramavicius 3. Chaimas Aiženas 4. Fuviia Anbinderis 5. Rocha Aronaviciūte 6. Abramas Bangisas 7. Nachmanas Bencikovicius 8. Abramas Bermanas 9. Dveira Bersakaite 10. Joselis Beranickis 11. Gilelis Blochas 12. Sara Salmanaite - Breiviene 13. Moisiejus Breneris 14. Aronas Brukąs 15. Icikas Demba 16. Rachile Vinaite-Deviatnikoviene 17. Seina Dikeryte 18. Calkis Duleckis 19. Nachmanas Dusanskis 20. Jakovas Epsteinas 21. Abramas Feldmanas 22. Leonas Finkelsteinas 23. Civa Fiseryte 24. Malka Frankaite 25. Berelis Fridmanas 26. Estera Kunickyte - Fridmaniene 27. Seina Klipaite - Gaileviciene 28. Basie Garbaite 29. Mina Popelyte - Garberiene 30. Abramas Garberis 31. Samuilas Gilis 32. I-Iirsas Glikas 33. Icikas Girsauskas 34. Gese Glezeryte 35. Bliumą Savleryte - Goldsteiniene 36. Aronas Greisas 37. Samuelis Grinfeldas 38. Girsas Groznikas 39. Izraelis ickovicius 40. Judita Seraite - Imeliene".

Teisėjų kolegija, įvertinusi baudžiamosios bylos medžiagą, sprendžia, kad abejonių tuo, jog būtent kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" patalpino kaltinime nurodytą komentarą, nekyla. Šias aplinkybes patvirtina bylos medžiagoje esantys objektyvūs duomenys - socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje skelbtų tekstų (2023 m. birželio 15 d. (6 t., b. l. 87-89)) ekrano fotonuotraukas 2024 m. balandžio 4 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo" pateikė Remigijus Žemaitaitis (6 t., b. l. 78-89).

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis parodė, kad šiuo tekstu jis kėlė klausimą, kad Lietuvos žydų bendruomenė turėtų atsiprašyti už tam tikrų žydų, kurie buvo KGBistai, NKVDistai, kurie dirbo struktūrose ir prisidėjo prie lietuvių tautos ir žmonių trėmimo, veiksmus.

Ikiteisminio tyrimo metu apklausiamas kaip įtariamasis Remigijus Žemaitaitis parodė, kad 2023 m. birželio 15 d., 08 val. 17 min. socialinio tinklo „www.facebook.com" asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis" viešai paskelbtą tekstą su 40 asmenų iš žydų „porūšio", kurie savo aktyviais veiksmais prisidėjo, kad 1941 m. birželio 15 dieną iš Lietuvos „dešimtimis tūkstančių būtų ištremta lietuvių" parašė jis, naudodamasis savo asmeniniu mobiliojo ryšio telefonu, būdamas savo namuose Vilniuje, Antaviliuose. Paskelbdamas keturiasdešimt „porūšio" žydų, kurie aktyviais veiksmais prisidėjo, kad 1941 m. birželio 15 dieną iš Lietuvos būtų ištremti lietuviai, asmens duomenis, rėmėsi Vilmanto Krikštaponio jam 2023 m. gegužės mėnesį atsiųsta informacija. Šiame tekste prašė, kad 1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau į Lietuvos istoriją įrašytos kaip pačios bjauriausios ir skausmingiausios, kad tai buvo Lietuvos holokaustas, nes laikosi nuomonės, kad buvo lietuvių tautos genocidas ir holokaustas plačiąja prasme. Rašydamas, kad žydai nesugeba pripažinti, kad šioje Lietuvos tragedijoje jų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, prisidedant prie lietuvių kankinimų, trėmimų ir žudymų, kad Lietuvą jie naikino ne tik kaip valstybę, bet kaip tautą, jos kultūrą, papročius, inteligentiją, sunaikino valstybės ateitį, jame „žydus" porūšiu išvadino remdamasis Lietuvos žydų bendruomenės pirmininke Faina Kukliansky, kuri dar 2019 metais įvardijo, kad „žydas yra vienas iš „porūšių". Rašydamas, kad Faina Kukliansky taip ir nesurado jėgų pripažinti, kad jos „porūšio" atstovai žydai labai svarbų vaidmenį atliko naikinant Lietuvių tautą, kad ji neturi moralinių vertybių atsiprašyti Kaniūkų, Pirčiupio, kitų kaimų ir miestelių gyventojų palikuonių už tuos barbariškus veiksmus, kuriuos atliko tuo metu Lietuvoje gyvenę žydai, galvoje turėjo tai, kad artėjo 2023 m. birželio 14 d. Kaip ir įprasta politikams, bendruomenių lyderiams, esant nelaimei atsiprašoma už tai, kas bloga padaryta (6 t., b. l. 97 145-147).

Teisėjų kolegija, ištyrusi ir įvertinusi byloje surinktus įrodymus, daro išvadą, kad šis kaltinimo epizodas pasitvirtino.

Komentaro turinys ir kontekstas leidžia teigti, kad niekinantys ir neapykantą skatinantys, žeminantys garbę ir orumą teiginiai yra nukreipti prieš aiškiai identifikuojamą grupę – žydų tautybės asmenis. Pastebėtina ir tai, kad komentare dalis teksto fragmentų yra išryškinta parašant didžiosiomis raidėmis, vartojami šauktukai, kas leidžia daryti išvadą, kad tokios rašytinės raiškos priemonės sąmoningai vartojamos teiginiams pabrėžti.

Žydus kaip tautinę grupę niekinantį ir neapykantą jiems skatinantį, garbę ir orumą žeminantį įrašo pobūdį patvirtina:

1) Lietuvos teismo ekspertizės centro 2023 m. gruodžio 13 d. specialisto išvada Nr. 11-2693 (23), kad 2023 m. birželio 15 d. Remigijaus Žemaitaičio įraše socialiniame tinkle *Facebook*, pradėtame žodžiais „1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau (...)“, apibendrintu kaltinimu visai tautinei grupei dėl sovietų vykdytų represijų propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, šaipomasi iš žydų. Žmonių sąrašo paskelbimas, teigiant, kad tai yra žydai, kurie prisidėjo, kad 1941 m. birželio 15 d. būtų ištremti lietuviai, gali būti suprantamas kaip tautinės grupės žeminimas, jeigu neatitinka tikrovės (3 t., b. l. 129-130).

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2023 m. gruodžio 13 d. specialisto išvados Nr. 11-2693 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad tiriamajame įraše Remigijus Žemaitaitis tęsia ankstesniuose jo įrašuose pradėtą temą apie žydų vaidmenį sovietų vykdytose represijose prieš Lietuvos gyventojus. Įrašas susideda iš kaltinimų žydams suvaidinus reikšmingą vaidmenį 1941 m. birželio 14-22 dienos Lietuvos gyventojų trėmimuose ir pateikto asmenų sąrašo, kuriame, kaip teigiama įraše, yra žydai, aktyviais veiksmais prisidėję prie 1941 m. birželio 15 dienos trėmimų. Remigijus Žemaitaitis sovietų vykdytus Lietuvos gyventojų trėmimus vadina „LIETUVOS HOLOKAUSTU“. Vartodamas žodį „holokaustas“ ir kartu kaltindamas žydus, Remigijus Žemaitaitis siekia priešpriešinti lietuvių tautos patirtas represijas ir žydų tautos patirtą Holokaustą, tokiu būdu priešindamas tautas. Rašydamas apie sovietines represijas vykdžiusius žmones Remigijus Žemaitaitis vartoja žodį „porūšis“, šiame „porūšyje“ išskiria žydų grupę ir teigia, kad žydai suvaidino svarbų vaidmenį lietuvių trėmimuose: „viena „porūšio“ grupė žydai, taip ir nesugeba pripažinti, kad šioje LIETUVOS tragedijoje jų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, pridedant prie Lietuvių kankinimų, trėmimų ir žudymų. Kartu su rusais, LIETUVĄ jie naikino ne tik kaip valstybę teritoriniu principu, bet ir kaip tautą, jos kultūrą, papročius, intelegentiją, sunaikino valstybės ateitį (...)“, „(...) jos „porūšio“ atstovai žydai labai svarbų vaidmenį atliko naikinant LIETUVIŲ TAUTĄ“, „šiandien paskelbsiu 40 „porūšio“ žydų (...)“, „(...) atsiprašys Lietuvos už jų „porūšio“ žydų veiksmus“. Taip pat minimos Kaniūkų ir Pirčiupių žudynės, atsakomybę už jas priskiriant žydams, įraše priekaištaujama dabar gyvenantiems žydams ir formuojami reikalavimai jiems, susiejant sovietų vykdytas represijas su visa žydų tauta. Priekaištais ir reikalavimais Remigijus Žemaitaitis implikuoja, kad ir dabarties žydai turi būti matomi kaip atsakingi dėl sovietų vykdytų represijų prieš Lietuvos gyventojus. Taip pat įraše šaipomasi, kad žydai neturi žodžio „atsiprašome“, negali jo „išmekenti“. Apibendrintu kaltinimu visai tautinei grupei dėl sovietų vykdytų represijų propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas (3 t., b. l. 129-130). Ekspertė Gintarė Herasimenkienė teisme šią išvadą patvirtino. Nurodė, kad ji teikdama išvadą vertino visą tekstą. Jei tie asmenys ne žydai, jei nedalyvavo jiems priskirtuose veiksmuose, tai tokia informacija susiveda į grupės žeminimą.

Vertinant minėtą išvadą pasisakytina, kad išvados dalis, susijusi su sąrašo paskelbimu, yra sąlyginė (žmonių sąrašo paskelbimas, teigiant, kad tai yra žydai, kurie prisidėjo, kad 1941 m. birželio 15 d. būtų ištremti lietuviai, gali būti suprantamas kaip tautinės grupės žeminimas, jeigu neatitinka tikrovės). Byloje yra duomenys, kad sąraše nurodytas asmuo - Nachmanas Dušanskis prisidėjo prie 1941 m. birželio 15 d. lietuvių trėmimo. Šis sąrašas paskelbtas įvardinant konkrečius asmenis, kaip

teigiama, vykdžiusius lietuvių trėmimus, tačiau konkrečių istorinių duomenų, kad absoliuti dauguma sąraše nurodytų asmenų tokius veiksmus atliko, nėra. Tai patvirtina ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. sausio 22 d. išvada Nr. 9R-59 „Dėl R. Žemaitaičio „Facebook" įraše išvardintų asmenų".

2) Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. sausio 22 d. išvadoje Nr. 9R-59 „Dėl R. Žemaitaičio „Facebook" įraše išvardintų asmenų" buvo atsakyta į klausimą, ar 2023 m. birželio 15 d., 8 val. 17 min. Remigijaus Žemaitaičio įraše *Facebook* pateiktame keturiasdešimties, kaip nurodoma, žydų tautybės asmenų, sąraše nurodytieji prisidėjo prie 1941 m. birželio 15 d. trėmimų iš Lietuvos. Išvadoje pateikti surinkti duomenys dėl kiekvieno iš šiame Remigijaus Žemaitaičio sąraše minimų asmenų, kuriuos apibendrinus nurodyta, kad duomenys apie dalyvavimą 1941 m. birželio 15 d. – 1941 m. birželio 18 d. Lietuvos gyventojų trėmime rasti tik dėl Nachmano Dušanskio. Jis prisidėjo prie kelių lietuvių ir vienos žydų šeimos tremties. Duomenų apie kitų išvardintų asmenų dalyvavimą analogiškoje veikloje nerasta. Atsakant į klausimą, ar yra duomenų, jog šiuos veiksmus (jeigu tokie buvo), jie atliko dėl tautinės neapykantos lietuvių kilmės aukoms, išvadoje konstatuota, kad dauguma išvardintų asmenų Lietuvos Respublikos nepriklausomybės laikotarpiu priklausė nelegaliai veikusiai Lietuvos komunistų partijai, kuri kaip antivalstybinė organizacija 1919 m. Lietuvos Vyriausybės uždrausta. /.../ Išvadoje minėti asmenys po Lietuvos Respublikos okupacijos priklausė sovietinėms institucijoms ir tokiu būdu kolaboravo su sovietų rėžimu. Nėra faktinių duomenų, kad jų veiksmus butų lėmusi tautinė neapykanta lietuviams (4 t. b. l. 63-68).

Šią išvadą Rytas Narvydas ir Andrius Tumavičius teisme patvirtino. Rytas Narvydas nurodė, kad buvo tiriamas Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 15 d. paskelbtas įrašas. Asmens priklausymas administraciniam, partiniam aparatui, įskaitant ir represines, buvo įvertintas kaip kolaboravimas su rėžimu. Trėmimu buvo siekiama pašalinti tam tikrą, nelojalų, linkusį pasipriešinti sovietizavimui gyventojų sluoksnį. Vienas iš tokių rodiklių buvo žmogaus socialinė padėtis, jo turtingumas, vaidmuo visuomenėje, organizacijose, priklausymas Lietuvos policijai, tautinis faktorius nebuvo lemiamas atrenkant žmones ištrėmimui. Duodami atsakymus apie konkrečius išvardintus asmenis kaip šaltinį nurodė Mažąją lietuviškąją enciklopediją. Atsakydamas į klausimą, ar yra duomenų, kad N. Dušanskio veiksmus, kuriuos jis atliko dirbdamas NKVD, motyvavo tautinė neapykanta lietuviams, nurodė, jog sudėtinga atsakyti, kadangi šis asmuo nuo vaikystės priklausė komunistiniam judėjimui, buvo komjaunuolis, atliko bausmę Kalnaberžės nepilnamečių įstaigoje, tad galimai ir turėjo neigiamą požiūrį. Tačiau kiek teko susipažinti su N. Dušanskio interviu, istorine prieinama archyvų medžiaga, tai negalima teigti, jog jis turėjo kažkokį nusistatymą lietuvių tautos atžvilgiu. Andrius Tumavičius nurodė, kad nemaža dalis tų asmenų buvo susijusi su pogrindine Lietuvos Komunistų partijos veikla iki 1940 metų. Buvo rasti duomenys, jog N. Dušanskis prisidėjo prie asmenų tremties. Nurodė, kad kiekvienas sovietų pareigūnas turėjo tam tikrą vaidmenį trėmimo mechanizme – tremiamajam būdavo sudaryta tremties byla, kurioje kiekvienas pareigūnas, įvykdęs tam tikrą veiksmą, pasirašydavo. N. Dušanskis atliko tam tikrus veiksmus trėmimo operacijose, už kuriuos jis buvo atsakingas. N. Dušanskis užėmė Šiaulių apskrities operatyvininko pareigas ir buvo žydų tautybės. Jo apskrities viršininkas buvo Raslanas, kuris buvo lietuvis.

3) Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. vasario 19 d. išvadoje Nr. 9R-139 „Dėl P. Raslano veiklos 1940-1941 m." atsakant dėl Petro Raslano dalyvavimo 1941 m. masiniame Lietuvos gyventojų trėmime, nurodyta, kad archyvinių domenų ar kitos informacijos apie tiesioginius P. Raslano veiksmus tremiant Lietuvos gyventojus 1941 m. birželio mėn. nerasta. Tačiau pažymėta, kad būdamas LSSR NKGB Telšių apsk. sk. viršininku, jis atliko jam pavestas funkcijas, vadovaudamas skyriui ir organizuodamas jo veiklą, taip pat ir vykdant gyventojų represijas. Atsakant į klausimą dėl P. Raslano veiksmų motyvų, išvadoje nurodyta, kad P. Raslanas nuo 1934 m. priklausydamas Lietuvos Respublikoje uždraustai Lietuvos komunistų partijai, pritardamas komunistinei ideologijai, savanoriškai ir sąmoningai veikė atstovaudamas Sovietų Sąjungos interesus.

1940-1941 m. tarnavo sovietų represinėse struktūrose ir tokiu būdu kolaboravo su okupaciniu režimu. Tačiau nėra faktinių duomenų, kad jo veiksmus būtų lėmusi tautinė neapykanta lietuviams (4 t. b. l. 72-73).

Šią išvadą Rytas Narvydas ir Andrius Tumavičius teisme patvirtino. Rytas Narvydas nurodė, kad pagal dokumentus P. Raslanas buvo lietuvis. Istorinis faktas, kad P. Raslanas vadovavo Telšių apskrities NKVD skyriui, organizavo šio skyriaus veiklą, duodavo darbuotojams nurodymus, jei nebūtų to daręs, nebūtų užėmęs pareigų. Andrius Tumavičius paaiškino, kad nėra faktinių duomenų, jog P. Raslano veiksmus nulėmė neapykanta lietuviams.

Apibendrindama tai, kas pasakyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad tokių istorinių duomenų, kurie leistų teigti, kad žydai suvaidino reikšmingą vaidmenį 1941 m. birželio 14-22 dienos Lietuvos gyventojų trėmimuose, nėra, o pateiktas asmenų sąrašas, kuriame, kaip teigiama įraše, yra žydai, aktyviais veiksmais prisidėję prie 1941 m. birželio 15 dienos trėmimų, didžiąja dalimi neatitinka tikrovės. Išvadą, kad Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 15 d. tekste viešai paskelbtos žinios neatitinka istorinės tiesos patvirtina ir teisme bei ikiteisminio tyrimo metu apklaustų liudytojų parodymai:

Apklausta liudytoja Nijolė Maslauskienė, Lietuvos ypatingojo archyvo Lietuvos komunistų partijos dokumentų skyriaus vedėja, ikiteisminio tyrimo metu parodė, kad yra parašiusi mokslinį straipsnį „Lietuvos komunistų sudėtis 1940 m. spalio – 1941 m. birželio mėn.“ Šiame straipsnyje ji aptaria Lietuvos komunistų partijos sudėtį 1940 m. spalio - 1941 m. birželio mėnesiais. Šiame straipsnyje Sovietų okupacinės valdžios organizuotų ir vykdytų Lietuvos gyventojų 1941 m. birželio mėn. trėmimų ir prie jų prisidėjusių asmenų neaptarinėjo. Jame visai neminėjo trėmimų ir trėmimų operaciją organizavusių ar ją vykdžiusių asmenų. Šiame straipsnyje ji nerašė apie tai, kad, anot Remigijaus Žemaitaičio, Lietuvos tragedijoje žydų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį prisidedant prie lietuvių kankinimų, trėmimų ir žudymų, kad kartu su rusais jie Lietuvą naikino ne tik kaip valstybę teritoriniu principu, bet kaip tautą, jos kultūrą, papročius, inteligentiją, sunaikino valstybės ateitį. Kaip istorikė yra įsitikinusi, kad Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, jos valstybę, ekonomiką, kultūrą, papročius naikino ne lietuvių, žydų, rusų, ar kitos tautos, bet sovietų okupacinis režimas, su juo kolaboravę Lietuvos komunistai, kiti okupantams talkinę žmonės. Apie tai, kad, anot Remigijaus Žemaitaičio, išskirtinai žydų tautybės žmonės palaikė Stalino totalitarinį režimą, palaikė savo tautiečių žydų, lietuvių trėmimus, kankinimus, žudymus, šiame straipsnyje nerašė ir kaip istorikė, tyrinėjusi pirmosios sovietinės okupacijos Lietuvoje politinius procesus, yra įsitikinusi, kad tokie Remigijaus Žemaitaičio teiginiai yra klaidingi arba klaidinantys, neparemti jai žinomais pirminiais istorijos šaltiniais (dokumentais) (5 t., b. l. 156-158).

Teisme liudytoja parodė, kad straipsnyje „Lietuvos komunistų sudėtis 1940 spalio-1941 birželio mėn.“ nerašė apie trėmimus ir apie asmenis, dirbusius represinėse struktūrose. Atsakydama į klausimą, ar šiame straipsnyje rašė, kad okupuojant Lietuvą, žydų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, prisidėjo prie lietuvių žudymo, trėmimo, kankinimo, naikino Lietuvą kaip valstybę teritoriniu principu, kultūrą, papročius, inteligentiją, sunaikino valstybę, pabrėžė, kad tokių teiginių straipsnyje nėra, kadangi tai prieštarauja jos, kaip istorikės, nuomonei. Taip pat nėra rašiusi, kad žydų tautybės žmonės palaikė Stalino totalitarinį režimą, kad palaikė lietuvių-žydų trėmimus, žudymus, kankinimus. Viena iš šio straipsnio išvadų, kad įvairių tautybių komunistų statusas, vaidmuo ir įtaka Komunistų partijoje priklausė nuo turėtos realios politinės įtakos ir ne visais atvejais sutapo su jų skaičiumi Lietuvos komunistų partijoje. Remiantis statistiniais duomenimis, dėl to meto taip vadinamo partijos narių valymo - proceso, kurį inspiravo ir jo apimtį lėmė Sovietų sąjungos į Lietuvą atsiųsti komunistai, žydų skaičius ir lyginamasis svoris Komunistų partijoje gerokai sumažėjo. Straipsnyje kvestionuojama tokia mintis, teiginys išreikštas, kad nepaisant partinio valymo proceso, bolševikų pastangų maksimaliai eliminuoti žydus iš komunistų partijos, apriboti įtaką, jie savo pozicijas, gana tvirtas, ypatingai Komunistų partijos struktūrose, ypač kadrų ir finansų skyriuose ir kai kuriose sovietinės administracijose struktūrose, išsaugojo. Kalbama apie žydus tautybės

komunistus, o ne apie žydų tautą apskritai. Šitame straipsnyje represinių struktūrų tautinės sudėties nenagrinėjo.

Liudytojas Česlovas Iškauskas parodė, kad parašė straipsnius „Žydai – bolševikų tarnyboje“ ir „Juodasis birželis: ar šiandien galimi trėmimai?“ Jis savo straipsniuose nėra naudojęs formuluotės, jog žydai kaip tauta 1940-1941 metais aktyviai dalyvavo sovietų režimui tremiant, represuojant lietuvius, atliekant kitas veikas prieš lietuvių tautą. Tuose straipsniuose rašė apie įvykusį Holokaustą, pasireiškusį visame pasaulyje ir Lietuvoje, apie teisuolius, kurie gynė ir saugojo žydus, taip pat apie kolaborantus tiek iš lietuvių pusės, tiek iš žydų pusės. Jis nėra viešai skelbęs žydų, prisidėjusių prie lietuvių trėmimo, sąrašų. Rašydamas straipsnius remdavosi viešai prieinamais šaltiniais, kuriuos nurodydavo straipsniuose.

Vilmantas Krikštaponis teisme parodė, kad 2023 m. pavasarį Vilniuje, eidamas gatve susitiko Remigijų Žemaitaitį, kuris pokalbio metu jo paprašė parengti sąrašą žydų tautybės asmenų, komunistų partijos narių prieškario metų, kurie buvo daugiausia susiję su Lietuvos gyventojų deportacija į Sibirą. Tokį sąrašą jis parengė naudodamasis Mažąja lietuviškąja tarybine enciklopedija. Nors Lietuvos komunistų partijos nariai buvo įvairių tautybių, ne vien žydų tautybės, tačiau jo buvo prašoma sudaryti sąrašą būtent apie žydų tautybės asmenis. Jis taip ir padarė, parengė sąrašą. Į sąrašą atrinko tuos asmenis, kurie užėmė apskričių komisarų pareigas, būtent tie Lietuvos Komunistų partijos nariai vietose ir organizavo represijas. Sąrašą sudarė 120 asmenų, jį paskelbė savo facebook pofilyje, nes taip jam buvo pasakęs padaryti R. Žemaitaitis. Tačiau Remigijaus Žemaitaičio įraše, kuris „Facebook“ platformoje buvo paskelbtas 2023 m. birželio 15 d. 8:17, paskelbė dalį jo sudaryto sąrašo apie 50 asmenų. Pateikta informacija buvo išimta iš konteksto, o pats kontekstas jam pasirodė užgaulus. Iš paskelbto įrašo susidaro įspūdis, kad visi žydų tautybės asmenys „krovė“ lietuvius į vagonus. Pamatęs paskelbtą įrašą su nepilnu sąrašu, jis kreipėsi į Remigijų Žemaitaitį per Messenger platformą, Remigijus Žemaitaitis jam žadėjo rudens sesijos metu paskelbti likusią sąrašo dalį, bet nepaskelbė. Tada jis vėl R. Žemaitaičiui parašė, kodėl jis taip elgiasi ir gavo atsakymą, kad pastarasis buvo paskelbęs, bet užblokavo paskyrą. Remigijus Žemaitaitis jo sąrašo neiškraipė, bet pridėjo Petrą Raslaną, kuris nebuvo žydų tautybės, jo tėvai buvo Lietuvos rusai. Petras Raslanas buvo tarnavęs VSK, komunistų partijos narys. Iš Remigijaus Žemaitaičio įrašo galima suprasti, kad šis asmuo buvo žydų tautybės, kas neatitinka realybės ir kontekste formuojama nuomonė, kad dėl visko, kas vyko blogo, kalti žydai, nors dalyvavo visų tautybių asmenys.

Liudytojas Vilmantas Krikštaponis ikiteisminio tyrimo metu parodė, kad būtent Remigijaus Žemaitaičio prašymu jis sudarė sąrašą žydų tautybės asmenų, komunistų partijos narių, kurie 1940-1941 metais, ypatingai 1941 m birželio 14-15 d., buvo Lietuvos valdžioje, užėmė vadovaujančias pareigas. Tokį sąrašą sudarė pasiremdamas Mažąja lietuviškąja tarybine enciklopedija. Sudaręs, paskelbė savo Facebook paskyroje. Po kurio laiko pamatė, kad tas sąrašas jau paskelbtas R. Žemaitaičio, bet ne visas, o tik dalis asmenų iš to sąrašo. R. Žemaitaitis nepaminėjo, kad tai jo, V. Krikštaponio, sudarytas sąrašas. Mažojoje lietuviškoje tarybinėje enciklopedijoje nėra nurodyta, kad jo atrinkti žydų tautybės asmenys dalyvavo 1941 m birželio 14-22 d. trėmimuose. Jis galvoja, kad jei žydų tautybės asmuo yra nurodytas Mažojoje lietuviškojoje tarybinėje enciklopedijoje kaip 1940-1941 metais, o ypač 1941 m. birželio mėnesį ėjęs atsakingas pareigas Lietuvos valsčiuje ir apskrityse, kaip vadovaujantis asmuo, toks asmuo turėjo vadovauti organizuojant ir vykdant minėtus trėmimus (5 t., b. l. 165-166).

Pats kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis teisme teigė neprisimenantis, iš kur gavo sąrašą. Vis tik ikiteisminio tyrimo metu nurodė, kad: 1) Paskelbdamas keturiasdešimt „porūšio“ žydų, kurie aktyviais veiksmais prisidėjo, kad 1941 m. birželio 15 dieną iš Lietuvos būtų ištremti lietuviai, asmens duomenis, rėmėsi Vilmanto Krikštaponio jam 2023 m. gegužės mėnesį atsiųsta informacija (6 t., b.l.146); 2) Rėmėsi Vilmanto Krikštaponio jam 2023 m. gegužės mėnesį atsiųsta informacija. V. Krikštaponis jam informaciją atsiuntė po to, kai 2023 m. gegužės 8 d. paskelbė pirmąjį postą. Galimai 2023 m. gegužės 8 ar 9 d. jam atsiųstu 120 asmenų sąrašu (6 t., b. l. 144). Taigi ikiteisminio tyrimo

metu pripažino, kad vadovavosi būtent Vilmanto Krikštaponio sudarytu sąrašu ir šioje dalyje kaltinamojo parodymai sutampa su Vilmanto Krikštaponio parodymais, todėl teismas jais vadovaujasi ir laiko teisingais.

Šiame kontekste svarbu paminėti ir tai, kad Vilmantas Krikštaponis nėra profesionalus istorikas, jo sudarytas sąrašas rėmėsi jo paties prielaida, kad 1941 m. birželio mėnesį ėjęs atsakingas pareigas Lietuvos valsčiuje ir apskrityse asmuo turėjo vadovauti organizuojant ir vykdant minėtus trėmimus. Kaip matyti nei specialistų išvados, nei apklausti liudytojai tokio istorinio fakto nepatvirtino.

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis šiame komentare vartoja žodį „porūšis", kuriuo apibūdina žydų tautybės asmenis. Apklausiamas teisme nurodė, kad žodis „porūšis" yra ne jo paties sugalvotas, taip viename interviu žydus vadino F. Kukliansky. Tačiau, kaip jau buvo minėta anksčiau, svarbu kokiame kontekste vartojami žodžiai, ką jais norima pasakyti, kokią mintį išreikšti, o tai, kad komentaro autorius pateikia kito asmens pacituotą žodį, baudžiamosios atsakomybės, nustačius asmens veikoje visus objektyviuosius ir subjektyviuosius nusikalstamos veikos požymius, nešalina.

Vertinant aptartus įrodymus, komentaro turinį ir kontekstą matyti, kad kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis išreiškia mintį, kad Faina Kukliansky (kaip galima suprasti kaip žydų bendruomenės pirmininkė) turi atsiprašyti. Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis nurodė, kad rašydamas, kad Faina Kukliansky taip ir nesurado jėgų pripažinti, kad jos „porūšio" atstovai žydai labai svarbų vaidmenį atliko naikinant Lietuvių tautą, kad ji neturi moralinių vertybių atsiprašyti Kaniūkų, Pirčiupio, kitų kaimų ir miestelių gyventojų palikuonių už tuos barbariškus veiksmus, kuriuos atliko tuo metu Lietuvoje gyvenę žydai, galvoje turėjo tai, kad artėjo 2023 m. birželio 14 d. Kaip ir įprasta politikams, bendruomenių lyderiams, esant nelaimei atsiprašoma už tai, kas bloga padaryta.

Taigi, vertinant viso pasisakymo kontekstą, matyti, kad Remigijus Žemaitaitis šiame viešai paskelbtame tekste apibendrintai apkaltino žydus, kaip tautinę grupę, kad jie suvaidino reikšmingą vaidmenį 1941 m. birželio 14-22 dienos Lietuvos gyventojų trėmimuose, žydams be jokio pagrindo priskyrė atsakomybę už 1944 m. sausio 29 d. Kaniūkų kaimo gyventojų ir 1944 m. birželio 3 d. Pirčiupių kaimo gyventojų žudynes, paviešino didžiąja dalimi neatitinkantį tikrovės žydų tautybės žmonių, kaip prisidėjusiųjų prie 1941 m. birželio 15 d. lietuvių trėmimų sąrašą. Šiame tekste šaipomasi, kad žydai neturi žodžio „atsiprašome", negali jo „išmekenti". Tokie pasisakymai neatitinka tikrovės, jais buvo propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautine grupė buvo ir yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas prieš Lietuvos gyventojus, niekinama Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė Fainą Kukliansky, tokiu būdu viešai tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės.

Tai reiškia, kad buvo peržengtos saviraiškos laivės ribos. Pateiktas įrašas atitinka kaltinime nurodytus BK 170 straipsnio objektyviuosius požymius – tyčiojimąsi, niekinimą, neapykantos skatinimą. Komentaras ne atsitiktinis veiksmas, komentaru Remigijus Žemaitaitis tęsia pradėtą temą apie žydų vaidmenį represinėse struktūrose, o tai reiškia, kad kaltinamasis sąmoningai pateikė tikrovės neatitinkančią informaciją, suprato, kad tuo tyčiojasi, niekina žmonių grupę ir jai priklausančius asmenims dėl jų žydų tautybės, skatina neapykantą jiems ir norėjo taip veikti, t.y. veikė tiesiogine tyčia. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio veiksmai – 2023 m. birželio 15 d. apie 08 val. 17 min., parašytas komentaras, kuris nurodoma kaltinime, atitinka BK 170 straipsnio 2 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties objektyviuosius ir subjektyviuosius požymius.

Apibendrindama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad Remigijaus Žemaitaičio kaltė padarius BK 170 straipsnio 2 dalyje numatytą nusikaltimą įrodyta.

Kaltinamasis išsakytais komentarais ir kalba LR Seime tyčiojosi, niekino, skatino neapykantą žmonių grupei ar jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės. Šiuo atveju svarbu tiek pačių pasisakymų turinys, tiek ir tai, kokiais žodžiais šie pasakymai buvo išreikšti. Pats kaltinamasis

pripažįsta, kad jo komentarai buvo neetiški, nemalonūs. Nagrinėjamu atveju Remigijus Žemaitaitis komentaruose išsakydamas savo nuomonę, pasirenka tokį stilių (vartoja niekinančią, išjuokiančią, žmogaus orumą žeminančią ir neapykantą tautiniu pagrindu išskiriamai asmenų grupei demonstruojančią kalbą), kuriuo viešai tyčiojasi, niekina, skatina neapykantą žmonių grupei ar jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės.

Net jei kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis turėjo tikslą savo komentarais ir kalba atkreipti pasaulio ir Lietuvos visuomenės dėmesį į vykstantį Izraelio-Palestinos konfliktą bei Izraelio vykdomus karo veiksmus, tai tokio tikslo įgyvendinimas, atsižvelgiant į komentarų kiekį, jų kontekstą, nebuvo proporcingas kitų žmonių konstitucinių teisių pažeidimo atžvilgiu.

Nusikalstamos veikos padarymo aplinkybės (komentarų aktyvus, sistemingas skelbimas viešai prieinamoje erdvėje socialiniame tinkle „Facebook", analogišku būdu, laikotarpiu nuo 2023 m. gegužės 8 d. iki 2023 m. birželio 15 d.), jų pateikimo forma – vartojant ekspresyvią leksiką ir kitas rašytinės raiškos priemones teiginiams pabrėžti (pvz., išryškinant tam tikrus fragmentus didžiosiomis raidėmis, vartojant šauktukus, pasitelkiant perdėtus apibendrinimus), leidžia spręsti, kad nusikalstama veika nebuvo atsitiktinio pobūdžio ir rodo jo veiksmų kryptingumą ir norą taip elgtis (tiesioginę tyčią). Tokio pobūdžio informacija ir pasisakymai buvo ne vienkartiniai, o sistemingi, skleidžiami viešai ir peržengia Konstitucijoje garantuotas saviraiškos laisvės ribas, ir užtraukia baudžiamąją atsakomybę.

Paminėtina, kad EŽTT praktikoje komentarai socialiniame tinkle „Facebook" pripažįstami tokiais pat pavojingais kaip ir komentarai interneto naujienų portaluose. Pagal kasacinio teismo praktiką, neapykantos kalbos internete, be kita ko, ir socialiniuose tinkluose, atsižvelgiant į itin greito ir plataus tokios kalbos skleidimo skaitmeninėje aplinkoje galimybę, keliamas pavojus ir kovos su neapykantos kalba elektroninėje aplinkoje problemos aktualumas, taip pat ir Lietuvai, yra pabrėžiami daugelyje tarptautinių institucijų dokumentų, skirtų neapykantos kalbai, taip pat EŽTT praktikoje (pvz., minėtos Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijos CM/Rec(2022)16 preambulės 5 įtrauka, Rekomendacijos 2, 3 punktai, priedo 16–27 punktai; EŽTT 2020 m. sausio 14 d. sprendimas byloje *Beizaras ir Levickas prieš Lietuvą*, peticijos Nr. 41288/15, 127 punktas, su nuoroda į ECRI ataskaitą apie Lietuvą). Nagrinėjamos bylos kontekste reikšminga ir EŽTT praktikos nuostata, kad net ir vieno neapykantą kurstančio komentaro parašymas asmens „Facebook" paskyroje turi būti vertinamas rimtai (*Beizaras ir Levickas prieš Lietuvą*, 127 punktas) (kasacinė nutartis Nr. 2K-58-489/2024, 24 punktas).

Svarbu ir tai, kad kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis skelbdamas kaltinime nurodytus tekstus buvo Lietuvos Respublikos Seimo nariu, profesionaliu politiku, turinčiu aukštąjį teisinį išsilavinimą, todėl teismas sprendžia, kad jis žino tiek Lietuvos Respublikos įstatymus, tiek žydų tautos Holokausto apimtis, pasekmes, istorinį kontekstą. Todėl Remigijaus Žemaitaičio viešai išdėstytus teiginius teismas vertino atsižvelgdamas ir jo asmenybę, išsilavinimą bei turimas žinias. Pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, parlamento narių pareiškimams, kurie nesuderinami su Konvencijoje įtvirtintomis demokratinėmis vertybėms, netaikoma arba taikoma tik minimali apsauga (2021 m. vasario 16 d. sprendimo byloje Budinova ir Chaprazov prieš Bulgariją, peticijos Nr. 12567/13, 90 punktas).

Aplinkybė, kad pacituota skaičiuotė yra sukurta ne kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio, kad ji prieinama viešoje interneto erdvėje ir priskiriama liaudies kūrybai, kad komentarai skelbiami, kaip pats kaltinamasis nurodo, remiantis šaltiniais, nepaneigia jo siekio niekinti, tyčiotis ir skatinti neapykantą žmonių grupei, skiriamai tautiniu pagrindu, ir baudžiamosios atsakomybės nešalina. Kasacinis teismas yra pažymėjęs, kad saviraiškos teisės įgyvendinimas, taip pat ir skelbiant kitų autorių tekstus, nėra beribis, todėl tiek tarptautinių, tiek nacionalinių teismų praktikoje pripažįstama, kad saviraiškos teisės realizavimas gali būti ribojamas atsižvelgiant į kitus saugomus interesus ir vertybes, kuriems dėl saviraiškos teisės įgyvendinimo gali būti padaroma didesnė žala ir tai gali sukelti visuomenėje negatyvius padarinius (*kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-91-*

976/2018). Pažymėtina, kad Remigijus Žemaitaitis panaudotos skaičiuotės turinio pobūdį suprato, taigi galėjo jį vertinti kritiškai ir suvokęs neskelbti, tačiau jis paskelbė tekstus, kurie akivaizdžiai skatina neapykantą žmonių grupei, skiriamai tautiniu pagrindu, iš jų tyčiojamasi, jie niekinami.

Veiksmų pavojingumą rodo ir rezonansas, kuris kilo jau po pirmų paskelbtų komentarų tiek Lietuvoje, tiek užsienyje, tačiau kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis savo veiksmų nenutraukė, o, priešingai, juos tikslingai tęsė. Tiek kaltinime nurodomi socialiniame tinkle www.facebook.com parašyti tekstai dėl kurių priimamas apkaltinamasis nuosprendis, tiek kalba Seime vykusio plenarinio posėdžio metu, sukėlė reakciją. Po jų į valstybės valdžios ir teisėsaugos institucijas kreipėsi Žmogaus teisių organizacijų koalicija, kuriai priklauso ir Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė, žydų bendruomenė „Vilnius – Lietuvos Jeruzalė", Šiaulių apskrities žydų religinė bendruomenė.

Kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio veiksmai kvalifikuotini pagal BK 170 straipsnio 2 dalį. Byloje nustatyta, kad Remigijus Žemaitaitis veikdamas tiesiogine tyčia, viešai socialinio tinklo „Facebook" asmeninėje paskyroje paskelbė tekstus ir pasakė kalbą Seime, kuriuose tyčiojosi, niekino ir skatino neapykantą žmonių grupei ir jai priklausantiems asmenims dėl jų žydų tautybės.

Dėl BK 170^2 straipsnio 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos

Pagal BK 170^2 straipsnį atsako tas, kas viešai pritarė Lietuvos Respublikos ar Europos Sąjungos teisės aktais arba įsiteisėjusiais Lietuvos Respublikos ar tarptautinių teismų sprendimais pripažintiems genocido ar kitiems nusikaltimams žmoniškumui arba karo nusikaltimams, juos neigė ar šiurkščiai menkino, jeigu tai padaryta grasinančiu, užgauliu ar įžeidžiančiu būdu arba dėl to buvo sutrikdyta ar galėjo būti sutrikdyta viešoji tvarka, taip pat tas, kas viešai pritarė SSRS ar nacistinės Vokietijos įvykdytai agresijai prieš Lietuvos Respubliką, SSRS ar nacistinės Vokietijos įvykdytiems genocido ar kitiems nusikaltimams žmoniškumui arba karo nusikaltimams, arba 1990–1991 metais įvykdytiems kitiems agresiją prieš Lietuvos Respubliką vykdžiusių ar joje dalyvavusių asmenų labai sunkiems ar sunkiems nusikaltimams Lietuvos Respublikai arba labai sunkiems nusikaltimams Lietuvos Respublikos gyventojams, juos neigė ar šiurkščiai menkino, jeigu tai padaryta grasinančiu, užgauliu ar įžeidžiančiu būdu arba dėl to buvo sutrikdyta ar galėjo būti sutrikdyta viešoji tvarka.

Nagrinėjamos bylos kontekste aktualus viešas nacistinės Vokietijos įvykdytų genocido ar kitų nusikaltimų žmoniškumui neigimas ar šiurkštus menkinimas, jeigu tai padaryta grasinančiu, užgauliu ar įžeidžiančiu būdu pagal Lietuvos Respublikos BK 170^2 straipsnio 1 dalį yra tyčinis nusikaltimas, kurio sudėtis formalioji, t. y., nereikalaujanti tam tikrų pasekmių atsiradimo. Pagal objektyviuosius požymius tai yra vieši veiksmai, padaryti grasinančiu, užgauliu ar įžeidžiančiu būdu, kuriais siekiama paneigti, šiukščiai menkinti nacistinės Vokietijos įvykdytus genocido ar kitus nusikaltimus žmoniškumui. Tokiais veiksmais gali būti viešai išsakyti teiginiai, parašytas ir viešai paskelbtas tekstas, kuriuo tyčia iškreipiami istoriniai faktai, menkinama tarptautiniu mastu pripažįstamo genocido, kitų nusikaltimų žmoniškumui svarba, mastas.

Sąvoka „Holokaustas" paprastai vartojama išimtinai žydų tragedijai, kurios metu buvo nužudyta du trečdaliai žydų tautos, apibūdinti. Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja 2005 m. sausio 27 d. rezoliucijoje Nr. 60/7 dėl Holokausto atminimo dienos nurodė, kad Holokaustas yra beprecedentis nusikaltimas žmonijai. Pagal Konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį, genocidu laikoma veika, kuria siekiama visiškai ar iš dalies sunaikinti kokią nors nacionalinę, etninę, rasinę ar religinę grupę. Tarptautinių žodžių žodyne žodis „Holokaustas" apibrėžiamas kaip „genocidas, žmonių naikinimas, masinės žudynės, ypač hitlerinių sumanytas ir vykdytas Europos žydų persekiojimas ir naikinimas per Antrąjį pasaulinį karą". Nurodoma, kad „Holokaustas" vartojamas išskirtinai žydų genocidui įvardinti". Holokaustas yra tarptautiniais teisės aktais ir teismų sprendimais pripažintas nacistinės Vokietijos vykdytas genocido nusikaltimas, už kurio neigimą ar šiurkštų menkinimą kyla baudžiamoji atsakomybė pagal BK 170^2 straipsnio 1 dalį.

Remiantis Tarptautinės Holokausto atminimo aljanso (toliau – Aljansas) dokumentais, Holokausto iškraipymas suprantamas kaip bandymai iškreipti, ištrinti ar klaidingai interpretuoti istorinę tiesą apie nacių vykdytą žydų genocidą. Tai apibrėžiama 2013 m. priimtoje „Darbinėje Holokausto neigimo ir iškraipymo apibrėžtyje“ (angl. *Working Definition of Holocaust Denial and Distortion*) ir detalizuojama 2021 m. „Politikos rekomendacijos, kaip kovoti su Holokausto iškraipymu“ (angl. *Recommendations for Recognizing and Countering Holocaust Distortion*). Viena iš iškraipymo formų – holokausto menkinimas, ypač bandymas jį sulyginti su kitais istoriniais įvykiais. Tokiu lyginimu dažnai siekiama sumenkinti Holokausto, kaip sistemingo, valstybės organizuoto žydų sunaikinimo proceso, unikalumą ir išskirtinumą. Teismas pabrėžia, kad baudžiamosios atsakomybės BK 170^2 straipsnio kontekste, Holokausto menkinimas turi būti išreikštas šiurkščiai, grasinančiu, užgauliu ar įžeidžiančiu būdu arba dėl to buvo sutrikdyta ar galėjo būti sutrikdyta viešoji tvarka.

Remigijus Žemaitaitis skelbdamas kaltinime nurodytus tekstus buvo Lietuvos Respublikos Seimo nariu, profesionaliu politiku, turinčiu aukštąjį teisinį išsilavinimą, todėl teismas sprendžia, kad jis išmano tiek Lietuvos Respublikos įstatymus, tiek žydų tautos Holokausto apimtis, pasekmes, istorinį kontekstą, tiek Holokausto, kaip nacių vykdyto žydų genocido, sąvokos teisinį vertinimą. Todėl Remigijaus Žemaitaičio viešai išdėstytus teiginius teismas vertina atsižvelgdamas ir jo asmenybę, išsilavinimą bei turimas žinias.

Dėl 2023 m. birželio 13 d., apie 9 val. 06 min. Remigijaus Žemaitaičio įrašo Facebook socialiniame tinkle

Remigijus Žemaitaitis kaltinamas pagal BK 170^2 straipsnio 1 dalį, kad 2023 m. birželio 13 d., apie 9 val. 06 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“, komentuodamas žiniasklaidoje aprašytą Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės vizitą Izraelyje, viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta), tarp kurių yra ir sekantys: „(...) kai 1944 m. birželio 3 dieną Lietuvos ŽYDAI kartu su RUSAIS IŠŽUDĖ PIRČIUPŲ KAIMĄ IR TEN GYVENUSIUS ŽMONES. Kad tai buvo vokiečių kerštas ir žiaurumas, yra teisybė, bet ne visa teisybė. Tai dar kartą parodo, kad mūsų valdžios atstovams visiškai nusispjauti į Lietuvoje 1941-1944 m. Lietuvoje gyvenusių žydų žudymus mūsų LIETUVIŲ. (...) KIEK DAR ILGAI MŪSŲ POLITIKAI TOLIAU KLAUPSIS ŽYDAMS, KURIE ŽUDĖ MŪSŲ TAUTIEČIUS, PRISIDĖJO PRIE LIETUVIŲ SEKIMŲ, KANKINIMŲ IR MUSŲ VALSTYBĖS NAIKINIMO. Buvo HOLOKAUSTAS ŽYDŲ, bet dar DIDESNIS HOLOKAUSTAS LIETUVIŲ BUVO LIETUVOJE! Jei mūsų juokdariai politikai Izraelyje atsiprašinėja žydų, tai kada ŽYDAI ATSIPRASYS MUSŲ? Šiandien pateiksiu dar vieną istoriją, kaip tuo metu Lietuvoje žydai kartu su rusais žudė LIETUVIUS. (...) KYLA PAGRĮSTAS KLAUSIMAS KAS, KADA IR KAIP ŽYDAI ATSIPRAŠYS LIETUVOS UŽ JŲ TAUTIEČIŲ VYKDYTĄ LIETUVIŲ HOLOKAUSTĄ? Panašu, kad šią kadenciją dar sulauksime, kai I. Šimonytė lankysis prie J. Stalino kapo ir lies ašaras, kaip liejo žydas Danielius, pats didžiausias kovotojas su nacionalsocializmu (bet tik nuo 1941 metų birželio 22-osios, o iki tol - geriausias nacionalsocialistų vado Adolfo Hitlerio draugas). Ar toliau mus žemins ir vadins žydšaudžių TAUTA?“.

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akte Nr. 11-2673(23) (3 t., b. l. 80-86) nurodyta, jog šiuo įrašu Remigijus Žemaitaitis sugretina žydų Holokaustą ir Lietuvos gyventojų žudynes ir teigia, kad lietuvių persekiojimas buvo didesnis nei žydų Holokaustas, tokiu būdu yra menkinamas holokaustas. Pabrėžiama, kad tarptautinių žodžių žodyne nurodyta, kad žodis „holokaustas“ reiškia „genocidas, žmonių naikinimas, masinės žudynės, ypač hitlerininkų sumanytas ir vykdytas Europos žydų persekiojimas ir naikinimas per Antrąjį pasaulinį karą, kituose šaltiniuose nurodoma, kad „holokaustas“ vartojamas išskirtinai žydų genocidui įvardinti. Teisiamajame posėdyje apklausta ekspertė Gintarė Herasimenkienė paaiškino, kad lietuvių kalboje holokausto sąvoka

vartojama kalbant išimtinai apie žydų tragediją. Tačiau jai yra žinoma, kad pasitaiko atvejų, kuomet holokausto sąvoka pavartojama ir kitokiame kontekste. Paaiškino, kad išvadoje nurodė, jog Remigijus Žemaitaitis menkina Holokaustą ne dėl to, kad Lietuvių patirtas represijas pavadino holokausto sąvoka, bet todėl, kad nurodė, jog lietuvių patirtos represijos buvo didesnės nei Holokaustas, vadinasi Holokaustas buvo menkesnis.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2024 m. kovo 22 d. išvadoje Nr. 9R-257 „Dėl Lietuvos gyventojų genocido" atsakant į klausimą, ar Antrojo pasaulinio karo metais (1939 - 1945 m.) Lietuvoje stalininės Sovietų Sąjungos okupacijos metais (nuo 1940 m. birželio 15 d.), vėliau nacių Vokietijos okupacijos metais (nuo 1941 m. birželio 22 d.), vėliau vėl stalininės Sovietų Sąjungos okupacijos metais (nuo 1944 m. vasaros), vyko lietuvių persekiojimas ir naikinimas, nurodyta, kad Antrojo pasaulinio karo laikotarpiu Lietuva buvo Sovietų Sąjungos okupuota (1940 m. birželio 15 d.) ir aneksuota (1940 m. rugpjūčio 3 d.), vėliau pateko į nacių Vokietijos okupaciją (nuo 1941 m. birželio 22 d. iki 1945 m.), nuo 1944 m. vasaros vėl pateko į Sovietų Sąjungos priklausomybę okupacijos metais. Lietuvių, taip pat ir kitų Lietuvoje gyvenusių tautybių atstovų – žydų, lenkų, vokiečių ir kt., persekiojimas ir naikinimas vyko visais tais laikotarpiais (iki J. Stalino mirties 1953 m.). Atsakant į užduoties klausimą, kas ir kada tai vykdė ir dėl kokių motyvų, išvadoje nurodyta, kad sovietinis režimas vykdė sovietizaciją (kurią traktavo kaip socialinę revoliuciją), t. y. integravimą į Sovietų Sąjungą bei pertvarkymą pagal sovietinio tipo marksistinę komunizmo koncepciją (beklasės visuomenės kūrimas ir t. t.). Todėl naikinti Lietuvos valstybiniai ir socialiniai institutai, socialinė ekonominė sistema, pagrįsta privačia nuosavybe ir asmens laisve (kapitalizmas), visuomenės tradicine sankloda, tautinio identiteto elementai. Tokiomis aplinkybėmis ištisi gyventojų sluoksniai ir grupės (...) paskelbti „kontrrevoliuciniais", „socialiai pavojingais elementais", nesutaikomais ideologiniais priešais, kurie turi būti izoliuoti arba sunaikinti. Po Antrojo pasaulinio karo visoje Lietuvoje išplito partizaninis ginkluotas pasipriešinimas sovietiniam režimui. Jis buvo išimtinai lietuviško pobūdžio ir turėjo tikslą atkurti tautos ir valstybės nepriklausomybę. Malšinant pasipriešinimą, sovietinis režimas neigė tautines lietuvių aspiracijas. Nacių režimo vykdytos represijos ir žudymai neturėjo lietuvių atžvilgiu tautinio pobūdžio. Persekiota dėl ideologinių ir politinių motyvų (pvz., dėl komunistinių įsitikinimų), dėl dalyvavimo neginkluotame pasipriešinime arba keršijant už nepaklusnumą. Atsakant į užduoties klausimą, ar istorikai tai vertina buvus lietuvių tautos genocidu, holokaustu, išvadoje nurodyta, kad lietuvių istoriografijoje sovietų ir nacių režimų vykdyti lietuvių persekiojimams apibūdinti terminas „holokaustas" nevartojamas. Naudojant terminą „genocidas" neretai jis traktuojamas išplečiant turinį į kultūros, dvasinio gyvenimo, ugdymo sferų suvaržymą. Kartais vartojami terminai „genocidinio pobūdžio nusikaltimas", „sovietinis naikinimas", „homicidas", „stratocidas" ir kiti. Atsakant į užduoties klausimą, ar Antrojo pasaulinio karo metais žydai vykdė lietuvių genocidą, holokaustą, išvadoje nurodyta, kad Antrojo pasaulinio karo metais, vokiečių okupuotoje Lietuvoje žydai buvo persekiojami ir fiziškai naikinami. Žinomi faktai, kai iš getų pabėgę žydai, buvę sovietinių partizanų vadovybės pavaldume, dalyvavo išpuoliuose prieš nelojalius vietinius gyventojus ir jų nužudyme. Tačiau tokių faktų negalima traktuoti kaip genocido (dalies tautos sunaikinimo). Atsakant į užduoties klausimą, ar Antrojo pasaulinio karo metais (1939 – 1945 metais) Lietuvai esant okupuotai (nuo 1940 m. birželio 15 d.) jos teritorijoje vyko žydų persekiojimas ir naikinimas - genocidas, Holokaustas, išvadoje nurodyta, kad Antrojo pasaulinio karo metais okupuotoje Lietuvos teritorijoje vykdytas žydų persekiojimas ir naikinimas - genocidas, Holokaustas. Sovietinis režimas (1940 m. birželio 15 d. – 1941 m. birželio 22 d.) žydus persekiojo dėl socialinių arba politinių motyvų. 1941 m. ištremta apie 2600 žydų (t. y. 9 proc. visų ištremtųjų). Nacių režimas (1941 m. birželio 22 d. – 1944 m. vidurys) žydus persekiojo dėl tautinių ir rasinių motyvų. Žydų naikinimą sistemingai organizavo Vokietijos valstybės vadovybė per savo institucijas, įsteigė specialias formuotes egzekucijoms vykdyti. Lietuvoje į šį procesą buvo įtraukta lietuviška savivalda (vietinė administracija) bei vokiečių policijos ir saugumo tarnybai pavaldžios lietuvių policinės formuotės. Kai kuriais atvejais žudynėse dalyvavo

analogiškos kitų tautų formuotės (4 t. b. 1. 81-84). Teisiamajame posėdyje dėl šios išvados apklaustas Rytas Narvydas išvadą patvirtino, parodė, kad genocidas yra labiau teisinė sąvoka, bet vartojama ir istorinėje literatūroje, publicistikoje. Kalbant apie genocidą, tai sąvoką galima taikyti bet kuriam tokio pobūdžio nusikaltimui, o kai yra kalbama apie Holokaustą, tai dažniausiai išimtinai kalbama apie žydų naikinimą Antrojo pasaulinio karo metais, arba kartais išplečiant ir kitoms tautoms, kurios buvo tokiais pat tautiniais pagrindais naikinamos, pavyzdžiui, romai. Jis išvadoje šeštuoju punktu sąvokas genocidas ir Holokaustas pavartojo sinonimiškai. Genocidas bendrai, o Holokaustas labiau kalbant apie žydų naikinimą.

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis teisiamojo posėdžio metu parodė, kad žodis „Holokaustas“ paprastai vartojamas išimtinai žydų tragedijai apibūdinti, jo vartojimas kitais atvejais gali būti įžeidžiantis. Tačiau kiti genocidai kartais irgi vadinami holokaustu ar su juo sulyginami, kai kurie sovietologai teigė, kad kai kurios stalinistinės represijos buvo palyginamo masto ir kad naciai savo veikloje daug kur perėmė sovietinius metodus, todėl savo darbuose Stalino vykdytos represijos irgi vadinamos holokaustu. Atsakant į klausimą, kuo rėmėsi sakydamas, kad įvyko lietuvių holokaustas, nurodė, jog nėra apsiribojęs vien suformuota Lietuvos pozicija dėl Holokausto sąvokos aiškinimo ir Lietuvoje vykdytas genocidas žmogiškumo laipsniu prilyginamas holokaustui. Nurodė, kad taip pasakė buvęs Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas Čekijoje, nurodydamas, kad socialistiniai nusikaltimai ir nacistiniai nusikaltimai turi būti sulyginami. Ikiteisminio tyrimo metu Remigijus Žemaitaitis parodė, kad šiame įraše parašydamas, kad „buvo Holokaustas žydų, bet dar didesnis Holokaustas lietuvių buvo Lietuvoje“ lietuvių holokaustą teikė per savo, lietuvio, prizmę, kadangi pats Holokaustas turi būti aiškinamas plačiąja prasme, nei visuomenėje bandoma įtikinti, kad Holokaustas buvo išimtinai tik žydų Holokaustas. Todėl yra klaidinančiai sakyti, kad Lietuvoje buvo tik žydų Holokaustas.

Įvertinęs byloje surinktus duomenis, atsižvelgdamas į visuotiniai žinomą informaciją, teismas sprendžia, kad įprastai Holokaustas apibrėžiamas kaip sistemingas, valstybės organizuotas ir vykdytas Europos žydų persekiojimas bei naikinimas nacistinės Vokietijos ir jos sąjungininkių 1933–1945 m. laikotarpiu. Tarptautiniu mastu ši sąvoka siejama būtent su žydų genocidu, kuris laikomas unikaliu dėl savo masto, valstybės aparato įtraukimo, ideologinio pagrindimo ir totalinio pobūdžio. Europos Žmogaus Teisių Teismas yra konstatavęs, kad pareiškimai, kuriuose išsakomos abejonės dėl istorikų diskusijų objektu nelaikytino, nes yra aiškiai nustatytas, Holokausto tikrumo ir jo masto, nesuderinami su demokratinėmis vertybėmis, žmogaus teisių apsauga, tokiais pareiškimais niekinamos Holokausto aukos (2015 m. spalio 15 d. sprendimo byloje Perinçek prieš Šveicariją, peticijos Nr. 27510/08, 209-212 punktai). Šiuo atveju kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis sąvokos „Holokaustas“ reikšmę žinojo, tačiau ją aiškino savitai, kaip pats teigia, neapsiribodamas Lietuvoje pripažinta pozicija. Kaltinamasis teigia nesiekęs pasisakymu viešai menkinti nacistinės Vokietijos Lietuvos Respublikos teritorijoje prieš žydų tautybės Lietuvos Respublikos gyventojus įvykdyto genocido, tačiau, teisėjų kolegijos vertinimu, tokią poziciją paneigia byloje surinktų duomenų visuma. Savo mintims išreikšti Remigijus Žemaitaitis pasirinko atitinkamą rašymo stilių. Iš kaltinamojo parodymų ir įrašo matyti, jog, šiuo įrašu Remigijus Žemaitaitis Holokaustą sugretina ir palygina su lietuvių patirtomis Sovietų represijomis. Vertinant išsakytą teiginį, jog „buvo Holokaustas žydų, bet didesnis Holokaustas buvo lietuvių“, viso pasisakymo kontekste, pažymėtina, kad tokio pobūdžio pareiškimai atitinka Holokausto iškraipymo, o konkrečiai – jo menkinimo požymius, kaip jie yra apibrėžti tarptautiniuose dokumentuose, t. y. paneigia Holokausto istorinį unikalumą, nes Holokaustas buvo tikslingas etninis išnaikinimas, o trėmimai – politinio persekiojimo forma. Tai, kad kaltinime nurodytais teiginiais buvo menkinamas Holokaustas nurodoma ir Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akte Nr. 11-2673(23). Akivaizdu, kad Remigijus Žemaitaitis teigdamas, kad lietuvių naikinimas sovietmečiu buvo didesnis nei žydų, menkino Holokausto tragediją. Paminėtina, jog tam tikro istorinio įvykio sulyginimas su Holokaustu savaime nėra nusikalstama veika, jeigu tai nėra padaryta šiurkščiai, užgauliu ar įžeidžiančiu būdu. Teisėjų

kolegijos vertinimu, šis nusikalstamos veikos padarymo būdas šiuo atveju yra įrodytas. Po kaltinime nurodytų Remigijaus Žemaitaičio pasisakymų 2023 m. birželio 23 d. į valstybės valdžios ir teisėsaugos institucijas kreipėsi Žmogaus teisių organizacijų koalicija, kuriai priklauso ir Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė (1 t., b. l., 69), atkreipė dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Seimo narys Remigijus Žemaitaitis ėmėsi antisemitinių veiksmų, įskaitant Holokausto neigimą, šiurkštų menkinimą, taip pat neapykantos kalbą ir neapykantos kurstymą, ir tokie jo veiksmai, kuriais kurstoma neapykanta ne tik Lietuvos žydams, bet visai žydų tautai, yra įžeidžiantys. Nurodė, kad Holokausto atminimas yra giliai įsišaknijęs Lietuvos žydų kolektyvinėje sąmonėje, o bet koks bandymas iškreipti ar neigti šią istorinę tragediją yra įžeidimas jų tapatybei ir orumui. Taigi Remigijaus Žemaitaičio pasisakymai Lietuvoje gyvenančius žydų bendruomenių narius įžeidė, jie jautėsi pažeminti, įskaudinti. Tai, kad šis būdas buvo įžeidžiantis ir užgaulus patvirtina teisiamajame posėdyje apklaustos liudytojos Fainos Kukliansky, Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkės, parodymai, kad žydų bendruomenės, kurios kreipėsi su pareiškimu, suprato Remigijaus Žemaitaičio pasisakymus kaip įžeidimą.

Vertinant, ar minėtu Remigijaus Žemaitaičio pasisakymu Holokaustas buvo menkinamas šiurkščiai, atsižvelgtina, į tai, kad tokiais veiksmais buvo kėsinamasi į Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas, jos saugomas ir ginamas vertybes, kaip žmogaus orumas, asmenų lygiateisiškumas, sudarant prielaidas mažinti įvairių tautų žmonių tarpusavio pakantumą ir toleranciją. Teiginys, kad „buvo Holokaustas žydų, bet dar didesnis Holokaustas lietuvių buvo Lietuvoje“ yra beveik visas įrašytas didžiosiomis raidėmis iš karto po teiginių, kad žydai žudė mūsų tautiečius, prisidėjo prie lietuvių sekimų, kankinimų ir mūsų valstybės naikinimo. Pasakymo turinį leidžia įvertinti ir pasakymo kontekstas. Be to, tame pačiame tekste yra nurodyta akivaizdžiai neteisinga, Lietuvos istorijos šaltinių neatitinkanti informacija, kad žydai išžudė Pirčiupių kaimą. Taigi, vertinant viso pasisakymo kontekstą, matyti, kad Remigijus Žemaitaitis apibendrintai apkaltinęs žydus, kaip tautinę grupę, Lietuvos valstybės naikinimu, lietuvių kankinimu ir žudymu bei iš esmės leisdamas suprasti, kad jie ir vykdė lietuvių holokaustą, nurodė, kad lietuvių holokaustas Lietuvoje buvo didesnis nei žydų. Akivaizdu, kad tokiais pasisakymais buvo propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė vykdė nusikaltimus žmoniškumui ir yra atsakingi už sovietų Lietuvoje vykdytas represijas, keliama idėja, kad Holokausto aukos pačios vykdė lietuvių holokaustą. Bendrinės kalbos normas atitinkančių formuluočių turinys, kuriuo lyginamas Holokaustas su lietuvių patirtomis Sovietų represijomis, yra šiurkštus. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad aptariamame tekste Holokaustas buvo menkinamas šiurkščiai.

Šis įrašas atitinka BK 170^2 straipsnio objektyviuosius požymius – viešumo kriterijų, istorinės tiesos iškraipymą bei Holokausto menkinimą lyginant su kitomis tautinėmis tragedijomis, o nustatytų aplinkybių pakanka konstatuoti, kad Remigijus Žemaitaitis šiurkščiai menkino Holokaustą ir tai darė užgauliu ar įžeidžiančiu būdu. Jis suvokė, kad pasisakymu viešai šiurkščiai menkina žydų genocidą (Holokaustą) užgauliu ir įžeidžiančiu būdu ir norėjo taip veikti t. y. veikė tiesiogine tyčia. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio veiksmai - 2023 m. birželio 13 d. 9 val. 6 min. socialiniame tinkle *Facebook* paskelbtas įrašas atitinka BK 170^2 straipsnio 1 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties objektyviuosius ir subjektyviuosius požymius.

Dėl 2023 m. birželio 14 d., po 8 val. 2 min. Remigijaus Žemaitaičio įrašo Facebook socialiniame tinkle

Remigijus Žemaitaitis kaltinamas pagal BK 170^2 straipsnio 1 dalį, todėl, kad 2023 m. birželio 14 d., po 8 val. 2 min., Vilniuje, socialinio tinklo *Facebook* asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“, komentuodamas „Delfi“ skelbtą straipsnį „Remigijus Žemaitaitis. Aleksandras Slavinas - „lietuvių antisemitizmo“ režisierius“, viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta), tarp kurių yra ir sekantys: „(...) Mes Lietuvių tauta niekada neturi pamiršti žydų ir rusų, kurie labai aktyviai prisidėjo prie mūsų TAUTOS NAIKINIMO! Tik būdami

viduje stiprūs sugebėjome atlaikyti 1941 m. birželio 14-osios ir kitus trėmimus. O dabar tų niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonys valdo mus. 1941 m. Birželio 14-oji TURI BŪTI MINIMA KAIP LIETUVIŲ TAUTOS HOLOKAUSTO DIENA".

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2024 m. sausio 16 d. ekspertizės akto Nr. 11-2673 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad įrašo tekstu Remigijus Žemaitaitis pristato ir pakomentuoja savo straipsnį. Be teiginio apie Aleksandrą Slaviną įraše kreipimosi forma teigiama „Mes Lietuvių tauta niekada neturime pamiršti žydų ir rusų, kurie labai aktyviai prisidėjo prie mūsų TAUTOS NAIKINIMO!" Šis sakinys gali būti suprastas kaip pasakymas tiek apie konkrečius žydų tautybės asmenis, vykdžiusius sovietines represijas, tiek kaip apibendrintas teiginys apie žydų tautinę grupę. Toliau tekste esantis sakinys „O dabar tų niekšų ir menkystų NKVD ir KGB palikuonys valdo mus" primeta kaltinimą istorinių įvykių tautinei grupei. Vertinant šio įrašo visumą ir skaitant jį ankstesnio įrašo kontekste, suprantama, kad juo pateiktas apibendrintas kaltinimas tautinei grupei vykdžius lietuvių tautos naikinimą. Apibendrintu kaltinimu, kad žydai naikino lietuvių tautą, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami. Ekspertizės akte pateikta išvada, kad įrašo, pradėto žodžiais „Lietuvos žydas Aleksandras Slavinas", visuma, vertinant jį ankstesnio įrašo kontekste, propaguojamas priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, žydai yra žeminami (3 t., b. l. 80-86).

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2023-09-26 ekspertizės išvadoje Nr. EAN-16 (3 t., b. l. 29-37) pateikta išvada, kad komunikacijos aktu nėra skatinama ar raginama smurtauti prieš žydus kaip žmonių grupę, skiriamą tautiniu pagrindu. /.../ Šiuo komunikacijos aktu išsakoma asmeninė kritiška bei nepakanti nuomonė /.../.

2024 m. balandžio 18 d. apklaustas kaip įtariamasis Remigijus Žemaitaitis parodė, kad nesutinka su jo veiksmų kvalifikavimu pagal BK 170^2 straipsnio 1 dalį, nepadarė šio nusikaltimo, nes niekada neniekino ir neneigė žydų tautos Holokausto ir neturėjo tokio tikslo. 2023 m. birželio 14 d., 8 val. 2 min. jo viešai skelbto įrašo Facebook teiginys, jog „1941 m. birželio 14-oji turi būti minima kaip Lietuvių tautos holokausto diena", yra grindžiamas jam žinoma sovietologų mintimi, kad sovietų įvykdytas lietuvių žudymas 1941 metų vasarą gali būti taip pat laikomas holokaustu. Žydų sociologas Zygmuntas Baumanas 1989 metais yra parašęs straipsnį, kuriame teigė, kad Holokaustas buvo žydų tragedija, nors žydai buvo ne vieninteliai, kuriems naciai taikė ypatingo elgesio taisykles – lygiai taip pat buvo naikinami romai, homoseksualūs asmenys ir kitų tautybių asmenys, o iš 20 milijonų nacių sunaikintų asmenų 6 milijonai buvo žydų (6 t., b. l. 189). Teisiamojo posėdžio metu parodė, kad neneigė Holokausto, bet minėjo, kad buvo holokaustas ir lietuvių, kad buvo tam tikri žydai, kurie prisidėjo prie lietuvių žudymo, trėmimo ir naikinimo. Jo pateikti istoriniai faktai pagrindžia, kad vyko lietuvių masinės žudynės Lietuvoje ir cituojami šaltiniai, kuriuose įvardinta, kas tas žudynes vykdė. Kadangi „holokaustas" reiškia žmonių naikinimą ir masines žudynes, tai visų kaimų su žmonėmis sudeginimą palygino su holokaustu. Lietuvos mastu lietuviams tokie žudymai buvo ženklūs ir ne mažiau skausmingi nei žydams ar kitai tautai.

Teismo vertinimu, kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio pasisakymas „1941 m. Birželio 14-oji TURI BŪTI MINIMA KAIP LIETUVIŲ TAUTOS HOLOKAUSTO DIENA", nors ir gali būti vertinamas kaip neigiantis Holokausto, kaip istorinio įvykio, unikalumą, tačiau nesiekia tokio pavojingumo laipsnio, kuris būtinas baudžiamajai atsakomybei pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170^2 straipsnio 1 dalį kilti. Įvertinus pasisakymą viso įrašo kontekste, matyti, kad pasisakymu nesiekiama menkinti ar iškraipyti nacių vykdyto žydų tautos naikinimo reikšmės ar apimties. Kaip minėta, viso proceso metu kaltinamasis nuosekliai aiškino, kad jo vartojama holokausto sąvoka yra platesnė nei įprasta Lietuvos ar tarptautinėje istorinėje ir teisinėje doktrinoje – ją jis naudojo kaip genocido, sisteminio tautos naikinimo sinonimą. Šia jo išsakyta mintimi buvo siekiama ne sumenkinti Holokaustą, kaip istorinį įvykį, o pabrėžti sovietinio režimo vykdytų represijų mastą ir 1941 m. birželio 14 d. – masinių trėmimų pradžios – atminties svarbą. Jis įraše minimus

teiginius pateikė nevisiškai istoriškai tiksliai, kaip jo paties istorinių faktų interpretaciją. Tokio pobūdžio pasisakymas, nors ir gali būti istoriškai netikslus ar nepriimtinas daliai visuomenės, neperžengia Konstitucijos saugomos saviraiškos laisvės ribų ir neįgyja tokio pavojingumo, kuris leistų jį laikyti nusikalstamu veiksmu pagal BK 170[2] straipsnio 1 dalį. Be kita ko, iš Remigijaus Žemaitaičio pasisakymo matyti, kad jokių užgaulių, įžeidžiančių žodžių ar grasinimų jis neišsakė, iš esmės kalbėjo apie žydų ir rusų, dirbusių NKVD ir KGB struktūrose, veiksmus, vykdant lietuvių trėmimus. Taigi, atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 14 d. 8 val. 2 min. socialiniame tinkle *Facebook* paskelbtas įrašas nesiekia tokio pavojingumo, kuris būtinas baudžiamajai atsakomybei kilti, todėl iš kaltinimo šis epizodas šalinamas.

Dėl 2023 m. birželio 15 d., apie 8 val. 17 min. Remigijaus Žemaitaičio įrašo Facebook socialiniame tinkle

Remigijus Žemaitaitis kaltinamas pagal BK 170[2] straipsnio 1 dalį, todėl, kad 2023 m. birželio 15 d., apie 8 val. 17 min., Vilniuje, socialinio tinklo Facebook asmeninėje paskyroje „Remigijus Žemaitaitis“ viešai paskelbė savo parašytą tekstą su teiginiais (kalba, rašyba ir gramatika netaisyta), tarp kurių yra ir sekantys: „1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau į Lietuvos istoriją buvo įrašytos kaip pačios bjauriausios ir skausmingiausios. Tai buvo LIETUVOS HOLOKAUSTAS!!! Net praėjus daugiau nei 80 metų viena „porūšio“ grupė žydai, taip ir nesugeba pripažinti, kad šioje LIETUVOS tragedijoje jų atstovai suvaidino labai svarbų vaidmenį, prisidedant prie Lietuvių kankinimų, trėmimų ir žudimų. Kartu su rusais, LIETUVĄ jie naikino ne tik kaip valstybę teritoriniu principu, bet kaip tautą, jos kultūrą, papročius, intelegentiją, sunaikino valstybės ateitį, kurią tik 1990-1991 metais pavyko atkurti. (...) jos „porūšio“ atstovai žydai labai svarbų vaidmenį atliko naikinant LIETUVIŲ TAUTĄ. (...) už tuos barbariškus veiksmus, kuriuos atliko tuo metu Lietuvoje gyvenę žydai. Kas atsiprašys, lietuvių, anūkų, senelių, proseneliu .... už tuos bjaurius veiksmus? Mūsų Prezidentas A. M. Brazauskas žydų tautos atsiprasė už mūsų lietuvių veiksmus, o jų valdžios ponai net praėjus 82 metams taip ir nesugeba išmekenti žodžio ATSIPRAŠOME. Panašu, tokio žodžio toje tautoje nerasta. Kaip ir žadėjau viešai vakar, šian paskelbsiu 40 “porūšio” žydų, kurie savo aktyviais veiksmais prisidėjo, kad 1941 m. Birželio 15 dieną iš LIETUVOS DEŠIMTIMIS TŪKSTANČIŲ BŪTŲ IŠTREMTA LIETUVIŲ. Vieni buvo nužudyti nepasiekus gyvulinių vagonų, taip sušaudant juos namuose, miške, ar tiesiog miestelio centre, kiti mirė vagonuose, ir buvo išmesti pakeliui į gulagus, kiti mirė gulaguose, o kas atlaikė gulagų žiaurumus vėl parvyko atgal į Lietuvą. Tikiuosi, kad Izraelio valdžia kartu su Lietuvos žydų bendruomene suras DVASINIŲ JĖGŲ ir artimiausiu metu Lietuvoje sulauksime IZRAELIO PREZIDENTO VIZITO, kuris prie partizano A. Vanago kapo bei kitų kovotojų atsiprašys Lietuvos už jų „porūšio“ žydų veiksmus! (...)“.

Lietuvos teismo ekspertizės centro 2023 m. gruodžio 13 d. specialisto išvados Nr. 11-2693 (23) aprašomojoje dalyje nurodyta, kad 2023 m. birželio 15 d. 08 val. 17 min. įrašas susideda iš kaltinimų žydams suvaidinus reikšmingą vaidmenį 1941 m. birželio 14-22 dienos Lietuvos gyventojų trėmimuose ir pateikto asmenų sąrašo, kuriame, kaip teigiama įraše, yra žydai, aktyviais veiksmais prisidėję prie 1941 m. birželio 15 dienos trėmimų. Jame Remigijus Žemaitaitis sovietų vykdytus Lietuvos gyventojų trėmimus vadina „Lietuvos Holokaustu“. Tarptautinių žodžių žodyne (2013 m.) nurodyta, kad žodis „Holokaustas“ reiškia „genocidas, žmonių naikinimas, masinės žudynės, ypač hitlerininkų sumanytas ir vykdytas Europos žydų persekiojimas ir naikinimas per Antrąjį pasaulinį karą“ (kituose šaltiniuose nurodoma, kad „Holokaustas“ vartojamas išskirtinai žydų genocidui įvardinti). Vartodamas žodį „Holokaustas“ ir kartu kaltindamas žydus, Remigijus Žemaitaitis siekia priešpriešinti lietuvių tautos patirtas represijas ir žydų tautos patirtą Holokaustą, tokiu būdu priešindamas tautas. Pateikta išvada, kad 2023 m. birželio 15 d. Remigijaus Žemaitaičio įraše socialiniame tinkle „Facebook“, pradėtame žodžiais „1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau“, apibendrintu kaltinimu visai tautinei grupei dėl sovietų vykdytų represijų propaguojamas

priešiškumas žydams, propaguojama idėja, kad žydai kaip tautinė grupė yra atsakingi už sovietų vykdytas represijas, šaipomasi iš žydų. Šią savo išvadą ją surašiusi ekspertė Gintarė Herasimenkienė patvirtino 2025 m. kovo 3 d. apklausta teisme.

Remigijus Žemaitaitis ikiteisminio tyrimo metu parodė, kad šiame tekste prašė, kad 1941 m. birželio 14-22 dienos ir vėliau į Lietuvos istoriją įrašytos kaip pačios bjauriausios ir skausmingiausios, kad tai buvo Lietuvos holokaustas, nes laikosi nuomonės, kad buvo lietuvių tautos genocidas ir holokaustas plačiąja prasme. Teisiamojo posėdžio metu parodė, kad neneigė holokausto žalos ir masto, tik teikė nuomonę, kad buvo ir Lietuvos holokaustas, tokia jo nuomonė paremta vertinimu, kad kaip ir žydus, taip ir lietuvius žudė ir trėmė.

Teismas atkreipia dėmesį, kad šiame įraše išreiškiama analogiška mintis kaip 2023 m. birželio 14 d., po 8 val. 2 min. Remigijaus Žemaitaičio įraše *Facebook* platformoje, kuomet Holokaustas yra sugretinamas su lietuvių patirtomis represijomis Sovietų okupacijos laikais. Šiame įraše Holokaustas nėra neigiamas, iš esmės yra kalbama apie lietuvių tautos kančias. Vertindama Remigijaus Žemaitaičio išsakytą teiginį, kad 1941 m. birželio 14-22 dienos buvo Lietuvos holokaustas, visame jo įrašo kontekste, kolegija pripažįsta, kad šis teiginys nelaikytinas akivaizdžiu ir tyčiniu Holokausto menkinimu. Galima sutikti, kad formaliai vertinant minimą Remigijaus Žemaitaičio teiginį, jis neatitinka tam tikrų istorinių Holokausto aspektų, Lietuvoje ir tarptautiniu mastu priimtos Holokausto sąvokos supratimo, tačiau minima frazė akivaizdžiai buvo išsakyta ne siekiant paneigti istorijos patvirtintą Holokausto buvimą ar jį sumenkinti. Nors Remigijus Žemaitaitis žydus vadina „porūšio" grupe, iš esmės kalba apie rusų ir žydų dalyvavimą vykdant trėmimus, akcentuodamas žydų veiksmus, tai savaime nereiškia, kad tokiu pasisakymu buvo šiurkščiai menkinamas žydų tautos Holokaustas. Taip pat teisėjų kolegija pripažįsta, kad Remigijaus Žemaitaičio šiuose išsakytuose teiginiuose nenustatyta tiesioginė tyčia menkinti Holokaustą kaip istorinį faktą ar iškreipti jo esminius aspektus ir tai padaryti šiurkščiai, užgauliu, grasinančiu ar įžeidžiančiu būdu. Taigi, atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Remigijaus Žemaitaičio 2023 m. birželio 15 d. 8 val. 17 min. socialiniame tinkle *Facebook* paskelbtas įrašas, kaip vienas iš kaltinimo epizodų, iš kaltinimo šalinamas.

Apibendrindama teisėjų kolegija pažymi, kad, nors visuose analizuotuose įrašuose kalbama apie lietuvių holokaustą, tik 2023 m. birželio 13 d. įraše jis yra lyginamas su žydų holokaustu ir aiškiai nurodoma, kad lietuvių holokaustas buvo didesnis. Vėlesniuose įrašuose (2023 m. birželio 14 d. ir 15 d. įrašuose) toks palyginimas neišsakomas, juose jau kalbama išimtinai apie lietuvių patirtas represijas. Atsižvelgdama į tai, taip pat įvertindama emocionalų įrašų stilių, vadovaudamasi in dubio pro reo principu, teisėjų kolegija sprendžia, kad nėra pagrindo vienareikšmiškai teigti, jog 2023 m. birželio 14 d. ir 15 d. įrašai yra sąmoninga 2023 m. birželio 13 d. įraše išdėstytų Holokaustą šiurkščiai menkinančių teiginių tąsa, taip pat, kad kaltinamasis pastaraisiais įrašais turėjo tiesioginę tyčią šiurkščiai menkinti Holokaustą.

IV. SKIRTINA BAUSMĖ IR KITI KLAUSIMAI

Bausmės skyrimas

Teismas, skirdamas bausmę kaltinamajam Remigijui Žemaitaičiui vadovaujasi Lietuvos Respublikos BK 41 straipsnyje įtvirtintais bausme siekiamais tikslais ir Lietuvos Respublikos BK 54 straipsnyje nustatytais bendraisiais bausmės skyrimo pagrindais. Lietuvos Respublikos BK 41 straipsnyje nurodyta, kad bausmė yra valstybės prievartos priemonė, skiriama teismo nuosprendžiu nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą padariusiam asmeniui. Jos paskirtis yra: sulaikyti asmenis nuo nusikalstamų veikų darymo, nubausti nusikalstamą veiką padariusį asmenį, atimti ar apriboti

nuteistam asmeniui galimybę daryti naujas nusikalstamas veikas, paveikti bausmę atlikusius asmenis, kad laikytųsi įstatymų ir vėl nenusikalstų, užtikrinti teisingumo principo įgyvendinimą.

Lietuvos Respublikos BK 55 straipsnyje įtvirtinta nuostata, kad asmeniui, pirmą kartą teisiamam už neatsargų, nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą, teismas paprastai skiria su areštu arba terminuotu laisvės atėmimu nesusijusias bausmes. Skirdamas arešto arba terminuoto laisvės atėmimo bausmę, teismas privalo motyvuoti savo sprendimą.

Kaltinamasis Remigijus Žemaitaitis padarė du tyčinius nusikaltimus, kurie baudžiamojo įstatymo priskiriami nesunkių nusikaltimų kategorijai (BK 11 straipsnio 3 dalis). Jis anksčiau neteistas, baustas administracine tvarka, turi galiojančių nuobaudų, yra aukštojo teisinio išsilavinimo, turi šeimą. Nuosprendžio priėmimo metu yra Lietuvos Respublikos Seimo narys. Kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių nenustatyta.

Remigijui Žemaitaičiui reiškiamas kaltinimas pagal BK 170 straipsnio 2 dalį (įstatymo redakcija, galiojusi iki 2025 m. vasario 1 d.). Nuo 2025 m. vasario 1 d įsigaliojo 2024 m. lapkričio 7 d. įstatymo Nr. XIV-3060 redakcija, kuria į šio straipsnio sankciją buvo įtraukta nauja, lengvesnė bausmės rūšis – viešieji darbai. Toks pakeitimas, vadovaujantis BK 3 straipsnio 2 dalimi, laikytinas asmens teisinė padėtį lengvinančiu įstatymu, todėl turi grįžtamąją galią ir taikytinas kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio atžvilgiu.

Remigijui Žemaitaičiui reiškiamas kaltinimas pagal BK 170^2 straipsnio 1 dalį (įstatymo redakcija, galiojusi iki 2025 m. vasario 1 d). Nuo 2025 m. vasario 1 d įsigaliojo 2024 m. lapkričio 7 d. įstatymo Nr. XIV-3060 redakcija, kuria į šio straipsnio sankciją buvo įtraukta nauja, lengvesnė bausmės rūšis – viešieji darbai. Toks pakeitimas, vadovaujantis BK 3 straipsnio 2 dalimi, laikytinas asmens teisinė padėtį lengvinančiu įstatymu, todėl turi grįžtamąją galią ir taikytinas kaltinamojo Remigijaus Žemaitaičio atžvilgiu.

Lietuvos Respublikos BK 170 straipsnio 2 dalyje sankcija, galiojanti nuosprendžio priėmimo metu, numato šias alternatyvias bausmės rūšis: viešuosius darbus, baudą, laisvės apribojimą, areštą arba laisvės atėmimą iki dvejų metų. BK 170^2 straipsnio 1 dalies sankcija, galiojanti nuosprendžio priėmimo metu, numato šias alternatyvias bausmės rūšis: viešuosius darbus, baudą, laisvės apribojimą, areštą arba laisvės atėmimą iki dvejų metų.

Nuo 2025 m vasario 1 d. įsigaliojo BK 61 straipsnio, reglamentuojančio bausmių skyrimo taisykles, pakeitimai, priimti 2024 m. balandžio 25 d. įstatymu Nr. XIV-2573. Pagal šiuo metu galiojančią BK 61 straipsnio 2 dalį teismas, įvertinęs atsakomybę lengvinančias ir (ar) atsakomybę sunkinančias aplinkybes, jų kiekį, pobūdį ir tarpusavio santykį, taip pat kitas BK 54 straipsnio 2 dalyje nurodytas aplinkybes, motyvuotai parenka švelnesnę ar griežtesnę bausmės rūšį ir nustato skiriamos bausmės dydį. Bausmės dydis nebėra skaičiuojamas nuo vidurkio, kaip buvo numatyta iki 2025 m. vasario 1 d. galiojusioje BK 61 straipsnio 2 dalies redakcijoje. Teismas vadovaujasi nauja BK 61 straipsnio 2 dalies redakcija, kuri yra lengvinanti asmens teisinę padėtį ir turi grįžtamąją galią, t. y. taikoma ir nusikalstamoms veikoms, padarytoms iki šio įstatymo įsigaliojimo.

Įvertinęs anksčiau nurodytų bausmės skyrimui reikšmingų aplinkybių visumą, teismas daro išvadą, kad bausmės tikslai ir paskirtis kaltinamajam Remigijui Žemaitaičiui gali būti pasiekti paskiriant BK 170 straipsnio 2 dalies ir BK 170^2 straipsnio 1 dalies sankcijoje numatytą baudos bausmę. Baudos dydį reglamentuoja Lietuvos Respublikos BK 47 straipsnio nuostatos, kurios pagal šiuo metu galiojančią Lietuvos Respublikos 2017 m. rugsėjo 28 įstatymo Nr. XIII-653, įsigaliojusio nuo 2017 m. spalio 6 d. redakciją už nesunkaus nusikaltimo padarymą numato baudą nuo 50 iki 2 000 MGL dydžio. Kaltinamajam, atsižvelgiant į aptartas aplinkybes, nustatytinas baudos dydis mažesnis už vidurkį, artimesnis minimaliam, o paskirtos už atskiras nusikalstamas veikas baudos bausmės tarpusavyje bendrinamos apėmimo būdu, kadangi nusikalstamos veikos padarytos esant idealiajai nusikalstamų veikų sutapčiai.

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi BPK 304-305 bei 307 straipsniais ir 313 straipsnio 2-3 dalimis,

n u s p r e n d ž i a:

Remigijų Žemaitaitį pripažinti kaltu padarius nusikalstamą veiką, numatytą Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 170 straipsnio 2 dalyje *(2024 m. lapkričio 7 d. įstatymo Nr. XIV-3060 redakcija)* ir nuteisti 100 MGL (5 000 Eur - penkių tūkstančių eurų) dydžio bauda.

Remigijų Žemaitaitį pripažinti kaltu padarius nusikalstamą veiką, numatytą Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 170^2 straipsnio 1 dalyje (*2024 m. lapkričio 7 d. įstatymo Nr. XIV-3060 redakcija)* ir nuteisti 80 MGL (4 000 Eur – keturių tūkstančių eurų) dydžio bauda.

Vadovaujantis BK 63 straipsnio 1 dalimi, 5 dalies 1 punktu, paskirtąsias bausmes subendrinti bausmių apėmimo būdu ir nustatyti subendrintą bausmę – 100 MGL (5 000 Eur – penkių tūkstančių eurų) dydžio baudą.

Išaiškinti, kad paskirtą baudą privaloma sumokėti per du mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos į pasirinktą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (įmonės kodas 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją banko sąskaitą, nurodant įmokos kodą 6801. Nustatytu laiku nesumokėtos baudos, ji bus išieškoma priverstinai. Išaiškinti, kad sumokėjus baudą privaloma banko kvitą pateikti Vilniaus apygardos teismo raštinės tarnautojui (Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 7 straipsnis).

Kardomosios priemonės iki nuosprendžio įsiteisėjimo nepaskirti.

Nuosprendis per 20 dienų nuo jo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos apeliaciniam teismui, skundas paduodamas per Vilniaus apygardos teismą.

Teisėjai Ieva Gavelytė-Kalytienė

Sonata Raupėnaitė-Lekarauskienė

Nida Vigelienė